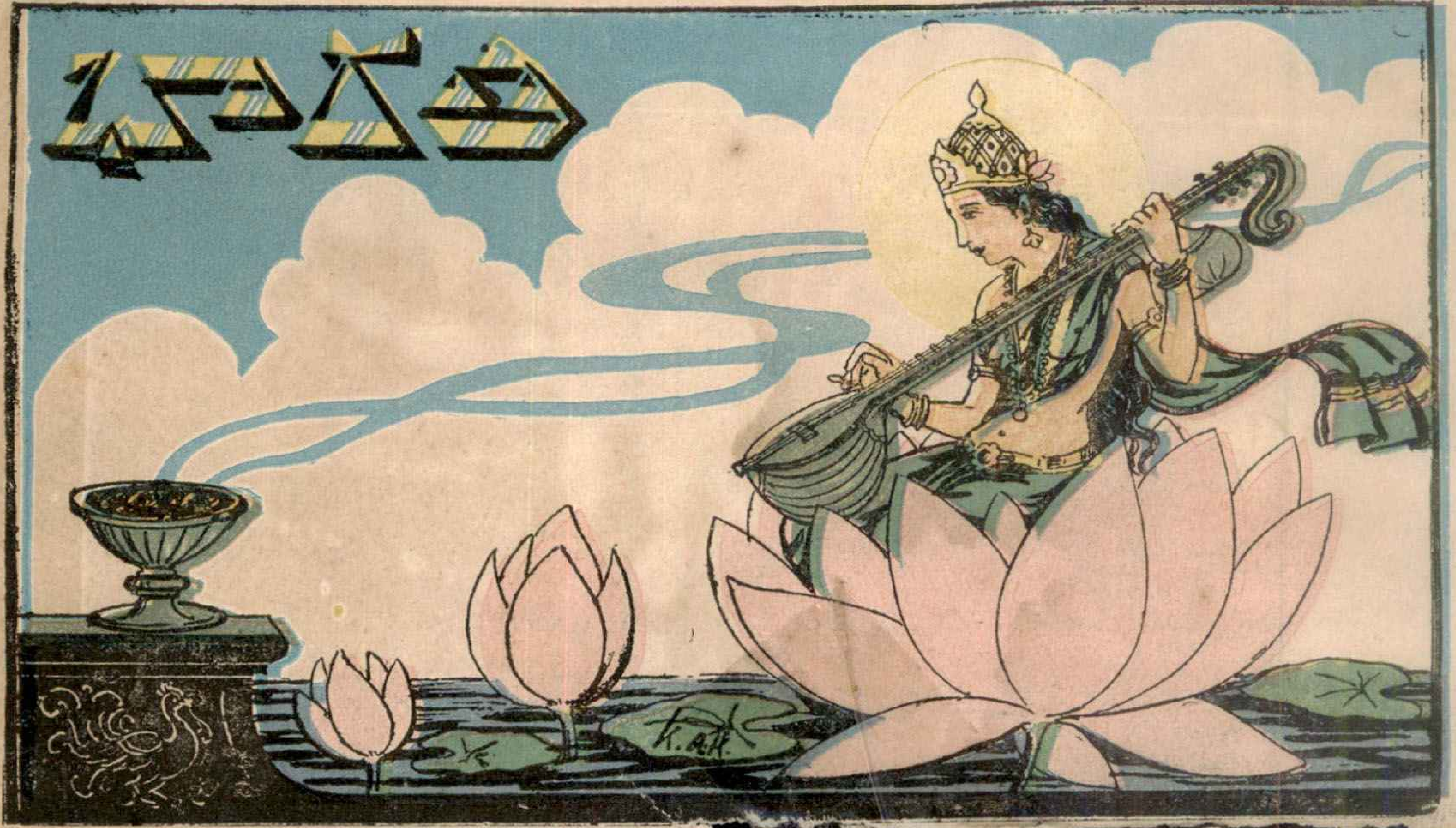

సంపు. ౧౩   ధాత సంవత్సరము, మార్గశీర్ష మాసము (డిసెంబరు ౧౯౩౬)   సంఖ్య ౧౨

ప్ర భా త వృ ష్టి

బొడ్డు బాపిరాజు

తెల్లని దూదిపింజవలె తేలిన మబ్బులు తూర్పుకొండపై
నల్లరిసేయ, నీలితెరయంచుల నించుక నొత్తిగించి య
ల్లలన పైకి బ్రాకు వికచాంబుజమిత్రుని కాంతిహస్తముల్
చల్లిన ముత్తెపున్సరుల జల్లుగ వాన బిరాన సాగరా!

దుండగపు న్సురానిలసుతుల్ పయికెక్కి కదల్ప, నున్నయ
ట్లుండియు కుప్పతిప్పలుగ నుర్వరకుం దిగజారుచున్నవో
పండిన పారిజాతరసవత్ప్రసవ ప్రచయంబునా సుహృ
న్మండలిముంచె మక్కువల, మందవిభాత్త విభాతవృష్టియుక్.

చినుకును జిక్కురా నడుమ చీలిన వాలిన సందులందు జిం
కను నదలించుకొంచుదయకాలవిహారము సేయు వాయుభూ
పునిపుఱు కందువా తడిసి ముద్దగుచుం, జిరుప్రొద్దువెల్గుగూ
డిన తడియారుచున్న దపుడే నిముసమ్మున కొక్కరూపుగా.

ధారలు గట్టుకొన్న జలదామమ్ములన్ మొనలెత్తు లేతసిం
దూరపు వెన్నెరేకలవి తోట్రుపడన్ పడియారువన్నె బం
గారపు చంద్రహారముల కైవడినై, పరిపక్వ శాలి కే-
దారములందు నందముల దాచిన దీవరహాలవాన హా !

అటనట చిన్నిచిన్ని పడియల్ పడి వర్షజలమ్ముతోడి మి
క్కుటమగు భాస్కరద్యుతుల కూడిక నిద్దపుటద్దముల్ ధరా
కటమున గూర్చినట్లు సొబగై ప్రకృతి ప్రతిబింబముల్ సము
న్నటన మొనర్చుచుండ నయనమ్ములకుం బయనమ్ము పెట్టెడిన్.

చాలకని గాలికిం జలిని ప్రుక్కిన వార్షకబిందు సుందర
మ్ములు దలలూగ భూమిరుహముల్ ; పయిపాటున జారిపడ్డ చు
క్కలవలె సేటబో స్ఫురలగ[illegible]చి ప్రభాతభానుమం
జుల కిరణాగ్రలత్కులకు సూడిడలిచ్చె పసిండిచిచ్చికల్.

నిన్నటినుండి కారుమొయిలు నీలపుటోలపు మేలుకట్టు క్రిం
దన్నిలుమండియున్న వసుధాతలయమ్మిది నేడపూర్వపుం
జెన్నలరారుచున్ వెలుగుసీడల దాగుడుమూతలాడు, భా
వోన్నతి దారుమారగు మనుండు కవీంద్రుమనమ్ము వోలికన్.

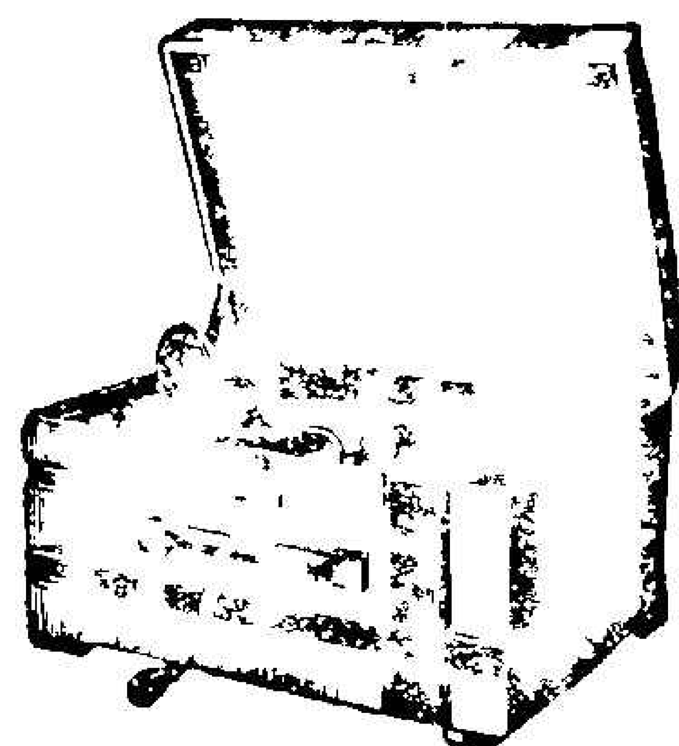
నింగి మతాబుకాల్చినటు నిండిన వేడివెలుంగు పొంగులన్
ద్రిమ్మంగెను ; వర్షలక్ష్మి యళిమేచకహూకచము న్వెలార్చి హ
స్తాంగుళి నారవిప్పినదో యన్నటులున్న నవోదయాంబుముక్
భంగము లొక్కటొక్కటిగ పైబడి క్రుమ్ముచు దొమ్ములాడుచున్.

నేసగిగాని వేసగిగ వేడిమి మిక్కిలిగాసి పెట్ట నా
యాసము జెందియున్నదపురా ! యిల మొన్నటిదాక సీనమో
షా సరినున్న సస్యముతోపాటుగ ; నేడిటులూడిపడ్డ వ
ర్షాసమధార నోలలని యాడుచునున్నది తృప్తిదీరగన్.

వానలని కలవరించిన - జానపదులకోర్కి పండె, సంతోషమ్మే
కాని మ్మికే, తెరపిబడిన - గాసి, నోటికడకూడు కలదా జలదా!

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయ్స్"

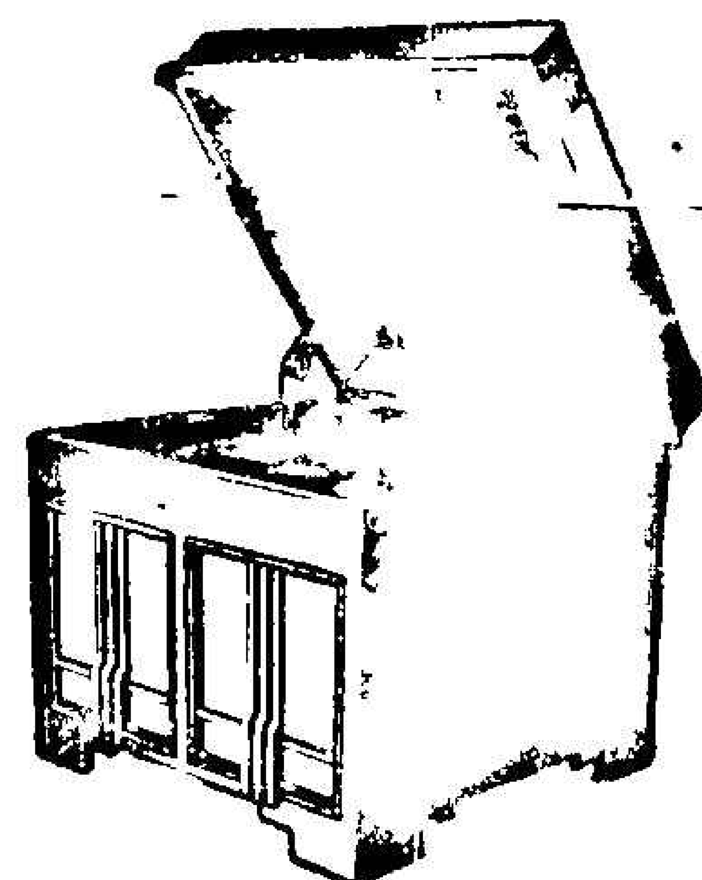

మాడల్ 118
వెల రూ. 120.

ఈ దీపావళి పండుగలకు

జగద్విఖ్యాత "హిస్ మాస్టర్స్ వాయ్స్" వారి ఈ నూతన గ్రామఫోను మెషీనులందు, నవరసభరితమై యలరారు "హిస్ మాస్టర్స్ వాయ్స్" సెట్టు రికార్డులను విని, మీ యిచ్చవచ్చినప్పుడెల్ల మంగళకరమైన సంగీతశ్రవణముచే ఆనందము పొందుడు !

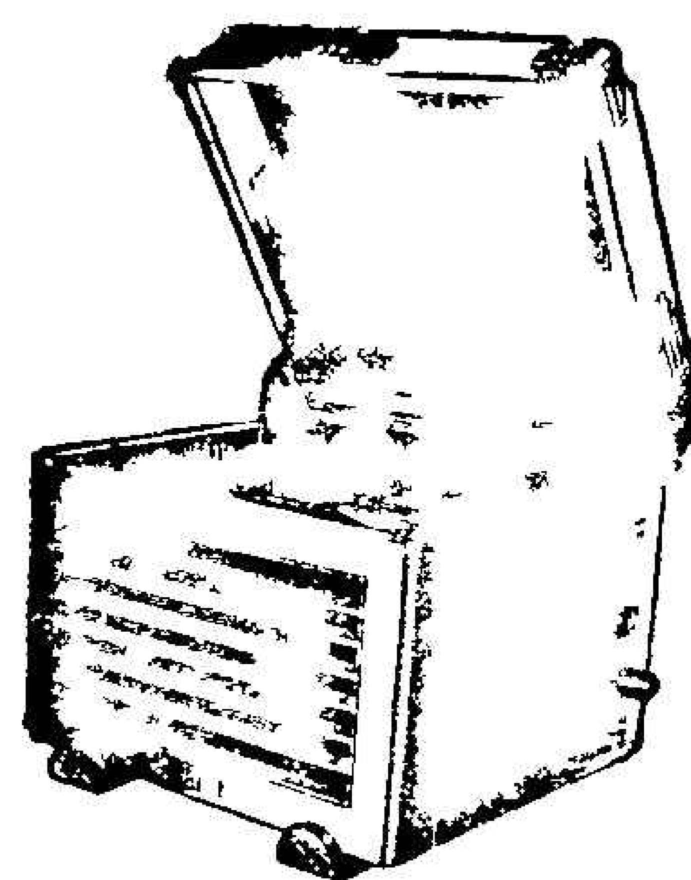

మాడల్ 173
వెల రూ. 140.

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయ్స్" సెట్టు రికార్డులు

రామదాసు	13	8	గయోపాఖ్యానము	13	8
సావిత్రి	13	8	భక్త మీరాబాయి	11	4
మిస్ 1934	9	0	కచ్చేరి సెట్టు	13	0
ప్రహ్లాద	11	4	పుండలీక	11	4
భక్త కుచేల	9	0	రాధాకృష్ణ	6	12
ద్రౌపదీ మానసంరక్షణము	9	0	మాయాబజారు	11	4
విశ్వామిత్ర	13	8	భక్త కబీరు	9	0

తగ్గింపుధరలు తెలుపు క్రొత్త మెషీను కేటలాగులుగాని,
పై కనుపరచిన నాటకపుస్తకములుగాని
వలయువారికి ఉచితము !

మాడల్ 176
వెల రూ. 150.

ది గ్రామఫోన్ కంపెని లిమిటెడ్.

45, సౌత్ పెరేడ్, బెంగుళూరు.

176A

మధురవాణి

క్రీ. శ. ౧౬౩౦ ప్రాంతమునఁ దంజాపురీశుఁడగు రఘునాథనృపాలుని యాస్థానమున విలసిల్లిన మధురవాణి రచించిన సంస్కృతరామాయణ సారమునుగూర్చి పెక్కండ్రు లఘువ్యాసముల లిఖించిరి. చరిత్ర చర్వణమేయైనను మాకుఁదోఁచినదాని సంగ్రహముగాఁ గొంత తెలిపెదము.

రఘునాథుఁడు పెక్కండ్ర సంస్కృతాంధ్ర ద్రవిడ విద్వన్మణులఁ బోషించి గ్రంథముల స్వయముగా రచించియు, రచియింపించియుఁ జోళ పాండ్యాఖండీర దేశముల ననేక పుణ్యస్థలముల దేవతా విమానమంటపాదుల నిర్మించి చోళదేశమున ననేకాగ్రహారములఁ దన పెద్దలపేర స్థాపించి పశ్చిమోత్తరదేశముల నుండి దక్షిణాభిముఖియై పాఱివచ్చు సంగీతదేవతకుఁ దంజాపుర ప్రాంతము విహారభూమిగా నిలిపి శూద్రక వాసుదేవ విక్రమార్క భోజాదుల చరిత్రము లిట్టివని యుద్ద్యోతింపఁజేయు విద్యావినోదములతోఁ గాలము పుచ్చి కీర్తికాయుఁడయ్యె. ఇతనిగుఱించి పెద్దగ్రంథము రచింపఁదగినంత చరిత్రసామగ్రి కలదు.

భోజ విక్రమార్కాదుల సభలలోవలె నితని యాస్థానమునఁ బెక్కండ్రు స్త్రీలు సంగీతసాహిత్య నృత్తవిద్యలలోఁ బ్రౌఢిమచూపుచుఁ బురుషప్రకాండులకు సమానముగా గోష్ఠీప్రసంగములఁ జొచ్చి కనక రత్నాభిషేక గౌరవములు వడసి సంస్కృతాంధ్రములఁ గావ్యసంతానముచేఁ దమవంశకీర్తులఁ బవిత్రతరములుగాఁ జేసికొనిరి. వీరిలో మిన్నలని యెన్నఁదగినయన్నులు రఘునాథచరిత్రము రచించిన రామభద్రాంబయు, రామాయణసారసంగ్రహము విరచించినమధురవాణియుఁ గానఁబడుదురు. రామభద్రాంబ తాను రఘునాథుని దేవి యని చెప్పుకొన్నదిగాని మధురవాణి రాజుతోఁ దనకుఁ గల సంబంధబంధముల వర్ణించుకొన్నదికాదు. కావున నారాజపురంధ్రి రహఃకేళీవిలాసములఁ బాల్గొనునంత సౌభాగ్యసంపద లేనిదేమో. రేవా, గోవా, శశిప్రభా, అణులక్ష్మీ, మాధవీ, ప్రహతా మొదలగు ప్రాకృతభాషాకవయిత్రులును, విజ్జా, విజయా, అవంతిసుందరీ, శీలాదులగు నార్యావర్త సంస్కృత కావ్యకర్తృలును కంతి హమ్నా మొదలగు కర్ణాటరచయిత్రులును, అవ్వై, ఆండాళ్ మొదలగు ద్రవిడవిదుషులును ప్రఖ్యాతలైయుండ నాంధ్రవనితలలో సంస్కృతాంధ్రకవయిత్రులు గలరనుట యేమిచోద్యము? మొల్ల, రంగాజీ, ముద్దుపళని మొదలగు నాంధ్రభాషారచయిత్రు లాంధ్రవిమర్శకులకుఁ జిరపరిచితలేకదా. అట్లే గంగాదేవీ, తిరుమలదేవీ, రామభద్రాంబా ప్రభృతులగు నాంధ్రస్త్రీల సంస్కృత వాగ్విలాసము లాస్వాదితపూర్వములే యగును.

సంస్కృతమున రామాభ్యుదయము రచించిన యభిరామకామాక్షియు, నందే శ్రీరంగాభ్యుదయము విరచించిన త్రివేణికయు, దృశ్యశ్రవ్యకావ్య ప్రాకృత గ్రంథ సంధాత్రియగు శారదయు నాంధ్రమహిళలు గాఁబోలు. వారి వచోగుంఫము కొందఱికింకను శ్రవణ గోచరము కాకుండవచ్చును.

> గద్యపద్యప్రబన్ధానాం
> షట్త్రింశ్యష్టాదశనాటకైః,
> సాకం ప్రాకృతకావ్యాభ్యాం
> సాహిత్యం శారదా వ్యధాత్.

అని డిండిమకవిచక్రవర్తి యగు నరుణగిరినాథునిచేఁ బొగడ్తగన్న శారద దేవరాయల యాస్థానవిదుషి యందురు. త్రివేణి తానే తన్ను గుఱించి, శ్రీరంగాభ్యుదయసర్గాంతముల నిట్లు చెప్పుచున్నది.

> త్వఙ్గద్గాఙ్గతరఙ్గపఙ్క్తివిలస
> ద్భృఙ్గేత్రపాకృత్స్వనా-
> గుమ్ఫోఽనన్తకవిస్త్వసూత తనయాం
> యోఽసౌ త్రివేణ్యాఖ్యకామ్,

శ్రీరఙ్గాభ్యుదయే తయా విరచితే
సద్బన్ధసన్దర్భే మహా-
కావ్యేఽసౌ దశమః సుధాకృతసఖః
సర్గః స్వమాధుర్యతః.

మధురవాణి రఘునాథునియాస్థానమున సమస్త విద్యాప్రసంగములఁ గలిగిన యతఁడు రచించిన రామాయణము పఠింపంగా విని సంస్కృతమున రచించినట్లు చెప్పుదురు కాని యతఁడు రచించిన రామాయణము మాకు లభించినంతవట్టు పరిశోధింపఁగా మధురవాణి రామాయణసంగ్రహము దానికిఁ దెలిఁగింపు గా దని తోఁచెను. మధురవాణికావ్యము సుందరకాండమువఱకుఁ లభించును అంతకు పదునాలుగుసర్గలు గలవు. రఘునాథుని బాలకాండములో కొంతభాగముసైతము దాని క్రమమై వృద్ధిగా నున్నది. భావములు గలిసినవి కావు. రఘునాథుఁడు చిత్రరచనపొంత పోక సరళముగాఁ బదములకుఁగాని, యతిప్రాసములకుఁ గాని కష్టపడక మహోవర్ణనలసైతము మృదుపదసందర్భముగా రచించుచున్నాఁడు. మధురవాణి యనేకస్థలములఁ గ్లిష్టరచనకు దిగును. పాఠకులు కాలక్రమమున నవ్యుత్పన్నులుగాఁ బుట్టఁబోవుదురనికాఁబోలుఁ గొన్నిశ్లోకములకు స్వయముగా వ్యాఖ్యరచించె. పాణినీయము చక్కఁగాఁ జదివె నని చెప్పి తదాస్వాదము మాపుటకుఁ గాఁబోలు "రాజనీతిరపస్పశా" యని మాఘుఁడు చెప్పినట్లు ప్రయోగ చాతురిఁ జూపును. ఆమెగద్యముల: దన్నుఁగూర్చి యేమనియె? ఇదియె—

తత్తాదృగ్ఘటికార్ధ నిర్మితశత-
శ్లోకీఫణిగ్రామణీ
వాణీప్రాకృతశాస్త్ర నైపుణసము-
న్మీలద్యశశ్శ్రీజుషా,
దేవ్యోద్యన్మతిసఖ్యయా మధురవా-
ణ్యమ్బాఖ్యయా నిర్మితే
శ్రీరామాయణసారకావ్యతిలకే
సర్గస్తృతీయోఽభవత్.

అని ఘటికాశతగ్రన్థకర్తల నధఃకరింప ఘటికార్ధ శతగ్రంథకర్త్రి యనియు, ప్రాకృతభాషలోను శాస్త్రములలోను నైపుణి గల దనియుఁ జెప్పుకొనియె. ఓవిదుషీమణీ, గ్రామ్యభాషాకవిచక్రవర్తుల మగు మాకునీఫణిగ్రామణీ వాణి యేల? మఱికొన్ని గద్యములఁ గానిమ్ము.

ప్రస్తారాభినవాత్తవృత్తకవితా
ధాటీకథాసుక్రియా
షడ్భాషారచనావిశేషబహుధా
విఖ్యాతకీర్తిశ్రియా।
దివ్యోద్యన్మతి...... సర్గస్తురీయోఽగమత్ ॥

మాకాలములోని యాశుకవిత సర్వకాలసర్వావస్థలలోను బ్రారంభించిన నిలువఁజాలక వీధులలో సహితమనర్గళముగాఁ బ్రవహించుట నీవు చూచినదానవు కావు. నీషడ్భాషారచనలో నత్యుత్కృష్ట మగు మా గ్రామ్యభాషాసముల్లాసములు కలవేని తక్కిన యైదును దప్పక శ్లాఘ్యములే యగు. ఇంకను నీప్రతిభ గొంత వర్ణింపుము విందము—

వీణావాదకళావినోదసమయే
ధృత్వా సమస్యాః శతం
సద్యస్సంసది సాధు పూరయతి యా
దత్తాః కవీన్ద్రైస్తయా,
దివ్యోద్యన్మతిసఖ్యయా...
సర్గోఽభవత్పఞ్చమః.

అనువాదినీయంత్రములును (గ్రామఫోనులు), హార్మోనియములును నీకాలమున నుండియుండినయెడల నోకళావతీ, వేయుసమస్యలఁ బూరించియుందువు. అయినను నీచాతుర్య ముభయకళాధ్వంసక మని మా సభ్యులు రహస్యముగా గుసగుస లాడుచున్నారు. నీపాట కానిమ్ము.

ప్రఖ్యాతార్జవయా పదార్థగమక-
వ్యాఖ్యానపక్షాన్వయ
ప్రాగల్భ్యస్పదనైపుణప్రతివిధా-
సానందసూరీన్ద్రియా,
దివ్యోద్యన్మతిసఖ్యయా...
సర్గోఽత్ర షష్ఠోఽభవత్,

నీయం దున్న యార్జవము మే మెఱుఁగఁజాలము. కాల మను యవనిక నిన్ను మఱుగుపఱచుచున్నది. పోనిమ్మ, వామత్వము లేక యార్జవము గలదేని దాని యందు స్త్రీత్వము లేదని 'అవామతా కామశత్రుః' అని పాంచాలుఁడును

గ్రామేవాసః శ్రోత్రియ
కథనం పరతన్త్రితా కృపణభావః,
ఆర్జవయుతా చ నాకీ
పుంసాం మదనాంతకారిణః కేచిత్.

అని యీశ్వరదత్తుఁడును జెప్పుదురు విద్వదో మధ మగు నైషధమునకుఁ బ్రతికృతిఁ గల్పించెదవా? వసుచరిత్రను జూచి వేయుఁబ్రతికృతుల నిర్మించు మాయాంధ్రులలోఁ బుట్టినదానవు కావే? నీ కేల యట్టి చాతుర్య మలవడకుండుఁ గానిమ్ము. ఏమి యూరకున్నావు? విషయాంతర ప్రసక్త మగు వామత్వమును సౌజన్యధర్మ మగు నార్జవమును వర్ణించుచో నప్రస్తుతప్రశంస చేసితి నని కోపమా? నిన్నార్జవ మాశ్రయింపఁగా నూవాక్కున వక్రోక్తి ప్రవేశించె. పోనిమ్ము నీశక్తివర్ణన జరుగనీ. నీవాణి యాత్మస్తుతియందుఁ గేవలము మధురముగా నున్నది. విందము.

స్వాద్వీ దుగ్ధసితా సుధామధురవా-
క్యశ్రాన్తసన్తోషిత-
ప్రౌఢశ్రీరఘునాథదత్తసుభవ-
త్సన్ధర్భాభిధాసంభృతా,
దివ్యోద్యన్మతిసఖ్యయా...సర్గోఽభవత్సప్తమః.

స్వాద్వియగు నీవాక్కు సాక్షాత్తుగా విన్న రఘునాథుఁడత్యంతసంతోషియై యెన్నియేని ఓగుదములు నీకొసఁగఁడను. మాకు నీగద్యములలోని యుత్తరార్ధము పల్లవిగా వినివిని పరిచయాధిక్యముచే మాశ్రోత్రములు జగమంతయు మధురతరముగా గ్రహించుచున్నవి. కథ సాగనిమ్ము.

సద్యోవిస్మయకృన్నిరోష్ఠ్యకవితా
సన్దర్భధారాసుధా-
సాగోర్మిపరిపూరితశ్రుతిసుధీ
సమ్భావితాభిఖ్యయా,
దివ్యోద్యన్మతిసఖ్యయా......
సర్గోఽజని ష్టాష్టమః.

ఇందు శ్రుతి యనఁగాఁ జెవియనియేకదా అర్థము కాక సంగీత స్వరములలోని శ్రుతులైనయెడల మధ్యమ పంచమము లగు జీవస్వరముల నోష్ఠ్యము లని వదలినచో నీ సంగీత మతిమానుష మగునో యని భ్రమించితి. పోనిమ్ము నీనిరోష్ఠ్యకవితాగద్యమున నీవే రెట్లు కూర్చెదవో వామత్వము పూనక యార్జవముగాఁ జెప్పుము. లేక మధురశబ్దమును దొలఁగించుకొనెదవా? ఏమి! విస్మేరనమ్రముఖి వయ్యెదవు? ఆహా, యాఁక దానవుకదా! మఱచితి.

మాధుర్యైకధురంధరాంధ్రకవిత
నిర్మాణసమ్మాన్యయా
దివ్యోద్యన్మతిసఖ్యయా మధురవా
ణ్యమ్బాఖ్యయా నిర్మితే,
శ్రీరామాయణసారనామని మహా
కావ్యేఽతిభవ్యే సుధీ-
వర్గోల్లాసవిశేషధామ్ని నవమః
సర్గో మనోజ్ఞోఽభవత్.

ఏమి విదుషీమణీ ద్విపాదియగు పల్లవి త్రిపాది యయ్యె, ఇఁకఁ జతుష్పాది యగునా యేమి? లేక యాంధ్రకవితలోని భావదారిద్ర్యము నిన్నావహించెనా? కావుననే కాఁబోలు నీయాంధ్ర ప్రబంధములు మాకాలము వఱకు రావయ్యె.

సూరిస్తవ్యకుమారసమ్భవమహా
కావ్యప్రతిగ్రన్థన-
ప్రాగల్భ్యప్రకటప్రియా పదసదః
ప్రఖ్యాతివైదుష్యయా,
దివ్యోద్యన్మతిసఖ్యయా ...
దశమః సర్గోఽత్ర కావ్యేఽభవత్.

రఘువంశమునకు యదువంశమనియు, భారవికి ఘూరవి యనియు, మేఘసందేశమునకు హంససందేశ

మనియు, మాఘమునకు ఫాల్గున మనియు, కుమారసంభవమునకు మారసంభవ మనియు నొకమహాకవి ప్రతిగ్రన్థనము సేసె. ప్రతిగ్రంథన కల్పానైపుణ మతనివలన సంపాదించితివా ? లేక జాతిధర్మమా ? నీ వేళకు లెవ్వరో తెలుపవైతివే.

ప్రౌఢ శ్రీరఘునాథనాయక కృత
స్వర్ణాభిషేకక్రియా
దివ్యోద్యన్మతిసక్ష్య యా మధురవా
ణ్యామ్నాభిఖ్యయా నిర్మితే,
శ్రీరామాయణసారనామని ...
సర్గస్తథైకాదశః.

కనకరత్నాభిషేకముచే నీశరీరము మందాకినీ జలావగాహముచేతవలెఁ బవిత్రమయ్యె. ఇట్టిధన్యరాలిం [illegible] దింతము.

"ఏమి నీయసందర్భప్రశ్నము? కాళిదాసాదులు తమ జననాదులు వర్ణించుకొనిరా? గ్రంథములు చదువు పాఠకులుకదా తత్తద్రసభావగుంఫనములచే కవివ్యక్తుల వయమానమున నిర్ణయింపవలయు." అని చెప్పెదవా?

"ఓ కవయిత్రీ, ఏమిప్రతారణము సేసెదవు. కవులచరిత్రములు వ్రాయునప్పుడు తల్లిదండ్రుల పేరులును, నియోగియా తదన్యుఁడా, గోదావరీమండలస్థితుఁడా లేక యనాంధ్రుఁడా, యనుట ముఖ్యాంశములుగా మేమాంధ్రులము పరిగణించియున్నారము. అందుకొఱకడిగితిమి. నీకంతకోపము రానేల? కాళిదాసాదులు తమవిషయముగా సర్వత్రమౌనము సేపూనిరి. నీవు నీ పాండిత్య విశేషమును బహుభంగిగా గద్యములలోఁ జెప్పినందున నీ జననకథ యడిగితిమి. నీవును కాళిదాసభాసనరణి నవలంబించియున్నచో -

"ఏదంపతులకుఁ బొడమెనో, యేదేశమునందుఁ గీర్తి కెక్కినవాఁడో, (తుదకు) ఏదెసవాఁడో యెఱుంగను" అన్నవాక్యమున లింగముమార్చి నీకన్వయించియుందుము. కాని యాత్మప్రఖ్యాపనశీల వను నీకు సిగ్గేల చెప్పరాదా? "సరస్వతీపవిత్రాణాం జాతిస్తత్ర న కారణం" అని యొక్కక్షత్రియకవిసార్వభౌముఁడు పలికెఁగదా! మేము నామతములోనివారము. నీవు నిశ్శంకముగాఁ దెలుపుము. భోగిని వని సంకోచించెదా? ఈవ్యాసమున మంగళాంతము మాడుము. పోనిమ్ము గ్రంథము నారంభింపుము కొంత తెలిసికొందము.

లక్ష్మీం దశేల్లక్ష్మణపూర్వజన్మా
వీరో రఘూణాం విజయం ప్రయచ్ఛేత్,
ఆరోగ్య మర్కాభిజనశ్చ దద్యా-
ద్రతీశమూర్తే రఘునాథనేతుః.

ఇది శ్రోత్రియబ్రాహ్మణు యాశీర్వచన మంత్రమువలె నున్నది. కృత్యాదినే రతీశశబ్దమునకు సందర్భమేమి? రఘునాథశబ్దముతో నాంధ్రభాషాసంప్రయుక్తమగు విశ్రామనియము వర్ధసమముగా నిందు సంఘటించుచు రతీశుఁడు యతీశుఁ డయ్యెనా? కృత్యాద్యవస్థ యను వాచోయుక్తి నీయందు నిక్కమయ్యెఁగాఁబోలు.

సాహిత్యసర్వస్వ ర్త్మని సంచరన్తః
సన్తః పురో నామగతిం సమేత్య,
శబ్దాయమానాన్ శ్రవ సోరసహ్యాం
న కాకలీన్ ద్రష్టుమపి క్షమన్తే.

కుకవిమాషణము కావ్యమర్యాద కదా. అది లేకున్న ప్రబంధము మెఱుఁగు వెట్టని యాభరణమువలె వను. కావలు కుడిమెడను గా వచ్చుట యపశకునమా?

రఘునాథునివంశావళి బహుగ్రంథముల వర్ణితమయ్యె. మేము విన్నదే. దానిదాఁటి నీగ్రంథరచనకు సందర్భము రచించితి వేని చదువుము.

యదన్తరావర్తితవర్తనానాం
సీమన్తినీనాం శ్రమమాక్షిపన్తి,
పర్యన్తవర్తి ప్రతిమాకరాగ్ర
ప్రకీర్ణజాతాః పవమానపోతాః.

ఇది రఘునాథసభలోని శిల్పప్రతిమారచనకదా!

విపశ్చికాయాం చతురాః ప్రగల్భాః
శాస్త్రేఒతిదక్షాః సరసప్రబన్ధే,
సమీపమేతస్య సమేత్య కేఒపి
సుభ్రూజనాః స్వప్నకళా వ్యవృణ్వన్.

వ. సు. చరిత్రము

నండూరి బంగారయ్య

ఏ పేరుకు లోపలియంశములకు నెంతమాత్రము సంబంధము కనిపింపకుండ వ్రాయుట నవీనసంప్రదాయములలో నొకటి. నేను అంతకంటె ఒకఅడుగు ముందుకుపోదలచినాను. లోపలియంశములనుగూర్చి అపోహకు అవకాశమిచ్చే పైపేరు పెట్టినాను. వ. సు. చరిత్రమనగా రామరాజభూషణుడు రచించిన వసుచరిత్రమునుగూర్చి యేమో వ్రాయుదునని కొందరు భ్రమపడవచ్చును. నే నిప్పుడు వ్రాయదలచుకొన్నది వడ్డాది సుబ్బారాయడుగారినిగూర్చి. చరిత్రమనినంత మాత్రమున వారు జన్మించినదిమొదలు నేటివరకు జరిగిన యంశములను పూసగ్రుచ్చినట్టు వ్రాయదలచుకొనలేదు. నామిత్రుడగు మన్నంగిశర్మ ఇంగ్లీషులోని Character అనుపదమునకు సరియయిన తెనుగుపదము చరిత్రమేయని వాదించుచుండును ఈవాదముతో నేనేకీభవించినను ఏకీభవింపకున్నను ప్రస్తుత మీవ్యాసమును మాత్రము దానికనుగుణముగనే వ్రాయుచున్నాను.

నామిత్రులు గుండిమెడ వెంకటసుబ్బారావుగారు ఈనడుమ రంగులతో వ.సు.రాయకవిగారి చిత్రపటమును తయారుచేసిరి. నా కట్టిసామర్థ్యము లేదుగావున నుడుతభక్తిగ నీవాఙ్మయచిత్ర మర్పించుకొనుచున్నాను.

ఆంధ్రకవులలో నాకు ప్రథమమున పరిచయమైనవారు వడ్డాది సుబ్బారాయడుగారు. "ఏ నమ్మహానుభావుల మేనల్లుడ" నని యుత్తరుడుచెప్పికొనినట్లుగ నాకును చెప్పికొనుట కధికారమున్నది. నేను వారిని మామగారూ అని పిలచుచుండెడివాడను. కాని ఆబాంధుత్వ మెట్లుసిద్ధించినదో వివరించుటకు మూలమూలలనున్న వంశవృక్షములను వెదకినగాని సాధ్యపడదు. దైహికము బాంధవ్యముమాట యెట్లున్నను వారికిని నాకును ఆత్మబాంధవ్యము నిస్సంశయముగనున్నది.

మరియు వారియింట నేను రెండుమూడు సంవత్సరములు కాపురముంటిని. అప్పటికి వారు వృద్ధులగుటచే కళాశాలలో పనిచాలించుకొని యుపకారవేతనమందుచుండిరి. నేను తరుణుడనగుటచే నాకో ఆపశేమను ఉద్రేకములో కళాశాలలో చదువుచాలించుకొని ఉపవాసవ్రతము నవలంబించుచుంటిని. ఏమయిననేమి? ఉదయములేచినదిమొదలుకొని రాత్రి పరుండువరకు ఒకరినొకరు విడువకుండనుండుట కవకాశమేర్పడినది. ఉబుసుపోకకు వారు నన్ను తరచు దగ్గరకు పిలచుచుండెడివారు. అటువంటివారితో మాటలాడుటయే మహాభాగ్యమని నేను తరచు వారిదగ్గరకు చేరుచుండెడివాడను.

నేను అప్పటిలో నజీర్ణముచే బాధపడుచుండుటచే వారిలో నాకు నచ్చిన మొదటిగుణము భోజనపుష్టి. అప్పటికి వారికి అరువదియారు సంవత్సరములు గడచినను దేహదార్ఢ్య మెంతమాత్రము తగ్గలేదు. బహుదృఢకాయులు. ఆజానుబాహులు. అరగంటసేపు తక్కువగాకుండ భోజనముచేయగల సమర్థులు. అప్పటికి ఇప్పటికి గూడ భోజనపుష్టి యెంతమాత్రము జంకలేదు. (ఇప్పుడు వారికి ఎనుబదిమూడు.) చిక్కుడుకాయ తెలకపిండి కూర వారింకను అరిగించుకొనగలరు. దొడ్డిలోపండిన చిలకలు కొట్టివేయకుండ బుట్టలుకట్టి పండించిన జామికాయలు, పొలమునుండి రయితులు పట్టుకొనివచ్చి సమర్పించిన తేగలు వారికి ఫలాహారము. అల్పాయుష్కులు నజీర్ణరోగులు ప్రబలుచున్న యీ కలియుగములో నిట్టి దృఢకాయులను దేవతలవలె పూజించినను తప్పులేదు.

రెండవది వారి గళమాధుర్యము. వారి గాత్రము ఇటీవల శరీరములో కంపము బయలుదేరుటచే జీర్ణించినదిగాని వెనుక బహుగంభీరముగనుండెడిది. పద్యము చదివినచో ఫర్లాంగుదూరము వినబడవలసినదే. జంభో

రాకంతము. మోతాదయిన సంగీతము. ఉచితమయిన విరుపులు- విరామములు- ఆరోహణావరోహణములు- ఆ వాచకమున కదియేసాటి. నేను వీరు క్లాసులో పాఠము చెప్పుచుండగ చూడలేదుకాని కళాప్రవీణులయిన ఓ. జె. కూల్డ్రివారు తరచు వీరికి తెలియకుండ ఏ తలుపు మూలనో దాగుకొని వీరి పాఠము వినుచుండెడివారని ప్రతీతి. వీరు చిన్నతనమున నాటకము లాడుచుండెడివారట. వీరు రచించిన వేణీసంహారములో వీరే అశ్వత్థామ, ధర్మరాజు మున్నగు భూమికలు ధరించి చక్కగ నభినయించెడివారని చెప్పుచుందురు.

వీరిదగ్గర మెచ్చుకొనదగిన విశేషము నిరంతర కృషి. "ఆశుకవిత్వము చెప్పకపోయినచో కవినామమును గోలుపోవుదు మేమో" యను భయము వీరికెపుడును లేదు. సావధానముగ యోజించి ఏ పదము నెక్కడ నుంచిన రసవంతముగ నుండును? ఏ భావమును ఎట్లు ప్రదర్శించిన బాగుండునో ఆలోచించి కవిత్వము చెప్పుట వీరి కలవాటు. ఒకే పద్యమును రెండు మూడుదినములవరకు అదే పనిగ చిత్రికపట్టుటకూడ నే నెరుగుదును. పద్యము ప్రకటించుటకు పూర్వము కవి శ్రమకుజంకక లోకులకు దానిని హృదయంగమ మొనర్చుటకు శక్తివంచనములేక ప్రయత్నింపవలెనని వీరి యాశయము. కైదిడెనువలనే వీరును "వ్యవధిలేకుండ వ్రాయవలసివచ్చినందున లోపము లెక్కుడుగ దొరలియుండవచ్చును. క్షమింపుడు." అను కవులను క్షమింపరు. అట్టివారిని "ఇంకొక నాలుగురోజులాగి సంస్కరింపరాదా? ఏమంత ఫుట్టి మునిగిన"దని బాహాటముగ ప్రశ్నింపకపోయినను లోలోపల నయిన ప్రశ్నించుచుందురు.

"కబ్బంబల్లుదు నైన నాఁకవనో
గ్రవ్యాఘ్ర దంష్ట్రాళికే
నబ్బబ్బా కవితాలతాంగి నెరసే
యంజాల నబ్బాలచే
నుబ్బింతున్ రసికాంతరంగములబి
ట్టూరింతు విద్వాంసులన్
సుబ్బారాయుడ భక్త. వేణి. సుమన
స్స్వాన్తాద్యు లస్మత్కృతుల్."

అని వీరి ప్రతిజ్ఞ.

ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుటలో వీరు బహు నిపుణులు. కానికి చేయి చూపగడంగినచో కవికి గౌరవమెన్నడును నిలువదని వీరు గ్రహించి, ఆర్జన మంత పెద్దది కాకున్నను వచ్చినంతలోనే క్లుప్తముగ కాలక్షేపము చేయుచుందురు. అందుచే కొందరు ఇతర కవులవలె ఎంత యార్జించినను పునః పునః భిక్షాటనము నిమిత్తము బయలుదేరవలసిన యగత్యము వీరికి లేదు. ఎవ్వరయిన గౌరవపూర్వకముగ తమ యింటికి వచ్చినచో సహృదయతతో నాదరింతురు.

వీరికి గడుసుదనము వెన్నతోబెట్టిన విద్య. ఎవ్వరినిగూర్చి కాని పరోక్షమునకాని ప్రత్యక్షమునగాని తూలనాడరు. వ్యర్థకలహములకు, వాక్యార్థములకు చేరరు. ఎవ్వరయిన పుస్తక మభిప్రాయమునిమిత్తము పంపినపుడు నచ్చినచో సదభిప్రాయ మిచ్చెదరు. లేకున్న నూరకుందురు. అంతే కాని ఎదుటివారి మనస్సు నొచ్చునట్లు మాటాడరు. లఘుత్వము వీరి సంభాషణములో మచ్చునకైన కానరాదు.

కడు నిశితమైన విమర్శనము. ఏ పదమునుగాని నిరర్థకముగ వాడరు. కళాసృష్టిచే గంభీరముగ కవిత్వము చెప్పువారియెడ వీరికి గౌరవము మెండు. తిక్కన వీరి కిష్టదేవత. పోతన గురువు తక్కిన ప్రాచీన తెనుగుకవులలో ప్రముఖులయినవారియందెల్ల గౌరవమే యయ్యును ముఖ్యముగ పింగళిసూరనయందును, నన్నయభట్టునందును పక్షపాతము. వీరు భారతము పాఠము చెప్పుచుండగ విని తీరవలయునని పలువురు విద్యార్థులు నాతో జెప్పుచుండువారు. నే నది విని యెరుగను గాని వీరి పద్యములకే వీరు తరచు వ్యాఖ్యానము చేయుచుండగ వింటిని. వీరు విపులీకరించువరకును వీరు చెప్పిన చమత్కృతి పద్యమునం దున్నట్లు మనకు పొడకట్టదు.

దేనిని గూర్చియైనను మాటాడునపుడు తూచి మాటాడెదరు. పొగడినచో నదే పనిగ నతిశయోక్తికి జొచ్చి పొగడుట, తిట్టినచో నదే పనిగ తిట్టుట తెనుగు పండితులలో తఱచు గాననగును. కాని వీరు దేనినయి

వను మోతాదుగ-సార్థకముగ-వర్ణింతురు. తొందరపాటను నది వీరి స్వభావములో మచ్చునకయిన గానరాదు.

పదునెనిమిదియేండ్లబాల్యమునుండియు వీరుపాధ్యాయవృత్తిలోనుండిరి. సాధారణముగ తెనుగుపండితులయెడ పిల్లలెంతయల్లరిగ వర్తింతురో చూడవలెనన్న పానుగంటివారి 'తెలుగుక్లాసుతమాషా' తిలకింపనగును. కాని వీరివిద్యార్థులకు వీరియెడ నపారగౌరవము. వీరు పాఠము చెప్పునపుడు చీమ చిటుక్కు మనకుండ నుండెడిదట.

విద్యార్థిదశ వీడినవెనుకగూడ వారు పెద్దపెద్ద యుద్యోగములకువచ్చినను వీరిపట్ల గౌరవముతగ్గుట గానము. మదరాసుగవర్నరుపదవినలంకరించిన సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు వీరిదగ్గర చదువుకొన్నవారే. ఇదిగాక వెనక జిల్లాజడ్జీగనుండిన హ్యామ్నెటు మున్నగు విదేశీయులు వీరియొద్ద తెనుగు నేర్చుకొనుచుండెడివారు. ఇంకను అనేకులు డిప్యూటీకలెక్టర్లుగను, విద్యాశాఖోద్యోగులుగను, న్యాయవాదులుగను, అసహాయవాదనాయకులుగను పలుతెరంగులుగ నున్నారు. ఎవ్వరయినను ఇప్పటికిని వీరిసమక్షమున భయభక్తులతో మెలగవలసినదే.

శ్రీరాజా వాడ్రేవు విశ్వసుందరరావుగారికిని, శ్రీరాజా మంత్రిప్రెగ్గడ భుజంగరావుగారికిని వీరియందు గౌరవము మెండు. కాని వారు వీరితో తరచు కలసిమెలసి తిరుగుట కవకాశములేదు. వీరికి శిష్యులును,మిత్రులును సుప్రసిద్ధన్యాయవాదులును అగు నిడమర్తి జలదుర్గాప్రసాదరాయుడుగారును ఆంధ్రదేశమున నెల్లెడల ప్రఖ్యాతిగాంచిన చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవిగారును వీరి సాంగత్యసౌఖ్యమును తరచు గ్రోలుచుండుట నెరుంగుదును. నిడమర్తి జలదుర్గాప్రసాదరాయడు గారిని వాడుకలో దుర్గయ్యగారని పిలుతురు. వీరు కుశాగ్రబుద్ధులు. తెనుగున, సంస్కృతమున మంచి కృషి సలిపినవారు. భగవద్గీత కొక స్వతంత్రవ్యాఖ్యానము వ్రాసినారు. ఇంకను శాకుంతలాదికావ్యములు గూడ వ్రాసినారు. వీరికేకాక వీరికుటుంబమునకంతకును సుబ్బారాయడుగారియెడల గురుభావము. వీరికిప్పుడు డెబ్బదియైదేండ్లు గడచినవి. అయినను ప్రతిదినము తీరిక చేసికొని సుబ్బారాయడుగారి నొకసారి దర్శించి వత్తురు. ఒక్కొక్కప్పుడు నేనుకూడ వారి సమక్షమునవుండుట తటస్థించెడిది. దుర్గయ్యగారికి బ్రహ్మసూత్రములు, ఉపనిషత్తులు మున్నగు వేదాంతగ్రంథములయందభిరుచిమెండు. అందుచే తరచు వేదాంతమునుగూర్చియే వారు ముచ్చటించుకొనువారు. ఒక్కొక్కపుడు తిక్కనకవిత్వమునుగూర్చి, సంస్కృత శాకుంతలమునుగూర్చి ప్రసంగించుటకూడకలదు.

చిలకమర్తివారికి సుబ్బారాయడుగారి కవిత్వమనిన గౌరవము మెండు. ఈ శతాబ్దములో నింతటికవి లేడని వాడింతురు. వారికి వేణీసంహార మామూలాగ్రముగ కంఠతః వచ్చును. చాటూక్తి పద్యసూక్తిముక్తావళి నుండికూడ ననేకపద్యములను కంఠస్థము గావించుకొనిరి. సుబ్బారాయడుగారును, లక్ష్మీనరసింహముగారును కలసికొనినపుడు సముద్రముసముద్రములో కలసినట్లుండును. లక్ష్మీనరసింహముగారి ధారణాశక్తి యద్భుతావహము. ఆయన ఎన్నియోవేలపద్యములనునిలుచున్నపాటున చెప్పగలరు. ఆయన పద్యములు చదువుచుండగ సుబ్బారాయుడు గారు వ్యాఖ్యానమొనరించుచు మరికొన్ని పద్యములు చదువుచుందురు. ఇరువురు సమకాలికులగు నితరకవులలో గుణమున్నచో మెచ్చుకొనుస్వభావముగల వారు. కవితాప్రాశస్త్యనిర్ణయ మొనరింపవలసినపుడు తమయభిరుచులనే యనుసరింతురుగాని శాఖాభేదములను, వర్ణభేదములను పురస్కరించుకొని ముచ్చటింపరు.

శ్రీరామునిగూర్చి ప్రసంగించినపుడు మారుతిని గూర్చి ప్రసంగింపకుండరాదు. అట్లనే సుబ్బారాయడు గారినిగూర్చి ప్రసంగించి చెలికువాడ వెంకటరామయ్యను విడువరాదు. ఈ చెలికువాడ వెంకటరామయ్య ప్రస్తుతము "భాషామణి"యను పత్రిక నడపుచున్నాడు. ప్రథమదర్శనముననే ప్రాణస్నేహ మొనరింపగల మధురహృదయుడు. సరసమైన కవిత్వము చెప్పనేర్చినవాడు. తప్పున్నచో నెంతవానినైన మొగమెదుట ఖండించు నిశ్శంకకరుడు. ఇక సుబ్బారాయడుగారి

పట్ల నఖండగౌరవము. ఇరువదినాలుగుగంటలు సుబ్బారాయడుగారి సమక్షముననే ప్రొద్దుబుచ్చవలెనని దీక్షూనాకును ఇతనికి వారిసమక్షముననే స్నేహముకుదిరెను. వినువారున్నయెడల విసుగులేకుండ కబుర్లుచెప్పగలడు. కడుపుబ్బనవ్వించగల హాస్యము. ఒక్కొక్కప్పుడు సుబ్బారాయుడుగారినే ఎదిరించు తలతిక్క తత్త్వము.

పరివార దేవతలందరును ఇంచుమించుగ పూర్తియైనారు. నన్నుగూర్చి ఒకటిరెండు ముక్కలు తిరువాయి యున్నవి. వారికి నాయెడ వాత్సల్యమధికము. వారిది మాతండ్రిగారిది జననము ఆనందనామసంవత్సరముననే. అదిగాక మా తండ్రిగారిని వారు స్వయముగ నెరుగుదురు. అందుచే వారిని పితృసములుగజూచుకొనుచుందును. పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావుగారు అప్పుడప్పుడు సుబ్బారాయడుగారి దర్శనార్థము రాజమహేంద్రవరము వచ్చుచుండిరి. మా యిరువుర ప్రథమసమావేశము సుబ్బారాయుడుగారి సమక్షముననే. నేను సుబ్బారాయడుగారియింట కాపురమున్న దినములలోనే "భారతి" "కళ" "సంవత్సరాదిసంచిక" మున్నగు పత్రికలకు వ్యాసములు పంపుచుండువాడను. వారికడ పాఠశాలలో జదువుకొనకున్నను నసుచరిత్రము సవ్యాఖ్యానముగ బఠింపనెంచి యిప్పటికి సుమారు పదునయిదు సంవత్సరములకు పూర్వము కొన్ని పద్యములు చెప్పించుకొంటినిగాని తరువాత నాకట్టి కవిత్వమునం దధికాదరము లేకపోవుటచే మానివైచితిని. పది పద్యములు మాత్రమే చదివినట్లు జ్ఞప్తి. ఎక్కువ చదివితినని చెప్ప దలచినచో ఋజువుచేసికొనవలసిన భారము వారిదే! ప్రస్తుతమున్న నేను తరచు వారిసన్నిధికిపోయి సాహిత్య రసమును సాహిత్యరసముకంటెను అమూల్యమయిన వారి అనురాగరసమును గ్రోలుచుందును.

వసురాయకవిగారు సనాతన యుగమునకును అధునికయుగమునకును మధ్యస్థులు. ప్రాచీనుల పాండిత్యబలమునకు నవీనుల ప్రపంచజ్ఞానమును జోడించినారు. అందుచే వారి యుపమానములలో సహితమునవీనశాస్త్ర విశేషములు కొన్ని గనవచ్చును. ఇంగ్లీషు నేర్చినవిద్యార్థులతో సంపర్కముండుటచే ఇంగ్లీషుకావ్యములలోని భావములు, కల్పనలు, కొన్ని వారి కావ్యములో గానగును. కాని వారి కవితా ప్రాశస్త్యమును నిర్ణయించుట యీ వ్యాసమునకప్రస్తుతము.

వారి సాంగత్యము మిగుల అభ్యర్థనీయము. క్రమక్రమముగ నాశకమువారొకరివెనుక నొకరుగ నంతరించిపోవుచున్నారు హిమవత్పర్వత శ్రేణివలె వారు మన ప్రాచీనౌన్నత్యమునకు నిదర్శనములు. ఇప్పటిక్లబ్బలలోను కచేరీలలోను సాహిత్యసభలలోను నడచు సంభాషణకును ఇట్టి పెద్దల సమక్షమున నడచు సంభాషణమునకును వ్యత్యాసమున్నది. దానికంటె నిదికాని దీనికంటె నది కాని నుందరిదని నిర్ణయించుటకు నేను పూనుకొనలేను. దానిలో నొక విధమగునుదాత్తతయున్నది. దీనిలో నొక విధమగు తేలికదనమున్నది. దానిలో నొక విధమగు "నన్ను ముట్టుకొనకువాడన" మున్నది. దీనిలో నొక విధమగు కలయిక యున్నది. దేనిగుణములుదానివి. దేని లోపములుదానివి. కానివక్తవ్యమేమనగసుబ్బారాయడుగారి సమక్షమున హాస్యప్రసంగమునకు బుద్ధిపుట్టదు. ఎంతసేపును గౌరవముగలవిషయములనుగూర్చి గాఢముగ నాలోచించి మాటాడవలెననియుండును. చిలకమర్తి వారిని హాస్యమొనర్చుచు మాటాడువారిని నేనెఱుగుదును. కాని యీపదునాలునాలుగువత్సరములపరిచయమునందును సుబ్బారాయడుగారితో హాస్యమొనర్చినవారి నొక్కరినైన గానను. త్రికాలసంధ్యావందనము — కావ్యపఠనము — కావ్యరచన — మున్నగు గురువిషయములలోనే, — ఇంచుమించుగ తమప్రాయమువారే యయిన పెద్దలసాంగత్యమున వారు కాలక్షేపముచేయుచుందురు ఇతరత్ర వాచాలురైన హాస్యప్రసంగికూడ వారిసమక్షమున మూగనోముపట్టుచుండును. రాజమహేంద్రవరకవిత్రయములో నొక్కరగు యీ "కవిశేఖరుడు" ప్రాచీనసంప్రదాయములకు గోపురము వలె నిలచియున్నాడు! భక్తచింతామణియగు, భగవంతుడు వీరి కింకను ఆయురారోగ్యము లనుగ్రహించునుగాక!

మెండలీయము–రక్తస్పర్శ–౬

యస్. యం. వేణు

"హీనక్రియం నిష్పురుషం నిశ్ఛందో రోమశార్శసమ్,
క్షయ్యామయా వ్యపస్మారి శ్విత్రి కుష్ఠి కులానిచ.
మహాంత్యపి సమృద్ధాని గోజావిధన ధాన్యతః,
స్త్రీ సంబంధే దశైతాని కులాని పరివర్జయేత్." మను.

గోవులు, మేకలు, గొఱ్ఱెలు, ధనము, ధాన్యము ఎంతసమృద్ధిగా నున్నను వివాహవిషయమున జాతకర్మాది క్రియలు లేనిది, పురుషసంతానము లేనిది, విద్య లేనిది, పొడుగాటి వెండ్రుకలు గలది, మూలరోగము, క్షయము, అజీర్ణము, అపస్మారము, బొల్లి, కుష్ఠము గలదియగు ఈ పదివంశములవారితో సంబంధము మనుధర్మశాస్త్రము నిషేధించుచున్నది. వివాహసంబంధము దలపెట్టుటకుముందు ఇరుపక్షములవారికిని ఒండొరుల వంశచరిత్ర కనీసము మూడుతరములనుండియైనను దెలిసికొనుట విధిగా నుండెడిది. తుదకు మనయావులు మనకు మంచిదూడలు పెట్టవలయునను నుద్దేశముతో నేజేని యాబోతుతో దాటించవలయునని తలపెట్టితిమేని, ఆయాబోతుది మూడుతరముల చరిత్రను మనము తెలిసికొనవలయును. ఈనియమమును పాటించియే శ్రీరాముడు శివధనుస్సును విఱిచినవెంటనే దశరథాగులు మిథిలానగరమునకు వచ్చినప్పుడు సూర్యవంశానుక్రమమును జనకుని కెఱింగింపుమని వసిష్ఠుని నియోగించెను. తరువాత జనకుడు సహితము తనవంశమునుగూర్చి చెప్పికొనెను. అన్యవంశబాంధవ్యము సంకల్పించునెడ మనవారవలంబించుచుండిన యీవిధానము మెండెలువిధుల నెంతయనుసరించుచున్నదో గమనించుడు. (చూడుము "ఆగష్టు భారతి") ఆర్యావర్తమున పూర్వమునుండి జాత్యౌన్నత్యమే ప్రధానముగా నెన్నబడుచుండెడిది. భారతకాలమునాడు ఇది చాలవఱకు అమలులోనుండినట్లు మనము గ్రహించవచ్చును. ఆ జన్మరోగపీడితుడగు పాండురాజునకు చక్కని సంతానోత్పత్తి కాజాలదని భార్యాసంభోగము నిషేధించబడినది. అదియుగాక ధృతరాష్ట్రుడు చాల బలశాలి. భారత యుద్ధానంతరము ఆతనికి 'దుస్సహజరాభారంబు పైగప్పి' నను సత్తువ ఏమాత్రము సన్నగిలలేదు. తనపుత్రుని జంపినవాడగుటచే భీమునిపై నాతనికి తీరనికోపము. కడుపున లేనిప్రేమ నటించుచు పాండవుల నొక్కరొక్కరినే కౌగలించుకొనుచుండు సమయమున శ్రీకృష్ణుడాతని దుర్నయము గుర్తెఱింగి భీముని వంతు వచ్చినప్పుడు, వానిని వెనుకకు లాగుకొని ధృతరాష్ట్రుని కౌగిలింతలోని కొక ఇనుపవిగ్రహము నిచ్చినట్లును, ఆతడు దానిని పిండిగా నలపివేసినట్లును మనము చదివియున్నాము. ఇంత బలశాలికి గలిగిన సంతానము ఎట్టి బలవంతులుగా నుండవలయును? అట్టివారితో పాండురాజునకు గలుగుపుత్రులు పోరాడగలుగుదురా? కనుకనే కుంతి తనపతియాజ్ఞ బడసి మానవాతీతులైన దేవతల నారాధించి పుత్రులను బడయుచు వచ్చినది. ఇందలి సత్యాసత్యవిచారణ మన కిప్పు డనవసరముగాని కుంతి సంతానాభిలాషిణియై యితరులను పొందిన దనుమాట మాత్రము నిజము. అది దేవుడైన కానిండు మానవుడైన కానిండు. ఇప్పటికాలమువలె అప్పుడు వ్యభిచారముగాని,జారుదముగాని, త్రాగుడుగాని తప్పులలో చేరలేదు. ఉత్కృష్ట సంతానవాంఛ గలిగినవారు తమ యిష్టముచొప్పున ప్రవర్తించుచుండిరి. కనుకనే కుంతిచేసిన పనులకన్నిటికిని లోకాపవాదము నకు మారు లోకఖ్యాతి గలిగెనది.

వివాహసంబంధములనెడ మనవా రవలంబించుచుండిన ధర్మములలోని సత్యాసత్యములు ఆధునిక జీవశాస్త్రపరిశోధన లెంతవఱకు రూఢిపరచుచున్నదో విచారింతము.

జాతకర్మాదిక్రియలు లేనివారి నేల వర్జించవలయును? మతసంబంధమైన క్రతువులు కర్మలు క్రమ

ముగా మాసిపోవుచున్న యీకాలమున నిట్టి సూత్రము చెల్లనేరదు. సాంఘికధర్మములు చక్కగా అనుష్ఠించబడుచుండిన యాకాలమున శాస్త్రబద్ధమైన క్రియలు చేయకుండుట గొప్ప తప్పిదమేమో! అట్లు ధర్మనూరులైనవారు అప్పటిసంఘనియమములను పాటించి పలుశిక్షలకు పాత్రులగుచుండిరి. కనుక ఈసూత్రము మాత్రము అప్పటి సాంఘికాచార వ్యవహారములకు చెక్కుచెదరనీక నిలుపుటకై యేర్పడినదని చెప్పవలసియున్నది.

పురుషసంతానములేనివారితో సంబంధము నిషేధించబడినది. ఎందులకనగా అట్టివంశములో దీసికొన్న స్త్రీకి పురుషసంతానము కలుగుట దుర్లభము. 'అపుత్రస్య గతిర్నాస్తి' అనుసూత్రమునందు భక్తివిశ్వాసములు గలిగియుండిన మనపూర్వుల లక్ష్యము వివాహవిషయమున ఎప్పుడును పుత్రసంతానవాంఛయే ముఖ్యముగా గలిగి యుండెడిది. ప్రతిసంతతియందును పురుషసంతాన ముండిననేగాని ఆవంశమువారితో సంబంధము పురుషసంతానము నివ్వజాలదని మనవా రనుభవముచేతనే కనిపెట్టిరి. (చూడుము. 'అక్టోబరు భారతి') సంతానమునందలి స్త్రీపురుష నిర్దేశమున పురుషబీజమే ప్రధానపాత్ర ధరించినను, తర్వాత మాతృగర్భమున జరుగు రక్తప్రసారణములోని లింగకారక వస్తువిశేషములపై చాలవఱకు నాధారపడియుండును, పురుషసంతానమే లేనిస్త్రీతో సంబంధము నెఱపినచో నామెగర్భమునందలి పిండమునకు బోవు రక్తప్రసారము పుంలింగ కారక వస్తువిశేష విహీనమైనదిగనే యుండును గనుక సంతానమంతయు స్త్రీలుగనే యుందురు. ఇందులకు దార్కాణముగ నెన్నియోవంశములున్నవి.

విద్యలేనివారిని, పొడుగాటి వెంట్రుకలు గలవారిని వర్జించవలయునని శాసించబడినది. మాతాపితలు, ముఖ్యముగా మాత విద్యాశూన్యురాలైనచో ఇక సంతానమునకు వైదుష్యాధ్యాపకవాంఛ యెక్కడిది? చాలపొడుగైన వెంట్రుకలు విశేషముగా కలవారు బుద్ధిహీను లని మనవారియూహ. బౌద్ధకాలము నాడును ఈ యభిప్రాయము వాడుకలో నున్నట్లు బోధిసత్త్వుని కథలవలన తెలియనగును. సూక్ష్మమగు బుద్ధిబలమును గుర్తెఱుంగుటకు మనవారు పైనిజెప్పిన స్థూలచిహ్నమును పరీక్షించుచుండిరి. (చూడుము అక్టోబరు భారతి) ఇందునను మెండెలుసూత్రముల రహస్యము ఇమిడియున్నది.

తరువాత కొన్నివ్యాధులను పేర్కొని అట్టివ్యాధులు గలిగిన వంశములవారి పొత్తు పనికిరాదని త్రోసివేసినారు. ఈవ్యాధులన్నియు వంశానుక్రమముగ వచ్చునవే యని ఇప్పటి వైద్యశాస్త్రము సహితము ఒప్పుకొనుచున్నది. అచ్చటచ్చట కొందఱు భిన్నాభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుచున్నారు. ఇంకను అవి రూఢిపఱచబడలేదు. కుష్ఠు, క్షయము, అపస్మారము మొదలగు వ్యాధులు కేవలము అంటువ్యాపకములే కావు. కొందఱు క్షయరోగుల సమీపముననే ఎంతకాల మున్నను వారిని క్షయవ్యాధి సోకుటలేదు. మఱికొందఱు యెంతజాగ్రత్తగ మెలగుచుండినను క్షయనొకి తీవ్రబాధ కలుగజేయును. ఇందులకు గల కారణమునుగూర్చి వైద్యశాస్త్రమున "ఆస్లార్" దొరగారు ఈక్రిందివిధముగ జెప్పుచున్నారు:

అంటువ్యాధులకు సూక్ష్మములగు క్రిములే ముఖ్యకారణము. ఈసూక్ష్మజీవులు ప్రతిచోట విస్తారముగ వెదజల్లబడియుండును. క్షయరోగకారకములగు క్రిములు గాలిలో నన్నిచోట్లను ఉండుననుటలో సందేహములేదు. ప్రతిమానవునికిని గాలి మిక్కిలియావశ్యకము గనుక వాయువుతోబాటు ప్రతియొక్కరును క్షయక్రిములను బీల్చుకొనుచునేయుందురు. కాని అందఱును క్షయరోగపీడితులు కాలేరు. ఏ కొలదిమందియో మాత్రమే ఆవ్యాధికి ఆహుతి యగుచుందురు. ఇందులకు గల కారణమునుగూర్చి వివరించుచు 'ఆస్లారు'గారు బైబిలులోని "విత్తువాడు, విత్తనములు" అను కథను Parable of the sower and seeds బోల్చుచున్నాడు. వ్యాధికారకములగుక్రిములేవిత్తనములు.మానవులవివిధదేహతత్త్వములే పలువిధములైన భూములు. బైబిలుకథలోని విత్తనములవలెనే యీక్రిములు ప్రవేశించు కొన్ని మానవశరీరములు బలిష్ఠములైయుండి క్షయక్రిములను వృద్ధికానీక ఆపుచుండును. అట్టివారికి వ్యాధి కలుగనేకలు

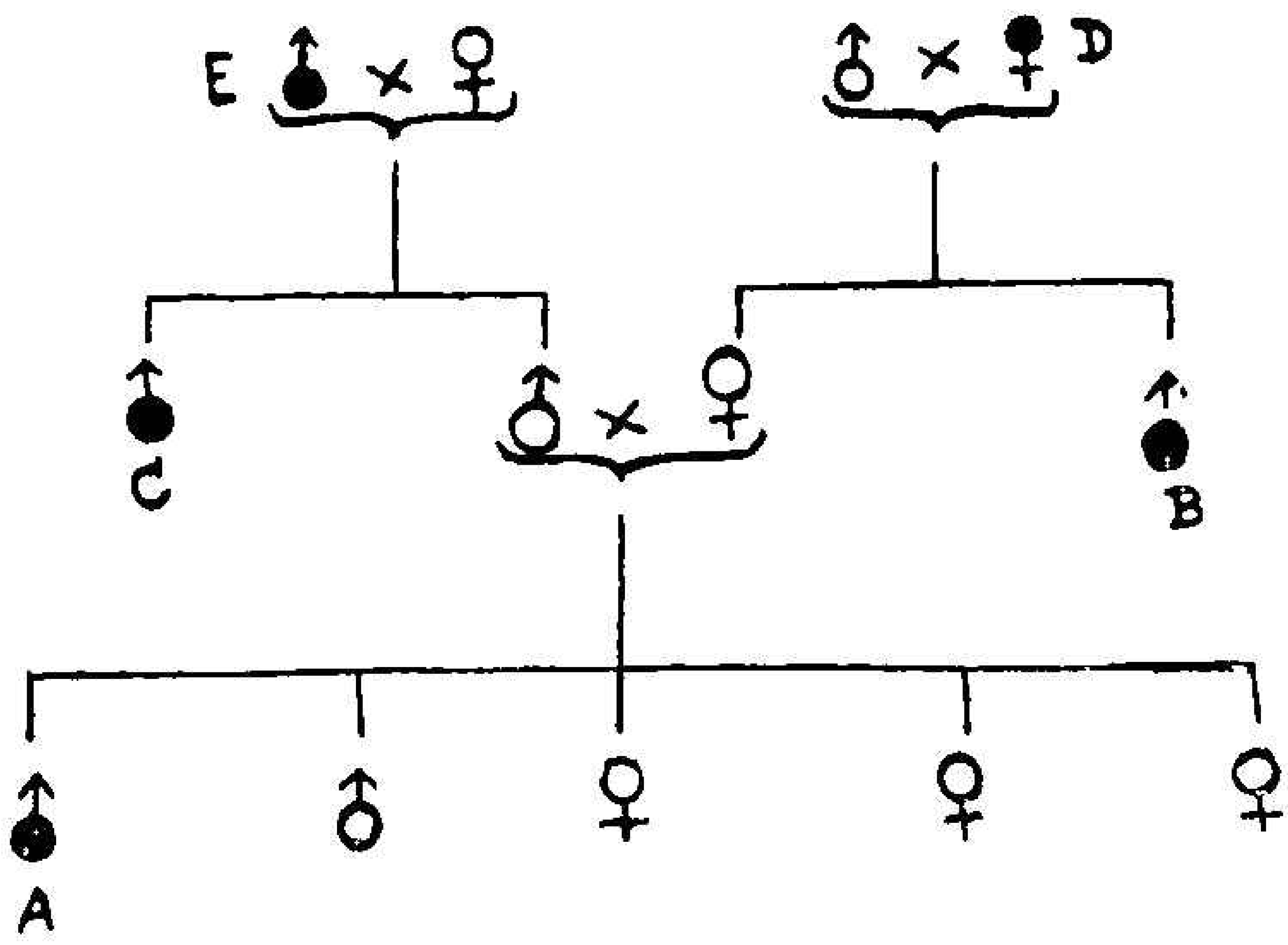
గదు. క్షయక్రిములు క్షీణించి పోవును. ఇట్టివే బండమీద పడిన విత్తనములు. కొందరిలో క్రిములు ప్రబలమగును. కాని వారు సరియైన ఆహారము, మంచి దేహపరిశ్రమ, చక్కని అలవాటులు కలిగినవారగుచో ప్రబలమగువ్యాధిని త్వరలో నణగద్రొక్కుటకు వారి దేహారోగ్యము చాలియుండును. ఇవియే దారిప్రక్కను, దున్నని నేలయందును బడిన గింజలు. మఱికొందఱి దేహతత్త్వములు చాలబలహీనములై వ్యాధిక్రిములు ప్రబలమగుటకు మిక్కిలి అనుకూలముగా నుండును. ఇట్టివారు ఎంతజాగ్రతగ మెలగుచుండినను అకస్మాత్తుగ నెప్పుడో యొకసారి వ్యాధికారకములగు క్రిములు ప్రవేశించెనా అది నిర్మూలింపబడుట అరుదు. వారు తప్పక వ్యాధిపీడితులై దుర్మరణము బొందుదురు. ఇట్టివే చక్కగా దున్నిననేలపై బడిన విత్తనములు. కావున వ్యాధులు సోకుటకు కేవలము బాహ్యపరిస్థితులేగాక, ప్రతిమానవుని దేహతత్త్వము (Tissue soil) గూడ ముఖ్యకారణమై యున్నది. ఇట్టియెడ ఔషధాదిప్రయోగములు చాలకలకు అనుకూలించవు ఈకారణమువలననే వంశానుక్రమముగ కొన్ని రోగములు పొడగట్టుచుండుటను మనము గమనింపవచ్చును. ఏలననగా ఆవంశములోని వారి దేహతత్వములన్నియు ఆవ్యాధియభివృద్ధికనుకూలించునట్లుగా నుండును. నేను సేకరించిన ఈక్రింది అంశములు ఈవిషయమును స్థిరపఱచుచున్నవి.

A సుమారు ౧౯ సం. రముల వయస్సుగలిగిన పిల్లవాడు. అవివాహితుఁడు. చాల ఆరోగ్యవంతుడు. పొగ త్రాగడము, బ్రాందివగైరా ఏలాటి మత్తుద్రవ్యములను వాడు దురలవాటు బొత్తుగా నెఱుగడు. మదరాసునందు ఇంటర్మీడియెటు పరీక్షకు చదువుచుండి క్షయవ్యాధి సోకుటచేత తన ఇరువదియవ సం. మున నితడు మరణించెను.

ఈతడు క్షయవ్యాధిచేత నంతశీఘ్రముగా మరణించెనన్నవార్త నా కాశ్చర్యము కలుగజేసినది. "మంచి జవసత్త్వములు గలిగిన యువకుడు. ఇతనికి క్షయ ఎట్లు సోకినదా!"యని నేను నివ్వెరపడితిని, నేరున నే నాతని సందర్శించినప్పుడు తనకు వ్యాధివచ్చిన విధముగూర్చి యాతడు నా కిట్లు చెప్పెను:

"నేను కడచిన నవంబరుమాసాంతమున దేశీయ క్రైస్తవసమావేశమునుజూచుటకై కోయంబుత్తూరునకేగియుంటిని. అప్పుడచ్చట నేను చల్లని ఈద గాలిలో కొంతసేపు తిరుగవలసివచ్చెను. సమావేశానంతరము నేను తిరిగి యథాప్రకారము మద్రాసు చేరితిని. కోయంబుత్తూరు నుండి వచ్చినప్పటినుండియు జలుబు, దగ్గుతో కొన్నినాళ్లు బాధపడుచుంటిని. కాని నేను దానిని లక్ష్యము చేయలేదు. కొన్నాళ్లయనంతరము నాకుజ్వరముసోకినది. జ్వరముతోబాటు దగ్గును ఎక్కువగుచువచ్చెను. గొప్ప గొప్ప వైద్యులెందరో పరీక్షించిరిగాని లాభము లేకపోయెను. మలేరియాజ్వరమని అనేకఔషధములు సేవించితిని. అచిరకాలములోననే నడచుటకుగూడ నశక్తుడనై మంచము పట్టితిని. ౧౨౦ పౌనుల బరువుండిన నా దేహము శల్యప్రాయమై ౯౦ పౌనులకుతగ్గిపోయెను. అటు తరువాత నేను నా తండ్రిగారికి తంతివార్తనంపి, నా చదువుకు స్వస్తిచెప్పి ఇల్లువచ్చిచేరితిని. ఇచ్చటికి వచ్చిన తర్వాత జిల్లావైద్యులు (సేలం) నా ఊపిరి పరీక్షించి క్షయవ్యాధి యని రూఢిపఱచిరి."

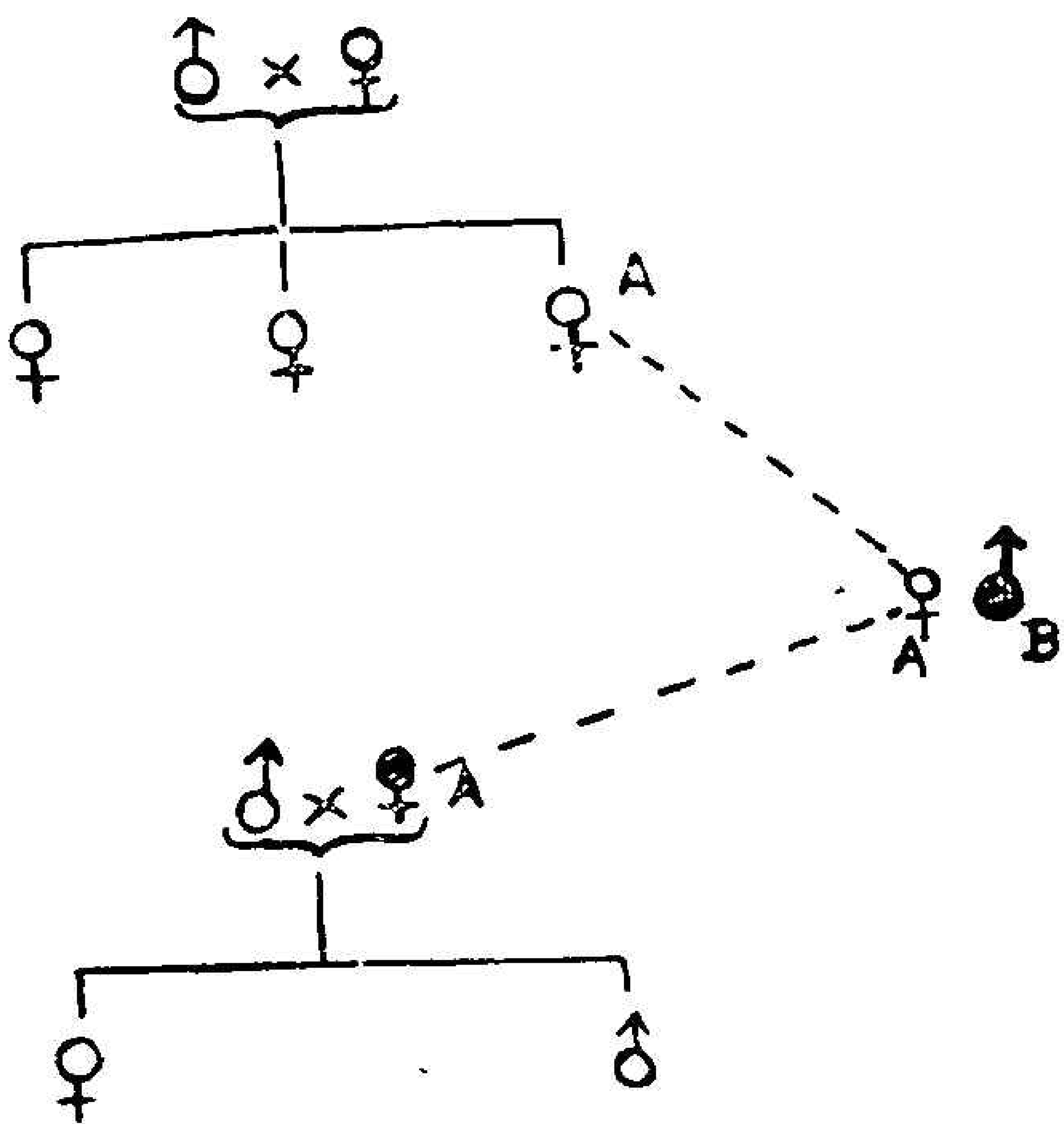
ఈవిధముగ నాతడు సుమారు ఆరునెలలకాలము రోగపీడితుడై యుండి మరణించెను. దృఢకాయుడైన యీతని కీవ్యాధి ఎట్లు తగిలెను? తగిలినతర్వాత నంత శీఘ్రముగ వృద్ధినందుటకు కారణమేమి? ఆతనికి తగిన వైద్యసహాయము లేకపోలేదు. ఎట్టియాహారమైనను, ఎంత విలువైన యౌషధమైనను సేవింపగల సమర్థుడే. అయినను అతనియెడ అన్ని ప్రయత్నములు నిరర్థకములయ్యెను. ఆతని వంశచరిత్రను విచారించగా ఈక్రింది అంశములు తెలియవచ్చెను. ఇతనితాత E. (చూడుము చిత్రము 33) (తండ్రికి తండ్రి) క్షయవ్యాధిచేత మరణించెను. ఇతని పెద్దతండ్రి C. క్షయరోగముచేతనే పాతికేండ్లప్పుడే పరమపదించెను. ఇతని మేనమామ B. అదేరోగముచేత కాలధర్మముచెందెను. ఈతని అమ్మమ్మయు D. క్షయరోగముచేతనేమరణించెను. ఈతనివంశ

చిత్రము 33

చరిత్ర యింతవఱకు మాత్రమే దొరికినది. దొరికినవఱకు ఈ మూడుతరములలో వ్యాధి వంశానుక్రమముగ నెట్లు పొడసూపినదో గమనించుడు. కేవలము శీతోష్ణస్థితి యందు కొంచెము మార్పు గలిగినంతనే 'ఎ'కు వ్యాధి పొడసూపి అచిరకాలములోననే ప్రబలమైపోయెను. మాతాపితల రక్తజనితమైన యాతని దేహతత్త్వము క్షయ క్రిములదాడిని ఢీకొని జయించలేక పోయినది. మీదు మిక్కిలి క్షయక్రిముల యభివృద్ధికి చాల అనుకూలించు నట్టిదిగా నుండెడిది. కనుకనే యాతని దేహారోగ్యము నకై చేసిన సమస్త ప్రయత్నములు లాభదాయకములు కాలేదు.

ఇట్టి వంశచరిత్ర లేని వ్యాధులు సాధారణముగ తగిన వైద్యసహాయముచేత నయమగును. ఈ విషయమై

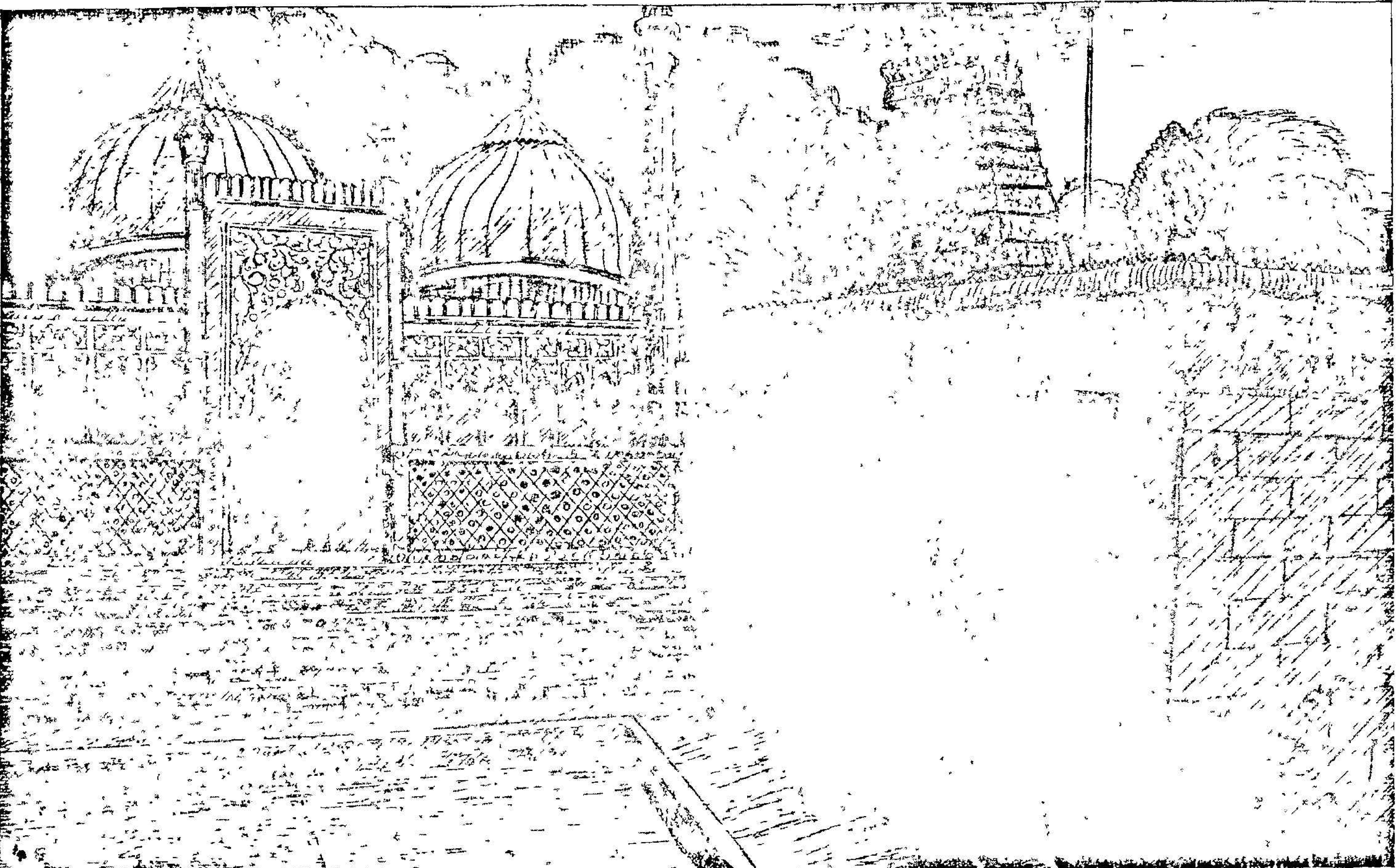

చిత్రము 34

లభ్యపడిన అనేకాంశములు "ఇండియన్ మెడికల్ గజెట్" అను పత్రికవలన మన మెఱుగవచ్చును కుష్ఠు రోగ సంబంధమైన ఒక్క అంశము మాత్ర మిందు దెలుపు చున్నాను ఎ. అను బాలిక ఒక బ్రాహ్మణ కుటుంబము నకు చేరినది. (చూడుము చిత్రము 34) ఈ చిన్నదాని యింటి సమీపమున 'బి' అను కుష్ఠురోగి యుండెడి వాడు. తలిదండ్రుల అజాగ్రత్తచేత చిన్నప్పటినుండియు 'ఎ' బి సమీపముననే ఆడుకొనుచు ఎప్పుడును వాని యొద్దనే యుండెడిది. ఆమె పెద్దదై, వివాహమై, ఒక బిడ్డకలుగువఱకు నామె క్షేమముగనే యుండెను. రెండవ కాన్పు అగుసరికి ఆమెకు కుష్ఠురోగము కనబడెను. ఎ వంశమున కుష్ఠులెవరును లేరు. ఇది కేవలము అంటువలన నామెకు వచ్చినదే. చిన్నప్పటినుండియు రోగియగు 'బి' సమీపముననే మెలగుచుండినందున నామె కీవ్యాధి చాల దినముల క్రిందటనే తగిలియుండెను. తనవంశ మారోగ్య వంతమైనది గనుక ఆమె దేహతత్త్వము చాల బలిష్ఠ మైనది. కుష్ఠువ్యాకరమైనది కాదు. కనుకనే చాలదినము లావ్యాధి బైలుపడలేదు. వివాహమై బిడ్డలు గలిగిన తోడనే నామె దేహబలము క్షీణించినందున వ్యాధి ప్రబల జొచ్చెను ఆమె తగినయౌషధసేవచేత తనవ్యాధిని పోగొట్టుకొనెను. చూచితిరా! వంశావళియందు వ్యాధిలేకుండిన కారణముచేత నామెదేహము కుష్ఠుక్రిముల ప్రబలత కేమాత్రమును అవకాశమివ్వలేదు. ఔషధసేవ సహితము లాభకారి యయ్యెను. ఇదేవిషయములు తక్కిన అన్నివ్యాధుల కును అనువర్తించును. మనవారు చెప్పిన వ్యాధులు గలంశములలోని పిల్లను వివాహమునకు దీసుకొనరాదన్న విషయములోని సత్య మిప్పుడైనను మనకు స్పష్టమగు చున్నదిగదా!

తెలిసియో తెలియకయో మనపూర్వులు మెండెలు సూత్రగర్భితములైన, మొదట జేర్కొనబడ్డ కొన్ని నియమములను అనుసరించుచుండిరి. సంఘదురాచారములు ప్రబలుచున్న యీకాలమున నవన్నియు తోసివేయబడుట సంతాపకరము. వివాహవిషయమున మనవారిదృష్టి యంతయు "కులగోత్రములు సరిగా

నున్నవా? కూటికి గుడ్డకు కొదువలేదా?" అను సంశముల మీదనే లగ్నమై యుండునుగాని, ఈతనికిచ్చినచో దేశక్షేమమునకై ఉత్కృష్ట సంతానమును బడయగలదా, లేదా? ఈతని వంశచరిత్ర ఎట్టిది? ఈతని తండ్రి తాతల కట్టి యలవాటులుండెను? వారెంతవఱకు బ్రతికి యుండిరి? ఏ కారణముచేత మరణించిరి? ఈతని వంశావళిలో ఏయే రోగములున్నవి?" అను ముఖ్యమైన అంశములను దలపెట్టరు. ఎంత బలహీనుడైనను, ఎట్టి రోగవంతుడైనను తన కులమువాడుగ నుండి, ఏదో యింతకలిగినవాడుగ నుండెనా, అప్పుడే కన్యనిచ్చివేయుదురు. మన దేశము బాగుపడవలయునేని మన యిట్టి యాచారములు క్రమముగా మాఱిపోవలయును. స్వలాభము, స్వక్షేమమే ప్రాధాన్యముగా గాక దేశక్షేమమును మన మాదర్శముగా గొనవలయును. అభివృద్ధి వినాశక హేతువులగు సాంఘికపు కట్టుబాట్లను త్రోసివేయవలయును. ఆధునిక ప్రకృతిశాస్త్రముల ఫలితములను ఆచరణలో పెట్టవలయును.

హిందూమహమ్మదీయ సమస్యా పరిష్కారము —యం. ఎస్. శర్మ.

ఉనికి – ఎఱుక

వేలూరి శివరామశాస్త్రి

ఉ ని కి

కుండ ఉన్నది, రాముఁడు కలఁడు' అనునెడ కుండయొక్కయు రామునియొక్కయు 'ఉనికి' లేక 'కలిమి' మనకు గోచరించుచున్నది. 'కుండలేదు, రాముఁడు లేఁడు' అనునెడ కుండయొక్కయు రాముని యొక్కయు ఉనికికి వేఱయిన లేమి గోచరించుచున్నది. ఉనికి యనఁగా కలిమి, అస్తిత్వము లేక సత్త.

ఏదేని ఉన్నయెడలఁగాని ఏదేని అయినయెడలఁ గాని దాని దాని ఉనికి కల దని చెప్పవచ్చును. ఉనికి లేనివస్తు వేదియు లేదు.

మనమున్నాము. మనచుట్టును వస్తువు లున్నవి. వాని కావల ప్రపంచ మున్నది. దాని కావల దేశము, దాని కావల కాలమును ఉన్నవి. ఇటులు ఉనికి యన నేమో మన మెఱుఁగుదుము. ఈ యునికినిగుఱించి విజ్ఞులలో చాల నభిప్రాయ భేదములు కలవు.

ఉనికి లేక సత్త యనునది జాతివిశేషమని నైయాయికు లందురు. జాతి యనునది ద్రవ్యగుణకర్మలయందుండును. ఇది నిత్యము.

అర్థక్రియాకారిత్వమే ఉనికి అని కొందఱందురు. దేనిచే ఏ పనియు కాఁజాలదో మఱియు దేనిపని ఎచటను కనఁబడదో అట్టి దొకటి కలదని యెటులు చెప్పఁగలము ? కావున అర్థక్రియాకారిత్వమే ఉనికి.

ఇటు లగుచో నిచట ఈ ప్రశ్న ఉదయించుచున్నది.—ఏదే నొకవస్తువుయొక్క అర్థక్రియాకారిత్వమును ఉనికియును ఒకపదార్థమే యగునా ?

క్రియనుబట్టి ఒకానొకవస్తువు కల దని మన మూహింతుము కాని కార్యమే ఉనికియా ? ఏదేని పని జరుగవలసియున్నచో దానికిముందు అవశ్య మొకవస్తు వుండవలయును. క్రియయే ఉనికి యేకమాత్రనిదర్శన మయినను పదపటిక్రియయు తొల్లిఁటి ఉనికియు నేక పదార్థము కాఁజాలదు.

కాలముతో సంబంధపడుటయే ఉనికి యని కొంద ఱందురు. కాలముతో దేనికి సంబంధము కలదో అది ఉన్నది అని మన మనుకొనవచ్చును.

కాలముతో సంబంధపడియుండుటయే యునికి కాదు. ఏల యనఁగా నిన్ననో మొన్ననో యొకకుండ పగిలిపోయెను. ఆ కుండ ఉన్నది అని మన మనఁగలమా? కావున ఉనికి యనుదానికి వర్తమానకాలముతో సంబంధము చెప్పవలెను. కాఁగా వర్తమానకాలముతో సంబంధపడినదానికే ఉనికిని చెప్పవలయునని కొంద ఱందురు.

అసలు ఉనికి అనుదాని తావు దేశకాలములలో కల దని మఱికొంద ఱందురు.

కల వని మనము తలఁచు వస్తువు లన్నియు దేశకాలములతో సంబంధపడియేయున్నవి. వీని కలయిక లేని వస్తువే లేదు. దేశకాలముల కలయిక లేనిస్థితి యనున దొకటి యుండునెడల ఆ స్థితిలో ఏ వస్తువునకును ఉనికి లేకపోవచ్చును గాని ఆయాయీవస్తువుల యునికియే దేశకాలసంబంధ మనఁజెల్లదు. కుమ్మరి నిన్న నొక కుండ నొనరించెను; నేఁ డొకటి చేయుచున్నాఁడు. ఈ రెండు కుండలయునికియు దేశకాలములతో సంబంధపడెను. ఆ యునికియు ఈ సంబంధమును ఒకటియా ? ఆకుండల కేదేని యునికి కలుగుచో ఆ యునికి దేశకాలములతో కలయిక చెందునుగాని ఆ కుండలు తా మునికి లేనివై దేశకాలములవలన ఉనికి గొనవు. ఇంతియకాక, దేశకాలములకుఁగూడ నొక యునికి కలదే. వానికి ఆయునికి యెటనుండి వచ్చెను ? ఇతర వస్తువులవలెనే అవి తాము లేకపోయి తమ కలయికవలన ఇతర వస్తువులన్నిఁటికిని

ఉనికిని చేకూర్చిపెట్టు ననిన నమ్మఁజెల్లదు కదా! కావున ఉనికియు దేశకాలసంబంధమును ఒకటి కాదు.

అబాధితత్త్వమే ఉనికి యని కొందఱ యభిప్రాయము. అనఁగా కాలత్రయమునందును నాశములేనిదేది కలదో అదియే ఉనికి.

ఉత్పత్తి వినాశములు రెండును ఈ విశ్వమునందు సన్నిదము చఱచుకొనినటులు పనిచేయుచున్నవి. కారాకులు రాలుచున్నవి. క్రొత్తాకులు పొడముచున్నవి. ఇటులు ప్రకృతిధార ఇగిరిపోవుటలేదు. అయినను నిన్నటి వస్తువు నేఁట లేదు, నేఁటి వస్తువు రేపులేదు ఉన్న వస్తువును ఉన్నదనుచున్నాము. లేనిదానిని లేదనుచున్నాము. పారిభాషికమైన పై యునికిసంగతి మన కగోచరము. కాని వాడుకలోనున్న ఉనికి మన కందఱకును తెలిసినదియే.

ఎఱుక

ఎఱుక యనఁగా తెలివి, లేక జ్ఞానము. మన యెట్టెదుట నొక కుండ కలదు. దానితో మనకు పనియున్నది. దానిని మనము చూచితిమి. ఇది కుండ అను ఎఱుక మనకుఁ గలిగెను.

కృష్ణుఁడు రామా అని పిలిచెను. రాముఁడు ఆశబ్దమును విని ఆఁ అని బదులు పలికెను. మనము పూవులను మూరుకొని వాని తావిని తెలిసికొనుచున్నాము. గాలి నీరుల చల్లఁదనమును వెచ్చఁదనమును గ్రహించుచున్నాము. తినుబండముల పులుపు తీపి మొదలగు చవుల నెఱుఁగుచున్నాము. ఇటులు పంచేంద్రియములతోడను ఆయాయీ విషయములఁ దెలియుచున్నాము.

ఆత్మ మనస్సుతోడను మనస్సు కన్ను మొదలగు నింద్రియముతోడను ఇంద్రియము కుండ మొదలగు ద్రవ్యముతోడను సంయుక్తమయినపుడు ఇది కుండ ఈ మొదలగు ఎఱుక మనకుఁ గలుగుచున్నది.

మన కపుడపుడు మన యెదుట లేని కొన్ని కొన్ని విషయములు గుఱుతు తగులును. సుఖదుఃఖాదు లనుభూతము లగును. కలలలో పలు విషయములు కానవచ్చును. ఇటులు ఎఱుక యనునది వివిధముగను విచిత్రముగను అనంతముగను ఉన్నది.

ఎఱుక లేనిదే ఎవరికిని ఏవ్యవహారమును సాగదు. ఎఱుకయే లేనిచో ప్రపంచమంతయు చీకటికొట్టు. జాగ్రదవస్థలో మన మెల్లపుడును దేనినో యొకదానిని తెలిసికొనుచునే యున్నాము. అటులనే సుషుప్తియందును మన కెఱుక కలదని* కొంద ఱందురు.

సుషుప్తియందును మూర్ఛయందును మన కెఱుక యుండదుగాని మనము మాత్ర ముందు మని కొంద ఱందురు. దీని నంద ఱంగీకరింపరు. అంగీకరించినవారు గూడ దీనికి ప్రత్యక్ష ప్రమాణము చూపఁజాలరు. అప్పటి మన యునికికి అనుమానప్రమాణము కలదు గాని ఆస్థితిలో మన కెఱుకయుండదుగాన ఆ యునికి యెటులుండునో మనము చెప్పఁజాలము.

'సర్వ వ్యవహారములకును హేతువైనది బుద్ధి; అదియే జ్ఞానము'† అని నైయాయికు లందురు. జ్ఞానము ఆత్మగుణ మని కొందఱును మనోగుణ మని కొందఱును ఆత్మాశ్రయమగు ప్రకాశమని మఱికొందఱును చెప్పిరి.

ఎఱుక యన నేమియో అందఱకును అలఁతిగనో వలఁతిగనో తెలియును. ఎఱుకయన నేమియో తెలియని వారికిని ఎఱుక అనుచో దేనిని తెలిసికొను టుచితమో దానిని దెలిసికొనరివారికిని పై లక్షణములేవియు నుపయోగింపవు.

వస్తుజ్ఞాన వాదములు

ఉనికికిని ఎఱుకకును ఏమయినను సంబంధము కలదా? ఉనికియెఱుకలు రెండును అన్నదమ్ములు.

---

* యద్వై తన్న పశ్యతి పశ్యన్వై తద్ద్రష్టవ్యం న పశ్యతి నహి ద్రష్టుర్దృష్టే ర్విపరిలోపో దృశ్యతేఽవినాశిత్వాత్.

† బుభోధయిషాపూర్వకవాక్ప్రయోగః, అథవా తాదృశ వ్యవహార జనకతావచ్ఛేదక జాతిమత్త్వమ్.
[వాక్యవృత్తి-భాషాపరిచ్ఛేదము.]

ఉనికి వ్యాపకము. ఎఱుక వ్యాప్యము. ఉనికి లేని దేదియు లేదు. ఎఱుక లేని పదార్థములు ఘటపటాదులు చాలఁగలవు.

ఓయీ! ఘటపటాదులకు ఎఱుక లేకపోయినను లేకపోయె; వానియెఱుక మానవులకుఁ గలదుకదా! ఎవరికో యొకరి కిట్టి యెఱుక లేకపోయినచో 'ఇది ఘటము,' 'ఇది పటము' అని యెటులు నిరూపింపఁబడును? మఱియు జ్ఞానము వస్త్వధీనము. జ్ఞానము ఉండవలయుచో వస్తువు ఉండితీరవలయును. వస్తువు లేనిచో దేని యెఱుక యుండును? కాని వస్తువు ఉండవలయుచో ఎఱుక ఉండి తీరవలయునను నియమ మక్కఱలేదు అని వస్తువాదు లందురు.

'జ్ఞాననిరపేక్షముగా వస్తువు ఉన్నదనుటకు ప్రమాణ మేమియు లేదు. వస్తువు ఉండవలయుచో దాని యెఱుకయు ఉండితీరవలయును. ఎఱుకవినా వస్తువు యొక్క అస్తిత్వమునకు ప్రమాణము లేదు, అర్థమును లేదు.' అని జ్ఞానవాదు లందురు.

బర్క్లీ

అనునతఁడు జ్ఞానవాది. ఇతనిమతమున ఉనికియు ఎఱుకయు నొకటియే. 'ఒకానొక వస్తువు ఉన్నది. మనకు దానియెఱుక కలుగుచున్నది.' అను నీ రెండును వేఱుకావు. ఈ జగత్తులోఁ గాని మఱియెచటఁగాని ఏదేనొకవస్తువున్నదనఁగా నేమి? దానియెఱుక మనకు కలదనియే యర్థము. ఎఱుకలోఁ జేరని వస్తువునకు భానమెటులు?

ఇంద్రియములచే * ఎఱుఁగఁబడున దంతయు దృశ్యము. ఈ జగత్తంతయు దృశ్యము. ఈ దృశ్యము జ్ఞానసాపేక్షము. దర్శనమువినా దృశ్యమునకు వేఱ అస్తిత్వము లేదు. దర్శనవ్యతీతమగు దృశ్యమునకు ప్రమాణమును లేదు, అర్థమును లేదు. పంచేంద్రియములకును విషయమయిన విశ్వ మెవరికిని తెలియదని కల్పన చేయఁజాలము. చూడఁబడని రూపమునకుఁగాని చవిఁ చూడఁబడని రసమునకుఁగాని మూరుకొనఁబడని తావికిఁగాని వినఁబడని శబ్దమునకుఁగాని ఉనికి కలదని మన మనుకొనఁజాలము.

దృశ్యమునకు ఎఱుకకన్న వేఱుగా ఏదో యొక రూపము ఉన్నచో అది అందఱకును ఒకమాదిరిగనే ఎఱుకపడవలసియుండును. కాని అది అటులు జరుగుట లేదు. ఒకవస్తువే పలువురకు పలురీతులుగా కానిపించును. మఱియు ఒకనికే వేఱువేఱు అవస్థలలో వేఱువేఱు రీతులుగా కానిపించును. నే నీ దిక్కునుండి ఈ బల్లను చూచుచున్నాను. ఇంకొకఁ డావలిదెసనుండి చూచును. ఈబల్ల నాకేరీతిగా కనఁబడునో ఆవలినుండి చూచువానికి ఆరీతిగా కనఁబడదు. మనకుఁ గానిపించునదియే దృశ్యమగునెడల ఎవరిదృశ్యము వారిదే అని అనవలసియుండును. దృష్టిభేదముచే దృశ్య మవశ్యము భిన్నమయిపోవును. కావున దృశ్య మెప్పుడును దర్శనసాపేక్షము.

మన దృష్టినిబట్టియే దృశ్య ముండు నని అంగీకరింతము. అయినను మనము చూడని వస్తువులు చాల నున్నవే! అవి యెటు లున్నవి?

మనము చూడనంతమాత్రమునను, చూడఁజాలనంతమాత్రమునను అవి లేకపోవు. అవి ఉన్నవి. మానవులు చూడఁజాలనివి భగవానుని యెఱుకలో నున్నవి. మనము సర్వజ్ఞులము కాము. కాని భగవానుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు. ఈయెడ సందియము లేదు.

'గుణమే మన కెఱుక యగుచున్నది. రూప రస గంధములు గుణములు. గుణము కల గుణి యొకటి యున్నది. అది మన జ్ఞానసాపేక్షము కాదు' అని యనిన యెడల నిటులు ప్రత్యుత్తరింతుము :

రూప రస గంధములు మనచే అనుభూతము లగుచున్నవి. అవి యున్నవని అంగీకరింపవచ్చును గాని వాని అడుగుననో, లోపలనో ద్రవ్యము వేఱ నేదికలదో దానిని మనము చూడఁ బడయఁజాలము. కావున అట్టి ద్రవ్యము కల దని అంగీకరించుటకు ప్రమాణము లేదు.

* Esse is percipi.

రూపాదుల నెఱుఁగఁగల మనజ్ఞానము బాహ్య పదార్థములవలన ఉత్పత్తిల్లిన దని మనమనుకొని వచ్చిన యెడలనే గుణములవెనుక ఒకానొక జడద్రవ్యము కలదని అంగీకరింపవలసివచ్చును. కాని కేవలము బాహ్య జడ పదార్థములవలననే మనకు జ్ఞానోదయ మగుచున్న దనుటకు వీలు లేదు. సాక్షాద్ భగవంతుని సన్నిధానము వలననే మనకు అట్టి జ్ఞానము కలుగును బాహ్యపదార్థములు మన యింద్రియములమీఁద ప్రవర్తించి విషయ జ్ఞానమును కలిగించు నని అంగీకరించుటకంటె భగవంతుఁడు తన యిచ్ఛాశక్తిచే ఈజ్ఞానముల నన్నింటిని మనలో పుట్టించు నని అంగీకరించుట రాచబాటగా కానిపించును. దృశ్యజ్ఞానము నవలంబించియేకదా మీమాంస. జ్ఞానోత్పత్తికొఱకు నానాజడపదార్థముల నంగీకరించుటయు వానిక్రియవలన దుర్నిరూపముగు నుపాయముచే అజడమగు నొకానొక జ్ఞానము సృష్టింపఁబడునని యు నంగీకరించుటకన్న భగవంతు నంగీకరించుటయే లాఘవము. నిక్కముగ కేవలము మనము ఉన్నాము, భగవంతుఁడు ఉన్నాఁడు. బాహ్యమగు జడపదార్థము లేదు. భగవంతుఁడు తన యిచ్ఛాబలమున మనలో నానాదృశ్యపదార్థముల జ్ఞానమును పుట్టించును. ఇది బర్ క్లీ మతము.

కాంట్

విషయరూపముగా గోచరించు జగత్తంతయును దృశ్యమే*. పదార్థములకు బౌద్ధములగు కొన్ని యాకారములు† పెట్టి మనము పదార్థములను జ్ఞానమునకు విషయములనుగాఁ జేసికొందుము. మఱియు దేశము కాలము కార్యకారణ సంబంధము ఏకత్వము బహుత్వము మొదలగువానివలన మనము విషయమును అవగత మొనరించుకొందుము. దేశమునందుఁగాని కాలమునందుఁగాని లేనిదియు కార్యముగాని కారణముగాని కానిదియు ఏకముగాని అనేకముగాని కానిదియు నగు పదార్థమును మన మెఱుఁగము. దేశకాలములు గాని ఏకత్వ బహుత్వములు గాని ద్రవ్యత్వము గాని సాక్షాద్విషయధర్మములు కావు. కాని విషయముబుద్ధిలో భాసింపవలయు నేని వీని యన్నిటి సహకారము కావలయును.

విషయముగాని విషయతత్త్వముగాని‡ బౌద్ధములు ఆకారముతాల్చి దృశ్య ప్రపంచరూపముతో మన జ్ఞానమున అవగహించును. ఈ యర్థమున దృశ్య ప్రపంచము జ్ఞానసాపేక్షము, కాని వ్యక్తిగతమగు జ్ఞానముచే దృశ్య ప్రపంచము నియంత్రితము కాదు. మానవజ్ఞానమునకు సర్వ సాధారణములగు ఆకారములు చాల నున్నవి. దృశ్య ప్రపంచము వాని యన్నిటిచేతను నియంత్రితము. దృశ్య ప్రపంచమునందలి విషయరాశి వ్యక్తిగతమగు జ్ఞానదృష్టిలో వేఱయినను శేషదృష్టిలో జ్ఞాననిరపేక్షము కాదు.

అసలువిషయములకు అన్ని దృష్టులలోను స్వతంత్రమగు ఉనికి కలదు. విషయముల అసలు రూపము మన మెఱుఁగము, ఎఱుఁగనుజాలము. బౌద్ధములగు ఆకారములు తాల్చి విషయములు ప్రతీతమగునంతవఱకే మనమా విషయముల నెఱుఁగుదుము. వాని నిజరూపమును అవి మనకు వెల్లడిచేయవు. రంగుజోడు పెట్టుకొని చూచినచో పదార్థముల అసలురంగు తెలియనట్టులు బౌద్ధములగు ఆకారములవలన విషయముల నిజరూపము తెలియదు. తెలియుటకును వీలులేదు. విషయముల నిజస్వరూపము జ్ఞానసాపేక్షము కాదు. ఇది కాంట్ మతము.

హెగెల్

మనకు సంపూర్ణముగా తెలియనిదియు తెలిసికొనుటకు వీలులేనిదియు నగు నొకానొక రూపము ఉన్నదనియే మన మెఱుఁగఁజాలము. మన మెన్నఁడును ఎఱుఁగఁజాలని వస్తువొకటి కలదని అంగీకరింపఁజేయు ప్రమాణమేదియు మనకులేదు దృశ్యప్రపంచమును మాత్రమే మన మెఱుఁగుదుము. దీనివెనుక నేని లోపల నేని అంతట నేని ఎఱుఁగబడనిదియు ఎఱుఁగఁబడఁజాలనిదియు నగు నొకానొకరూపముతో వస్తువుగాని, వస్తురాశిగాని అధిష్ఠితమయిగాని అధిష్ఠానముయిగాని ఉన్నదని అంగీకరిం

* Phenomenal. † The forms of the Understanding. ‡ The things in themselves.

చినందువలన ప్రయోజన మెద్దియు లేదు. కావున దృశ్య ప్రపంచమునకు మనయెఱుకకుఁ దగిలిన యునికియే కాని వేఱ యునికి లేదు.

ప్రపంచముయొక్క యునికి దృశ్యాతిరిక్తము కానియెడల నది జ్ఞానసాపేక్షము. దృశ్యప్రపంచము ఉండవలయునో జ్ఞానముకూడ ఉండవలెను. 'దృశ్యప్రపంచమే కలదు, జ్ఞానము లేదు.' అని యనుట 'రూపాయకు బొమ్మపెడయే కలదు, అక్షరముల పెడ లేదు.' అని యనుటవంటిది. దృశ్యమును జ్ఞానమును అసలు వేఱు కావు. అవి రెండును రెండుపదార్థములు కావు. అవి చరమ పదార్థముయొక్క రెండు పెడలు, లేక రెండు రూపములు.

వస్తువునకు స్వగతరూపము లేదు. జ్ఞానమొసఁగిన ఆకారమును దాల్చియే వస్తువు జ్ఞానమునకు విషయమగును. నిర్జీవమును జడమును అగు రూపము కల వస్తువే లేదు. జ్ఞానాకారము దాల్చి వస్తువులన్నియు సచేతనములయియున్నవి.

ఇఁక జ్ఞానమన్ననో శూన్యమును నిర్విషయమును నగు చిత్తు కాదు. విషయాలింగితమయియే ఎఱుక యునికిఁ గొనును. నిరాకారమగు వస్తువు లేదు. రూపములన్నియు జ్ఞాననిర్మితములే.

ఉనికియు ఎఱుకయు సాక్షాత్తు వేఱు కావు. ఎఱుఁగఁబడిన ఉనికియే ఉనికి. ఆయునికి జ్ఞానరూపముతో మలఁచఁబడియే భాసమగును. విషయములవలన ఎఱుకయొక్క శూన్యత పోవును. ఎఱుకవలన విషయముల జడత్వమును ఆంధ్యమును లోపించును. విషయముతోఁ గలిసిన యెఱుకయే యెఱుక. ఎఱుకతోఁ గూడిన విషయమే విషయము. ఇది హెగెల్ మతము.

బర్క్లీ జీవనానాత్వమును భగవంతుని అంగీకరించును. జ్ఞానవిషయమయిన విషయములఁగూడ నంగీకరించును. జీవునకును, భగవంతునకును జ్ఞానము కలదనును గాని వారును జ్ఞానమును ఏకమని యనఁడు. అటులనే విషయములకు జ్ఞానము కలుగుననును గాని విషయమును జ్ఞానమును ఒకటి యని యనఁడు.

హెగేలుమతమున జ్ఞానము ముఖ్యతత్త్వము. అయినను అది విషయసాపేక్షము. బుద్ధి నిర్మించిన ఆకారముకంటె విషయమునకు వేఱు ఆకారము లేదు. విషయముయొక్క మార్పే అట్టిది.

అద్వైతవాదులు

కేవలము జ్ఞానమే కలదు, విషయము లేదు. విషయములు మన కెఱుక యగుచున్నవే! విషయము లేదనినచో మన ప్రతీతిని అపలపించుట కాదా?

నిక్కమే. విషయ మెఱుక యగునుగాని దానికి ఉనికి లేదు. మనము చూచు విషయముల యునికి ప్రాతిభాసికము. వాని యునికిగాని, మన ప్రతీతిగాని యెఱుకలోనే పర్యవసన్నము. ఎఱుక వినా వానికి వేఱయునికియే లేదు. ఎఱుకచేతనే ఉనికియొక్క యర్థము వ్యక్తమగును. ఎఱుకకు రాని యునికికి అర్థము లేదు. ఎఱుఁగఁబడని యునికియు లేమియు నొకటియే. కావున ఉన్నయునికి యంతయు ఎఱుకలోనే కలదు. ఎఱుక వినా వేఱేమియు లేదు.

ఎఱుకలోఁగాని ఎఱుకను ఆశ్రయించికొనిగాని విషయము కలదా? విషయమునుగూర్చి యెఱుక యెప్పుడుండెనో విషయముగూడ నప్పుడున్నటులే కదా!

కాదు. ఎఱుకను మించిన ఉనికికి అర్థమేమియు లేదు. కావున ఎఱుకవినా ఉనికి లేదు. మఱియు ఎఱుకయొక్క ఉనికిచేతనే విషయమునికిఁ గొనుచున్నటులు పైకిఁ గనఁబడుచున్నను లోఁతుగా చూచినచో విషయమునకు ఉనికి లేదని తేలును. ఎఱుకకు వేఱయునికి యెపుడు లేదో అపుడు ఎఱుకతో కలిసియే విషయము ఉనికి కలది కావలసియుండును. కాని విషయ మెఱుకతో నెటులు కలిసిపోఁగలదు? మఱియు ఎఱుకతో కలిసిపోయినచో విషయమునకు విషయత్వము ఉండదు. ఇంతియకాక విషయము ఎఱుకతో ఏరూపముగను సంబంధపడఁజాలదు. సంయోగసంబంధముతో సంబంధపడు నగుటకు వీలు లేదు. సంయోగము ద్రవ్యములకు ఉండును. ఎఱుక ద్రవ్యము కాదు. సమవాయసంబంధ మమరదు. అది గుణగుణులకు ఉండును.

విషయమునకును, జ్ఞానమునకును గుణగుణిభావము లేదు. సంయోగసమవాయాతీతమగు మఱొక వాస్తవసంబంధము మనయెఱుకలో లేదు. కావున విషయమని మనయెఱుకకు విషయమైనది మిథ్యాప్రతిభాసము. దీనికి నిక్కమగు ఉనికి లేదు. కావున ఎఱుకయే నిక్కము నునికి. ఇంక రెండవయునికి లేదు.

వస్తువాదులు

జ్ఞానవాదులకును, వస్తువాదులకును చుక్కెదురు. వారి వాద మిది: 'ఎఱుకకు వేఱుగా ఉనికి ఉపలబ్ధము కాదు. ఉపలబ్ధముకాని విషయ మున్నదనుటకు ప్రమాణము లేదు. కావున విషయము లేదు' అనికదా జ్ఞానవాదు లొత్తిపలికెదరు. ఈమాట సరియయినదేనా?

'వస్తువు కలదనుటకు ప్రమాణము లేదు' అనునదియు 'వస్తువే లేదు' అనునదియు ఒకటి కాదు. ఏలనంగా ప్రమాణమును వస్తువును ఏకవస్తువు కావు. ప్రమాణమువలన వస్తువుయొక్క అస్తిత్వము సిద్ధము కావచ్చును. ప్రమాణము దొరకనిచో వస్త్వస్తిత్వము సిద్ధము కాలే దనవచ్చును గాని వస్తువే లేదనరాదు కదా! పలువురు పండితులు తమ తమ మత విశేషములను పోషించుకొనుటయందలి పట్టుదలచేత స్పష్టమగు ఇట్టి భేదమును తెలియఁజాలక వస్తువును సిద్ధమొనరింపఁజాలక పోవుటయే వస్త్వభావసిద్ధి యని పట్టు పట్టుదురు. ప్రమాణము లేనిచో వస్తువు ఉన్నదనియు చెప్పఁజనదు, లేదనియుఁ జెప్పఁ జనదు. లేకపోవచ్చునేమో అను సంభావనయు ఉండఁజెల్లును కాని ఈ సంభావననే వస్త్వభావములో నిశ్చితప్రమాణరూపముగా గ్రహించుట మిగుల యుక్తివిరుద్ధము.

౧. ఎఱుకకు ఆవలఁగూడ వస్తువు ఉన్న దనుకొందము. 'ఎఱుకకు ఆవల' అని యనఁగనే ఆవస్తువును మన మెఱుఁగమన్న మాటయేకదా! మన మెఱుఁగఁజాలమన్న మాత్రమున వస్తువే లేదని త్రోసివేయఁజనదు.

౨. ఒక వస్తువే పలువురకు పలు రీతులుగా గోచరించుటబట్టి వస్తువునకు జ్ఞానవ్యతిరిక్తమగు నిజరూపము లే దనరాదు. ఒక వస్తువును గుఱించి పరస్పరవిరుద్ధములగు బహు రూపములు సత్యముకాకున్నను వస్తువునకు రూప మేదియు లేదనుట మాత్రము ప్రమాణసిద్ధ మెటులగును? దాని వాస్తవరూపము మనకు తెలియకపోవచ్చును. అంతియకాని వస్తువు లేకపోదు. వస్తువు సరిగా తెలియకపోవుటయు వస్తువే లేకపోవుటయు ఒకటి కాదు.

3. 'వస్తువులు జ్ఞానాకారము తాల్చియే జ్ఞానమునకు విషయము లగును' అని చెప్పువారు 'జ్ఞానమునకు నిజాకార మేదియు లేదు' అను మాట మఱతురు. బౌద్ధములగు ఆకారములు† కేవల విషయముల సాధారణ రూప మాత్రములు. ఎఱుకచే మనము వస్తుగతములగు ఆకారములనే గ్రహింతుము. కాని బుద్ధిగతములగు ఆకారములను విషయములమీఁద మఱ్ఱింపము. విషయ మే యాకారముతో మనకుఁ గానిపించునో అది జ్ఞానగతము కాదు. కావున ఆయాకారము కల విషయముయొక్క యునికితో జ్ఞానముయొక్క యునికికి సాహచర్య మంగీకరింప నక్కఱలేదు.

'ఎఱుకకు కాని యునికికి ఏమియు నర్థము లేదు.' అను అద్వైతమతమును అంగీకరింపవచ్చును. ఏలయన ఎఱుక కాని వస్తువును తెలిసికొనఁజాలము కదా! కాని ఒక విశేషము. ఎఱుకచే ఏ వస్తువు నయినను తెలిసికొనుట యనఁగా ఆ వస్తువును ఆ యెఱుకయు ఒకటి యనుటమాత్రము కాదు.

ఉనికియొక్క యర్థమెఱుకచే నెఱుఁగవలయుం డుననుట నిక్కము. కాని ఆ యర్థమును ఎఱుకయును ఒకటియే యని యనుకొనుట మాత్రము కల్ల. ఉనికియు ఎఱుకయు ఏకార్థకము లగునేని ఎఱుకకంటె వేఱుగా ఉనికి ఉన్నదా లేదా యను ప్రశ్న మెన్నఁడును పొడకట్టదు. ఉనికి యనఁగా ఎఱుకయే యని కొందఱు తలఁపోయవచ్చునుగాని వారికి ప్రశ్న మెన్నఁడును తట్టదు. సత్తాజ్ఞానములు రెండును ఏకార్థకములు కావు గనుకనే మన కిట్టి ప్రశ్న యుదయించెను. తద్విచార స్వరూపముగా సత్తాజ్ఞానము లొకటి యని తేలినది అని అనరాదు.

† The forms of the Understanding.

పైఁజెప్పిన హేతువులవలన ఎఱుకకంటె వస్తు వేదియు లేదు అను జ్ఞానవాదులవాదము నిర్వివాదము కాదని తేలుచున్నది. వారియుక్తులు ప్రమాపకములు కావు.

'ఎఱుకకంటె వేఱ ఉనికి కలదా?' అను విచారణకుముందు 'జ్ఞానమును దానివిషయమును ఎన్నటికిని ఒకటికావు' అనుమాట లెస్సగా తెలియవలసియున్నది. తెలియఁబడినది తెలివితో నేకమగునెడల తెలియఁబడున దేదియు నుండదు. కావున జ్ఞేయమగు విషయము జ్ఞానముకన్న సాక్షాద్భిన్నము.

మన మెఱిఁగిన వస్తువునే ఉన్నదని యందుము. లేనివస్తువు నెఱుంగుటకు వీలు లేదు. విషయము తెలివికి వెనువెంట విషయము ఉన్నదనియు మనకు ఉపలబ్ధమగును. ఏలనఁగా స్వరూపముగానే విషయమును మన మెఱుఁగుదుము.

విషయము జ్ఞానముకన్న భిన్నము. కావున విషయముయొక్క యునికి ఎఱుకకు వేఱయియుండుట యుచితము. విషయముయొక్క యునికి ఎఱుకతో నేకమయిపోవునెడల విషయమునకు విషయత్వమే ఉండదు. జ్ఞానమునందే అది లోపించిపోవును. సూక్ష్మదర్శులగు అద్వైతవాదు లిది తెలిసికొనియే అసలు విషయమునకే అభావ మొప్పిరి. కాని ఎంతవట్టు విషయప్రతీతి కలుగుచున్నదో అంతవట్టు విషయమును ఒప్పకొనకుండఁ జాలము. ఈరీతిగా విషయమును ఒప్పకొనినచో ఎఱుకకన్న వేఱయిన ఉనికిని ఒప్పకొనకుండు టెట్లు? కేవల జ్ఞానముచే ఏవస్తువుగాని కూర్పఁబడియుండ లేదు. ఎచట ఎల్లయునికియు ఎఱుకలోనే పర్యవసన్నమో ఎచట కేవల మెఱుకయే కలదో అచట విషయ మను దేదియు నుండఁజాలదు. జ్ఞానాతిరిక్తములే జ్ఞానమునకు విషయము లగుట సంభవించును.

ఎఱుకకును, విషయమునకును ఎఱుకలోనే భేదము కలుగునుగాని ఎఱుకకు వెలుపటఁ గలుగదు. కావున విషయముగూడ ఎఱుకలోనే ఇమిడియున్నదని కొందఱు అందురు.

'ఈయెఱుకలోపల' అనుదాని కర్థ మేమి? అని మన మడుగవలసియున్నది. పప్పుప్పులు పెట్టుకొనఁదగిన కుండయా జ్ఞానము? జ్ఞాన మనఁగా అవబోధనము. దానికి బహిరంతర్భాగములు లేవు. విషయము జ్ఞానములో చొరఁబడి జ్ఞానముకన్న వేఱుగా తనవిషయత్వము నెటులు కాపాడుకొనును?

'జ్ఞానవిషయములు రెండును చరమమగు నేక పదార్థముయొక్క రెండుముఖములు' అను హేగలును ఇటు లడుగవలయును. చరమమగు ఆయేకపదార్థ మెట్టిది? అది జ్ఞేయమా, అజ్ఞేయమా? జ్ఞేయ మనుచో అదియు విషయ మయిపోవును. మఱియు దానియందు జ్ఞానము ఉండఁబోవదు. అజ్ఞేయ మనుచో జ్ఞానవాదుల మతము చొప్పున అజ్ఞేయమగు పదార్థమునకు ఉనికి యెటు లొప్పఁజనును?

జ్ఞానముతోడను విషయముతోడను గలిసిన ఒకానొక పదార్థమును మన మసలు కల్పింపఁ జాలఁగలుగుదుమా? హేగలుమత మొప్పకొనినను జ్ఞానము చరమపదార్థముయొక్క ఒకవైపనికదా! ఉనికియో ఇరువైపుల నున్నది. కావున జ్ఞానాతిరిక్తమగు నునికి ఒక అంశమునం దంగీకరింపఁబడినటు లాయెను.

ఎఱుకకంటె వేఱుగా విషయముయొక్క యునికిని ఒప్పకొనినను విషయ మెన్నఁడును జ్ఞానముతో అసంబద్ధమయి యుండలేదు. కాన దాని యునికియు ఎల్లయపుడును జ్ఞానముతో సంబద్ధమయియే యున్నది. విషయముయొక్క విషయత్వమే జ్ఞానముమీఁద ఆధారపడియున్నదని కొందఱు చెప్పుదురు.

విషయత్వ మన నేమి? ఏదేని వస్తు వెపుడెఱుఁగఁబడునో అపుడే అది ఎఱుకకు విషయమయినది అని చెప్పవలయును. కావున విషయత్వ మనునది ఏ వస్తువుయొక్కయు అంతస్సిహితధర్మము కాదు. ఎఱుకతో సంబంధపడుట యనునదే వస్తువుయొక్క విషయత్వము. ఈసంబంధ మెట్టిది?

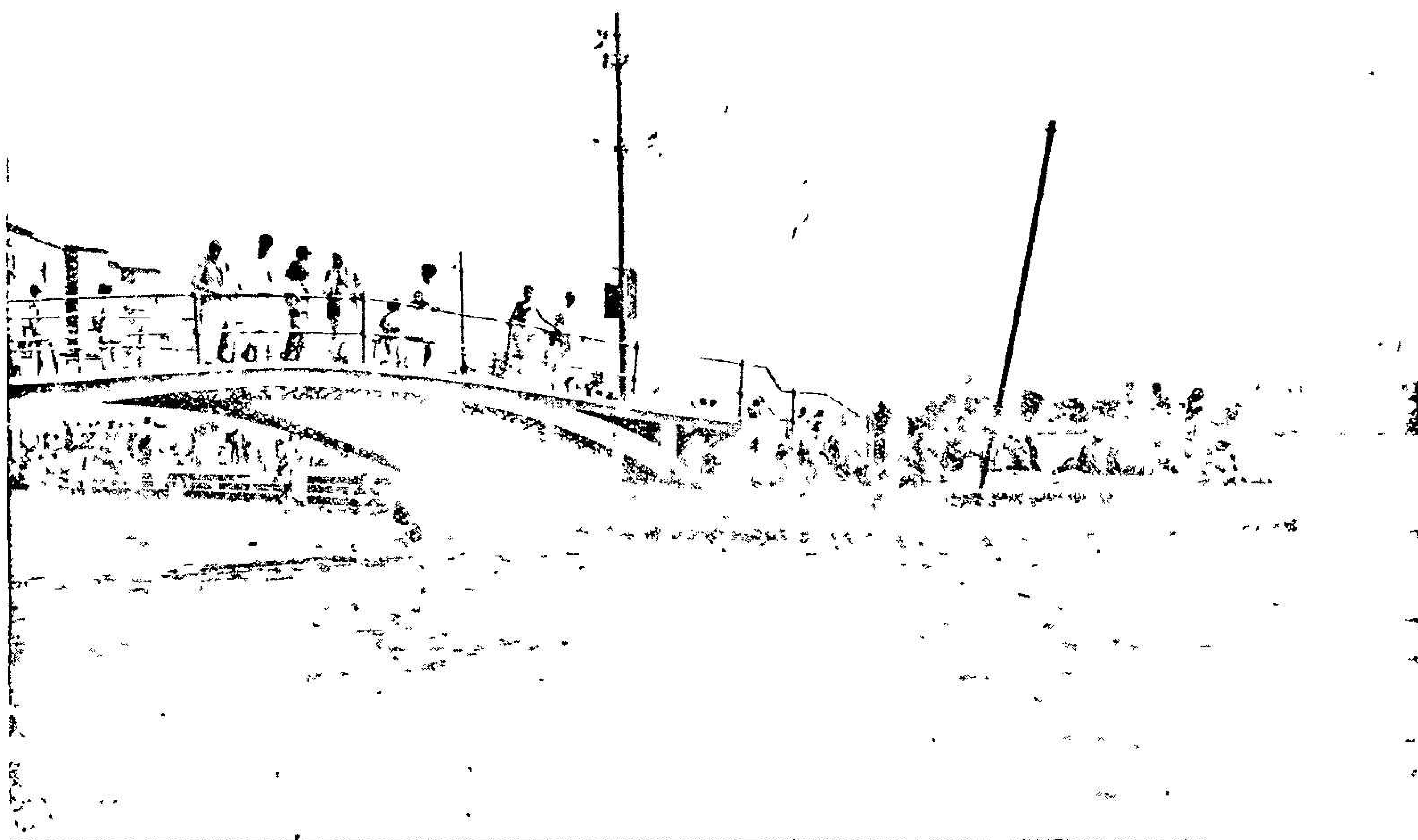
వస్తు వెటు లున్నదో సరిగా అటులు తెలిసికొనునదే జ్ఞానము. వస్తువునకు రూపాంతర మొసఁగునది సత్యా

జ్ఞానము కాదు. కావున జ్ఞానముతో సంబంధపడినందు వలన వస్తువునకు రూపాంతరము కలుగదని తప్పక ఒప్పుకొనవలయును. వస్తువును కేవలము ప్రకాశింపఁజేయుటయే జ్ఞానస్వభావము. జ్ఞానమునకు కార్యమును పుట్టించు శక్తి లేదు. జ్ఞానము రూపాంతర మొసఁగలేదు. క్రొత్త సృష్టి చేయలేదు. ఇది నిక్కమగునెడల విషయత్వము వలన వస్తుగుణముగాని ధర్మముగాని మాఱదని ఒప్పుకొనిన టులగును. జ్ఞానమునకు వస్తువును సృజింపఁగలశక్తియు రూపాంతరము కలిగింపఁగల శక్తియు లేక వస్తువును ప్రకాశింపఁజేయుటయే దాని పనియగునెడల జ్ఞానముతో సంబంధపడినందువలన వస్తువునకు విషయత్వము వినా వేఱు ధర్మము కలుగదు. ఆ హేతువుచేతనే జ్ఞానముతో సంబంధపడకపోయినచో వస్తువు తన గుణమునుగాని ధర్మమునుగాని కోలుపోదు. కావుననే జ్ఞానముతో సంబంధపడని అవస్థలో వస్తువుయొక్క యునికి అక్షుణ్ణముగా నుండు నని అంగీకరించుటకు బాధ యేమియు లేదు. జ్ఞానముతో సంబంధముచెందిన వస్తువు ఉనికిని ఆర్జించుకొనునెడల అనఁగా జ్ఞానము వస్తువును సృజించునెడల జ్ఞానవ్యతిరిక్తముగా వస్తువు ఉండఁజాలదు. ఇట్లు కానిచో జ్ఞానముతో సంబంధము లేకపోయినను వస్తు వెన్నఁడును ఉనికిని పోఁగొట్టుకొనఁజాలదు. సర్వజ్ఞుఁ డొకఁ డుండవచ్చును. కాని వస్తువుయొక్క ఉనికియు ఆయనయెఱుకయు ఒకటి కాదు. వస్తువుయొక్క ఉనికి వస్తువునందే యుండును. ఏదేని వస్తువు కలయంతమాత్రమున ఎవరో యొకరు దాని నెఱిఁగితీరవలయునను నియమము వస్తువుయొక్క యునికిలో నెంత వెతకినను కానరాదు. కావున ఉనికికి ఎఱుకతో నేమిపని?

పై వ్యాసమున ఉపయోగించుకొనిన ముఖ్యగ్రంథములు.	ముఖ్యగ్రంథకర్తలు
బృహదారణ్యక.	మధుసూదన సరస్వతి.
తర్కసంగ్రహ.	రసవిహారి.
వాక్యవృత్తి.	

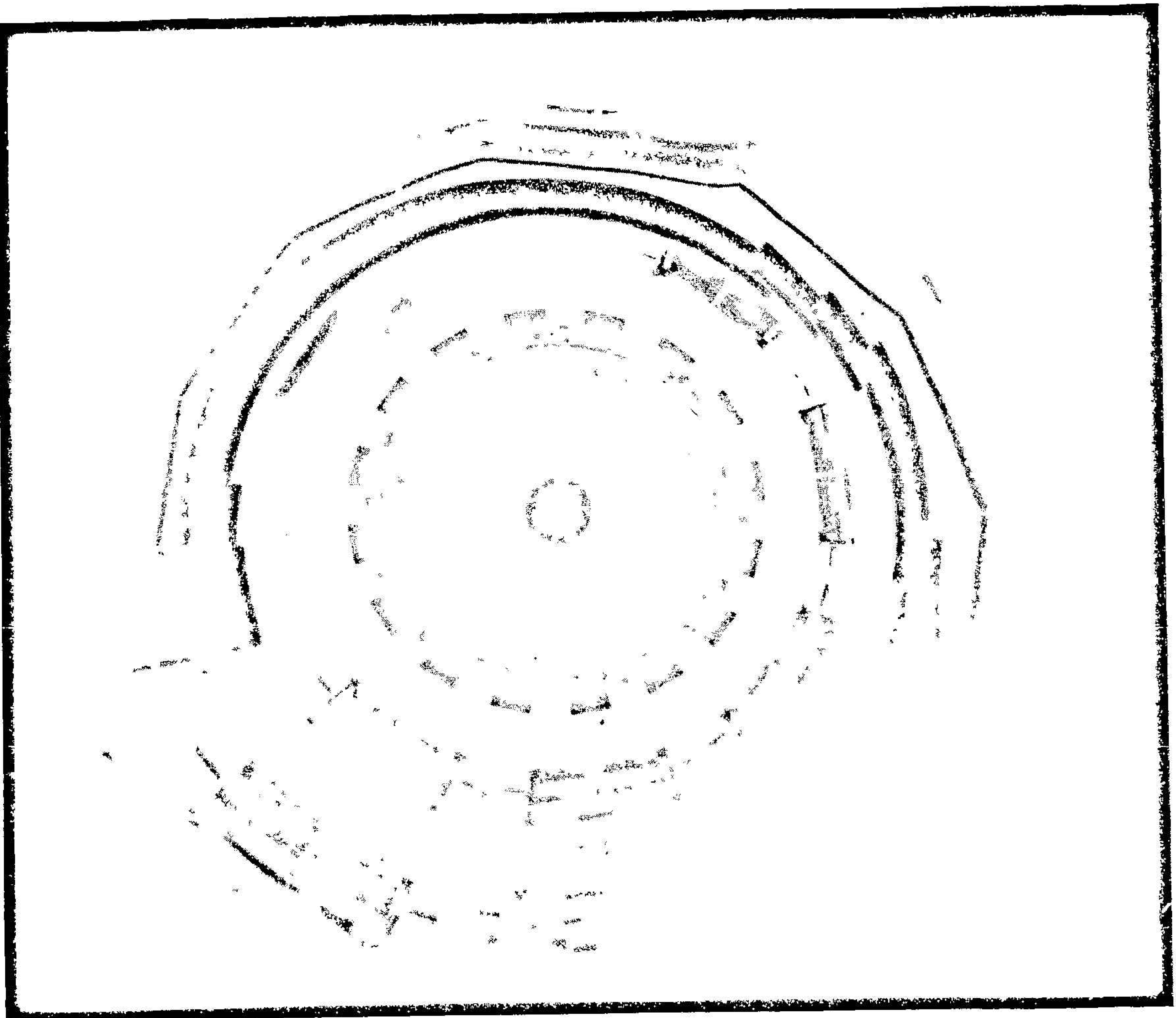
పంకెన —ఓ౨౯.

హరిద్వారము, స్నానఘట్టము

808A

808B

ఇది ఏమి ?

—తిలకు.

అదృష్టవంతుడు

కూర్మా వేణుగోపాలస్వామి,
శేషుబాయి గోపాలస్వామి

టెలిఫోన్ గంట మోగడం మొదలెట్టింది.

ఆతురత్తో తీసి వినేటప్పటికి మృదు మధుర వాక్కులు వినబడ్డాయి. "నా భర్త ఊళ్లో లేడు. రాత్రి నాతో భోంచేస్తావా?" నే నానంద వార్ధిలో నోలలాడిపోయ్యాను. ఇదే సమయం అనుకున్నా. "ఓ, తప్పకుండా వస్తా. అయితే మీ ఇల్లెక్కడ?" ఈమాటలు నేననేసరికి ఆమె రౌద్రంవల్ల టెలిఫోన్ వణికిపోయింది. "నాపేరు ఉమాబాల. నీకు జ్ఞాపకం ఉందో లేదో గాని నీచెల్లెల్ని నేను" అనేటప్పటికి రాత్రేమో రసికత్వం ఒలికించేద్దామని ఊరిపోతోన్న నాఆశలన్నీ ఒక్కసారిగా పటాపంచలయ్యాయి. నాకు ఒళ్లు కంపించిపోయింది. "నేనెవర్ననుకున్నావు? నీకేమో పనీపాటా లేదని ఇతరులెవరికీ కూడా పనీ పాటా లేదనుకున్నావా? మొట్టమొదట నీపేరు చెప్పనంత మాత్రంచేత నీవెవరో నాకు తెలియదనుకున్నావా? ఏదో నిన్ను ఉడికించాలని ఆలాగన్నాను. ఇల్లు కదలి రావడానికి ఒక్క నిమిషంఅయినా నాకు టయిము లేదు." అన్నాను. కాని ఆమె నాన్నతో నావేషాలన్నీ వెల్లడి చేసి నాకు నెలనెలకూ ఇచ్చే మనువర్తి ఊడగొట్టిస్తానని బెదరించేటప్పటికి తోకముడుచుకుని 'వస్తా'నన్నాను. నాకు ప్రాయశ్చిత్తంగా టాజ్ మహల్ హోటేలుకు తీసుకుని వెళ్లుదువుగాని, ఈవనింగు డ్రెస్సు వేసుకోమంది. ఉక్కిపోతోన్నా నాకర్మం కాలినట్లు అట్టలాంటి షర్టువేసుకుని ఊరేగవలసివచ్చింది.

టాజ్ మహల్ హోటల్ సంగతి మీకు తెలుసుగా. సముద్రానికి అనుకొనిఉంది. బొంబాయిలో కాసులు కానులుగా ఖర్చుపెట్టే ప్రతికుర్రాడు అక్కడే ఉంటాడు. అక్కడికి భోజనానికి వచ్చేవాళ్లు, బొత్తిగా దేశం చూడ్డానికి వచ్చిన పరదేశస్థులయితే తప్ప, ఒకళ్లకొకళ్లు తెలిసే ఉంటారు. అక్కడికి ఇంకెవరూ దొరకనట్లు చెల్లెళ్లను, భార్యల్ని వెంటబెట్టుకునివెళ్తే లోకువ అయిపోతాం. కాని కష్టకాలం ఎవరికైనా వస్తుంది. ఆనాడు "కేబరే" ఉందని ఉమా కనిపెట్టింది. మెల్లగా డాన్సుహాల్లోకి దారి చూపింది. నేను జేబు తడుంకున్నా — తెచ్చినడబ్బు చాల్తుందో లేదో అని.

మధ్య డాన్సుఫ్లోరు నునుపువల్ల మెరుస్తోంది. దానిచుట్టూ కుర్చీలూ, బల్లలూ గోడలకు అంటుకునేటట్టు అమర్చబడియున్నాయి. ఇంక దీపాల వెల్తురు చెప్పనక్కఱలేదు. గోడల్లో పెద్దపెద్ద అద్దాలు ఉండటంచేత ఎటుచూచినా వేలకొలది మా ప్రతిబింబాలే

కనుబడుతోన్నాయి. మేము టేబిల్ రిజర్వు చేసుకోలేదు. ఆలస్యంగా వచ్చాం. గది జనంతో క్రిక్కిరిసిపోయి ఉంది. అంచేత ఏ మూలనయినా ఇరుక్కుందామని నే నిటూ అటూ బల్లకోసం చూస్తోంటే, మా ఉమా హాలంతటిలో ముఖ్యమైన స్థలంలో ఉన్న బల్లదగ్గిఱ ఎవరూలేకుండా ఉండడం కనిపెట్టి దర్జాగా దానిదగ్గిఱకు వెళ్లి మఖాం వేసింది. ఇక నేను పికీనీస్‌కుక్కలాగ వెంటబడి పోవలసివచ్చింది. ఖంగారు బడుతూ హెడ్ వెయిటర్ అక్కడికి వచ్చాడు. అతను వచ్చేలోపల ఆబల్లమీద ఉన్న రిజర్వేషన్ కార్డును మా ఉమా ఒకచేతిఊపుతో తోసి పారేసింది. హెడ్ వెయిటర్ వంక కళ్లు ఎర్ర చేసేటప్పటికి అతను ఖంగారుపడిపోయి ఏమీ అనలేక, వేరే ఒకబల్లతెప్పించి మాప్రక్కన వేయించి కుర్చీలు అమర్చి రిజర్వేషన్‌కార్డు బల్లమీద పెట్టాడు. నేను భోజనానికి ఆజ్ఞ ఇస్తూ, "పానీయం ఏంకావలె" నని అడిగతే ఉమా "ష్యాంపెయిన్" అంది. "ఎప్పటినుండి మొదలెట్టావు సురాపానం" అన్నా. "అబ్బే, నే నసలు ముట్టుకోనుగాని ఇక్కడ ష్యాంపెయిన్ తెప్పించకపోతే పరువుతక్కువ" అంది నాకు నాలుగాకులు నేర్పుతూ.

మేము భోజనంమొదలెట్టేటప్పటికి ఇతరులు ముగిస్తూ ఉన్నారు. డాన్సువాయిద్యం ఇతరబల్లల దగ్గెఱ ఉన్నవార్ని ఆకర్షించడం మొదలెట్టింది. కొంచెంసేపట్లో డాన్సుఫ్లోరు నిండిపోయింది. దొరలూ దొరసానులూ, ఇంగ్లాండులో ఏళ్లతరబడి వేలకొలది వెచ్చించి డిగ్రీలు లేకపోయినా డాన్సింగు నేర్చుకున్న నల్లదొరలూ, తెల్లవా రేంచేస్తే కోతుల్లా తాముకూడా అదేచేయాలనే పారశీక కాంతలూ శరీరాలు ఊపడంమొదలెట్టారు. ఇదొక పెద్ద ఆట. డాన్సుఫ్లోరులో ఎక్కడైనా ఒక అడుగుస్థలం కనబడ్డంతోనే ఒకమొగాడూ ఒక ఆడదీ కలిసి దానిమీదకి ఉరకడం. కౌగలించుకుని, కళ్లు, ఒళ్లు, కాళ్లు కదపడమే కాని జరగడం ఏం కనబడదు, స్థలం లేకపోబట్టి. ఇదే డాన్సింగు అంటారు. ఈలోపల ఏ లావుపాటి ఆయనో ఒక ఊపు ఊపేటప్పటికి అనేకమంది ఒకరిమీద ఒకరు పడి క్షమాపణ వేడుకుంటారు. ఇదొక ఆనందం.

ఈ నాట్యసముద్రంమీదనుంచి నా చూపు మరల్చేటప్పటికి, మాప్రక్కన క్రొత్తగావేసిన బల్లదగ్గెఱ ఒక హిందూ పెద్దమనుష్యుడు కూర్చునిఉండడం కనబడింది. ఎన్నో కుర్చీలున్నా ఆయన వంటరిగానే ఉన్నట్లు నాకు తోచింది. చాలా పొడవుగా ఉంటాడు. మా ఉమా అంటుంది అందంగా ఉంటాడని కూడా. ఈలోపల డాన్సింగు ఆగిపోయింది. ఎవరిబల్లకు వారు చేరుకున్నారు. కొంచెంసేపట్లో బల్లలదగ్గెర ఉన్న దీపాలన్నీ ఆర్పేశారు. డాన్సుఫ్లోరుమీద మాత్రం ప్రకాశిస్తోన్న స్పాట్‌లైట్ ఒకటి కనబడుతోంది. ఒక దొరా ఒకదొరసానీ వచ్చి నృత్యం చూపించారు. ఇదేనటకే బరే

అంటారు. వారినృత్యం అయిపోవడంతో నే మళ్లీ మాబల్లలదగ్గర దీపాలు వెలిగాయి. మా ప్రక్కబల్లదగ్గర కూర్చునిఉన్నాయన మళ్లీ నాదృశ్యానికి అడ్డుపడ్డాడు. అతనికళ్లనుండి నీళ్లు బొటబొట కారుతున్నాయి. అది ఉమా కూడా గమనించింది. "ఒకపెగ్ ఎక్కువై ఉంటుం"దన్నాను ఆమె అడగని ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరంగా. "నీకేమీ తెలియ"దంది ఉమా. ఎప్పుడూ అలాగేఅంటుంది. "అతనికేదో పెద్ద ఉపద్రవం సంభవించిఉంటుంది" అంది. "తప్పకుండా జరిగి ఉంటుం"దన్నా నేను. "అతడు ఇక్కడికి తీసికొనివద్దా మనుకున్న గుంట రాణట్లుంది" అన్నా నేను. ఉమా నన్ను "నోరుమూయ" మంది. నాదురుద్దేశాలకు శాస్తిగా అతన్ని మాబల్లదగ్గరకు పిలవమంది. నేను డంగయిపొయ్యా. "బొంబాయిలో ఊరూ పేరూ తెలియనివాళ్లతో అధికప్రసంగానికి దిగితే రెండుచెంపలూ వాయిస్తా"రన్నా. "ఆయనకై రిజర్వుచేసిన బల్ల మనం ఆక్రమించాంగా. ఆమాత్రం పరిచయం చా"లంది ఉమా.

"అయ్యా, క్షమించాలి. పొరపాటున మీబల్ల మేం ఆక్రమించాం. మీరు కూడా ఒంటరిగా ఉన్నట్లున్నారు. దయచేసి మాతో కలిసి ఏదైనా పానీయం పుచ్చుకుంటే మాకు చాలా ఆనందం కలిగిస్తుంది." అన్నా ఆయనదగ్గరకు వెళ్లి. ఆయన మెల్లగా లేచి వచ్చి మాబల్లదగ్గర చేరాడు. ఇంకో గ్లాసు అతనికోసం తెప్పించి ష్యాంపెయిన్‌తో నింపి ఇచ్చాను. "మీ హెల్త్" అని ఒకగుటకలో కొట్టేశాడు. కాని కళ్లెంట నీళ్లు ఇంకా వస్తూనే ఉన్నాయి, అతను నవ్వుతో మాట్లాడాలని ఎంతప్రయత్నించినా. "అమ్మా, మీరు నన్ను క్షమించాలి. నే నీవేళ డాన్సు చేసేస్థితిలో లేను." అన్నాడు. నాకు పట్టరాని నవ్వొచ్చింది. మాఉమాకు డాన్సు ఒకఅడుగైనా వేయడం రాదు. ఈలాంటి విషయాల్లో ఆమెకు పూర్వకాలపు ఛాదస్తం మెండు. కాని ఎవరికైనా తెలిస్తే తన నవనాగరకతకు భంగం వస్తుందనిభయం. నే నేమైనా తనసంగతి వెలిబుచ్చేస్తానేమో నని బల్లక్రింద నాకాల్లను గట్టిగా తన్నుతూ ఆయన కేదో నాలుగు మంచిమాటలు చెప్పింది. తన్నులవల్ల కల్గిన బాధలో ఆసంభాషణ నాకు వినిపించలేదు. అప్పు డతడన్నాడు-"మీరు చాలా దయార్ద్రహృదయులుగా కనుపిస్తోన్నారు. మీకు విసుగు కలగదంటే ఒకచిన్న కథ చెప్తా"నన్నాడు. "ఏమాత్రం కలగ"దని అంటూ నేను మరల అతనిగ్లాసు ష్యాంపెయిన్‌తో నింపాను. "మీ హెల్త్" అంటూ ఒకగుటకలో మింగేసి కథచెప్పడం మొదలెట్టాడు.

"ఒకపురుషుడు ఒకస్త్రీ ఉండేవారు. ఆ పురుషుడు ఆస్త్రీని అధికంగా ప్రేమిస్తోండేవాడు. ఆమెను స్త్రీఅనవలసిందే. వర్ణించడానికి మాటలు చాలవు. దేవకన్యకలంటే మీరు నమ్మరు. ఆమెపేరు చెప్పితే మీకే తెలుస్తుంది. కాని చెప్పనందుకు క్షమించాలి. ఆమె ఈదేశంలో చాలా ప్రసిద్ధికెక్కిన స్త్రీ.

పుట్టుకవల్లా, సౌందర్యంవల్లా ఆమెకు సాటి వారు ఈతరంలో లేరు. చరిత్రల్లో కూడా అంతటిస్త్రీ లేదు. మోహినిని మించిపోతోంది. మోహిని దేవదానవులకు ఘోర వైరం కలిపించింది. కలహం ఎవరైనా కలిగించవచ్చు. దేవదానవుల్ని కూడా, ఐక్యంచేసేటంతశక్తి ఈమెకు కలదు. అంతకంటె గొప్పేముంది? ఆమె సౌందర్యంతో పురుషులకు చేయజాలని దేం లేదు. అంతటి సౌందర్యం ఈదేశంలోనే కాదు, ఇతరదేశాల్లో కూడా ఉండదు.

"ఆపురుషుడు ఈస్త్రీని చూడ్డంతోనే అమోఘ మోహంతో మునిగిపోయ్యాడు. ఇది సాధారణమైన ప్రేమకాదు. ఆమె యవ్వనవతి. తనచుట్టూ తిరుగు వేలకొలది పురుషుల్లో ఈతనిపైన తన అనుగ్రహం ప్రసరించింది. అంతా వీరిరువురి పేర్లూ కలిపి చెప్పుకోవడం మొదలెట్టారు. ఆయన చాలా పొడవైనవాడు; అందమైనవాడు. ఆధునికకవుల్లో అగ్రగణ్యుడు. ఆయనది గొప్పకుటుంబం. ఆమె భువనైకసుందరి.

"ప్రప్రథమంలో ఆమె ఆతన్ని పూర్తిగా అంగీకరించలేదు కాని వారిరువురు కలుసుకోని రోజు లేదు. ఏనాటికైనా వివాహం చేసుకొంటుందనే నమ్మకంతో ఆతను ఆనంద సముద్రంలో మునిగిపొయ్యాడు. అప్పటి అతని ఆనందం అపరిమితం."

ఈమాటలు ఉచ్చరించేటప్పటికి అతని కళ్లవెంట మళ్లీ నీళ్లువచ్చాయి. ఆతనిగ్లాసు మళ్లీ షాంపెయిన్‌తో నింపా. "మీహెల్త్" అని మళ్లీ ఒక్కగుక్కతో మింగేశాను.

"ఆమె అసమానసౌందర్యం సంగతి మీకు ఇదివరకే చెప్పా. అదిచాలక ఆమెకు అపరిమితమైన ఆశ ఒకటి ఉండేది—దేశంలో తాను గొప్పనాయకురాలుగా ఉండాలని. ఈ ఉద్దేశ్యంతో దేశనాయకులకడ చేరి కష్టమైన విషయములు అనేకములు చర్చిస్తోండేది. ఆమెకు దేశస్థితి బాగుచేయాలని మిక్కిలి కుతూహలం. అంచేత స్త్రీలకు ఓట్లురావడానికి ముందునుంచీ కూడా స్త్రీల హక్కుల కొఱకై జండా ఎత్తి రాజకీయ విషయాల్లో చాలా తెలివైందని పేరుపొందింది. స్త్రీలకు ఓట్లు రావడంతోనే ఆమె శాసననిర్మాణ సభకు ఎన్నుకోబడ్డది. రాజకీయ విషయాల్లో ముందంజవేసి ఉపన్యాసాలిచ్చే స్త్రీల రూపరేఖా విలాసాలు మీకు తెలిసిందేగా. వాళ్లలో ఆమెసౌందర్యం ఎలాగ ప్రజ్వరిల్లిందో మీరే ఊహించవచ్చు.

"ఈకాలంలోనే నేచెప్పిన పురుషుడు ఆమెజీవితంలో ప్రవేశించాడు. ఆతని స్నేహం ఆమెకు చాలా అదృష్టదాయకం. ఆతను లేకపోతే ఆమెరాజకీయజీవితం నిష్ఫలం అయ్యేది. ఆమెకు ఉపన్యాసం తయారుచేయడం రాదు. కాని వల్లెవేసి ఎట్టి ఉపన్యాసాన్నైనా ఇయ్యగలిగేది. ఆమె ఉచ్చారణ, పద ప్రయోగం, వాక్యాల అల్లిక, మృదుమధుర కంఠధ్వని విని జనులందరూ ఆశ్చర్యపడేవారు. కాని ఆమెకు

ఉపన్యాసం తయారుచేయడం ఏమాత్రం రాదు. త్వరితంగా ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆమె ఉపన్యాసాలకు ఆటపట్టుఅయిన ఊహలామెవి కావు. ఆమె స్నేహితుడు ఆమె ఉపన్యాసాల్ని వ్రాసి ఆమెకు ఇస్తుండేవాడు. అలా వ్రాయడం ఆయనకు చాలాసరదా. ఆమెకు కొంచెం అయినా తాను ఉపయోగపడుతోండడం తనకు చాలాగౌరవంగా తల్చేవాడు. అతడు ఆమె ఇచ్చే ఉపన్యాసాల్ని తయారుచేయడంలో సాహాయ్యపడుతోండేవాడేకాని తన ప్రతిఉద్దేశం, ప్రతిపదం, ప్రతివాక్యం అతనిదేనని ఆమెకు ఏనాడూ తోచలేదు. ఆమె అవలంబించిన రాజకీయపక్షం అతని కేమాత్రం ఇష్టంలేకపోయినా, ఆమెవల్ల ఆమె అవలంబించిన పక్షం అభివృద్ధికై తన యావచ్ఛక్తి వినియోగించుచున్నాడన్న సంగతి ఆమె తెలుసుకోలేక పోయింది. అతని మెదడు బెజవాడ జంక్షనులాగ ఒకేసారి అనేక మార్గాల్లో పోతోండేది. అతడు తలుచుకొంటే రాజకీయ విషయాల్లో సుప్రసిద్ధమైన పేరు పొంద గలిగేవాడు. కాని కవి అగుటచే రాజకీయ విషయాల్లో కుతూహలం లేక ఆమెకు సాహాయ్యం చేయాలనే ఉద్దేశంతప్ప వేరు విషయం అతడు ఆలోచించనే లేదు. తన కీర్తికై ఏమాత్రం అపేక్షించలేదు.

"ఈలోపల మరియొక పురుషుడు ఆమె జీవితంలో ప్రవేశించాడు. అట్టి ధైర్యంగల యోధుడు మనకాలంలో లేడని అంటారు. కాని అతడు ధైర్యవంతుడో, అదృష్టవంతుడో మనం చెప్పలేం. తనవంటి అదృష్టవంతుడు లేడని అతడే అంటూఉంటాడు. 'నేను ఎప్పుడూ ఓడిపోజాలను' అని విచారంగా అంటూఉండేవాడు. అతడు ఏదిముట్టుకుంటే అది బంగారం అయ్యేది. అతడు ఏదఒగ్గినా గెలిచేవాడు. అతని పేరు కెప్టెన్ విజయ; సార్థకనామధేయుడు. అతడు ముట్టిందంతా జయం. అతడామెను శాసననిర్మాణసభలో అధ్యక్షుని గేలరీనుంచి మొట్టమొదట చూచాడు. ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆమెఅందం అతనెఱిగిందే పత్రికల్లో ఆమె చిత్తరువు ఎన్నోసారులు చూచాడు. కాని అప్పటివఱకూ ఆమెసౌందర్యం అతన్ని ఆకర్షించలేదు. చిత్తరువులకు ప్రాణం లేదు గదా. ప్రాణంతోవున్న ఈ అసమానసౌందర్యాన్ని ఇప్పుడే కనిపెట్టాడు. ఆనాడామె మరింతమధురంగా ఉపన్యసించింది. స్త్రీ హక్కులసంబంధమైనచట్టం ఒకటి ఆనాడు చర్చింపబడుతోంది. హైందవస్త్రీల దుర్గతినిగురించి ఆమె ఆలాపించేటప్పటికి పురుషుల పాషాణహృదయాలుకూడా కరిగిపొయ్యాయి. ఆమె ఉపన్యాసమే ఆనాడు ఆమెపక్షం జయించడానికి కారణం అని అంతాఅంటారు. వీరుడగు విజయుడు ఆమెసౌందర్యానికి, తెలివికి ముగ్ధుడై పొయ్యాడు. ఆమె తెలివి, ఆమెజ్ఞానం, ఆమె చురుకుదనం ఇవన్నీ ఆమెచక్కదనంతో కలవడంతోనే విజయుని హృదయాన్ని బానిసగా చేసివేశాయి. అతడెప్పుడూ ఓడిపోలేదుగా! ఆనాటిరాత్రే ఆమెను ఒకవిందులో కలుసుకున్నాడు.

"మూడువారాల్లోపల ఆప్రాత స్నేహితుడు, ఆమెకు సాహాయ్యం చేసినవాడు, ఆమె కెప్టెన్ విజయుని వివాహమాడనున్నదని పత్రికల్లో చదివాడు. నిర్ఘాంతపడి పొయ్యాడు. తనకన్నులను తను నమ్మలేక

పోయ్యాడు. మతిపోయిన ట్లామెదగ్గరకు పరిగెత్తాడు. ఆమె ఆతనిస్థితిని చూచి ఖంగారుపడిపోయింది. 'నన్ను క్షమించాలి. నీకు చాలా కష్టంకలిగించాను' అన్నది. కాని తాను అప్పుడే ఒక ప్రేమసముద్రంలో మునిగిపోయ్యానన్నది. విజయ చాలా మంచి వాడు, మహా గొప్పవాడు. కాని అతనికి కొన్నిలోపాలు ఉన్నాయి. ఇతరులలో అట్టి లోపాలు లెక్కచేయ నక్కరలేదు. కాని అంతటిగొప్పవానిలో లోపా లుండకూడదు. తన ప్రేమ, తన జాగరూకత ఆతన్ని ఈలోపాల్నించి రక్షిస్తవి. అట్టిహానికి తనప్రేమ నర్పించడం అత్యావశ్యకం, ఆతన్ని రక్షించడం ముఖ్యావసరం అంది.

"ఈ మాటలు వినడంతోనే ఆతడు, ఆమె ప్రాతస్నేహితుడు వెళ్లిపొయ్యాడు ఇంకెప్పటికీ తిరిగి రాకుండా. ఆతడు మరలతిరిగి రాలేదు. అతడు మరలతిరిగిరాడు. అది విధి లిఖితం. ఇక విజయుడో, ఎన్నడూఓడని విజయుడో, ఆమెను పెండ్లియాడెను. తన స్వప్న కాంతను పెడ్లియాడెను...."

మేం ఏమి అనగలం? మేం ఓదార్చడానికి ప్రయత్నించాం. ఆతడు కండ్లనీళ్లు ఆపలేకపొయ్యాడు. విషాదాన్ని అంతరింపజేయడానికి నాకు తెలిసినమందు ఒకటేకనుక అతనిగ్లాసు మళ్లీ ష్యాంపెయిన్‌తో నింపాను. "మీ హెల్త్"అని మళ్లీ ఒక గ్రుక్కతో మింగేశాడు.

"కాని ఆమె తిరుగ ఉపన్యసించలేక పోయింది. ఎట్లు ఉపన్యసించగలదు? తన ప్రాతస్నేహితుడు లేకపోవుటవల్ల ఆమెఅందంమాత్రం మిగిలింది. తనజీవితంఅంతా విజయుని రక్షించుటతో ఆవరించుకునిపోయింది. ఆమెప్రాతస్నేహితుడుఆమె జీవితంలోంచి అంతరించి పోయాడు. ఆతడు ఆమెను అధికంగా ప్రేమించాడు. ఇంకా ప్రేమిస్తోన్నాడు. కాని తిరిగిరాడు, ఎన్నటికిసి తిరిగిరాడు, ఎన్నటికిసీ......"

అతడు తన కుర్చీమీదనుంచి లేచి తన విచారనిమగ్నమైన ముఖముతో మావంక చూచాడు. ధైర్యం అభినయించి చిరునవ్వు నవ్వ ప్రయత్నించాడు.

ఉమాబాల అతన్ని ఓదార్చడానికి ప్రయత్నించింది. కాని లాభంలేకపోయింది.

ఒంగిపోయిన ఆతని పొడుగాటి శరీరం ద్వారంలోనుంచి బయటకు వెళ్లిపోవడం చూచాం. మాకు చాలావిచారం కలిగింది.

ఈ లోపల హెడ్‌వెయిటర్ మాబల్ల దగ్గఱకు వచ్చాడు. "ఇప్పుడు మమ్ములను విడిచి వెళ్లిన ఆపొడవుగానున్న పెద్దమనిషి ఎవ"రని ఉమాబాల అతన్ని అడిగింది.

"ఆయనా" అన్నాడు హెడ్‌వెయిటర్. "అమ్మా, ఆయన మన దేశంలో అందటికంటే ప్రసిద్ధికెక్కిన యోధుడు కెప్టెన్ విజయ!"

కొండకోన

మండపాక పార్వతీశ్వర శాస్త్రి

నా రాణి, నావేల్పు, నా ప్రేమవల్లిరో,
కోపంబు నాపైనిఁ గొనకుమా, చేమోడ్పు;
కండచక్కెరపల్కు గములొల్కు నునుఁబల్కు
లాడువేళలను నిన్నరసి మై మఱచితిని;
ముత్తీవబారులై ముద్దుగారెడుచూపు
గమిగాంచువేళ నిన్గాంచి మైమఱచితిని;
తేటవెన్నెలచాలు పాటిల్లు లేనవ్వు
వెదచల్లువేళ నిన్గదిసి మై మఱచితిని;
నినుఁదలఁచి మురిసితిని, నినుఁజూచి వలచితిని;
నినుఁదలఁచి వలఁచి మదినిలిపి, మైమఱచితిని;
నినుఁదలఁచి, నినువలచి, తనిసిమైమఱచితిని;
మనసు నీపై నిల్పి, మనికి నీకై నిల్పి,
తనువు నీలో నిల్పి, తాళిమై మఱచితిని.

కలకలని ముద్దులొల్కఁగ రేఁగి, రేఁచితివి,
ననుఁజూచి నవ్వితివి, నాగుండె లదరినవి;
కనుసైగఁబిల్చితివి; కదిసి యాసనుగొంటి;
ననుఁజూచి నవ్వితివి, నాగుండె లదరినవి;
చేయిచేఁబట్టితివి; చేరవచ్చితి నేను;
ననుఁజూచి నవ్వితివి, నాగుండె లదరినవి;
పలుకరించితివీవు; పలికి దరి నిల్చితిని;
ననుఁజూచి నవ్వితివి; నాగుండె లదరినవి;
కౌఁగింటఁబట్టితివి; కరగి నీరైపోతి;
ననుఁజూచినవ్వితివి, నాగుండెలదరినవి;
ముద్దాడుచుంటివి; మురిసి మై మఱచితిని;
నవ్వినావో లేవొ నా కెఱుకలేదమ్మ;
నాతనువు మఱచితిని, నామనికి మఱచితిని,
నీలోన నిల్చితిని; నిన్ను లోనిల్చితిని.

నునుసిగ్గుదొంతరలు దనుక, మోమరవంచి,
యోరపాటుగఁజూచు చొదిగి నీ వుండఁగా,
ఒయ్యారమొలికించు చొదిగి నీ వుండఁగా,
బిరబిరని దరిఁజేరి, పిలిచి చేఁబట్టుకొన
గమకింపఁ జెమ్మటలు గ్రమ్మఁ చేఁ జేఁ ద్రోసి
యోరపాటుగఁజూచు చొదిగి నీవుండఁగా,
ఒయ్యారమొలికించు చొదిగి నీవుండఁగా,
నినుఁజూచి మురిసితిని, నినుఁజూచి వలచితిని,
నినుఁజూచిచూచి యెదఁ దనిసి మైమఱచితిని;
నిముసమాలోచించి, నినుఁ బలుకరింపఁబోఁ,
బలుకు బైటకురాక, వడవడ వడఁకితిని;
నినుఁ జూచిచూచి మదినిలిపి, మై మఱచితిని;

నీమేనఁ జెమ్మటలు, నామేనఁ జెమ్మటలు
నిలువునను నిలిచితిమి కొలువుబొమ్మలఁబోలె.

నీకు నాపై వలపు నిలిచెనో లేదో—
దవ్వుదవ్వుల నేల తారుచున్నావు?
నిన్నుఁదలఁచినతలఁపు నేర దితరముతలఁప,
నినుఁదలఁచినంత మది నిలిచె నీమీఁదనే;
నిన్నుఁజూచినకనులు నేర వితరముచూడ,
నినుఁజూచినంత మది నిలిచె నీమీఁదనే;
నీపలుకు వినుచెవులు నేర వితరమువినఁగ
నినువిన్నయంత మది నిలిచె నీమీఁదనే;
నినుఁదలఁచి, నినుఁజూచి, నీపలుకులాలించి,
నిలిచినది నామనము నీపైని నిండుగా;

నాతనువు నీకిచ్చి, నామనము నీకిచ్చి,
నామనికి నీకిచ్చి, నన్ను నే మఱచితిని;
నీవు నాలో నిల్చి, నీలోన నను నిల్పు,
నీవు నేనొక్కటై నిలిచియుందాము.

నినుఁజూడ కిన్నాళ్లు నిలిచి యెట్లుంటినో,
ప్రియురాల, దరికేల వేవేగ రావు?
కపటమింతయులేని కనులసోయగముతో,
చిగురుచేతుల నాదు చేబట్టి నిలుచున్న
నీబాలరూపంబు నిలిచి యెప్పటికైనఁ
దలఁచినంతనె యెదుట విలసిల్లి వలపించు,
నినుఁజూడ కిన్నాళ్లు నిలిచి యెట్లుంటినో;
అరవిడ్డ కెందమ్మి యందముగఁ జేఁబట్టి,
మురిపించి, మురిసినను ముద్దుముద్దుగఁ బిల్చు
నీ లలితరూపంబు నిలిచి యెప్పటికైన
తలఁచినంతనె యెదుట విలసిల్లి వలపించు,
నినుఁజూడ కిన్నాళ్లు నిలిచి యెట్లుంటినో,
ప్రియురాల దరికేల వేవేగ రావు?
నినుఁజూడ కెన్నాళ్లు నిలుపఁగల నీతనువు?

తప్పు చేసితినంచు, దయమాలి ప్రియురాలు,
నను విడచి, యేడకో చని మరలి రాకుండె,
తేఁటిబిడ్డా నీవు తెలిసికొనిరారాదె?

ఆనందవనములో, అమృతంపుఁ గొలనికడ,
పారిజాతపుఁజెట్టుప్రక్కఁ బూఁబాన్పుపై
నలివ కూర్చుండునం చాలించితిని నేడు
నీ వచటి కేగి యింతినిజూచి రారాదె?
నీపాట లాలించి నెనరు చెందితి నేను,
నను నింతిఁ గూర్తువని నమ్మకం బుదయించె;
ప్రియురాలికడ కేగి ప్రియముగొల్పఁగరాదె?
నాయింతి కడకేగి, నావగపు వినుపించి,
యింతిఁదోడ్కొనుచు నీయింటికే చనుదెమ్ము;

కొండకోన

నీయింటిలోననే నాయింతితోఁగూడి
నిముస మానందాన నిలిచి మై మఱతు;—

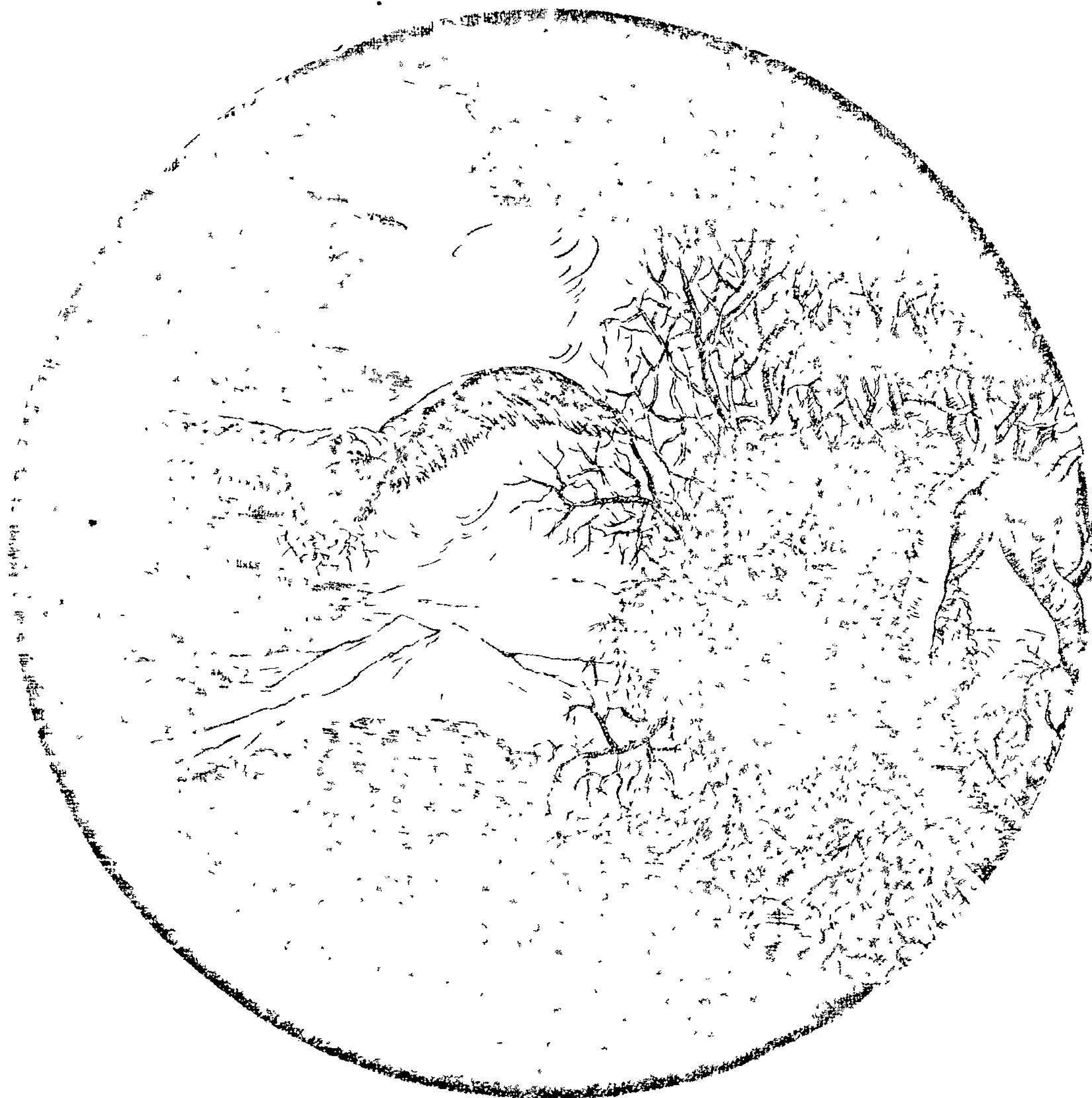
వినిపింపు నామాట - ననుఁగూర్పు మింతితో.

ప్రియురాల నన్నిట్లు వేఱుచేసితివేల?
నిను వీడి వేఱుగా నిలిచి తాళఁగఁగలనె?

నను విడిచి ప్రియురాలు చనియె నేడకోగాని,
యెంచబిడ్డాపోయి యరసికొనిరారాదె ?
ఆనందవనములో నమృతంపుఁ గొలనొప్పు;
వేయిరేకులతమ్మి వెలయు నాకొలనిలో,
తమ్మిలోపల డాగె దయవీడి ప్రియురాలు;
ప్రియురాలికడ కేగి వినుచుమా నామాట;
దయచూపియటచనుము, దారిచెప్పెద వినుము

నాల్గారు పది పైని నలువొప్పఁ బంద్రెండు
పదునారు రెండునై పరగు రేకులతమ్మి
వరుసగల దావరుస వడివడిగ దాటి చను;
అవలఁ గన్పడు నీకు నమృతంపుఁ గొలనొకటి;
కొలనిలో వేయిరేకులతమ్మి యలరారు;
ఆతమ్మిలో డాగె నతివనీవట కేగి,

నిండుపున్నమనాటి పండువెన్నెలలోన
క్రొమ్మావిగున్నకడ గొనబుగుల్కుచు నిల్చి,
చేసైగ నను బిల్చి, చెంత, కౌఁగిటఁ జేర్చి,
యానందమునఁ దేలియాడుచుండిన వేళ,
మఱపునకువచ్చునా మఱచిపోదామన్న?
మఱితలంపునఁ బాఱె, మఱియుమఱియుగరాద?
మఱవనెంచితి వేల? మనసు నే కెటులొప్పె!
వేఱుచేసితి వేల ప్రియురాల నన్నిట్లు
నిను విడిచి దవ్వుగా నిలిచి తాళఁగఁగలనె?
గాలిపిల్లలు మనలఁ గని నవ్వుకొనుచుండ,
నొండొరుల కౌఁగిట నొదిగి, సిగ్గును వీడి,
కరగి వెన్నెలలోనఁ గలసిపోయిన మాట
మఱపునకు వచ్చెనా?

గద్ద గూడు —యం. ఎస్. శర్మ.

నక్షత్ర కుటుంబము

డా. పుట్టపర్తి శ్రీనివాసాచార్యులు

నక్షత్రములలో నేమున్నది ? అందును భూమ్యాకాశములు, చెట్టుచేమలు, జీవరాసులు ఉండునా ? ఘన, ద్రవ, వాయుపదార్థములు భూమియందు వలెనే అందును గలవా ? నక్షత్రము లెట్టిపదార్థములతో చేయబడియున్నవి ? వానికిని, సూర్యునికిని లేక మనకును ఏమైన సంబంధము గలదా ? మున్నగు ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానము లభించినగాని మనకు విశ్వసృష్టి యందలి వైచిత్ర్యము సులభముగ బోధపడదు.

కాని ఈవిషయములను గూర్చి చర్చించునపుడు నక్షత్రము లెంత యధికమగు ఉష్ణస్థితియందున్నవో మాత్రము జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. పరస్పరోపమాన మున చల్లని వనదగు నక్షత్రములుగూడ 3000 సెంటిగ్రేడు డిగ్రీలకు మించిన యుష్ణస్థితియందున్నవి. జ్వర మెంత యధికముగ కాచినను మానవుని శరీరోష్ణము ౪౦ సెంటిగ్రేడు డిగ్రీలకు మించదు. అట్టచో 3000 సెంటిగ్రేడు డిగ్రీలకు మించిన యుష్ణస్థితియం దెట్టి జీవరాసు లుండగలవో యూహించుటకైనను సాధ్యము గాదు. జీవరాసు లటుండ నిర్జీవములగు పదార్థములు గూడ మన భూమిపై నున్నట్టి స్థితిలోనే అచ్చటను గాన్పింప వీలులేదు.

ఏపదార్థమునైనను అధికముగ కాచినచో అది రూపభేదమును జెందును. ఈభేదము పదార్థముల యాకారావస్థలయందు మాత్రమేకాక వాని వ్యక్తిత్వము నందుగూడ నేర్పడవచ్చును. ఒక చిన్న మంచుగడ్డను దెచ్చి దాని నొకపాత్రలోవేసి కాచినచో అది ద్రవ రూపమును జెంది నీరుగ మారునని యందరికిని దెలిసిన విషయమే. ఇంకను అధికముగ కాచినచో ఆ నీరు వాయురూపమును జెంది నీటియావిరిగ మారును. ఇంత వరకును ఉష్ణసంపర్కమువలన రూపభేదమును, అవస్థాభేదమును మాత్రమే కలిగినది. కాని ఎట్టి మూలద్రవ్య సంయోగమున ఈపదార్థము వినిర్మితమైనదో, దానికి మాత్ర మెట్టిమార్పును కలుగలేదు. కనుక అవస్థాభేదము సంభవించినను పదార్థపు వ్యక్తిత్వము మారనేలేదని చెప్పవచ్చును.[1]

రెండు అణువులు హైడ్రోజన్ (Hydrogen) అను మూలద్రవ్యమును, ఒక అణువు ప్రాణవాయువు (Oxygen) అను మూలద్రవ్యమును సంయోగము చెంది ఒక జలకణముగ నేర్పడును. ఈ జలకణము మంచుగడ్డ రూపమున నున్నను, నీటియావిరిరూపముగ నున్నను, ఈ ద్వివిధమూల ద్రవ్యముల పరిమాణమునందుగాని, వాని

౧. భూమియందున్న సకలవస్తువులును ఇంచుమించుగ ౯౦ విధములగు పదార్థముల భిన్నభిన్న సంయోగముల వలన నేర్పడినవి. వివిధలోహములు, మనము తినునాహారము, మనదేహమునందలి వివిధభాగములు, చెట్టుచేమలు, రాళ్లురప్పలు, జీవరాసులు అన్నియుగూడ ఈ ౯౦ విధములగు పదార్థములతోనే చేయబడినవి. భౌతికనిర్మాణమున కంతటికిని ఈ ౯౦విధములగు పదార్థములే మూలపదార్థములు గాన వీనిని మూలద్రవ్యము లనవచ్చును. పాదరసము, అల్యూమినియము, బంగారము, వెండి, ప్రాణవాయువు, సీసము, బొగ్గు, రాగి మొదలగునవి కొన్ని మూలద్రవ్యములు. ఇత్తడి, నీరు, బొగ్గుపులుసువాయువు మొదలగునవి సంయుక్తద్రవ్యములు (Compounds). అనగా ఇవి పైజెప్పిన ౯౦ మూలద్రవ్యములలో నేవోకొన్ని పదార్థము లొకపద్ధతిని జేరినందున నేర్పడినవని యర్థము! మూలద్రవ్యములు సాధారణముగ వెండి, బంగారము మొదలగువానివలె ఘనరూపముగనో, ప్రాణవాయువు (Oxygen), నైట్రోజన్ (Nitrogen) మొదలగువానివలె వాయురూపముగనో ఉండును. ద్రవ్యరూపముగ పాదరసము (Mercury), బ్రోమైన్ (Bromine)అను రెండు మూలద్రవ్యములు మాత్రమే కలవు.

పరస్పర సంబంధమునందుగాని యెట్టి భేదమును యేర్పడదు. కాని నీటియావిరిని ఇంకను అత్యధికముగ కాచిన యెడల ఈ అణువుల ప్రత్యేక సంయోగము నశించి ప్రాణవాయువు అణువులును, హైడ్రోజిన్ (Hydrogen) అణువులును వేఱుపడును. ఇప్పటికి ఈపదార్థపు వ్యక్తిత్వము నశించినదని చెప్పవచ్చును. ప్రాణవాయువును, హైడ్రోజిన్ వాయువును మూలద్రవ్యములు (Elements) గాన వీని నెంతగా కాచినను వీనియం దెట్టి మార్పును కలుగదని మన మనుకొనవచ్చును. కాని నక్షత్రములందలి అత్యంతోష్ణ పరిస్థితులందు అణువులుగూడ అవస్థాభేదమును జెందుటవలన మూలద్రవ్యముల వ్యక్తిత్వమునందు గూడ కొంత భేదము కలుగుచున్నది. కాన నక్షత్రములం దేయే పదార్థము లున్నవో పరీక్షింపవలెనన్న భూమియందుండు పరిస్థితులకును, నక్షత్రములందుండు పరిస్థితులకును ఎంత భేదమున్నదో మనుమందు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను.

స్పెక్ట్రాస్కోప్ (Spectroscope) అను చిన్న యంత్రసహాయమున నక్షత్రములం దేయే పదార్థము లున్నవో కనుగొనవచ్చునని వెనుకటి సంచికయందు దెల్పితిని. ప్రతి ద్రవ్యమునకును నియతమైన ఒక ప్రత్యేక స్పెక్ట్రము నుండుటవలన బొటనవ్రేలి గుర్తులను పరీక్షించి ఎట్టివారలైనను కనుగొనగల్గినట్లు స్పెక్ట్రమును పరీక్షించి అట్టి స్పెక్ట్రము నే ద్రవ్యమొసగునో కనిపెట్టవచ్చును. కాని నక్షత్రములందు నానావిధములైన ద్రవ్యము లున్నందున, ఏ నక్షత్రము స్పెక్ట్రమునం దైనను నానాద్రవ్యముల స్పెక్ట్రములన్నియు కలిసి ఒకదానిపై నొకటి యచ్చొత్తినట్లు మనకు కనిపించును. డెబ్బది ఎనుబది మంది జనుల వ్రేలిగుర్తులన్నిటిని ఒకదానిపై నొకటి ముద్రించి ఇచ్చినయెడల ఒక్కొక్కరి వ్రేలి గుర్తును విడదీసి అది ఫలానావారిదని చెప్పట ఎంత కష్టమో యోచించుకొనవచ్చును. ఇట్టి కష్టసాధ్యమైన కార్యమును శాస్త్రజ్ఞు లెట్లు నిర్వహింతురో వర్ణింప సాధ్యముగాదు.

కాని ఒక్క ముఖ్యాంశమునుమాత్ర మీ సందర్భమున పరిశీలింపవలయును. నక్షత్రము లెన్నియో రకములుగ నున్నట్లు మనకంటికి గాన్పించుచున్నను స్పెక్ట్రములనుబట్టి చూడ అన్నియు నొకతేరకపు పదార్థములతో జేయబడియున్నవని తెలియుచున్నది. సూర్యుడు, నవగ్రహములు, నక్షత్రములు అన్నియును ఒకతేరకపు ద్రవ్యముతో చేయబడియున్నవి. అన్నియును ఒక్క తెగకు జేరినవే. సూర్యుని స్పెక్ట్రమును, కొన్ని నక్షత్రముల స్పెక్ట్రములను ఒకదానిప్రక్క నొకదానిని పెట్టి పరీక్షించినయెడల ఈ విషయము విశదమగును. కొన్ని నక్షత్రముల స్పెక్ట్రములకును, సూర్యుని స్పెక్ట్రమునకును కొంత భేదము గాన్పించినను ఆ భేదము ఉష్ణ పరిస్థితియందలి హెచ్చుతగ్గులచే నేర్పడినదేగాని నిర్మాణద్రవ్యమునందలి భేదమునుబట్టి వచ్చినదిగాదు. అనగా అన్ని నక్షత్రముల స్పెక్ట్రములును ఒక్కటేవిధముగ నున్నవని యర్థముగాదు. ఒకమనుష్యుని బాల్యము నుండి రెండుసంవత్సరముల కొకతూరి ఆజన్మాంతము ఫోటోలను దీయించుకొనుచుండినయెడల ఆఫోటోలన్నియు నొక్కటేవిధముగ నుండజాలవు. రెండేండ్లనాటి ఫోటోకును, అరవైఏండ్లనాటి ఫోటోకును ఎంతయో భేద ముండి రెంటిని ఒకని ఫోటోలుగ గుర్తుపట్టుటకైనను వీలులేకుండ నుండవచ్చును. కాని ఈభేదము క్రమముగ సంభవించినదేగాని హఠాత్తుగావచ్చినదిగాదు. కాన ఉన్నఫోటోలన్నిటిని ఒకక్రమపద్ధతిగ నేర్పరచి పరీక్షించినయెడల వానియందున్న సామ్యము విశదముగ దెలియును. అప్పు డాఫోటోలన్నియు నొక్కనివే యని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును. అట్లే వేర్వేరునక్షత్రముల స్పెక్ట్రములందు వివిధభేదములు గాన్పించుచున్నను వానినన్నిటిని ఒక క్రమపద్ధతి నేర్పరచినయెడల, ఈ భేదములం దొక క్రమపరిణామము గలదనియు, భేదములకన్న ఇందు గానవగు సామ్యములే యధికమనియు, అందువలన ఈ నక్షత్రము లన్నియు ఒక్కతరగతికి జెందినవనియు, ఒకతేరకపు పదార్థములతో నిర్మితములైనవనియు నిర్ధరింపవచ్చును. నక్షత్రముల యుష్ణస్థితియందు పరస్పర భేదము లధికముగ నున్నందుననే స్పెక్ట్రములందును ఇట్టిభేదములు గాన్పించుచున్నవి గాని నక్షత్రము లన్నియు నొక్కటే ఉష్ణ

స్థితియం దుండినయెడల వాని స్పెక్ట్రిము లన్నియు నొక్కటేవిధముగ నుండును. ఒక చిన్ననక్షత్రమును గైకొని దానిని శీతలముగజేసి, పిమ్మట దానిని కాల్చుచు పోయినయెడల ఎన్నివిధములైన నక్షత్రములు గలవో అన్నివిధములుగ నిదియుగూడ క్రమముగ మార్పుజెందు చుండును.

పైకారణములవుబట్టి నక్షత్రము లన్నియు మన భూమితరగతికి జేరినవేయనియు, భూమియందలి ద్రవ్యములే నక్షత్రములందును (కొన్నికొన్ని స్వల్పభేదములతో) కానవగు ననియు శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ధరించి యున్నారు.

జంటనక్షత్రములు:— నిర్మిత పదార్థమునందు నక్షత్రములన్నియు నొక్కటేయైనను ప్రవర్తనమునందు మాత్ర మొక్కటిరుగ లేవు. సూక్ష్మముగ పరిశీలించినచో కొన్ని నక్షత్రముల ప్రవర్తనము చాల విచిత్రముగనున్నట్లు తోచును. నక్షత్రములలో కొన్ని జంట నక్షత్రములనియు, ఈ జంటనక్షత్రములు పరస్పర మొకదాని చుట్టు నొకటి తిరుగుచుండుననియు గతవ్యాసమున జెప్పితిని. ఇట్లు ఒకదానిచుట్టు నింకొకటి ఒకమారు ప్రదక్షిణము చేయుటకు కొన్ని జంటనక్షత్రములకు కొన్ని సంవత్సరముల కాలముమాత్రమే పట్టును. మరికొన్నిటికి వేల కొలది సంవత్సరముల కాలముకూడ పట్టగలదు. ఎంత కాలముపట్టు నను నంశము నక్షత్రముల పరస్పర దూరమును బట్టియుండును. పరస్పర మవి చాలదూరమున నున్నయెడల వాని పరస్పరాకర్షకశక్తి తక్కువై పరిభ్రమణమున కెక్కువకాలము పట్టును. ఉదాహరణముగ సూర్యునియంత పరిమాణము మాత్రమే గల జంటనక్షత్రములను గైకొందము. వాని పరస్పరదూరము ౨౮ కోట్ల మైళ్లుండినయెడల అవి యొకమారు ఒకదానిచుట్టు నొకటి ప్రదక్షిణము చేయుటకు ౧౦ సంవత్సరముల కాలము పట్టును. పరస్పరదూరము ౩౫౦ కోట్లమైళ్లుండినయెడల ౧౦౦ సంవత్సరముల కాలమును, ౧౩౦౦ కోట్లమైళ్లుండినయెడల ౧౦౦౦ సంవత్సరముల కాలమును పట్టును.

పరస్పర మత్యంత సమీపమునను్న జంటనక్షత్రములు కొన్ని ౨ సంవత్సరముల కొకమారు ఒకదాని చుట్టు నొకటి ప్రదక్షిణము చేయగలవు. వీని పరస్పర దూరము భూమిసూర్యుల పరస్పరదూరమునకంటె నాలుగురెట్లకన్న నధికముగ నుండజాలదు. కాని ఇట్టి నక్షత్రములు మన కత్యంతదూరమున నున్నందున ఎంతటి సూక్ష్మదూరదర్శినీయంత్రముతో పరీక్షించినను ఇవి రెండును భిన్నముగ గన్పడవు. ఇట్టి సందర్భములందు జంటనక్షత్రములను గనిపెట్టుటకు కొన్ని ప్రత్యేక మార్గములు కలవు. కాని వాని నన్నిటిని ఇట విశదీకరింప సాధ్యము గాదు.

సమీపముననున్న ఒకజంట నక్షత్రమును పరీక్షింతము. ఆకాశమునందున్న ఉజ్జ్వలనక్షత్రములలో అల్గల్ (Algol) ఒకటి. ఇది చూచుట కొక్కటేనక్షత్రముగ గాన్పించుచున్నను దూరదర్శినీయంత్రముతో పరీక్షించిన యెడల రెండు నక్షత్రములుగ గన్పడును. వీనిలో నొకటి పెద్దది, మరొకటిచిన్నది. వీని భ్రమణమార్గము మనదృక్పథమునకు సూటిగా నెదురుగా నున్నందున ఇవి పరస్పర ప్రదక్షిణము చేయునపుడు ఒకదాని కొకటి అడ్డము వచ్చుచుండును. అప్పుడు వెనుకనున్న నక్షత్రము కాంతి మరుగుపడి మనకు గానవచ్చెడి కాంతి తగ్గును. మరల రెండవనక్షత్రము మన దృక్పథమును దాటి ప్రక్కకు జరిగిన వెంటనే పూర్వపు ఉత్కృష్టకాంతి మరల దృగ్గోచరమగును. భూసూర్యులకు నడుమ చంద్రుడు వచ్చినయెడల సూర్యగ్రహణము సంభవించి సూర్యుడు కాంతిహీనుడైనట్లే దీనిని ఎంచవచ్చును. కాని చాల మంది ఈవిషయమును సరిగ నర్థముచేసికొనక ఈనక్షత్రమునకుగూడ చంద్రునికివలెనే వృద్ధిక్షయముల నాపాదించిరి. అరేబియాదేశస్థులు ఈనక్షత్రపు వైచిత్ర్యమున కచ్చెరువుచెంది దీనికి రాక్షసనక్షత్ర (Demon Star) మని పేరిడిరి.

జాగ్రత్తగా పరీక్షించినచో ఈ నక్షత్రము సరిగా ౬౦ గంటలకాల మత్యుజ్జ్వలముగ ప్రకాశించి తటాలున కాంతిని గోల్పోవ నారంభించును. ఈకాంతి హీనత వేగవేగముగ నధికమై సరిగ ౨ గంటలకు పూర్వ

మున్న. కాంతిలో మూడింట రెండుపాళ్లు నశించియుండును. మరల కాంతి యధికమగుటకు నారంభించి ౫ గంటలలో పూర్వకాంతి యంతయును చేకూరును. ఇక ౬౦ గంటలవరకును ఇందెట్టి మార్పును ఉండదు.

ఇట్టి జంటనక్షత్రము లెన్నిగలవో సరిగా తెలియదు. కాని మనకంటికి కనబడువానిలో సుమారు ఐదింట నొకపాలు జంటనక్షత్రములని శాస్త్రజ్ఞులు సిద్ధాంతముచేసియున్నారు. అట్లయినచో సూక్ష్మముగ గాన్పించు నక్షత్రములలో మాత్రము జంటనక్షత్రముల సంఖ్య ఇంతకన్న నేల తక్కువగనుండును? నక్షత్రములలోగూడ ఇన్ని జంటలుండుట యాశ్చర్యమే. విశ్వలీల దురవగాహము.

స్పందనముచేయు నక్షత్రములు (Pulsating Stars):— జంటనక్షత్రములు కాంతిహీనత జెందినట్లగపడుటకు కొన్ని ప్రత్యేకకారణములు గలవు. కాని ఇట్టికారణములేవియు లేకనే జంటలుగాని కొన్ని నక్షత్రములందు ఇట్టిమార్పులు కలుగుచుండును. ఈరకపు నక్షత్రములలో మొదట కనిపెట్టబడినది డెల్టా సిఫై (Delta cephei) అను నక్షత్రము. దీనినిబట్టి ఈ రకపు నక్షత్రములన్నిటిని సిఫైడ్ వేరియబిల్స్ (Cepheid variables) అని యందురు. డెల్టా సిఫైని పరీక్షింతము. నిండుతేజములోనున్న ఈ నక్షత్రము కాంతిని గోల్పోవ నారంభించి సరిగా నాలుగుదినములకు సగము కాంతిని గోల్పోవును. పిమ్మట కాంతి క్రమముగ నధికమగుచువచ్చి సరిగా ౧౧ దినమునకు కోల్పోయిన కాంతినంతటిని మరల సంపాదించుకొనును. నక్షత్రపు పరిమాణమునందుగల మార్పులే ఈ విచిత్రప్రవర్తనమునకు గల కారణము. ఎందుచేతనో తెలియదుగాని ఈ నక్షత్రములు కృశించి కృశించి సన్నములై పరిమాణమున పూర్వమునకన్న చాలతక్కువయగును. పిమ్మట క్రమముగ వృద్ధిజెందుచు మరికొంతకాలమునకు పూర్వస్థితిని జెందును. కొన్ని నక్షత్రములు క్షీణతజెందినపుడు వానివ్యాసము యథాస్థితికన్న ఇంచుమించుగ కోటిమైళ్లుగూడ తగ్గుటగలదు. ఇట్టినక్షత్రము లన్నియు తక్కువ సాంద్రతగలవి. కొన్నిటి సాంద్రత నీటిసాంద్రతలో ఇరవైవేలపాళ్లలో నొక్కపాలుగూడ నుండదు. కాని పరిమాణమునందును, భారమునందును, కాంతియందును, ఇవి సూర్యునికన్న ఎన్నియోరెట్లు అధికముగ నుండును.

ఈ నక్షత్రముల సహజకాంతికిని అందలి క్రమభేదములకును ఒక నియత సంబంధము గలదు. ఇట్టి క్రమ పరిణామవికాసములకు ఒక్కొక్క నక్షత్రమున కెంతకాలముపట్టునో పరీక్షించి అందుండి ఆ నక్షత్రపు సహజ కాంతిని కనుగొనవచ్చును. వీని సహజ కాంతికిని దృగ్గోచరమగు కాంతికిని ఉన్న తారతమ్యమును బట్టి గత వ్యాసమున జెల్పిన రీతిని ఇవి మన కెంత దూరమున నున్నవను నంశమును గూడ ఇందుండి సులభముగా దెలిసికొనవచ్చును ఈ విధముగ నెట్టి చిక్కును లేక కడు దూరమునయున్న నక్షత్రములను గూడ పరీక్షించి అవి మనకు సరిగా ఇంత దూరమున నే గలవని దృఢముగా జెప్పవచ్చును. కాంతిసంవత్సరముల లెక్కనగణించినను కొన్ని లక్షల కాంతిసంవత్సరముల దూరమునందున్న నక్షత్రములు ఈ విశ్వమునందు గలవు. అట్టి ఈ విశ్వమును గొల్చుటకు ఈ సిఫైడ్ వేరియబిల్ నక్షత్రము లెట్టి యమూల్యసాధనములో ఊహించుకొనవచ్చును.

కాంతియం దిట్టి మార్పులు మన సూర్యునికిగూడ నున్నట్లు తోచుచున్నది. భూమి యుద్భవించిన పిమ్మట ఏ కారణముచేతనో ఒకమారు భూమియందలి ఉష్ణము చాల భాగము నశించి, సర్వమును ఘనీభవించి ఉత్తర ధ్రువమందువలెనే భూమధ్య రేఖకు చాల సమీపమువరకును భూమి హిమావృతమాయెనని మనకు భూగర్భశాస్త్రమునుండి తెలియుచున్నది. ఇందునకు కారణము బహుశః సూర్యతేజమునందు కలిగిన మార్పులే. ఇట్టి మార్పు లింకొకమారు వచ్చినయెడల ఉత్తరమున నున్న ఐరోపాదేశముల గతి ఏమగును?

క్రొత్త నక్షత్రములు (New stars):— పేరునకివి క్రొత్త నక్షత్రములేగాని యుద్భవించి ఎన్ని కోట్ల సంవత్సరములైనవో. వీని కిట్టి పేరు కలుగుట కొక చిన్న కారణము గలదు. ఆకసమునందు మన కిన్ని నక్ష

త్రములు గాన్పించుచున్నను, ఉన్నవానిలో నివి చాల అల్పభాగమే యయియు, చాల నక్షత్రములు అత్యంతాధికములగు దూరముల నున్నందున అవి సహజముగ సూర్యునికన్న ఎన్నియో వేలరెట్లు కాంతివంతములైనను మనకు కనబడుటకు సాధ్యముగాదనియు ఇదివరకే చూచితిమి. కాని ఒక్కొకమారు మన కంతవరకును కనబడని నక్షత్రము దృగ్గోచరమగును. దృగ్గోచరమైన వెనువెంటనే అట్టి నక్షత్రముల కాంతి యధికమై ఒకొకమారు అన్ని నక్షత్రములకన్నను, కడకు బృహస్పతి గోళమునకన్న కాంతివంతముగ గన్పడి మరల క్రమముగ కాంతిని గోల్పోయి యదృశ్యము లగును. రెండేండ్లకు పూర్వము క్రీ. శ. ౧౯౩౪ నందుగూడ "క్రొత్తనక్షత్ర" మొకటి కాన్పించెనని వార్తాపత్రికలనుండి తెలియుచున్నది. అంతకు పూర్వము ౧౯౨౫, ౧౯౨౦, ౧౯౧౮ సంవత్సరములందు గూడ నిట్టి నక్షత్రములు గన్పడెను. దూరదర్శినీ యంత్రముతో పరీక్షించినయెడల సంవత్సరమునకు సుమారు ౩౦ "క్రొత్త నక్షత్రములు" గన్పడుచుండును.

క్రీ. శ. ౧౯౩౪ నందు గన్పడిన క్రొత్త నక్షత్రమును ప్రథమమున జూచినవాడు జె. పి. ఎమ్. ప్రెంటిస్ (J. P. M. Prentice) అను నొక బ్రిటిష్ శాస్త్రజ్ఞుడు. మొదట జూచినప్పుడు దీని కాంతి మూడవతరగతి నక్షత్రము కాంతివలె నుండెను. కాని త్వరలోనే కాంతి యంతకంతకు అధికమై ఒకటవతరగతి నక్షత్రమునుగూడ మించినదాయెను. సహజకాంతికన్న మార్పుచెందిన పిమ్మట ఆనక్షత్రపుకాంతి నాలుగు లక్షలరెట్లు అధికమాయెనని శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ధారించియున్నారు. ఈనక్షత్రము సుమారు నాలుగునెలలవరకు కంటికి కనబడుచునేయుండెను. కాని పిమ్మట దాని కాంతి నశించి త్వరలో నదృశ్యమాయెను.

ఇట్టి యపురూపప్రవర్తనకు కారణమేమి? ఏకారణముననో నక్షత్రపు ఉపరితలము అనిర్వచనీయమైన ఉష్ణస్థితిని బొందియుండవలెను. లేదా నక్షత్రపు పరిమాణమే అత్యధికమై యుండవలెను. స్పెక్ట్రాస్కోప్ సహాయమున పరీక్షింపగా అట్టి అనిర్వచనీయమైన అధికోష్ణపరిస్థితులు ఈ "క్రొత్తనక్షత్రము" లందు గానరావు. కాన వాస్తవకారణము దాని పరిమాణమునందు కలిగిన మార్పే అయి యుండవలె నని తోచుచున్నది. ఉన్నట్లుండి ఒకనక్షత్రపు పరిమాణమేల యధికము గావలెనో తెలియరాదు. బహుశః ఇది నక్షత్రపరిమాణ వికాసములందలి యొక సహజావస్థయేమో. నక్షత్రములుగూడ విశ్వమునందలి సమస్త పదార్థములవలె క్రమపరిణామవికాసములకు లోనైయున్నవి. కాని అట్టి పరిణామవికాసములకు చాల కాలము బట్టునుగాన మానవదృష్టికి ఒక్కతరమునందు గాని, కడకు ఒక్కశతాబ్దమునందుగాని ఎట్టి భేదమును గాన్పింపకపోవచ్చును. కాని మార్పులున్నవని మాత్రము శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయింపగలిగియున్నారు. ఇట్లు మారుచు బోయినయెడల కొంతకాలమునకు (కొన్ని కోట్ల కోట్ల సంవత్సరములకే యనుకొందము) ప్రతినక్షత్రమును అవస్థాభేదమును చెందవలసినదే. సర్వమును అనిత్యము. నక్షత్రములకుగూడ నేడున్న స్థితియే శాశ్వతముగాదు. మారుచు బోయినయెడల ఏనక్షత్రమైనను ఒక్కొకమారు తనపూర్వస్థితి నతిక్రమింపవలసినదే. ఒకకూజాను కొంచెమొకవైపునకు త్రోసితి మనుకొందము వెంటనే అది ఈప్రక్కకు నాప్రక్కకు కదలుచు కొంతసేపటికి యథాస్థితి నొందును. మరికొంచె మధికముగ త్రోసినను కూజా కొంతసేపటికి యథాస్థితిని బొందగలదు. కాని చాలగట్టిగా త్రోసినయెడల కూజా యథాస్థితిని బొందజాలక తటాలున బోర్లపడి ఇటునటునొర్లి కొంతసేపటికి మరియొక ప్రత్యేకస్థితి నొందును. ఈ నూతనస్థితి కూజా బోర్లపడినగాని సంభవింపదాయె. అట్లే ఒక్కస్థితియందున్న నక్షత్రము వేరొకస్థితికి మారుటకు పూర్వము కొంత యనర్థము సంభవించియేతీరును. ముఖ్యముగ ఆనక్షత్రమునందలి యధికశక్తిలో కొంత భాగము ఈసందర్భమున విశృంఖల మగును. ఈశక్తి బహిర్గత మగుటలో నక్షత్రము ఉబికినట్లై పరిమాణము హెచ్చును. కాని విశృంఖలమైనశక్తి బహిర్గతమైన వెంటనే నక్షత్రమునందలి ద్రవ్యమంతయు గట్టిగా

అదిమినట్లై సాంద్రతహెచ్చి, అల్పతేజముగల యొక చిన్న నక్షత్రముగ మారిపోవును.

ఈయవస్థాభేదము ప్రతి నక్షత్రమునకును సంభవించునదియే. నక్షత్రముల జీవితకాలము చాలఅధికమైనచో ఇట్టి యవస్థాభేదము లొకొక నక్షత్రమునకు ఒకమారేగాక ఎన్నియోమార్లు గలుగవచ్చును. సూర్యుడు గూడ ఇట్టి యవస్థాభేదమునకు లోనైనవాడే. కాని ఇంతవరకును అట్టిమార్పేదియు సూర్యునికి సంభవించిన ట్లగుపడదు. అట్లయినచో ఈమార్పు ఎప్పుడు రానున్నదో! ఎంతయో కాలము లేదని కొందరు శాస్త్రజ్ఞులు వాదించుచున్నారు. ఒకవేళ అట్టిమార్పు సంభవింపనే సంభవించిన యెడల ఒకక్షుటి కాలములోనే మనభూమండలమంతయు కాలిపోయి, కొన్నిగంటల కాలములోనే ఈభూమి కేవల మొక వాయుసమూహముగ మారిపోవును. లేక సూర్యగోళమే అంతకంతకు పెద్దదై, అత్యధిక పరిమాణముగలదై భూమినిగూడ మ్రింగివేయునేమో! ఎట్లయినను మనకు గాని, మఱి క్రింది నూరు తరముల వారికిగాని ఇట్టి యుపద్రవము వాటిల్లదు. ఎంత త్వరలోనైనను కొన్నిలక్షుల సంవత్సరములకు గాని ఇట్టి మార్పు సంభవింపజాలదు.

నక్షత్రములు, పరస్పరాకర్షణము:— ఇదివరకును నక్షత్రము లెంతెంత భారముగలవో, ఎంతెంత పరిమాణముగలవో, ఎట్టి పదార్థములతో చేయబడినవో కనుగొంటిమి. కాని ఇంతయధిక భారమును, పరిమాణమును గల నక్షత్రములు ఒకదానిపై నొకటి పడి నాశనము జెందవా యను సందేహము కలుగవచ్చును. ఒకొకమారు రాత్రి మన కించుమించుగా నడునెత్తిన గానిపించు ఆర్ద్రానక్షత్రముగాని, మరి ఇంకే ఇతర నక్షత్రముగాని ఇంతయధిక భారముకలదని తెలిసిన యెడల పొరబాటున నొకవేళ అది మనభూమిపై పడినచెట్లు అనికూడ తోచవచ్చును.

కాని భారమన నిజముగ ఆకర్షణశక్తియేయనియు, భూమికి ఆకర్షణశక్తి కలదు గాననే నిరాధారముగ నేవస్తువైనను భూమిపై నిలువజాల దనియు ముందు వ్యాసమున దెల్పితిని. ఒక చిన్న రాతినిగాని, బెండు ముక్కనుగాని మేడపైనుండి క్రిందికి జారవిడచినవెంటనే యది క్రిందకు వ్రాలును. అధికభారము గలదైనను, అల్పభారము గలదైనను కడకు ఒకచిన్న ఆవగింజయైనను క్రిందకు బడవలసినదే. కాని చిన్నచిన్న కాగితపు ముక్కలుగాని, ఈకలుగాని ఈవిధముగా త్వరగా క్రిందకుబడవు. అవి తేలికగ నుండుటగాదు ఇందులకు కారణము. ఈకలును, కాగితపు ముక్కలును ఆవగింజలకన్న నెక్కువ బరు వుండవచ్చును. కాని ఆవగింజవలె నివి గాలిపొరలను సులభముగ భేదించుకొని పోజాలవు. ఒక చిన్న యట్టమీద నొక యీకనుబెట్టి క్రిందికి జారవిడచినచో ఈకయు గూడ అట్టతో బాటు నేలపైబడును. అట్ట వాయువును భేదించుకొనిపోవుచు సుగమమార్గ మేర్పరచినందున ఈక నేలపై బడుటకు పూర్వమువలె ఆలస్యము గాజాలదు.

నేలపై బడుట యనగా క్రిందకు బడుట యని మనము భావింతుము. కాని "పైన" "క్రింద" యను పదములు కేవల మొక్క తారతమ్యభావమును మాత్రమే దెల్పునను అంశము ప్రక్క పటమును జూచినచో బోధపడును. భూమి గుండ్రముగ నొక నారింజపండువలె నున్నదని యందరెరిగిన యంశమే.

ఇట్లే కుజగోళమునం దెవరైన ఈ విషయమును గూర్చి చర్చించుచుండినయెడల వారును తమ గోళము వైపు అధోభాగమనియు, దాని కెదురువైపు ఊర్ధ్వభాగమనియు తలచెదరు. కుజగోళము భూమిపైన ఉన్నదని మన మనుకొనునట్లే వారును భూమి కుజగోళముపైన ఉన్నదనియు అనుకొనవచ్చును. మనము కుజగోళము భూమిపైన బడవచ్చునని శంకించుచుండ వారు భూమి కుజగోళముపై బడవచ్చునని శంకింపవచ్చును. ఇట్టిశంకలు కేవల మజ్ఞానజనితములు. ముఖ్యవిషయ మొక్క ఆకర్షణశక్తియే. ఆకర్షణశక్తి ఏ వైపున కీడ్చినయెడల అదియే క్రిందభాగ మనిపించును.

భూమి తనవైపున కన్నిపదార్థములను ఆకర్షించుకొనుచున్నట్లే ప్రతినక్షత్రమును తనవైపునకే సకల

సంప్రదాయము

జయప్రదమగు ప్రతికార్యమునకు సంప్రదాయము వెన్నెముక యైయున్నది. మూలాధారమైన సంప్రదాయము లేనిచో ఏర్పాట్లును సంస్థలును మానవులవలె నశించును. గడచిన ముప్పదిసంవత్సరముల జయప్రదమగు కార్యనిర్వహణలో "నేషనల్" సంప్రదాయ మభివృద్ధి జెందినది. ఇదే "నేషనల్"ను ఇట్టి అభివృద్ధికి దెచ్చినది.

నేషనల్ ఇన్ష్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్డాఫీసు:—కలకత్తా.

ఏజన్సీవగైరా షరతులకు యీ క్రిందివారికి వ్రాయుడు:-
నేషనల్ ఇన్ష్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,
362, చైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు.

సబ్ ఆఫీసులు:—మధుర, బెంగుళూరు సిటీ.

అగ్ని, మోటారు, మరియు పనివాండ్ర ప్రతిఫల
ఇన్ష్యూరెన్సుకొరకు

నేషనల్ ఫైర్ అండ్ జనరల్ ఇన్ష్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

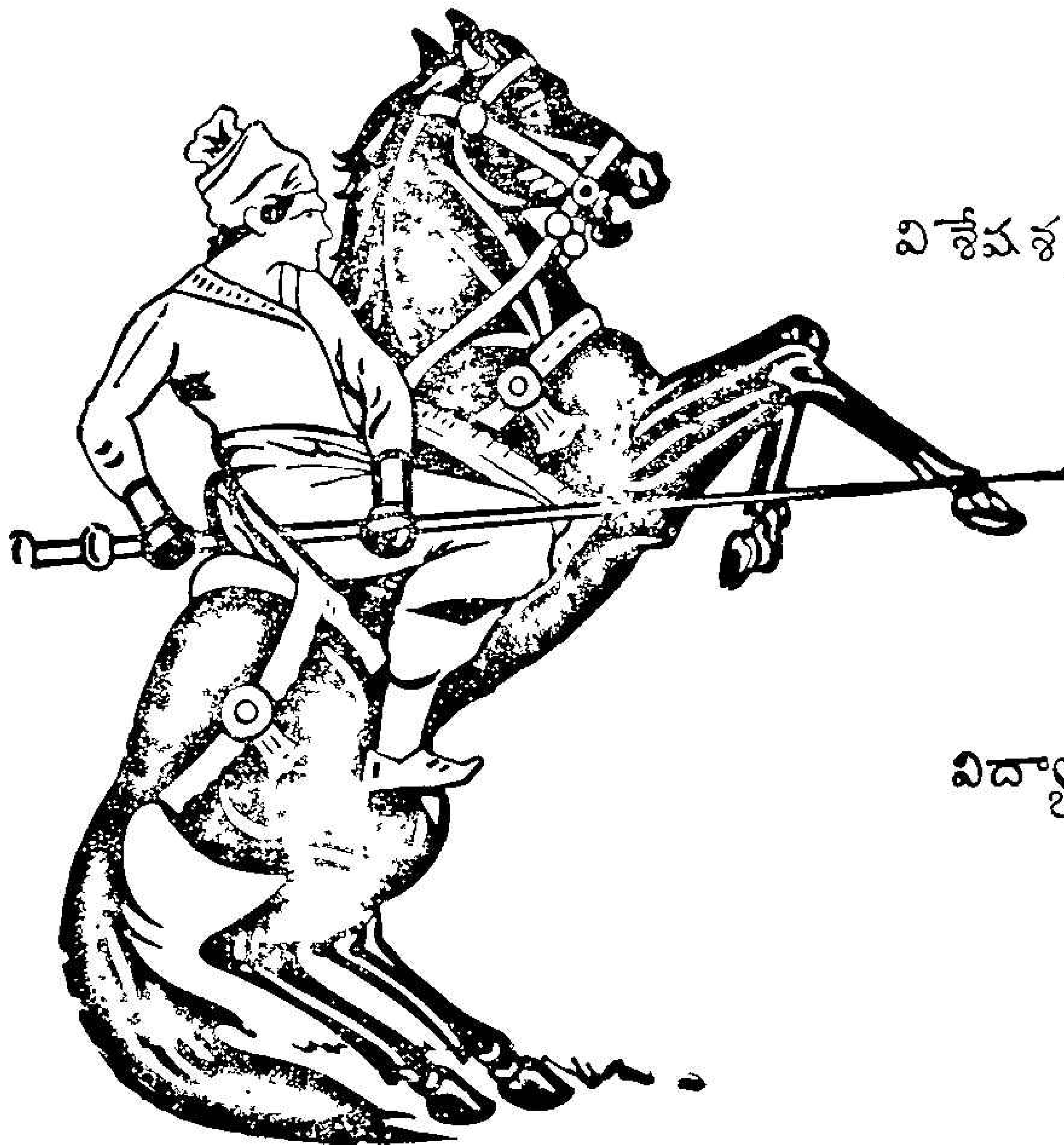
వారితో నాలోచింపుడు.

[illegible]

స్థాపితము 1925

ప్రశస్తాయుర్వేదౌషధములకు నిలయము. ఏమందుకావలసినను మాకు వ్రాయుడు. నమ్మకమైనవి లభింపగలవు

ఆయుర్వేదభూషణ
వేమూరి శంకరశాస్త్రి, ఎ.ఎం.వి.
CONSULTING PHYSICIAN

ఆస్వాన్

విశేషశక్తిని, బలమును, విటమినును కలిగించు

మంచి బలవర్ధకౌషధము

మెదడును, శరీరమును, కండరములను

అభివృద్ధిజేయును.

విద్యార్థులకు, పాఠకులకు, వ్యాయామము

జేయువారికి అవసరము.

Bengal Chemical : : Calcutta.

శ్రీఅరవింద జీవితము

వీరిజీవిత మింతవఱకు నేభాషయందు నింతవివరముగా ప్రకటింపబడలేదు.

ఇందు వీరిజీవితవిశేషములు, వీరియోగము, ఆశ్రమవిషయములే గాక
వీరి జాతకము, ధర్మపత్నికి ౧౯౦౫లో వీరువ్రాసిన అద్భుతలేఖలు
'స్వాతంత్ర్య నిర్వచనము', 'జాతీయత', 'ప్రాచ్యులు - పాశ్చాత్యులు'
అను శీర్షికల క్రింద వీరా కాలమున రచించిన వ్యాసముల
కనువాదములు, వీరి ఉత్తరపరోపన్యాసము,
౧౯౦౯ లో వీరు ప్రకటించిన నాదేశీయులకొక బహిరంగలేఖా సంగ్రహము
మున్నగువిషయము లెన్నియో గలవు.
శ్రీ అరవిందుల, ఆశ్రమకట్టడముల ఫోటోలు గలవు.

ఫదరువైటుపేపరు — పెద్దక్షరములు — చక్కనికూర్పు — వెల ౧-౦-౦.

శ్రీఅరవింద దర్శనము

శ్రీ అరవిందుల అపూర్వ తత్త్వసారమంతయు నిందున్నది.
లైఫ్‌డివైన్ - (Life Devine) అను తమగ్రంథమున శ్రీఅరవిందులే
సంగ్రహముగా రచించినభాగము ననుసరించి
బ్రహ్మశ్రీ వేలూరు చంద్రశేఖరంగారు వ్రాసినారు

శ్రీ
అరవిందులు స్థాపింపనెంచు దివ్యజీవనము, భాగవతజీవనము, స్వర్గరాజ్యము ఏదో
ఆదివ్యపరిణామ మెట్లురాగలదో ఈగ్రంథమును పఠించినవారికి తెలియగలదు.
తత్త్వజిజ్ఞాసగలవారందఱు చదువవలసినగ్రంథము.

ఫదరువైటుపేపరు — పెద్దక్షరములు — చక్కనికూర్పు - వెల ౧-౦-౦.

☞ ఈ గ్రంథముల విక్రయధనము శ్రీ అరవిందులకు సమర్పింపబడును.

వలయువారు:—

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

పదార్థములను కొంచెముగనో, గొప్పగనో ఆకర్షించుచునేయుండును. కాని ఇట్టియాకర్షణమును తప్పించుకొనుటకుకూడ కొన్నిమార్గములు కలవు. వాయువిమానములు చాల బరువే. వాని పురోభాగమున గిరగిరతిరుగు ప్రొపెల్లర్లు (propellers) సరిగ తిరుగకపోయినయెడల ఒకత్రుటికాలములోనే విమానము గుభాలున నేలబడి నాశనము చెందవలసినదే. కాని విమానమునందలి యంత్రము సరిగా నడచుచు ప్రొపెల్లర్ సరిగా తిరుగుచున్నంతకాలము భూమియాకర్షకశక్తి దీని నేమియు చేయజాలదు. ఇంత యేల, గిరగిరతిరుగుచున్నంతకాలము బొంగరముకూడ భూమియాకర్షణము నెదిరించి చక్కగ నిలుచుకొనియేయుండును. కాని భ్రమణపు బిగి తగ్గినవెంటనే భూమియాకర్షణకు లోనై బొంగరము త్వరలో బోర్లబడును. ఈవిధముగనే భూమియు, గ్రహములును, నక్షత్రములును సతతభ్రమణమువలన తమపై ప్రసరించుచున్న ఆకర్షకశక్తులను కొంతమట్టుకైనను తప్పించుకొనగల్గుచున్నవి.

భూమి భ్రమణముచేయుట కెప్పు డారంభము చేసెనో తెలియరాదు. కాని సృష్టిమొదలు నిట్లే యుండెననుటకు బలవత్తరకారణము లున్నవి. నిమేషమాత్రకాలమయినను భ్రమణముచేయక భూమి నిశ్చలముగ నుండినయెడల ఏమగునో ఊహించుకొననైన జాలము. ఒకవేళ నిజముగ నట్లే జరిగినచో భూమి తన నియతపథమును కదలి, యంత్రముచెడిన విమానమువలె ఆకర్షణ మెక్కువగనున్నవైపునకు దొర్లి పడిపోవునేమో. ఇతరగ్రహములస్థితికూడ నంతే. కడకు "నిశ్చల నక్షత్రము" (fixed star) అని పిలువబడు ధ్రువనక్షత్రముకూడ అత్యధికవేగముతో చలించుచునేయున్నది.

ఇంతేకాక నక్షత్రములన్నియు తమతమ పరిమాణమునుబట్టియు, భారమునుబట్టియు, తామున్న దూరమునుబట్టియు తమ యాకర్షకశక్తులను సర్వదిశలను ప్రసరింపజేయుచు కొన్ని యొకప్రక్కకును, మరికొన్ని వేరొకప్రక్కకును ఈడ్చుచున్నందున ఈ ఆకర్షకశక్తులన్నిటిని సమన్వయముచేసినగాని ఒకనక్షత్రముగాని, గ్రహముగాని ఏవైపున కాకృష్టమగునో చెప్పజాలము. కాని ఇట్టి పరస్పరాకర్షకశక్తుల నన్నిటిని గుణించి లెక్కచేసినచో ప్రతినక్షత్రమును, గ్రహమును ఏల ఒక ప్రత్యేకమార్గముననే భ్రమణముచేయుచుండునో తెలియగలదు.

ఒక గుడారమును వేయునపుడు మధ్యనున్న స్తంభమును భూమిలో భద్రముగ పాతిపెట్టకపోయినను నాలుగుదిక్కులకును భద్రముగ త్రాళ్లతో నీడ్చికట్టినయెడల పదిలముగనే యుండును. అప్పుడా స్తంభముపై నేవైపునుండి గాలివీచినను పడిపోకుండునట్లు నాల్గువైపులను త్రాళ్లుకట్టియున్నందున స్తంభము పదిలముగ నుండగల్గును. ఇప్పుడొకవేళ నలుదిశల గట్టిన త్రాళ్లలో తూర్పువైపుననో, మరి ఇంకేవైపుననో ఉన్న ఒక త్రాటిని కోసివేసినయెడల, ఇతరత్రాళ్లున్నను కోసివేసిన త్రాటి కెదుటివైపున స్తంభము వ్రాలుట కాస్పదము గలదు.

ఈవిధముగనే సర్వదిశలనున్న నక్షత్రములనుండి వచ్చు ఆకర్షకశక్తులు ఏనక్షత్రముపైనగాని సరిసమానముగ ప్రసరించుచున్నందున ఆనక్షత్రము ఏ వైపునకు ఆకర్షింపబడుటకును వీలులేదు. ఒకవేళ ఏ కారణముచేతనైనను ఒకవైపునుండి వచ్చు ఆకర్షకశక్తి యత్యధికమైనయెడల ఆ ఆకర్షణకు లోనగు నక్షత్రములన్నియు తమ నియతమార్గములను వదలి ఆవైపునకు ప్రయాణము చేయుననుట నిశ్చయము. ఏదో యొక కారణమున ఆర్ద్రానక్షత్రపు ఆకర్షకశక్తి యత్యధికమై ఆ యాకర్షకశక్తిని ప్రతిఘటించు ఇతరనక్షత్రముల ప్రత్యాకర్షకశక్తియంతయు అల్పమైన దనుకొందము. అప్పుడు ఈ ఆకర్షణమునకు లోనైన గ్రహములును, నక్షత్రములును అన్నియు తమ నియతపథములను వదలి, ఆర్ద్రానక్షత్రమువైపు ప్రయాణముచేసి, కడకు ఆనక్షత్రముపైనబడి ఐక్యమైపోవలసినదే. అట్టి ప్రళయస్థితియే సంభవించినయెడల ఇతరనక్షత్రములు తనలోబడి ఐక్యము చెందినకొలదియు ఆర్ద్రానక్షత్రము అంతకంతకు పెద్దదై, ఆకర్షకశక్తి యందుకూడ అసమానమైనదగుచు, క్రమక్రమముగ నక్షత్రముల నన్నిటిని తన మీదికే యాకర్షించుకొని

ఒకటే బ్రహ్మాండమగును. కడకు విశ్వమునందు అనంత కోటి బ్రహ్మాండములుగాక ఒక్కటే బ్రహ్మాండ ముండును. ఇప్పటికి మనకు తెలిసినంతవరకును ఆర్ద్రానక్షత్రమునకుగాని, ఇంకే నక్షత్రమునకుగాని ఈ విధముగ ఆకర్షణశక్తి యధికమై, విశ్వమునందలి ఆకర్షణప్రత్యాకర్షణశక్తుల శాంతసమన్వయమును బోగొట్టి ప్రళయావస్థను బుట్టించునని తోచదు. కాని విశ్వలీల నెవ రెరుగుదురు? సూర్యుడు, చంద్రుడు, భూమి, సకల నక్షత్రములు అన్నియుగూడ విశ్వసృష్టికి పూర్వ మొకప్పుడు ఒక్క యండమువలె నుండె నని ప్రాచీనఋషులు వక్కాణించిరి అవసానకాలమునందు గూడ సర్వమును ఒక్కటిగ ఐక్యమైపోవునేమో?

నాసిక దృశ్యము

బోర్నియో ద్వీపవాసులు

డ్యాకులు-వారి ఆచారసంప్రదాయములు

మలయా, సుమత్రా ద్వీపాలకు తూర్పుగాను జావాకు ఉత్తరంగాను "బోర్నియో" అనే పెద్ద ద్వీపం వొకటున్నది. వైశాల్యంలో ఇది గ్రేటుబ్రిటనుకు మూడింతలుంటుంది. ఈద్వీపంలో నివసించే ఆనితెగల్లో "డ్యాకు" లనేవారు అధిక సంఖ్యాకులు. వీరి సంఖ్య ౨౫౦౦,౦౦౦ అని మతింపు "పూనన్" అనే తెగవారికికూడా ఇదే జన్మస్థానం. పూనన్ తెగవారికంటె డ్యాకుతెగవాండ్లు ఎక్కువ తెలివిగేటలు, శక్తి సామర్థ్యాలు కలవారు. పూనసులకు అరణ్యాలే కాపురస్థలాలు. జలవిహారం అంటె కొంచెం జంకుతారు. పాశ్చాత్యులు నివసించే ప్రదేశాలకు తరుచు రారు. కాని వేటలో వీరికి సమానులు లేరు. ఇంతే కాకుండా వీరు మంచి మెళుకువ కలిగిన పనివాండ్లని కూడా చెప్పవచ్చు. చెట్లబెరళ్లు మొదలైన వాటినుండి సుతిమెత్తని సన్నని దారాలు తీసి నాణ్యమైన గుడ్డలు తయారుచేసుకుంటారు. ఐతే వీరికి డబ్బు విలువమాత్రం తెలియదు. పనిచేసి పెట్టినందుకుగాను ఒకతూరి ఒక పూనన్ తెగవాడిచేతిలో కొన్ని నాణెములు పెట్టితే, సంతోషంతో వాడని పుచ్చుకున్నాడు. "ఆనాణేలతో నీవేంచేస్తావు" అనిఅతణ్ణి ప్రశ్నిస్తే మొదట ఏంచెప్పటానికి కొంచెం వెనకాముందాడి చివరకిలాచెప్పాడు "చేపలు పట్టుకుండేవల బరువుగా వుండేందుకు కొసలకు కట్టటానికి ఈవస్తువులు భేషుగ్గా పనికొస్తవి!"

బరువులు చుట్టూ కట్టిన గుండ్రనివలను చేదుకొనుచున్న డ్యాకు

డ్యాకు తెగవాళ్ల జీవితంలో "దోనె" అనే చిన్నపడవయొక్క ప్రయోజనం ఇంతా అంతా అని చెప్ప వీలులేదు. దాదాపు గ్రామాలన్నీనదులకు సమీపంలోనే వుండటంచేతనూ, నదిగట్లుల నానుకునే వరిచేలు వుండటంవల్లనూ నదులే ప్రయాణాని కెక్కువగా ఉపకరించేవి. ఒకచోటనుంచి మరోచోటికి చిన్నపడవలమీద సామానులు మోసుకపోవటానికి, నేటసంరంభాలకుగూడా ఈనదులే రహదారులు. వాటమైన ఒక చెట్టు బోదెను నరికి, దానిలోభాగం వెలితిగా తొలుస్తారు. రెండు అంచులూ దరసరిగా వుండేట్టు

చెక్కుతారు. పగుళ్లు, రంధ్రాలేమైనా వుంటే బెరడుతో దానిని మూసివేసి బిగిస్తారు.

సామాన్యంగా "డ్యాకులు" ఈచిన్న పడవలను కూర్చొనే నడుపుతారు; కాని వేగంగా పోవలసి వచ్చినా, వరదల్లో పడవనడుపవలసి వచ్చినా నిలబడి నడుపుతారు. పడవ తొణకకుండాను, తలక్రిందులు గాకుండాను కాపాడటంలో డ్యాకు తెగవాడియొక్క సమయస్ఫూర్తి, అతని చాకచక్యమూ నిజంగా మెచ్చుకోదగినవి. పిన్నలూ పెద్దలూ, స్త్రీలూ జలక్రీడలు చేయటం చూట్టానికి ఎంతో ముచ్చటగా వుంటుంది. ఈ తెగవాళ్లందరూ నేర్పరులైన ఈతగాండ్లు, ఎంతటి ప్రవాహానికైనా ఎదురు నిలువగలరు.

ఐతే మొసళ్లంటే వారికి తగనిభయం. నదిగట్టుమీద మొసలి కనబడిందంటే 'డ్యాకు' నీళ్లలో కాళ్లుబెట్టడు. మొసలి తన్ను చూచింది కాబట్టి తప్పకుండా తనవెంటబడుతుందని అతని అనుమానం. ఆజంతువు కంటబడనంతవరకు మాత్రం నీళ్ళంటే అతనికి చెలగాటం. వాణ్ణిపట్టపగ్గాలుండవు.

గృహనిర్మాణంలో కూడా పూనసుల కంటె డ్యాకులు ఎక్కువ నైపుణ్యంకలవాండ్లు పదేసి అడుగుల ఎత్తుగా స్తంభాలు వరుసగాపాతి, ఆ స్తంభాలపైన, అంతయెత్తున ఇండ్లన్నీ కట్టుకుంటారు. ఈ యిండ్లలో అనేకకుటుంబాలు నివసిస్తారు. ఇంత ఎత్తున యిండ్లు కట్టడానికి కారణమేమంటే ఒకటి, పాము బుట్రవల్ల భయం. రెండవది నదులకు దగ్గరగా వూళ్లుండటంచేత నదులు పొంగి యిండ్లపైన బడతవనే భీతి. కాని వీటి రెంటికన్నా ముఖ్యమైన కారణంవున్నది. అనారోగ్యమైన నేలలోనుంచి, మలేరియాసంబంధమైన అడవుల్లోనుంచి ఆరోగ్యానికి భంగకరమైన చెడువాయువులు బయలు దేరుతుంటవి. బోర్నియోలో సంవత్సరంలో తొమ్మిది మాసాలు కుంభవృష్టిగా వర్షిస్తుంది. మూడువేళలా కురుస్తుంది కూడా. అడపాదడపా ఈ నదులు ముప్ఫయి అడుగుల ఎత్తున పొంగటమూ చుట్టుప్రక్కల భూములన్నిటినీ జలమయం చేసి, సమస్త చరాచర పదార్థాన్ని పొట్టబెట్టుకుంటూ వుండటమూ పరిపాటే. దట్టంగా పెరిగిన అడవుల్లోనంచి బ్రహ్మరక్షస్సుల్లాంటి మహావృక్షాలను సైతం కుంకటివేళ్లతో పెకలించుకొని ఈనదీ జలాలుకొట్టుక పోతూంటవి.

డ్యాకులఇల్లు

నూతనగృహనిర్మాణానికి పిమ్మట ఎన్నెన్నో తంతులు జరగవలసి వున్నది. పురోహితుడి అనుమతి లేనిదే అటుపుల్ల ఇటు పెట్టటానికి వీలులేదు.

ఆకాశంలో పక్షుల గమనాన్నిబట్టి దేవతలఆమోదంవున్నదా లేదా అనే విషయం నిర్ణయిస్తాడు. పురోహితుడు ఒకపక్షం దినాలవరకు దూలాలు, పలకలు, చెక్కలు అన్నీ నదిగట్టుమీద పడివుంటవి. పురోహితుడి అనుమతి అయిందనంగానే యిండ్లు కట్టుకోబోయె ముప్ఫయి కుటుంబాలవారూ వాండ్ల వాండ్ల బంధువులు, మిత్రుల సహాయంతో గృహనిర్మాణం ప్రారంభిస్తారు. నిర్మాణం పూర్తి అయ్యేవరకు నగారాలాంటి దానిమీద మూడువేళలా వాయిస్తుంటారు. పక్షులకూత లేవీ వినిపించకుండా వుండేందుకు ఈనగారామోత. నిర్మాణం జరిగే లోపుగా బుడ్లకుబుడ్లు, సీసాలకు సీసాలు మద్యం వగైరా పానీయాలు ఎగిరిపోతూ వుంటవి. రెండురోజుల్లో ఇల్లంతా సిద్ధమౌతుంది; క్రిందంతా కొయ్యచట్టంతో బిగించివేస్తారు. ముప్ఫయి కాపురాలకు ముప్ఫయి గదులుగా విభాగం చేస్తారు. ద్వారానికి

ప్రక్కగా, ఒక కొయ్యతలుపు అడ్డంగా వుంటుంది. దాని వెనుకనే ఒచిన్నగది వుంటుంది. ఈగదిలో ఆడ వాళ్లు వంగి కూర్చుని బిడ్డలనుకంటూరు. వాటిప్రక్కనే

స్తంభాలమీద కట్టినఇల్లు నిచ్చెనమీదఎక్కి లోపలికి పోవలెను

కొన్ని గదులుంటవి, వాటిని పడకగదులుగా వుపయోగిస్తారు. తలుపుకు వెలుపల ప్రక్కన పచ్చి ఆకులతో చిన్నకొమ్మ ఏదైనా వ్రేలాడగట్టినట్టయితే ఆయింట్లో కాపురంచేసే వాళ్లు దేవతలనో, భూతాలనో ఆహ్వానిస్తూ వున్నారన్నమాట. అందుచేత అంతవరకూ యిరుగు పొరుగు వాండ్లు ఆయింట్లో అడుగుపెట్టరాదు.

డ్యాకులు తలపెట్టే ప్రతిపనికీ ఒక దేవుణ్ణో దేవతనో ఉపాసన చేయాలి. ఏ పనికి ఏదేవతను ఉపాసించాలో ఎప్పటికప్పుడు పురోహితుడు నిర్ణయం చేస్తూవుంటాడు. అలా విధించినప్పుడల్లా దేవుడిపేరు పెట్టి పురోహితుడికి ఒక గొర్రెనో, మేకనో, కోడినో ఏదో ఒక జంతువును సమర్పించుకుంటుండాలి. నెల నెలకు వచ్చేపండగలు, పర్వాలు మాత్రమే కాకుండా మధ్యమధ్య కొన్నితంతు లేర్పాటు చేస్తారు. గ్రామస్థులు, పరాయివూరివాండ్లు అంతా పురోహితుడియింటి వద్ద చేరుతారు. వాద్యాలు మోగుతూవుంటవి. యుద్ధపు ఉడుపులు ధరించి, చేతిలో కత్తి డాలు పుచ్చుకొని, తలమీద హంసైన శిరోవేష్టం వుంచుకొని, అగ్నిగుండానికి ఎదురుగా పురోహితుడు ఆట ప్రారంభిస్తాడు. రెండుగంటలవరకు పురోహితుడలా విసుగు, విరామం లేకుండా ఆడి ఆడి, ఆవేశంతో, శివంతో వొళ్లు తెలియకుండా పడిపోతాడు. ఒకొక్కప్పుడు నాలు గైదు గంటలకరకు ఆడి అలిసిపోయి, భూమిమీద పడిపోతాడు. పరవశత్వంలో వున్నప్పుడే, ఈ గణాచారి దేవతలతో ప్రసంగిస్తాడు. దేవత బదులుచెప్పేటప్పుడు టెలిఫోనుదగ్గర చెవి బెట్టినట్టు ఈ గణాచారి కత్తిని చెవి కానించుకుంటాడు. తనేదో అవ్యక్తమైన భాషలో చెప్తుంటాడు. ముందు రాబోయే అనుభావాలను అతిశయంచేసి, భీతిపుట్టించేట్టుగా వివరిస్తాడు; ఈ నృత్యం చేసేసమయంలో సామాన్యంగా ఒకజంతువును బలి కోరుతాడు. వధింపబడ్డ ఆజంతువు తలను అతని సలహా కోరినవాండ్ల దేహాలకు తాకించుతాడు. సమయాన్ని బట్టి, సందర్భాన్ని చూచి, కనుకట్టు, ఇంద్రజాలం కూడా చేస్తుంటాడు. హస్తలాఘవంచేత రహస్యంగా దగ్గర వుంచుకొన్న ఒక కాగితంలోనుండి రాళ్లు, చిన్నకంకులు, జంతువుల తలలు, వీటి నన్నింటినీ ప్రత్యక్షం చేస్తాడు. వీటి నన్నిటినీ రోగుల దేహంలోనుండి మంత్రంవల్ల తీసినట్టుగా అందరికి ప్రకటిస్తాడు. ఈ తంతు ఎంత బూటకంగా తోచినప్పటికీ బలవంతంగానైనా చాలామంది దీనిని నిజమని భ్రమిస్తారు. ఒకొక్కప్పుడు ఒకగంటసేపు కట్టికాళ్లతో నిప్పులను తొక్కుతూ నృత్యం చేసినప్పటికీ కాళ్లుకాలినట్టుగాని పాదాలు బొబ్బలెత్తినట్టుగాని వుండదు. గణాచారికి దేవతలకు రాజీ కుదరకపోయిందా, తగాదా పరిష్కారం కావటానికి దేవతలతో పాచికలాడుతాడు. ఇక ఏ పొత్తు కుదరకపోతే చివరకు కోడిగుడ్డుతో ఒకతమాషా చేస్తాడు. ఒక కోడిగుడ్డును చేతిలో పెట్టుకొని కొంతసేపు నాట్యం చేసినతరువాత, చివర కా గుడ్డును అక్కడ కూర్చున్న వాండ్లలో ఒకరి తలమీద పగులకొట్టుతాడు. ఆగుడ్డులో నుంచి కేవలం నీళ్లుమాత్రమే రావటంచూచి అందరూ నిర్విణ్ణులౌతారు. ముందుగా అలాంటి గుడ్డు నొకదానిని తయారుచేసి పట్టుకెళ్లుతాడు అనేవిషయం అక్కడ చేరినవా రెవ్వరూ అనుకోరు.

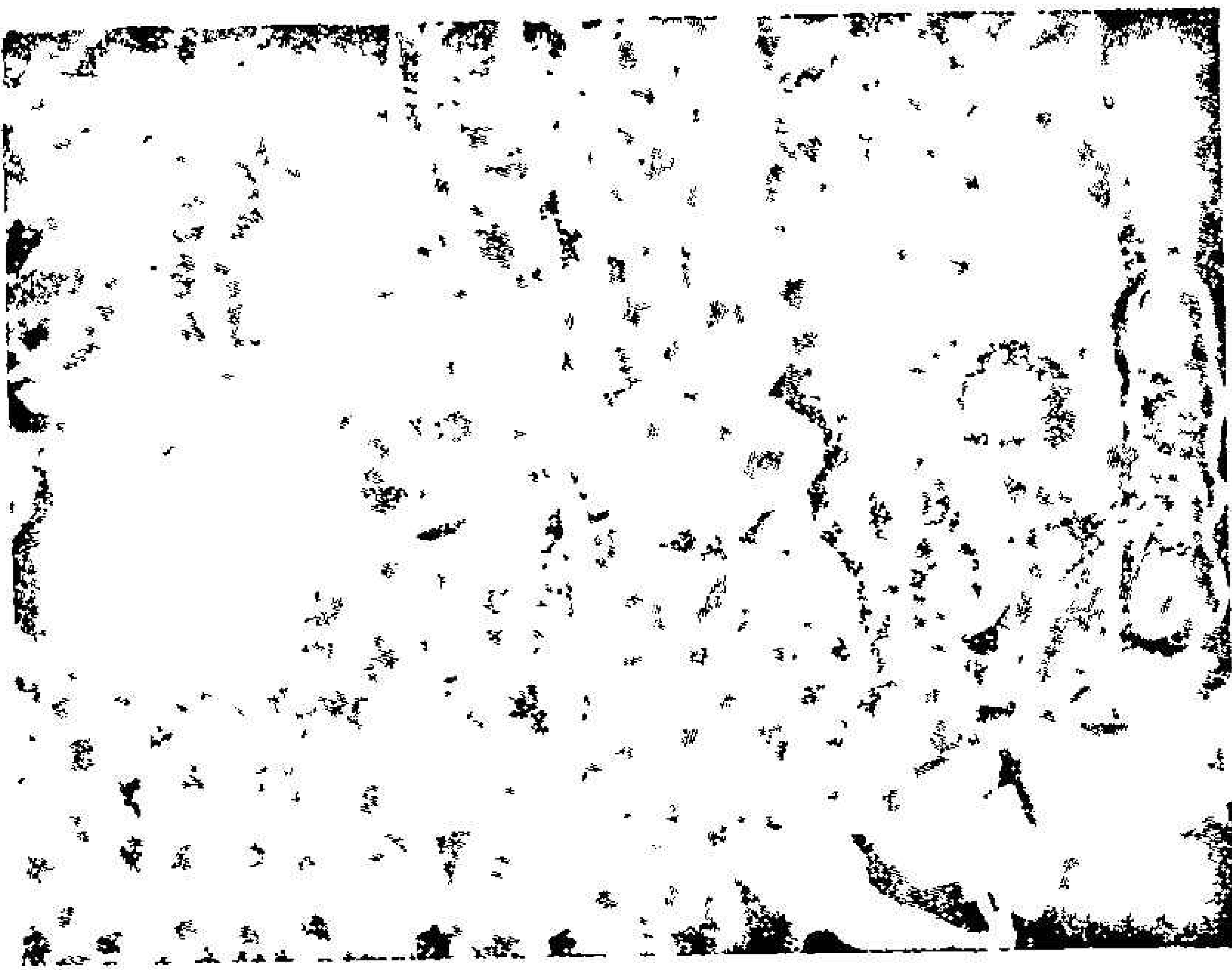
ఏనుసంవత్సరాల క్రిందట బోర్నియోలో నరవధ నిషేధింపబడింది. ఎక్కడనో అరణ్యాలమధ్య ఇప్పటి

కి విప్రప్రయుక్త శరాహతిచేత ప్రాణాలు కోల్పోయే వా డెవడైనావుంటే వుండవచ్చునేమో! కాని ఆ దురాచారం చాలావరకు తగ్గిపోయింది. విల్లంబులచేత ఒక

గ్రామవెత్తనదారుడు డ్యాకు యువకులమీద నెత్తురుచల్లుట

ప్రాణి తలతెగవేసినట్టయితే అతడు వీరుడనీ, వివాహమాడటానికి అర్హుడనీ పరిగణింపబడతాడు. తెగనాయకుడు గావటానికికూడా అటువంటివాడికి అవకాశం వుంటుంది. మగవాడు ఒక తలను నరికి, ఆతలను తెచ్చి చూపించిన తరువాత అతడు తలపైన గండభేరుండ పక్షి యీకలను కిరీటంగా ధరించవచ్చు; ఎక్కువ

తలవేట ఉత్సవానికి ప్రత్యామ్నాయంగా జరిపే తంతు

ఆభరణాలు ధరించవచ్చు; పచ్చ పొడిపించుకోవచ్చు, ఎన్నితలలు నరికి ఇంటిలో వుంచితే అంత కుటుంబ వృద్ధి అవుతుందని వారి నమ్మకం. అలా వధింపబడ్డ మనిషి ఈ యింట్లో పునర్జన్మ తాలుస్తాడట!

పంటలు పండక కాటకం వగైరా సంభవించినప్పుడు కుటుంబకలహాలు జనించటంసామాన్యం క్షామం కలిగిన గ్రామస్థులకు పొరుగూరివాండ్లు విత్తనాలకు ధాన్యం అప్పుగా యివ్వాలి. అప్పుపుచ్చుకొన్నవారు వాయిదా ప్రకారం చెల్లింప లేకపోవచ్చు, లేదా అసలే తిరిగి యివ్వలేకపోవచ్చు. ఒక గ్రామానికి మరో గ్రామానికి కూడా మొత్తంమీద యిలాంటి తగాదాలు కలుగుతుంటవి. వ్యక్తులకు సంబంధించిన తగాదాలను పంచాయితీదార్లే పరిష్కారం చేస్తారు. రెండుగ్రామాలకు తగాదా సంభవిస్తే వుభయగ్రామాల ముఠాదారులు మరి యిద్దరు పంచాయితీదార్లు కలిసి పరిష్కారం చేస్తారు. సమాధానం ఏర్పడినందుకుగాను అందరూ కలిసి వేడుక చేసుకుంటారు. ఆడవాండ్ల తగాదాలు మాత్రం అంత సులభంగా పరిష్కారంకావు. బోర్నియోలో మగవాడు తన స్వగ్రామంలో ఒక్క స్త్రీని మాత్రం పెండ్లి చేసుకోవచ్చు. మరో స్త్రీని వివాహం

డ్యాకుల పెండ్లి

చేసుకోవలెనంటే ఇంకో గ్రామంలో స్త్రీనిమాత్రమే వివాహం చేసుకోవాలి. ఎందరు భార్యలనైనా, పోషించే భారం మగవాడిమీదనే వుంటుంది. భార్య తలిదండ్రులు తమ అల్లుణ్ణి జామీనుగా పట్టుకోటానికి

అధికారంవున్నది. అందుచేత తగాదాలు తరుచూ సంభవిస్తూనే వుంటవి. పురోహితుడువచ్చి, ఎగిరేపక్షుల గమనాన్ని చూచి పోరాడటంకంటె సమాధానపడటమే ఉత్తమమని నిర్ణయించుతాడు. అందుచేత అతనికికూడా చాలా లాభం వుంటుంది. అతనిభాగానికి, కావలసినన్ని కోళ్లు, గొర్రెలూ. ఉభయగ్రామాల పురోహితులున్నూ, ప్రక్కగ్రామంలోని నాయకుడిదగ్గరకువెళ్లి, అతనిచేతి మీద చిన్నగాయంచేసి, ఒక వెదురుగొట్టంలోకి కొంత రక్తంకార్చి, ఆరక్తం చెరికాస్త పుచ్చుకుంటారు; అంతట ఉభయులు వంటికిరక్తం పూసుకొని, ఒకరి కత్తులొకరు మార్చుకుంటారు. అనంతరం విందులు, ఆరగింపులు జరగటం మామూలు.

బోర్నియో ద్వీపవాసులకు కావలసిన ఆయుధ సామగ్రి చాలా స్వల్పమే. "మాండో" అనే ఖడ్గమూ, బల్లెమూ, వూదుగొట్టమూ, విషప్రయుక్తమైన కొన్ని అంబులు ఇవి వారి ఆయుధాలు. డ్యాకులు, పూనసులు ఆయుధాలన్నిటినీ వాళ్లంతట వాళ్లే తయారుచేసికొంటారు. వీటన్నింటిలోకి వూదేగొట్టాలు అంబులు తయారుచేసే విధానమే చాలా తమాషాగా వుంటుంది. గట్టిదైనతొగరుచెక్క చెట్టుతో వూదుగొట్టాలను తయారుచేస్తారు. పన్నెండు మొదలు పదునారు అంగుళాల వలయం వుండేదన్నీ, ఆరేడు అడుగుల పొడవు వుండేది కొయ్య నొకదాన్ని పది అడుగుల ఎత్తున చెట్టుకు వ్రేలాడగట్టుతారు. దాని క్రిందుగ చెట్టుకొమ్మల్లో ఒక వేదిక నమర్చుతారు. డ్యాకువాడా వేదికమీద కూర్చొని అడుగునుంచి ఆ కొయ్యమానులోకి రంధ్రంతొలుస్తాడు. పైనుంచిగాని, మానును అడ్డంగా పెట్టిగాని రంధ్రం చేయటం ఇంతకంటె సులువైన మార్గమే. ఐనప్పటికీ డ్యాకులు అంత యోచనలేనివాండ్లు కారు. కారణం లేకుండా ఏపనీ వాళ్లు చెయ్యరు. పై భాగంనుంచి గనక రంధ్రం చేయసాగితే, తొలవబడ్డకొయ్యమానులోనుంచి కొయ్యముక్కలను బయటికి తీసి పారవేయటానికి ప్రతి దఫా ఆ మానును ఆస్థానంనుండి కదిలించవలసి వస్తుంది. అలా గాకుండ క్రింది నుంచే రంధ్రంచేసే పక్షంలో కొయ్యముక్కలు,పొడి, వాటంతట అవేరాలి క్రిందపడిపోతుంటవి. కడవరకు రంధ్రం చేయటం పూర్తికాగానే పదహారంగుళాల మందంగల ఆ మానును రెండంగుళాలవరకు వచ్చేట్టు కత్తితో చెక్కేస్తారు. అంతటితో వూదుగొట్టం పూర్తి అయినట్లే.

అంబులకు పట్టించే విషాన్ని తయారుచేసే విధానం అతి గోప్యంగా వుంచుతారు; ఈ ప్రక్రియ మగవాండ్లకు మాత్రమే తెలిసివుంటుంది. వూరివెలుపల రాత్రిళ్లలో ఈమందు కలుపుతారు. ఈవిషంవల్ల జంతువుగాని మనిషిగాని నిమిషమాత్రంలో మడియవలసిందే. ఈ విషం కండరాలనుకాల్చివేస్తుంది గాని రక్తాన్ని అంటదు. విషప్రయోగం జరిగిన నిమిషాల్లోనే గుండె కండరాల శక్తినశించి, పనిచేయకుండా నిలిచిపోవును. అంతటితో ఆ జీవితం ముగిసినట్లే. విషప్రయుక్తమైన అంబు ఒక్కొకటీ జాగ్రతగా ఆకుల్లోచుట్టబడి పొదిలో భద్రంచేయబడి వుంటుంది; విషాన్ని తయారు

గొట్టములు

చేయటంలో బోర్నియో దేశస్థుడు ఎంత నేర్పరిఐనప్పటికీ ఈ విషానికి విరుగుడుమాత్రం కనిపెట్టలేకుండా వున్నాడు. ఎన్నడైనా ప్రమాదవశంచాత ఎవరికైనా ఈ అంబువల్ల గాయం తగిలిందా అంతటితో అతడికి

ఆయువుమూడినట్లే. అందువల్ల ఈ ఆయుధాలను ఇంత జాగ్రత్తగా కాపాడుతుంటారు. నూటయిరవై అడుగుల దూరంలోనుంచి ఈ వూదుగొట్టం సహాయంతో చిన్న పిట్టను సైతం చంపగలరు బోర్నియో దేశస్థుడు. అంత గొప్ప లక్ష్యంవుందన్నమాట ఈ తెగవాండ్లకు. అలా గురిపెట్టి చంపేటప్పుడు బరువైన వూదు గొట్టాన్ని ఒక్కచేతితోనే పట్టుకుంటారు.

అనాగరకజాతులందరి మాదిరిగానే బోర్నియో నివాసులలోకూడా దేహసౌందర్యాన్ని పోషించుకోవాలి అనే అభిలాషవున్నది. పచ్చపోయించుకోవటం, చెవులకు పోగులు వగైరా కుట్టించుకోవటం ముఖ్యమైన అలంకార విశేషాలు. ఈ రెండూ సౌందర్యవిశేషాలుగ పరిగణింపబడటంచేత ప్రతిసంవత్సరమూ వందల కొలది ప్రజలు విపరీతంగా బాధపడుతుంటారు. పచ్చపొడవటము, చెవులుకుట్టటంలో వీళ్లెంత చాకచక్యం కనుపరచినప్పటికీ ఆరోగ్యసూత్రాలను వీరేమాత్రం పాటించటంలేదు. వాడిగల ఇనుపసూదులతో పచ్చపొడవటంవల్ల కలిగేబాధ సహించరానిది. బాలికలకు శైశవంనుంచే పచ్చపొడవటం ప్రారంభం చేస్తారు. చర్మం పొంగుతూనే వుంటుంది; పుండ్లు పచ్చిగానే వుంటవి. వారంవారం ఈ హింసమాత్రం తప్పదు. గోరుచుట్టుమీద రోకలిపోటన్నట్టు ఈగలు, దోమలు ఝుమ్మని ఈ పుండ్లపైన ముసురుకుంటూ పుండ్లలోకి కూడా ప్రవేశిస్తుంటవి. మగవాండ్లు యోగ్యులుగా ప్రకటింపబడ్డ తరువాతనే పచ్చపొడిపించుకుంటారు.

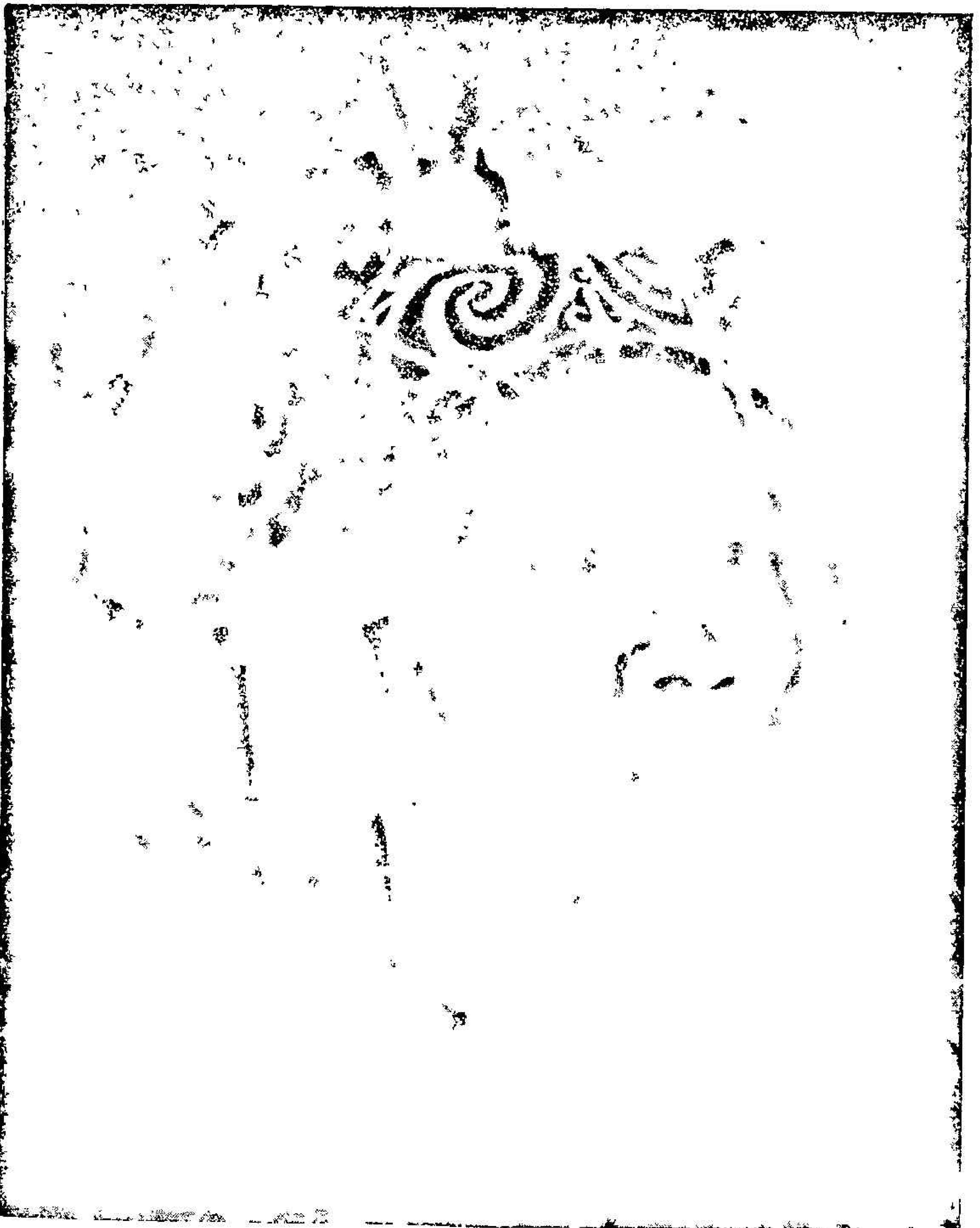
చెవులుకుట్టటం మాత్రం బాలికలకుగాని, బాలురకుగాని ఒకే యీడులోనే ప్రారంభమవుతుంది. చెవిపైభాగాన్ని చెవి తమ్మెను ముందుకుట్టి, ఆ రంధ్రాలలో చిన్నచిన్న వెదురుముక్కలను దూర్చుతారు. కొన్నిరోజులైన పిమ్మట ఆ కొయ్యముక్కలకు బదులు జంతువుల దంతాలను అలంకారార్థం ఏర్పాటుచేస్తారు. చెవి తమ్మెలకు బరువులు వేలాడగట్టుతారు. బాలకుల ఆభరణాలు అంతబరువుగా వుండవు. బాలికలకు మాత్రం బరువుగానే వుండాలి. కొన్ని సంవత్సరాలైన తరువాత చెవి తమ్మెలు కిందికి సాగి బుజాలనంటుతుంటవి. పూరివెలుపలగాని బాలికలకు పచ్చపొడవరు. పచ్చపొడిపించుకుండేంతవరకు వాండ్లనెవ్వరూ కంట చూడరాదు. ఆడపిల్లలు నొప్పికల్ల ఏడవ్వచ్చు, కేకలెయ్యవచ్చు. మగపిల్లకాయలు మాత్రం ఎంతబాధైనా సహించుకుని గుడ్లనీరు గుడ్లల్లోనే కుక్కుకుంటూ వూరుకోవలసిందేగాని రోదనంచేయరాదు. ఏవ్యాధి పీడించిందా ఆజన్మాంతం వాణ్ణి పిరికిపందకింద జమకట్టుతారు. గాయాలకు కట్టుకట్టటంగాని, సూదులు వగైరా శుభ్రంచేయటంగాని వారెన్నడూ ఎరుగనే ఎరగరు. ఐనప్పటికీ, ఈ సౌందర్య శస్త్రచికిత్సలవల్ల బాలబాలికలు ఎక్కువమంది చావకుండా వుండటం ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే. "దేవుడిదయవుంటే పుండ్లుమానటం ఎంత ?" అంటారు ఆ దేశస్థులు. కాలునొప్పిఆయినా, కడుపునొప్పివచ్చినా ఆకులు, పసరులూ, వేళ్లూ ఈ మొదలైన వాటితో చికిత్సచేస్తుంటారు. కాళ్లుచేతులు విరిగితే

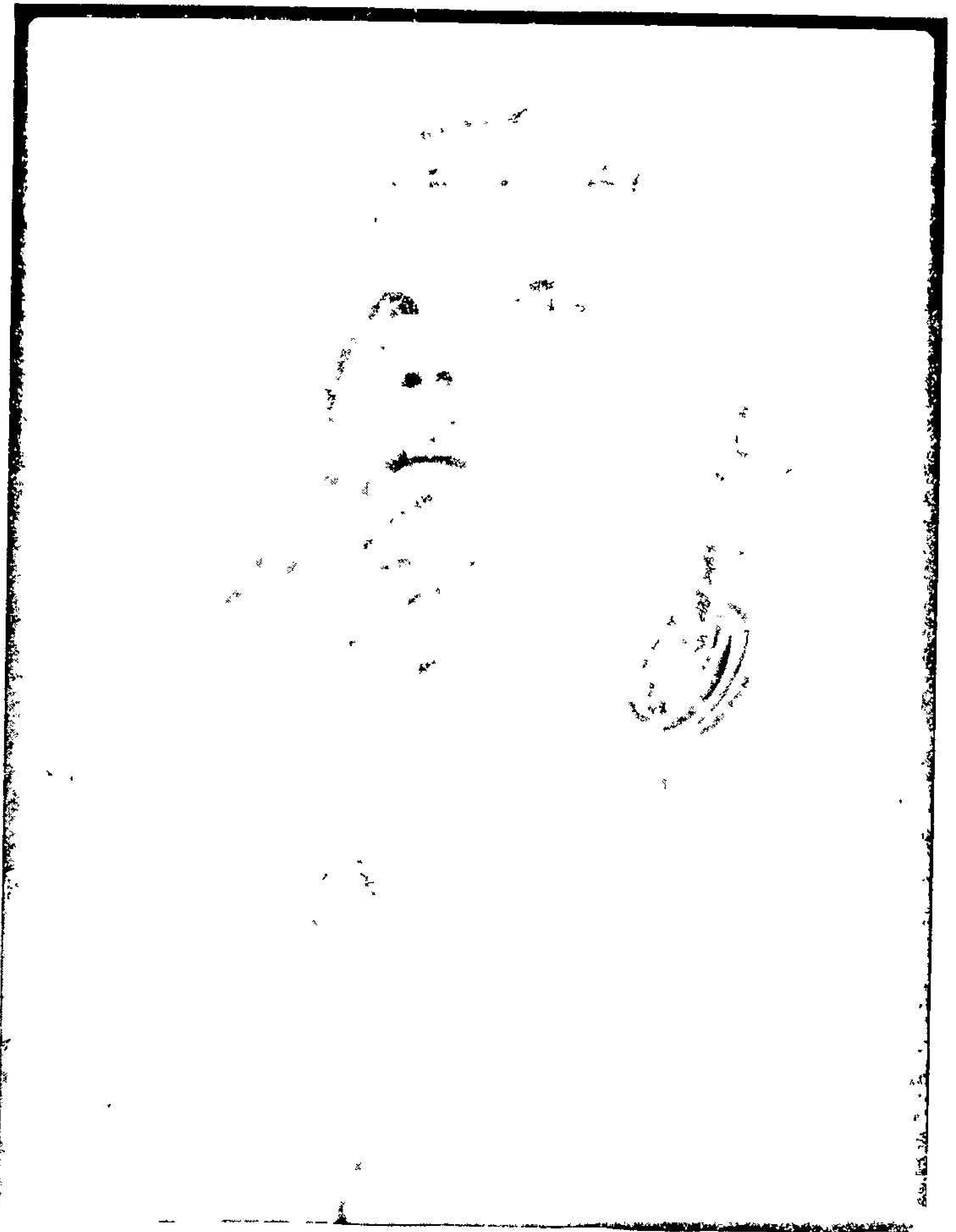
వైద్యము: దుర్బలులు, కుజ్జువాండ్రు
ఆరోగ్యాన్నియిచ్చె బురదలో చాలాసేపుంటారు

శాస్త్రీయంగానో, అశాస్త్రీయంగానో సరిచేసి కట్టుకటతారు- కాని పుండు తానంతట అదే మానాలి. అంటుమందులేదు. రోగి నిరోగుడైతే భగవంతుణ్ణిప్రార్థిస్తారు. ఒకవేళవ్యాధి అతన్నిమింగేసిందా, అదికూడా భగవంతుని అనుగ్రహమే అనుకుంటారు.

వ్యాకులకు, పూనసులకు చావంటే భయం లేకపోలేదు. మరణంవల్ల స్వరూపనాశనం కలుగుతుందనే

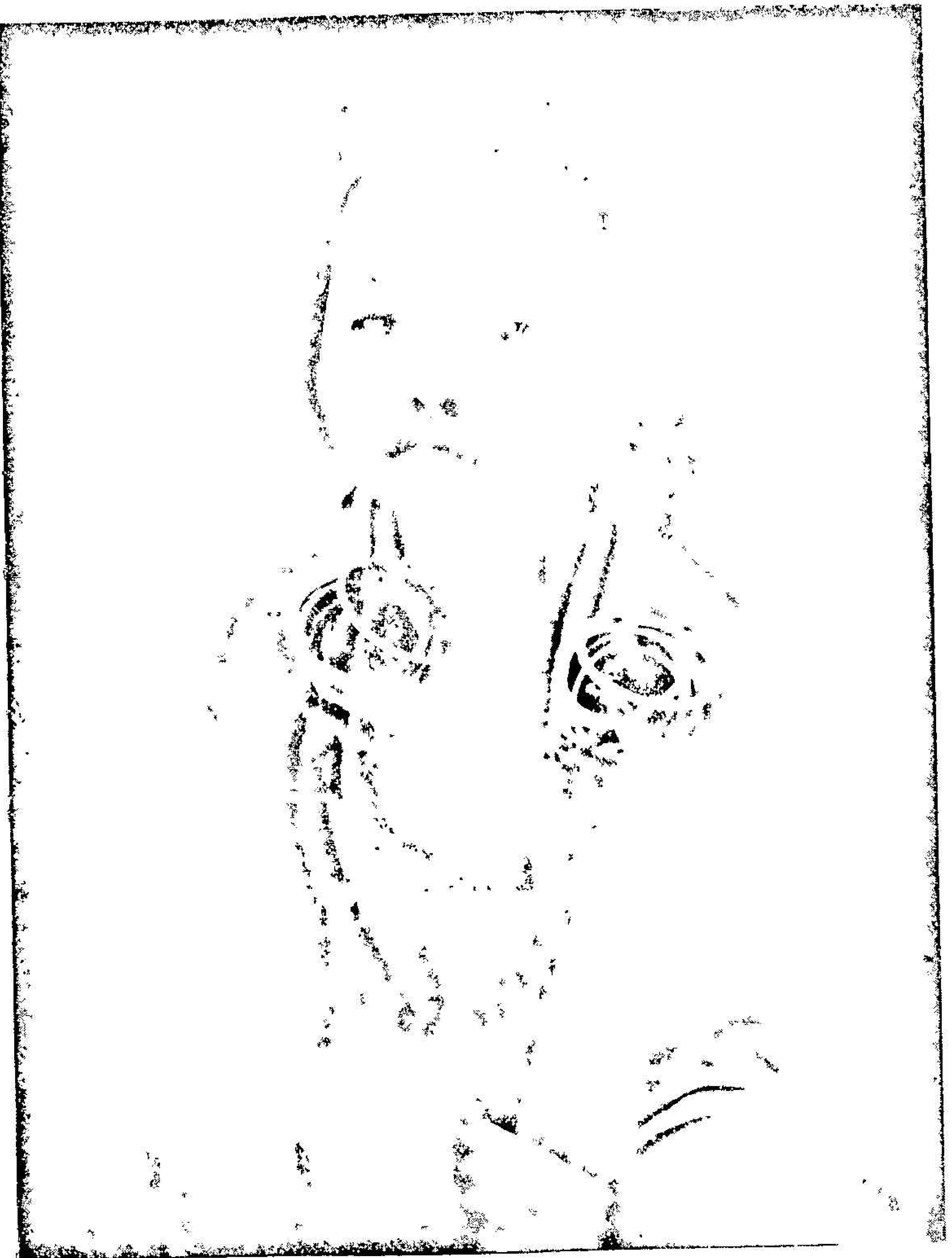

అధికారము-డ్యాకుపురోహితుడు

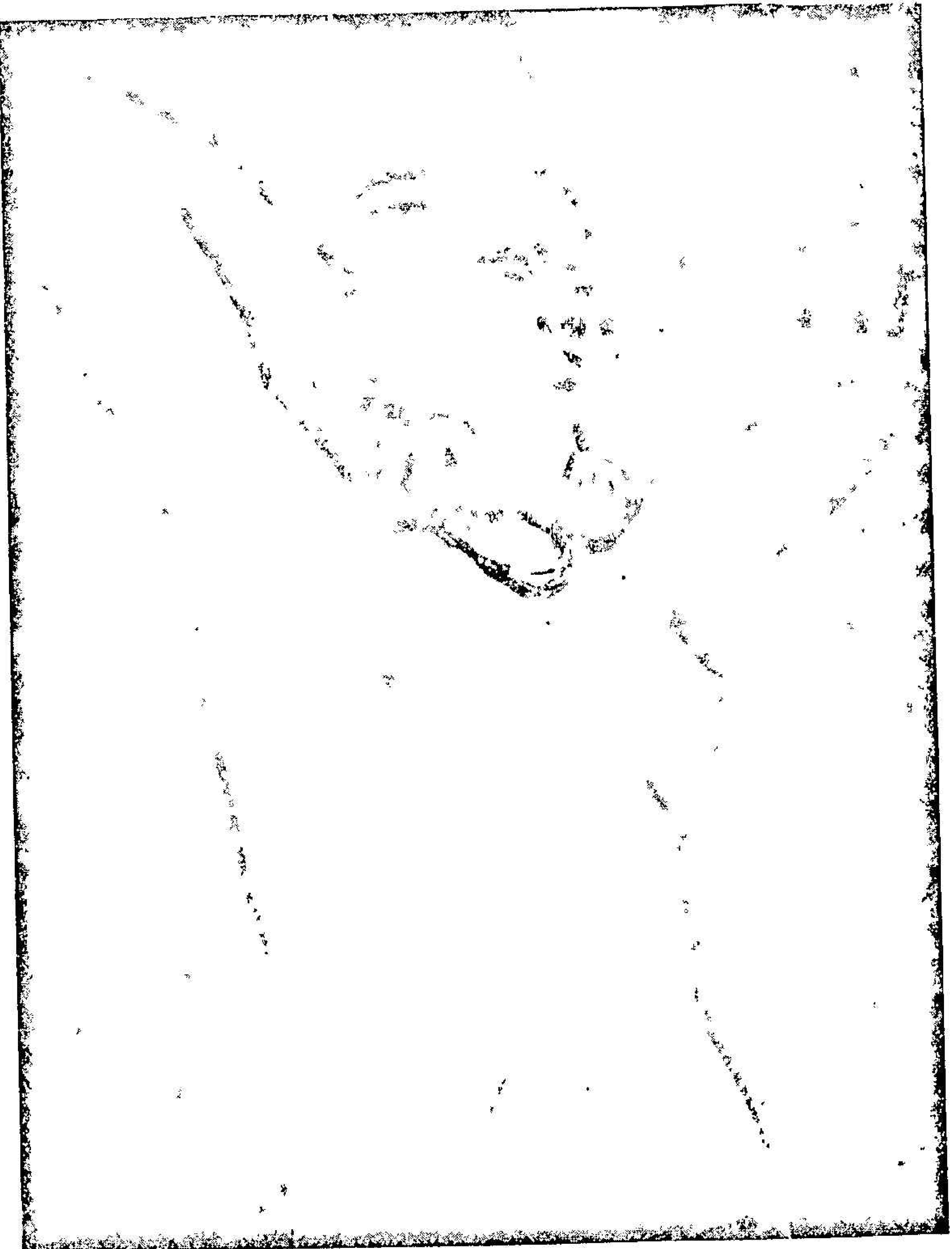

సందేహము-డ్యాకుబాలుడు

832A

దైన్యము-డ్యాకు బాలిక

ధైర్యము-డ్యాకు సుందరి

832B

భితే ప్రధానంకాదు; తన ఆత్మ ఏమౌతుందనేదే అతనికి ముఖ్యమైన ఆందోళన. మరణానంతరం తన ఆత్మ తనలో నుంచి ఎగిరిపోయి మరో పదార్థంలోగాని, మరో మానవుడిలోగాని ప్రవేశిస్తుందని అతని నమ్మకం. అందుచేత మానవుడి చావంటే బోర్నియో దేశస్థుడికి సంకట విషయమే. గ్రామాలలో శవాలను మోసుకపోవటమూ, వాటిని భూస్థాపితం చేయటమూ ఈ తంతంతా చాలా ఆడంబరంగాను, అట్టహాసంతోనూ జరుగుతుంది గంటలు గణగణా మోగిస్తారు. చెవులు బద్దలయ్యేట్టు డప్పులు వాయిస్తూ ఏవేవో భయంకరమైన మాట లుచ్చరిస్తూ శవంతో బయలుదేరుతారు. ఒక వైపున తింటం, తాగటం, తందనాలు త్రొక్కటమూ, మరోవైపున ఏడవటం, ఏవస్తువూ ముట్టుకుంటటమూ రెండూ ఏకకాలంలోనే జరుగుతుంటవి

బంధువులు, మిత్రుల సహాయంతో గతించినవాని కొమారుడు శవపేటిక నొకదాన్ని తయారుచేస్తాడు. ఒక లావుపాటి మొద్దు తెచ్చి రెండుగా చీలుస్తారు. ఒకభాగంలో పెద్ద గాడి చేస్తారు. ముందుగా కొలతలు చూడుకోరు కాబట్టి సాధారణంగా శవాన్ని ఆ రంధ్రంలోకి ఇరికించవలసివస్తుంటుంది. ఈ శవాన్ని భూస్థాపితం చేయకుండా వూరికి దూరంగా అడవిలో ఎక్కడనో వుండే ప్రేతగృహానికి మోసుకెళ్లి ఆ యింట్లో పడవేస్తారు. ఆ దేశపు వేడిమికి శరీరం త్వరలోనే జీర్ణించిపోతుంది. శవాన్ని ప్రేతగృహానికి తీసుకపోయే ముందు యింటివద్ద కొన్ని సంస్కారాలు జరుగుతవి. గతించిన వ్యక్తి పూర్వం నివసించిన యింట్లో ఆ శవాన్ని ఒక గుంజకు ఆనించుతారు. పురోహితుడు దేవతలను వుపాసనచేసి మరణించినవాని ఆత్మ మరొక మంచి దేహంలో ప్రవేశించును గాక అని ప్రార్థిస్తాడు. తదుపరి ప్రార్థన జరుగుతుంది. చివరకు సంతర్పణ. అనంతరం గతించినవాని ఆస్తిని పంపిపెట్టుతారు. ఆతని వస్తువులన్నీ ఆ శవం చుట్టూ పెట్టుతారు. పురోహితుడు శవం చేతిని పట్టుకొని ఒక వస్తువును చూపి, బంధువర్గంలో ఒకనివైపు చేయి చూపిస్తాడు. ఆ చచ్చినవాడే తన కత్తినో, కటారినో తాను దానం చేశాడన్నమాట. ఇలాగా వున్న వస్తువులన్నీ అందరికీ పంచిపెట్టేస్తారు. భూములను కూడా ఇదే విధంగా పంచిపెట్టుతారు. పురోహితుడే న్యాయాధికారి. మరణశాసనాలను అమలు జరపగలవాడు అతనే. అతడి నిర్ణయం అక్రమమని శంకించటానికి వీలులేదు. మనిషి గతించిన అర గంటలలో అతని విషయం పూర్తిగా మరిచిపోతారు. ఇక ఎవరి పనికి వారు వెళ్లిపోతారు. పురోహితుడు మాత్రం తన గుడిసె వెలుపల కూర్చొని ఏ విధంగా మళ్లీ ఒక జంతువును బలి తెమ్మనవచ్చునా అని యోచిస్తుంటాడు.

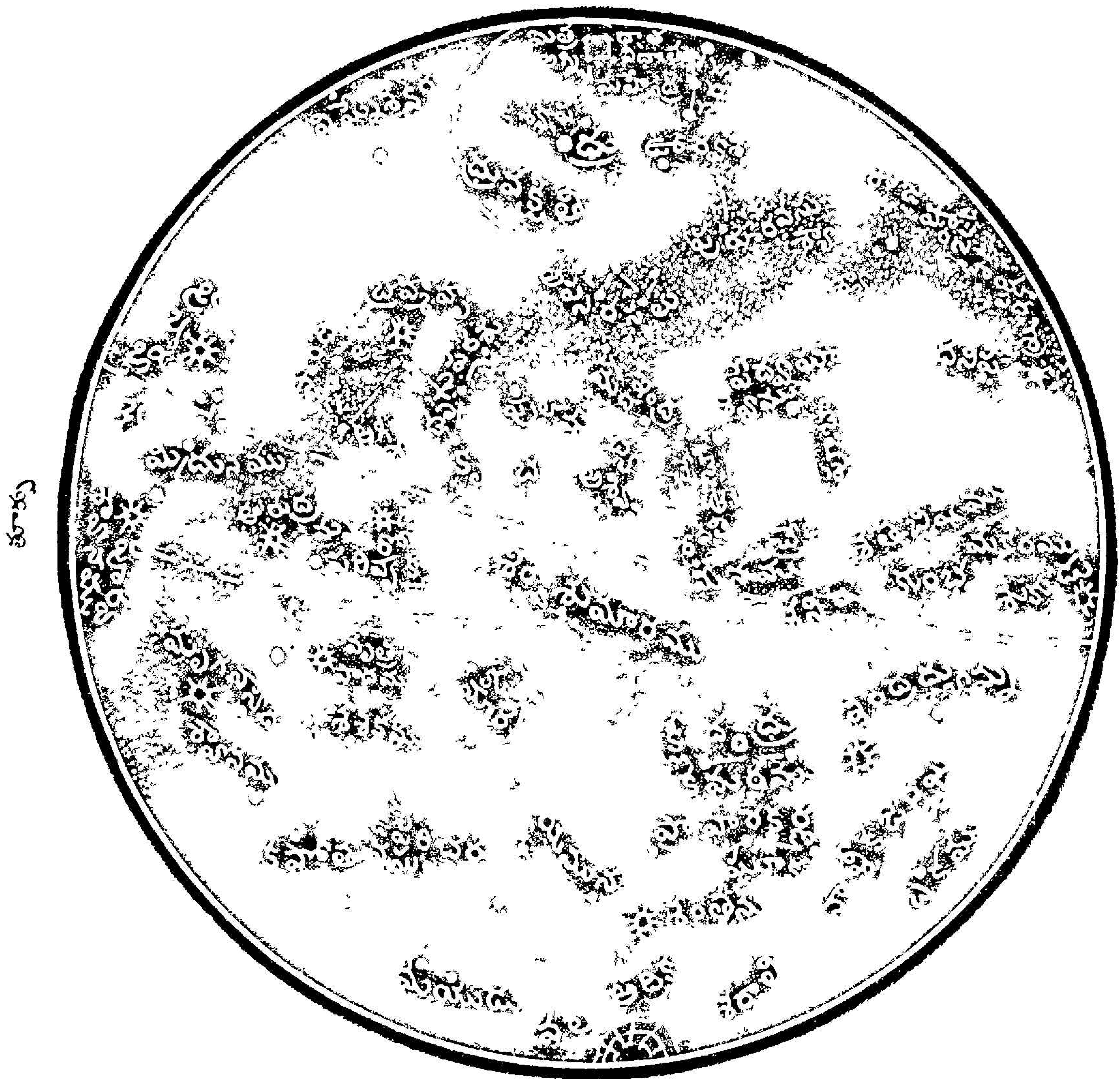
[జియోగ్రాఫికల్ జర్నల్ నుండి]

నక్షత్రమండలము

(ధాతృ సంవత్సర కార్తిక మాసము)

గొబ్బూరు వేంకటానంద రాఘవరావు

ఉత్తరము

దక్షిణము

ఆకాశమున గ్రహనక్షత్రాదులను పరికించువారు ఈపటమును తలమీదుగా ఆయాదిక్కులు నప్పునట్లు పట్టుకొనిచూడవలెను. ఇందు చూపబడినట్లు నక్షత్రాదులు

డిసెంబరు	8	తేదీని	రాత్రి	గం.	8-53	డిసంబరు 29	తేదీని	రాత్రి	గం.	7-28
,,	15	,,	,,	,,	8-25	1937 జనవరి 1	,,	,,	,,	7-16
,,	22	,,	,,	,,	7-16	,, 7	,,	,,	,,	6-56

కనబడును. (శుక్రుడు త్వరగమనము కలవాడు. డిసెంబరు 20 తేదిని కనబడునట్లు చూపబడినది.)

Heaven's utmost deep
Gives up her stars and like a flock of sheep
They pass before our eyes; are numbered and roll on.
Heaven! hast thou secrets?
And the abyss shouts from her depths laid bare, "Man unveils me; I have none."
—Shelly.

(ఊర్ధ్వలోకము మహాగంభీరముగు తనగర్భమున నిడికొనిన నక్షత్రముల నన్నింటిని బైటవైచి ప్రకాశింప చేయుచునే ఉన్నది. పల్లముల దాగి మెఱకలబయల్పడు గొఱ్ఱెలవలె ఆ నక్షత్రములు ఉదయించి మన దృష్టిపథమున బడి కొండ నెక్కినట్లు ఆకాశమధ్యమున కెక్కి మరల దిగి కనబడకపోవుచున్నవి. విజ్ఞానదక్షులు ఆ చుక్కలను గుర్తించి సంఖ్యలువేసి గమనించుచునే ఉన్నారు. స్వర్గమా! నీకడ మరేమైన రహస్యము లున్నవా అని ప్రశ్నింపగా, ఆలోకము అగాధమైన తనగర్భమున నిమిడియున్న సమస్తమును స్పష్టముచేయుచు "నాకడ ఇకనేమి రహస్యములున్నవి నాయనా! మీ మానవులు నాగుట్టు బట్టబయలుచేసినారు." అని గంభీరముగా చఱచి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచున్నది.
—షెల్లీమహాకవి.)

ఈ ధాతృసంవత్సర కార్తిక బహుళదశమి మొదలు మార్గశిర బహుళ ఏకాదశివఱకును అగు మాసములో రాత్రి తొలిజామున మన కగపడు గ్రహనక్షత్రాది ఊర్ధ్వలోక సంచారులను గమనింతము.

(Milky way)

పాలవెల్లి - ఆకాశగంగ

"హరు జటాస్థలికిని తొడవైన యేరు" అని మన పురాణములలో ప్రశంస నొందుచున్న మిన్నేరు ఈమాసములో తూర్పుసమీపపు ఆగ్నేయము నుండి వాయవ్యమునకు ధనురాకారముగల వక్రగతితో ఆకాశమున కడ్డుగ వ్యాపించియున్నది. మృగవ్యాధరుద్రుని జటాజూటమునకు చుట్టిన మొగలిరేకువలె ఈ దృశ్యము ధవళమై, మనోహరమై మిక్కిలి ఒప్పారుచున్నది కృత్తికాగ్ని ప్రభావముచేతనో అన్నట్లు ఈ యేరు కృత్తికల కడ సన్ననై యున్నను, అవల ఊర్వశీపురూరవసుల కడ మిగుల విరివియై శ్యామసీమ లను రెండు లంకలతో కూడి పిమ్మట వాయవ్యమున నాయూపథముకడ రెండు పాయలుగా చీలుచున్నది.

(First Magnitude Stars and Planets)

మిక్కిలి తేజోవంతములైన నక్షత్రములు-గ్రహములు

ఇంతవఱకును పడమటి ఆకాశమున నుజ్వలముగా మెఱయుచుండిన గురుడు ఈనెల ౨౧ తేదీని అస్తమించుచున్నాడు. శుక్రుడు మకర కుంభరాసులలో ఈనెల సంచరించుచున్నాడు. ౨౨-౧౨-౩౬ తేదీనాటి శుక్రుని శ్రవణాంతస్థానము పటమున చూపబడినది. శని కుంభమునందే పూర్వాభాద్ర ౨ వ పాదమున ఋజుగతుడై యున్నాడు. పడమట గురుడును, శ్రవణమును అస్తమించుటచే ఆ దిక్కు ఇపుడు తేజముతగ్గి యగపడినను, తూర్పున మొదటి తరగతి వని చెప్పతగిన నక్షత్రము లనేకము లుదయించుటచేత మొత్తముమీద ఆకాశశోభ తగ్గి కనబడదు. వీటిని వరుసగా పరిశీలింతము.

౧. అస్తమింపనైయున్న శ్రవణము. (Altair in Aquila.)

౨. ఇంద్రద్యుమ్నుడు (Fomalhaut)

౩. శంతనుడు (Achernor)

౪. రోహిణి (Aldebaran)

౫. బ్రహ్మహృదయము (Capella in Auriga)

౬. ఆరుద్ర (Betelgeaux)

౭. వృత్రపాదము (Rigel రిగెల్)

౮. మృగవ్యాధరుద్ర (Sirius)

౯. పూర్వశ్వానము (Procyon)

౧౦. సాంబమూర్తి (Pollux)

ఇపుడు పడమటనుండి తూర్పునకు క్రాంతిరేఖ సామీప్యమున పుష్యుడు, శని, రోహిణి, ఆర్ద్ర, సాంబ, పూర్వ శ్వానములు వరుసగా కానవచ్చుచున్నవి. ఈదివ్య తోరణమునకు ఎగువ శ్రవణ, బ్రహ్మ హృదయము లును, దిగువ మృగవ్యాధ, వృత్రపాద, శంతను, ఇంద్రద్యుమ్ను లును మెఱయుచు, నభోరంగమును మిగుల తేజోవంతముగా చేయుచున్నారు.

ఉత్తరాకాశమున

చిన్నయెలుగుతో కనబడుచు ధ్రువుడు ఉత్తరమున మెఱయుచున్నాడు. తోకలో అగ్ని, మహేంద్ర, కశ్యప నక్షత్రములును, ఉత్తరమునకు వ్రాలి ధాత, విధాత, మిత్రనక్షత్రములును చూడనగును. ధ్రువక్షితి కావల వాయవ్యభాగమున నరకుడును, ఈశాన్యభాగమున విఘ్నేశ్వరుడును కొంచెముగా కనబడుచున్నారు. ధ్రువసమీపమునుండి వెడలి ఊర్వశీపురూరవసులు పాలవెల్లిలోనికి వ్యాపించియున్నారు.

పడమట

రాజహంస- బ్రహ్మకు వాహనమైన రాజహంసయును (Cygnus) విష్ణునకు వాహనమైన గరుడమూర్తి శ్రవణమును త్వరలో అస్తమింపనయియున్నారు. మకర కుంభరాసులుకూడ క్రమముగా అస్తమించును. పుష్యుడు పశ్చిమమునుండి క్రమముగా శనిగ్రహమును సమీపించుచుండును.

దక్షిణమున

ఇంద్రద్యుమ్నమహారాజు తనమిత్రులు - నాళీకజంఘుడను (Grus), ప్రావారకర్ణఘూకము(Phoenix) యుగంధరకనుకములతో పడమటకు వ్రాలి దక్షిణాకాశమున మెఱయుచున్నాడు. యమున పెక్కువంకరలు తిరిగి శంతనుని చేరుచున్నది. ఆ ప్రక్కనే ఉపరిచర వసువు విమానములో విహరించుచున్నాడు. ఆతని వీర్యమును గ్రహించిన అద్రిక దిగువ వలచేరుచున్నది (Reticulam).

తూర్పున

పునర్వసు మహామీనమువలె ఉదయించినది. అందు పూర్వశ్వాన, సాంబనక్షత్రములు మిగుల ముఖ్యములు. వాల్మీకి దృష్టికి మహామీనమై తోచిన పునర్వసు శ్రీనాథునికంటికి పోకచెట్టునకు ఎగిలి వ్రేలు ముత్యాల హారమై తోచినది. ఆ ముత్యాలహారమునకు నాయకమణివలె పూర్వశ్వానము చక్కగా మెఱయుచున్నది. ఈ పునర్వసునకును, యామ్యోత్తరరేఖకును మధ్య Orion చుక్కలు దివ్యముగా మెఱయుచున్నవి.

Manicius అను మహాకవి వీనిరూపమును ఇట్లు వర్ణించినాడు.

His arms extended strech over half the skies,
His strides as large, and with a steady pace
He marches on, and measures a vast space,
On each broad shoulder a brightstar displayed
And three obliquely grace his hanging blade,
In his vast head immersed in boundless
spheres,
Three stars, less bright, but yet as great,
he bears,
But farther off removed, their splendours last;
Thus graced and armed, he leads the
starry host.

ఈ యోధుడు తన విశాలభుజములను చాచి నభోరంగమున సగమాక్రమించినాడు; వాని యడుగులును అంత పెద్దవే. అట్లు పెద్ద పెద్ద అడుగులువేయుచు బహుదూరము గడిచిపోవుచుండును. ఆ మహాకాయుని ఒకొక్క భుజముపై ఒకొక్క దివ్యనక్షత్రము మెఱసి పోవుచున్నది. వాని నడుముపటకానుండి మూడు చుక్కలు ఖడ్గమువలె వ్రేలుచున్నవి. వాని శిరస్సు మిక్కిలి పెద్దది. అది అగాధగోళముల మధ్య మూడు చిన్న చుక్కలవలె మిణుకుమిణుకుమనుచు తక్కువ కాంతితో కనబడుచున్నవి. కాని వాని పరిమాణము మాత్రము తక్కువకాదు. దూర మెక్కువచేత అవి చిన్నవిగా కనబడుచున్నవి. అంతే: ఇట్లు భూషితుడై ఆయుధపాణియై ఈ యోధుడు నక్షత్ర సేనానాయకుడై ముందు నడచుచున్నాడు!

ఈ వర్ణన మెంత మనోహరముగా ఉన్నది!

రాక్షసకులనాయకు డనియు, రాక్షసోత్తము డనియు చెప్పబడిన వృత్రాసురుడు-వేదపురాణ ప్రసిద్ధుడైన వృత్రాసురు డీయోధుడే. వీని ప్రభావమునకు వెఱచియో యన్నట్లు ఇంద్రుడు (జ్యేష్ఠ నక్షత్రము) ఇపు డెందో డాగియున్నాడు. వృత్రాసురుని జన్మకారణములు భాగవతములో చక్కగా వర్ణింపబడినవి. (భా. షష్ఠ-౪౫౫ — ౫౦౩)

చిత్రకేతువను విద్యాధరరాజు కైలాసమునకు వెళ్లి ఈశ్వరుడు దేవతలు సేవింప నిండుకొలువుండి తన యూరు పీఠంబున నున్న భవానిం గౌగిటం జేర్చుకొని యుద్దోగంబున నుండుట మాచెను చూచి చిత్రకేతుడు పకపకనవ్వి, ఆదేవి వినుచుండ నిట్లనియె:

"కామరూప్యగా లోకగురుడును గడలేని
ధర్మస్వరూపంబు దానయగుచు
జడలు ధరించియు సరిలేనితనమున
పొడనైన ఈ యోగిపుంగవులును
బ్రహ్మవాదులుగొల్వ భాసిల్లు కొల్వులో
మిథునరూపంబున మెలతతోడ
ప్రాకృతుండనుబోలె బద్ధానురాగుడై
లాలితుండయ్యె నిర్లజ్జత నిట
నకట ప్రకృతిపురుషులైన దా నేకాంత
మందు సతులతోడ నలరుగాని
ఇట్లు ధర్మసభల నింతులతోగూడి
పరిఢవింపలేను భ్రాంతినొంది."

అని. చిత్రకేతు డిట్లాక్షేపింప ఈశ్వరుడేమియు మాటలాడక మిన్నకుండెను. ఈశ్వరి కోపించి ఈశ్వరు నెగ్గులుపలికిన పాపాత్ముడు దండనార్హుడని నిశ్చయించి "ఓరి దురాత్మక! ఈ పాపంబునం బాపస్వరూపంబైన రాక్షసయోనిం బుట్టు మని శపించి "ఇంతనుండి మహాత్ములకు నవజ్ఞ సేయకుండు"మని పలికెను.

"ఇట్లు శాపహతుండైన చిత్రకేతుండు త్వష్ట సేయు యజ్ఞంబున దక్షిణాగ్ని యందు దానవయోనిం బుట్టి వృత్రాసురుండన విఖ్యాతుండయ్యె"—భాగ. VI ౫౦౩

భాగవతమున దక్షిణాగ్ని యందు వృత్రుడు పుట్టెనని వ్రాయుట వేదవిరుద్ధము: వేదమునందు వృత్రుడు ఆహవనీయాగ్ని యందు జన్మించెనని చెప్పబడియున్నది.

చిత్తగింపుడు. యజుర్వేదము. II-౫.౧౨

"...య దత్యశిష్యత తత్త్వష్టాహవనీయ ముప ప్రావర్తయా త్స్వాహేంద్ర.....వృణో తద్వృత్రస్య వృత్రత్వం తస్మాదింద్రో బిభేదాపి"......

ఇట్లుద్భవించిన వృత్రుడు,

"త్వష్టృజ్వలితం పుత్రపమున బుట్టినొంగ
యఖిలలోకంబులెల్ల దా నాక్రమించి
వృత్రనామాఖ్య దేవతాకారుడనుచు
దారుణాకారు డఖిలదుర్దముడు మెరసె."

భాగ VI. 3౦౦

మధ్యను

వృత్రమండలమున కెగువ సారథిమండలమునం దుత్తరభాగమున బ్రహ్మహృదయము దివ్యతేజః కాంతితో మెఱయుచున్నది. అజశాబకములు సమీపముననే మిణుకుమనుచున్నవి. రథశిఖరమున అగ్నినామకమైన నక్షత్ర మొకటి కలదు. ఈ రథమునకును యామ్యోత్తర రేఖకును మధ్య భృగుపరశుమండలము కలదు. అచట పాలవెల్లి అంచున పులోమరాక్షసుడు గ్రుడ్లు మిటకరించుకొనుచు కానవచ్చుచున్నాడు. పాలవెల్లిలో గగన మధ్యరేఖను గడచి అప్సరసలు పడమటకు బ్రాలియున్నారు. ఆ దిగువ పులోమబాధితయై గార్హపత్యాగ్నినుండి దూరముగా కొనిపోబడుచున్న ఇంద్రమాతయు ఇంద్రమాత గర్భచ్యుతుడైన భార్గవోత్తముడు చ్యవనుడును కలరు. పడమట నస్తమింపనైయున్న శ్రవణ, ధనిష్ఠ నక్షత్రములకును ఇంద్రమాతకును మధ్యగా వేద్యఘోశ్వ చతురస్రము (The square of Pegasus) ఉన్నది. అందు తూర్పున రెండును ఉత్తరాభాద్ర; పడమటి రెండును పూర్వాభాద్ర. ఈ చతురస్రమునకు దక్షిణమున నొకటి, తూర్పున నొకటి రెండు చేపలున్నవి. ఈ రెండు చేపలే మీనరాశి. వీటికి పరస్పర సంబంధము కలుపుచు నొక సూత్ర మున్నది. రేవతీనక్షత్ర మందే

గలదు. రేవతికిని, ఇప్పటి యామ్యోత్తర రేఖకును మధ్య అశ్వముఖముతో అశ్విని కలదు. అశ్విని కావల ప్రాయిక పాకిక్కళ్లవలె మిణుకు మిణుకుమను మూడుచుక్కలతో భరణియు, భరణి కావల క్షురాకారముతో పిల్లలకోడి కృత్తికయు కలవు. కృత్తిక దిగువ ఎద్దు కన్నువలె ఎఱ్ఱగా రోహిణి ఉన్నది. వీటి దిగువ యమునకును, కుంభరాశికిని మధ్యగా శింశుమారము కలదు. వృషభ శింశుమారములు వాహనములుగా గల రథము నెక్కి అశ్వినులు వెడలుచుండుట వేదప్రసిద్ధముగుట మనము బహు పర్యాయములు చూచియుంటిమి.

కుమారస్వామి

పటములో యమునవంకరలలో ఒకచోట - కృత్తికదిగువను కుమారస్వామిని 'కుమార' అని సూచించి యున్నాము. కుమారస్వామి విశాఖుడు. భరణితో నక్షత్రము లంతముకాగా కృత్తికతో వేరొకశాఖకు మరలుచున్నవి. పురివిప్పిన నెమలివంటి యాకారముతో ఇక్కడి,చుక్కల దృశ్యము కడుమనోహరము. మార్గశిర శుద్ధషష్ఠి స్కందషష్ఠి. ఆనాటిసాయంకాలము సూర్యాస్తమయము కాగానే కుమారదర్శనము మన కగుచున్నది. ఆ వివరములు మరొకప్పుడు మనము చూడగలము.

విశేష విషయములు

ఈ మాసములో ౧౯-౧౨-౩౬ స్కందషష్ఠి

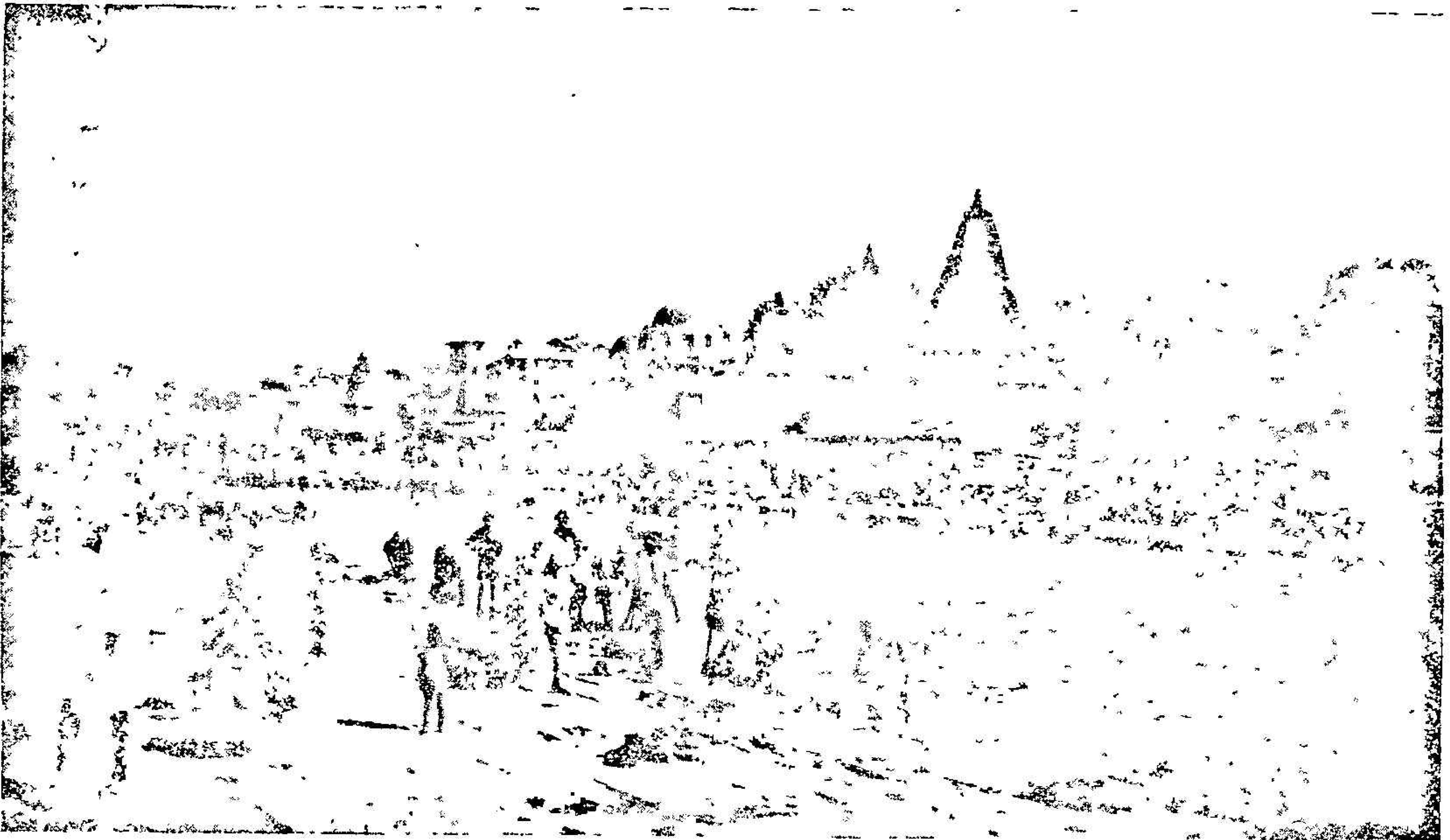
,, ౨౧-౧౨-౩౬ సూర్యుని ఉత్తరగమన ప్రారంభము. పరమల్పదినము.

,, ౨౪-౧౨-౩౬ దత్తాత్రేయోత్పత్తి.

,, ౨౬-౧౨-౩౬ హనుమద్వ్రతము.

,, ౨౯-౧౨-౩౬ పరశురామజయంతి.

కాలగతిచే కొన్ని సవరణ లవసరమైనను ఈయంశము లన్నియు ఖగోళమునందలి నక్షత్రముల ఉదయాస్తమయ విశేషములతో సంబంధముకలిగి యున్నవని మనము తెలిసికోగలము.

నాసికదృశ్యము

ప్రాచీనాంధ్రకవులు తాళ్లపాకవారు

నిడుదవోలు వేంకటరావు

తాళ్లపాక చిన్నన్న

ఈతని పుట్టుకపేరు తిరువేంగళనాథుఁ డైనను వాడుకపేరగు చిన్నన్న తెలుఁగువారికి వాఙ్మయమున వాడుక యైనది. ఈతఁడు పెదతిరుమలాచార్యుని తనయుఁడు.

అష్టమహిషీకల్యాణము, పరమయోగివిలాసము ను రెండు ద్విపదకృతు లీతనివి గానవచ్చుచున్నవి. అష్టమహిషీకల్యాణ మముద్రితము. పరమయోగి విలాసము ప్రి. శ. [illegible] ముద్రితము.

ద్విపదకవితావాఙ్మయమునకు ద్వితీయఘట్ట మీతనితోఁ బ్రారంభము. ద్విపదలయందుఁ బాల్కురికి సోమనాథునివలె ప్రాసయతి నీతఁడు పాటింపలేదు. ద్విపదరచనము దీర్ఘముగాక భావములను సాధ్యమగునంతదనుక ద్విపదము నొకదానిలోన నిముడ్చుటయు, నను ప్రాసముల ద్విపదాంతమునఁగాక పాదము మొదలనే కూర్చుటయు నీతనికవితలోఁ గన్పట్టుచున్నవి.

దినమునకు నేయి ద్విపదలను, అందు వర్ణనలతో - అనియుఁ గవి శిరఃకంపనయోగ్య రసప్రభావముగాఁ - జెప్పఁగలవాఁడట చిన్నన్న. ద్విపదరచనమున నీతఁడు పేరుగాంచుటచే సమకాలికుఁడగు తెనాలి రామలింగ కవి 'చిన్నన్న ద్విపద కెరఁగును' అని పేర్కొనినాఁడు.

కస్తూరిపిడి గోకినకరణి, కప్పురపుఁ బ్రోవిఁ దెఱచినసరణి, విరివాదిపాట్లంబు విడివినమాడ్కిఁ బరిమళించు కవితచేఁ గీర్తిసువాసనలు వెదఁజల్లినాఁ డీకవి. తాళ్లపాకవారిలో నీతఁడు సుప్రఖ్యాతిఁ గడించుటచేఁ దరువాతివా రీతని రచనములు, సంకీర్తనము లన్నియు రసవత్తరములనియు, అంతకుమించిన రచనములు లేవనియుఁ దలఁచుచుండిరి. కావుననే యధునాతనులు కొందఱు

'అల తాళ్లపాక చిన్నన్న రోమములైన
పెంబురాదండెకుఁ దంత్రులౌనె?

'తాళ్లపాక చిన్నన్న దండెమీటులుగావు' అని కొంచెము హేళనతోఁగూడిన నర్మోక్తిగాఁ జెప్పినారు.

అష్టమహిషీకల్యాణమునఁ దొలిమూఁడాశ్వాసములఁ గృష్ణుని బాల్యక్రీడలును, నాల్గవయాశ్వాసమున రుక్మిణీ కల్యాణమును, దక్కిన యైదాశ్వాసముల శ్రీకృష్ణుఁడు తక్కిన యేడ్వురు భార్యలను పెండ్లిచేసికొను కథలను వర్ణింపఁబడినవి.

పరమయోగివిలాస మెనిమిది యాశ్వాసముల కావ్యము. అష్టమహిషీకల్యాణము శ్రీ వేంకటేశ్వరునికిని, పరమయోగివిలాస మలమేల్మంగకును కృతి యొసఁగినాఁడు. పరమయోగివిలాసమునఁ బన్నిద్దఱాళ్వారుల చరిత్రము దెలుపఁబడినది. ఇందుఁ దృతీయాశ్వాసమున మధురకవియతినాథచరిత్రమునఁ గవితాప్రశంస యిట్లు చిన్నన్న కావించియున్నాఁడు.

"పలికినపలుకెల్ల పన్నీరుచెంబు
గులికినచందానఁ, గ్రొన్నెలసోఁగ
వొలసినరీతి, కర్పూరంబు లప్ప
లొలుకకైవడి, మించు లుడుగక మెఱయు
ననువునఁ, జల్లగా నమృతంపుసోన
చినుకుసోయగమునఁ, జీవరత్నములు
మెలఁగెడుజాడ, బ్రామినుకువజ్రములు
తులగింప జలజఁ దూర్పెత్తినట్టి
మెలుపున, వలపుదెమ్మెరలు వేచించు
నలువునఁ గ్రొత్తకట్టాణిముత్తెములు
డాలించుసరణి బటారంబు లొకట
గీలించుకరణి జక్కఁబు లుప్పతిలగ
మగనిపైఁ గూర్మి రమాదేవి చూపు
నిగుడించుభాతి దేనియ లుట్టిపడగ
గవిత మాధవుమీఁదఁ గావింప మధుర
కవిపేరు జనుకుఁ డాఘనునకు నొసఁగె."

వైష్ణవులకేకాక వాఙ్మయప్రియులకు, భక్తులకే కాక పండితులకు, ప్రౌఢులకేకాక బాలురకు పరమోపాదేయమగు పరమయోగివిలాసము పఠింపఁదగిన కావ్యము.

తాళ్లపాక చినతిమ్మన

పెదతిరుమలాచార్యుని తనయులలో గ్రంథరచనమున నెన్నికగన్నవారిలోఁ జినతిమ్మన యొకఁడు. ఈతఁ డష్టభాషాదండకము రచియించినవాఁడు. షడ్విధప్రాకృతములు, సంస్కృతము, దేశియు నిందుఁగలవు. ఆద్యంతములు సంస్కృతముననే కలవు. తొలిశ్లోకముల నాంధ్రకవితకు నియతమగు ప్రాస పాటింపఁబడినది. "శ్రీకాంతాకాంతవక్షోమణి ఘృణిరవిసంఫుల్లరాజీవనాభీరాకాలోకానుకారిస్మితవికచరమానేత్రనీలోత్పలస్సన్ సాకం నాకేశసంఘై ర్నతవిధిసార మఖ్యార్చితాంఘ్రి స్సమంతావాకంకోత్కటంశ దాసక్రియ కరణపటుః పాతునో వేంకటేశః. శ్రీ వేంకటాద్రీశ జీమూతనీలాంజన గ్రావబృందప్రభా భాసమానాంగ శృంగార, శృంగారరూపోల్లసత్కోటి కందర్ప లావణ్యవారాన్నిధే! ... ... మన్నిధే!"

తుది-

వాణీవీణానినాదప్రతిమచతురవా
క్తాళ్లపాకాన్వయార్యః,
తత్పుత్ర స్తిమ్మసూర్యో జితఫణిఫణితి
స్తత్సుతే నాష్టభాషాః,
క్లృప్తోఽయం తిమ్మయే నారచితరుదగతి
ర్వేంకటాద్రీశభర్తు
స్తస్యోర్వ్యాం కీర్తికేతు ర్జగతి విజయతాం
దండకం పండితేడ్యం.

దండకపు వ్రాతప్రతి చివర "హేవలంబిసంవత్సర మార్గశిర్ష ౨౫ బుధవాసరమున, తాళ్లపాక చినతిరుమలాచార్యులు ఆనతిచ్చిన అష్టభాషాదండకం తామ్రశాసనస్థంగాను వ్రాయిస్తిమి" అని కలదు. దీనిఁబట్టి దండకము చినతిమ్మన రచితమని తెలియుచున్నది. కాలసూచినిబట్టి పైకాలము క్రీ. శ. ౧౫౩౭ అగుచున్నది. దండకరచనాకాల మిదికావచ్చును.

తాళ్లపాక తిరువేంగళసూరి

చిన్నతిమ్మన్న పుత్రుఁడగు నీతఁడు సంస్కృతాంధ్రములరెంటను మంచి పండితుఁడు. సంస్కృతాలంకారశాస్త్రమున నత్యంతప్రఖ్యాతివడసిన కావ్యప్రకాశికకు వ్యాఖ్యాత. ఇంతకంటె మిన్నగ అమరమునకుఁ డీకవ్రాసి యాంధ్రులకు పరమోపకార మొనర్చినవాఁడు. ఆంధ్రమున నీతఁడు వ్రాసినటీకను వైఘంటిక చరిత్రకారు లెరుఁగుదురు. తెలుఁగువారికి తెలియదు. ఈతని తెలుఁగుటీకతో ముద్రింపఁబడిన 'గురుబాలప్రబోధిక' వ్రాఁతప్రతులలో నీ విషయమును దెలుపుచుండెడి యవతారిక శ్లోకముల నీ తరువాత నా గ్రంథము నచ్చువేసిన వావిళ్లవారేలకో తొలఁగించినారు. వ్రాఁతప్రతుల యం దీ శ్లోకములు గలవు. ఈతని తెలుఁగుటీక యెంత యుపయోగమో యా గ్రంథము జదివినవారెల్ల తెలిసికొందురు. ఈతఁడు కూచిరాజు ఎఱ్ఱయ కొక్కోకమునకు నాయకుఁడగు గుంటముక్కల భైరవమంత్రి గురువు. క్రీ. శ. ౧౫౬౦ సంవత్సరప్రాంత మీతనికాలము.

తాళ్లపాక తిరువేంగళప్ప

ఈతఁడు పెద తిరుమలాచార్యుని మనుమఁడు. వేంకటేశదీక్షితపుత్త్రుఁడు. ఈతఁ డమరుకమును నాంధ్రమునఁ బరివర్తన మొనరించినాఁడు. అది యముద్రితమే. అమరుకాంధ్రీకర్తలలోఁ దొలివాఁడు. ప్రతిపద్యమునకుఁ దొలుత వచనవివరణము గలదు.

మొదలు

"శ్రీరుచిరాంగనాభ్రమ విచిత్రిత భూషణ సూనచందనో, దార విలాసదీపితమువై యసితోత్పలకాంతి మించి శృం, గారరసంబుఁ దోచె ననఁ గన్నులపండువునైన మేనితో, య్యారముఁ జూపు వేంకటనగాధిపుఁ డీవుత మాకుఁ గోరికల్."

తుది

"యావరసార్ద్రిమున్ గిసలయారుణ కోమలమున్ వినూత్న రత్నావళినూపురంబును మదాలసభావమునా పదంబుచే, నేవరపూరుషుండు ప్రణయేర్ష్యఁ బరాంగన చేత దాడితుండై విలసిల్లు వాఁడు కుసుమాయుధదేవునకున్ బ్రియుండగున్.

"అలుక"

పూడిపెద్ది వెంకట రమణయ్య

"ఔనురా విశ్వం! ఎంతసేపని నీకోసం కనిపెట్టుకొని ఉండడం? కార్తీకసోమవారం; పగలల్లా మాడి ఇన్ని మెతుకులు నోటకొట్టుకుని పెందలాడే పడుక్కుందా మనుకున్నాను. ఇప్పటికీ లేదాయనా, అప్పటికీ లేదాయను నీరాక! బాసుం!" కొడుకును అసంతుష్టితో చూచింది మల్లమ్మ ఎగాదిగా.

విశ్వ:—ఎందు కారోసరోసలమ్మా నీకిష్టముంటే ఇంత అన్నంపెట్టు లేకపోతే పోనీ.

మల్ల:—అలాగేగాని, అవతల ఏమిటిరా నీకుపని? ఉద్యోగాలా, ఊళ్ళా? చదువు సంతకెళ్ళిందిగదా? తిని తిరగడాని కింతతీరుబాటు లేకపోవడమా?

విశ్వ:—నాయిష్టం.

మల్ల:—(కోపంగా, భయంగా వానిముఖం చూచి) అలాగా? అందుకే అన్నీ అలాగిబ్బ జేరుతున్నాయి. నిరుడు నీకు పిల్లనిస్తానన్న నీలాద్రిరాజుగారికి యేడుమరో సంబంధం చూచుకున్నారు? ఎవరిస్తారు, ఎందుకిస్తారు? విద్య చూచా? బుద్ధిచూచా?

విశ్వ:—అక్కరలేని చదువులేం చదువకుమీ! (ఎఱ్ఱిగా చూచేడు తల్లివైపు)

మల్ల:—అయ్యో నాతండ్రీ! ఏమిటిరా అలా చూస్తావు? భయపిస్తావేమిటి? గ్రుడ్డువచ్చి పిల్లనాభ్రమించిందట.

విశ్వ:—మాట్లాడకు.

మల్ల:—నాయింట్లో నీయాజ్ఞ ఏమిటి? నీకిష్టముంటే రా! ఇంతముద్దపడేస్తాను, తినిపో!

విశ్వ:—నాకక్కరలేదు నీముద్దా మక్కలూను.

మల్ల:—(జంకింది) ఏమో! ఎప్పటికేనా బుద్ధి వస్తుందో బాగుపడతావో అని అన్నాను, నాకేలా? చిన్నపిల్లడవుకావుగదా! రా. లోపలకువచ్చి అన్నం తిను.

విశ్వ:—నేను తినను. నాకక్కరలేదు.

మల్ల:—పీటావిస్తరీ వేసేను. వేసిన విస్తరి తియ్యకూడదు. రా, కాళ్ళుకడుక్కో.

విశ్వ:—నాకువద్దంటే తెలీదేమిటి? నాకక్కర లేదు. (కచ్చితంగా చెప్పేడు.)

మల్ల:—ఇంకెప్పుడూ నీజోలు పెట్టనులే! (విషాదంగా నవ్వింది)

విశ్వ:—నేనురాను.

మల్ల:—నాతండ్రివికావూ! చాలారాత్రి అయిపోతూంది. ముసలిముండామాటురనూ. చలికాలం. రానాయనా? నన్ను దుఃఖపెట్టకు. ఇదిగో పాత్రిపంచ—" అంటూ పాత్రిపంచ చేత్తోపట్టుకొని కొడుకుదగ్గరా వెళ్ళింది.

వి:—(కోపంగా) నేనిక్కడుంటేగద ఇంత అల్లరి చేస్తావు? నేపోతాను.

అని గబగబా వీధిలోకి వెళిపోయాడు "ఆఁ! ఏమిటి! నన్నెందుకనాలి? నే నొప్పుకోను."

గుమ్మంలోకి వెళ్ళింది మల్లమ్మ. విశ్వం వడివడి నడిచి వెళిపోతున్నాడు. "ఒరే విశ్వం! బాబూ! ఇదిగో నామాట వినవూ?" అని జాలిగా పిలిచింది - మాటమణుగుతూన్న మాపటివేళ నిశ్శబ్దం నిండుతూంది. విశ్వం జబాబు చెప్పకుండా వెళిపోతున్నాడు.

విశ్వం, గూడగట్టూ, లలాటంకప్పిన క్రాపింగు ముంగురులూ పొట్టిచేతులలాల్చీ - రస్తాప్రక్కను వెలిగే దీపాలూ అలాగే ఉన్నాయి. తొందరతొందరగా నగుస్తున్నాడు విశ్వం నిర్లక్ష్యసూచకంగా ఊలపాడుతూ ఊహించుకుంటూ. టక్కుమని ముందుకు

త్రుళ్ళి పడుతున్నాడు.- 'అమ్మ!' అన్నాడు. కుడి పాదం రెండవ వ్రేలు రాతిని తాకింది. శీతకాలపు దెబ్బ. కిరకిరలాడేడు విశ్వం. దీపస్తంభం చేరువకుబోయి వ్రేలు తడిమిచూచుకున్నాడు. తడిమాత్రం తెలిసింది. నెత్తురు వస్తూంది కాబోలు - జేబులో చేయిపెట్టి చేతిరుమాలు తీసి దానిని చించి చిన్న పీలికతీసి వ్రేలికికట్టుకున్నాడు. 'ఇదొక లక్ష్యమా' అన్నట్టు తిరుగా నడక ప్రారంభించేడు. సందుమలుపు దగ్గర నిలచేడు. "బాబూరావు బసకు పోతాను. పడుక్కొందికి పరుపిస్తాడు. చాలు. అంతే. నాతో ఒకటే పంతం. కానీచూదాం" అనుకొని సందుమళ్ళేడు. బాబూరావుగది మేడమీదఉంది. దీపంవెలుగు లేదే! నిదానించి తలయెత్తి అగదివైపు చూచేడు. "పిల్లిలాగ వీడు చలికి ముడుచుకొనిపోతాడు. అన్నితలుపులూ మూసుకుని అగదిలో చదువుతూ ఉంటాడు" వీధితలుపు తట్టేడు - జవాబు లేదు. బాబూరావ్ బాబూరావ్ అని రంయిమని కేకపెట్టి పిలిచేడు. ఎవరో గొణుక్కుంటూ వీధితలుపు తెరచేరు. చీకటి. ఒరే బాబూరావ్ అంటూ లోపల ప్రవేశించబోయాడు విశ్వం. "ఎవరు నాయనా నువ్వు? తలుపులు బ్రద్దలుకొట్టేస్తున్నావర్ధరాత్రివేళ. బాబూరావు లేడు గాబూరావు లేడు."

విశ్వం:—(ఆడుగొంతుకవిని తెల్లబోయి నిలబడి) మేడమీదగదిలో ఉన్నాడు; అతడమ్మా బాబూరావంటే.

(లోపలనుంచి) ఇంట్లో లేండే!

విశ్వం:—ఎక్కడికి వెళ్ళాడు?

(లోపలనుంచి) "బాగుంది! నాకేం తెలుసు. నాతో చెప్పివెళ్ళాడా ఏమిటి" అంటూ తలుపుగడియ టక్కున వేసింది.

చీడీఅంచున నిలబడి చీకటిలోకి అటూయిటూ చూచేడు. ఏం చేయడం? రాత్రి ముదిరింది. అందరూ పడుక్కునేవేళ కూడా అయిందేమో. ఎక్కడకు వెళ్ళడం? నిశ్చయించుకోకుండా మెట్లుదిగేశాడు. చలిగాలి రంయిమని వీచింది. చేతిరుమాలు తీసేడు జేబులోనుండి - తలకు చెవులు కప్పి కట్టుకుంటే కొంత చలితగ్గుతుందని. అది వెంగం క్రిందికి దిగిందికాదు. దానిలో పీలికతీసి వేసేడు కాదూ! గాయం స్మరణకు వచ్చింది. వ్రేలు పోటు పెడుతూంది. నడక మందగించింది. దూరంగా ఏదో దుకాణం కనిపించింది చిన్న దీపపు వెలుగులో. ఏదైనా తిందామనిపించింది విశ్వానికి. అటునడుస్తూ జేబు తడుముకున్నాడు. ఉంది వెండిపావులా. చాలు. దుకాణదారుడు సామానులు సద్దుకుంటున్నాడు గదిలో. ఓయ్ - ఓయ్ అంటూ విశ్వం వానిని సమీపించేడు. వాడు విశ్వాన్ని అనుమానంగా, ప్రశ్నార్థకంగా చూచేడు - రెండు కమలాపళ్ళియ్యి అని దర్జాగా జేబులోనుంచి పావులాతీసి బల్లమీదపడవేసేడు. దుకాణదారు పావులాను - చాలీచాలని దీపపువెలుగులో పరీక్షించి పరీక్షించి- "వద్దు బాబూ! నా కీపావులా చెల్లదు" త్రుళ్ళిపడ్డాడు విశ్వం. 'ఏదీ?' అని ఆపావులా అందుకొని తాను పరీక్షించడం మొదలెట్టేడు. దడదడా కొట్టు సర్దుకుని దుకాణదారు దీపమార్పేశాడు. విశ్వం నిర్విణ్ణుడయి నిలచిపోయాడు. ఈ నిరర్థకత వానిలో ఆకలిని కదిపింది - ఆకలివేస్తూంది. ఏమిటి తినడం? ఎక్కడా ఏమీ దొరికే ఉపాయం లేదు. "ఆకలి! ఆకలి! ఇంతా అయితే ఆకలి నన్నేంచేస్తుంది! ఏమీ చెయ్యలేదు. దానికి లొంగుతే అది మనలనే మ్రింగుతుంది. అల్పవిషయాల నటుండనివ్వాలి." అనుకున్నాడు. రెండడుగులు వెట్టేడు. "ఔను" కడుపు నిండా నీళ్ళు త్రాగేస్తే ఆకలిచస్తుంది. అంటూ ఆచేరువనున్న కొళాయికట్టడాన్ని సమీపించేడు. కొళాయి మీటనొక్కాడు 'సుంయి' మని హోరుపెట్టిందా గొట్టాం. "అయ్యో! మరచిపోయాను. రాత్రులు కొళాయిలుండవు. ఇంతకీ శీతాకాలం దాహమంటే నాకే నవ్వువస్తూంది. ఆకలిమరచిపోవడానికి నీరుత్రాగాలనుకున్నాను గాని నిజంగా నీరుజరూరు లేనేలేదు. చిన్నపోవడం ఎందుకూ?" అనుకుని అలా తిరుగా రోడ్డుమీదనుండి నడిచిపోతున్నాడు. "కాలు పోటుపెడుతూంది. ఈ అరుగుమీద కూర్చుంటే కొంచెం ఉపశమిస్తుందేమో!" అనుకొని అక్కడ యింటి పెద్ద అరుగుమీదికెక్కేడు. "బాగుంది అరుగు తెల్లగా, నున్నగా

కాని పొదుముండాకాలం - చుర్రుమంటూంది నేలంటుతే. కొంతసే పలాగుంటుంది. మనశరీరం వేడితగుత్తే చలువా గిలువా ఎగిరిపోతుంది." చతికిలపడ్డాడా అరుగుమీద. "బాబూరా వేమయినాడో! పొదుముండాపంపులా చెల్లిందికాదుగదా! బాబూరావెందుకూ?" అరుగంతా కలయజూచి "ఇక్కడ సాగోరితే నిద్రపట్టిపోతుంది. నిద్ర సుఖమెరగదు. కళ్ళుమొయ్యా నిద్రవస్తే ఆకలిమాత్రం ఎవడుగుర్తిస్తాడు?" మెల్లగా ఆ అరుగు ధూళిదులుపుకొని పడుకున్నాడు. ఒడలుజల్లుమంది ఆ చల్లదనానికి. గుండెలోనుండీ వణుకువచ్చింది. లేచి కూర్చున్నాడు. గూడకట్టువిప్పి నేలనుపరచి చెడ్డీతో పడుకున్నాడు. అంతవరకూ బట్టలోనున్న కాళ్ళ క్రిందిభాగాలలోనుండీ చలిరేగింది. ముడుచుకొని పడుకున్నాడు, చలితగ్గలేదు. లేచికూర్చున్నాడు. మొల కట్టుపంచ తలమీదనుండీకప్పుకున్నాడు. కొంచెం చలి తగ్గినట్టనిపించింది. "ఏంతగ్గడం - చలిచేరరాకుండా దానివాకిట్లో ఇలాగు కావలి కూర్చోవాలి కాబోలు!" అరుగంమున స్తంభానికి చేరబడి అదోలాగు చూచేడు. ఎదురుగా అరుగుమీదికే ఒకమూయబడ్డ ద్వారం కనుపించింది. వీధికొట్టంటారు దాన్ని. అది కాళీగానే ఉంటుంది. ఎప్పుడో అవసరంపడితే ఆయింటివాళ్ళు వాడుకుంటారు. దగ్గరలేచి ఆతలుపుగొళ్ళెం తీసేడు విశ్వం. - చీకటిని చించుకొని గది పరీక్షించేడు. నిర్మలంగా ఉన్నట్టే ఉంది. నైర్మల్యంమాట దేవుడెరుగును, వెచ్చగాఉంది. "ఆఁ! బాగుంది. - చలిబాధతగ్గి నిద్రపడితే అన్నిబాధలూ తగ్గుతివి. ముసుగుపంచ నేలను పరచుకొని, కాలివ్రేలికట్టు తడిమి సరిచూచుకుని, పడుకున్నాడు బ్రతుకుజీవుడా అనుకొని. వానికి కూర్కుపడుతూంది తెలివివస్తూంది. తలుపు చేరపెట్టుకున్నాడు. చలిగాలి వీస్తూంది. కన్నులు బరువుగా విప్పేడు. ఎదుట దీపపువెలుగు కనిపించింది. ఒక వితంతువు ముసిలిది దీపంచేతపట్టుకొని వచ్చింది. ఆమె కొట్లోకి చూచి,

"ఎవడో ఉన్నాడే కాముడూ ఇందులోను" అంది.

చిన్నబోయేడు విశ్వం. దగ్గరలేచి యీవలకు వచ్చేడు. ఎవరు నాయనా నువ్వు, ఇందులో దూరేవు? పెళ్ళి. బాగున్నావు డొంకలాతలా నువ్వూను" మెట్లు దిగేశాడు విశ్వం. ఎటేనా పోదామనుకున్నాడు. ఆ మాత్రం వెచ్చదనం మరిగిన వాని శరీరం చలికి మరింత గడగడలాడుతూంది. అక్కడింకా మసలుతే ఆయింటి వాళ్ళు అనుమానిస్తారు. గూడకట్టు పంచ తిరుగా తల మీదనుండీ ముసుగుపెట్టుకొని ఓరఓరలనుబట్టి నడిచి వస్తున్నాడు. ఎటువెళ్ళడం? ఎంతరాత్రి అయిందో. ఏసంపడీలేదు వీధిలో. నడచిపోదామన్నా కాళ్ళురావు. కడుపుబాధిస్తూంది - కాలివ్రేలు సలుపుతూంది. చలికి శరీరం కొంకరవోతూంది ఆపైనింకా రోషం తల చూపుతూనే ఉంది. ఇంతచలిలోనూ నెత్తుటికుడుకు! "నాకేమిటి? ఎక్కడికిపోయినా పోతాను. ఇదో లక్ష్యమూ? తుపానుపెట్టి నన్ను తృణంలాగు తూల్చేసినా పిట్టలా గెగురుతానుగాని పిరికిదనం మొలకెత్తనిస్తానూ?" నిజంగా పిరికిదనం వానిహృదయాన అంకురిస్తూంది. ఆందోళన సజీవంగా సంచలిస్తూంది. అపార్థం చేసికొంటున్నాడు. నిరాశా, నీరసంకూడా వానికనుచుకులయి ఆవలాయీవలా కదలుతున్నాయి. అలక్ష్యం, శౌర్యం ముందంజవేస్తున్నాయి. తనలో తానయినా ఒప్పుకోనొల్లని ఒకవిధమయిన దైన్యం అప్పుడే ఆవహించింది. వానిని దిగలాగడం మొదలెట్టింది.

వ్రేలు రువ్వురువ్వుమని సూదులతో పొడిచినట్టు పోటు పెడుతూంది. అడుగులు ఊది వేస్తున్నాడు. ఎంచేతోగాని ఈడ్గిలపడుతున్నాయి అడుగులు. "ఔను! ఎందుకిలావెళ్ళడం? ఎక్కడకు? వెనుకకుపోతేనే నయం. ఈపాటికి బాబూరావు ఇంటికి వచ్చేఉంటాడు. అటుపోతేనే మంచిది. ఇంకా జాముర్రాత్రికిపైగా ఉంటుంది కాబోలు. ఎక్కడో ఒకచోట తలదాచుకోవాలి, కాదు మిగిలినరాత్రిగడపాలి" "కొన్ని అడుగులు పెట్టేడు? ఆలోచన మారి అలానిలచేడు. బాబూరావుంటే మాత్రం? వాడివీధితలుపు పోవ్యాసఘట్టం. ఎవరు తీస్తారు. మనకేక వాడికే వినబడుతుందా ఏమిటి? ఇరుగుపొరుగువాళ్ళు లేచి నన్ననుమానించడం, విసుక్కోడం ఇదేమిగులు.

ఇంతకూ వాడుంటాడో, ఉండడో? ఏలా వృథా ప్రయత్నం?" అలాఅనుకుంటూ రోడ్డుప్రక్కనున్న యిండ్లన్నీ కన్నులింతేసిగా విప్పి చూస్తున్నాడు అడుగులు మందగించేయి. ఆనిదానంలో చోటుకనబడ దెక్కడాను. "సత్రానికిపోతేనో! అయ్యో! ఎంతతెలివి తక్కువ! ఇంతసేపూ నాకీఉపాయం స్ఫురణకేవచ్చింది కాదు. అః అందరిసొత్తూను. అడ్డేవాళ్ళూ, పొమ్మనే వాళ్ళూ, అధికారం నెరపేవాళ్ళూ ఉండరుగదా!" మెద్దులోనే మెలకువచూపెకతూ చురుకుగా అటునుండి ఇటుతిరిగి పదెఅడుగులపైగా నడచి, "అన్నట్టు అక్కడ కావలిగా డుంటాడు వాడు నేను పరదేశస్థుడనంటే నమ్మి చోటుపెడతాడా? అనుమానించి అందరినీ లేపి చూపుతాడేమోనన్న" అలా నిలబడిపోయాడు. ఏంచెయ్యడం అన్న ఆంతరంగిక ప్రశ్నకూడా శబ్దించలే దాహోప్రదేశంలో. ఊహలేని ఎడారిలాగు శూన్యతే ఆవరించింది వానిమనస్సును క్షణకాలం. క్రిగ్రుమనికీచుశబ్దం రేగింది చేరువగా. నిద్రమేల్కొన్న సైనిక దళంలాగా ఊహావీథి కల్లోలమయింది. కళవళపాటు యుద్ధభేరీలాగు నినదిస్తూంది వానిచెవులలో. భీతి ప్రాకింది హృదయావరణలోకి. దానిని సూచించుట కాళ్ళబ్దరిశాసమయంలో వాని గుండె దడదడలాడింది. జారిపోతుందేమో నన్నట్టు అరచేత గుండెనదుముకొన్నాడు. గట్టిగా అకారణభయంతో "అదేమిటి చెప్మా" అని ఆలోచించేడు. ఏమయితే ఏంచేయగలడు? ఎందుకూ ఆ ఆలోచన? సంకుకొంటు దృక్కులు సారించి చూచేడు. జాడేమీ దొరకలేదు. పిట్టకూత కాబోలు. ఇంకా రాత్రి ఎక్కువగాఉంది కాబోలు. నిలబడేచూస్తున్నాడు అన్నిదిక్కులా. నీడలాగా కొపనుకనుపించిం దేదోకదుల్తూ. మనుష్యుడే ఇద్దరు కాబోలు. ఇటేవస్తున్నారేమో. సమీపిస్తున్నారు. బారెడుదూరంలో ఉన్నారు. జోడుకాళ్ళచప్పుడు వినబడుతూంది. పోలీసువాళ్ళు. 'విలు'వేసి కలుసుకున్నారు. విశ్వాన్ని సమీపిస్తున్నారు.

విశ్వ మేం చేస్తాడు?

ఆంధ్ర వాఙ్మయ సూచిక

(ముద్రితాముద్రితగ్రంథముల పట్టికలు)

ఈ పుస్తకమున ౧౯౩౭-వ సంవత్సరము చివరవరకు అచ్చయిన తెలుగుపుస్తకముల పట్టిక ఒకటి, ఆ పుస్తకములను వ్రాసినవారి పట్టిక ఒకటి, విషయమునుబట్టి విభాగించి ఆయా విభాగములక్రింద వచ్చిన పుస్తకముల పట్టికలు, ఇంకా కాకినాడ ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు లైబ్రరిలోను, తంజావూరు సరస్వతీ లైబ్రరిలోను, చెన్నపురమున ఓరియంటల్ లైబ్రరిలోను ఉండే వ్రాతపుస్తకములలో ఇప్పటికి అచ్చుకాకుండ ఉన్న తెలుగుపుస్తకముల పట్టికలును, ప్రత్యేకము అకారాదిగా ఉన్నవి. ఆంధ్రవాఙ్మయవిమర్శనరూపమయిన ప్రకాశికులపీఠిక ౧౦౭ పుటల పరిమితి గలది యీపుస్తకమున ఉన్నది.

తెలుగుభాషలో పుట్టిన పుస్తకములను, వానిలో, ఈపుస్తకము ముగియునప్పటికి అచ్చయినవానిని, కానివానిని తెలిసికొనుటకు ఈ సూచిక చాల ఉపయోగకరము.

భారతిసైజు పుస్తకము, పుటలు ౬౩౦, మంచికాగితములు. వెల రు. ౧-౦-౦ మాత్రమే.

మేనేజరు, ఆంధ్ర గ్రంథమాల, నెం. 7, తంబు సెట్టివీథి, మ్యాదాసు.

తెలుగుటాకీ వ్యాపారము క్రొత్త పరిస్థితులు

ఏ. వి. సీతారామయ్య

తెలుగుటాకీల నిర్మాణవిధాన మెంత అవకతవకలతో కూడుకొనియున్నదో కొంతకాలము క్రిందట వ్రాసియున్నాను. కార్యాంతరమున నేను ఇటీవల కలకత్తా బొంబాయి నగరములు పోయినపుడు మన తెలుగుటాకీలు తయారుచేయుటలో వ్యాపార దృష్టిని మరికొన్ని విచిత్రమైన విషయములు బయలుపడినవి. అవి తెలిసికొనినపుడు ప్రతి ఆంధ్రునికిని విచారము కలుగకమానదు. అవి వినుటకు హాస్యకరములుగా నున్నప్పటికిని వాటివలన తుట్టతుదకు మన సినిమాపరిశ్రమకు, మనకు సంభవించు నష్టము అపారమని కొంచెము దూరదృష్టితో ఆలోచించు ప్రతివారికిని స్ఫురించగలదు. వీటిని బయలుపెట్టుటలో గల నా ఉద్దేశము ఆ విధముగా అవమానకరములైన అనుభవములను పొందుచున్న తోటి తెలుగుఫిలింవర్తకులను హేళనచేయుటగాక రాబోవు వర్తకులకు హెచ్చరికగా నుండగలదను నమ్మకమే.

తెలుగుటాకీలు తయారుచేయుటకు ప్రయత్నించు ఫిలింవర్తకు లనేకులు ఇప్పుడు కలకత్తా వీధులలో తరుచు కనిపించుచుంటారు. వీరిలో చాలమంది తెలుగువారే. కాని కొందరు ఇతర రాష్ట్రీయులుకూడ మనవారిని కొందరిని దగ్గరకు తీసి ప్రయత్నములు చేయుచుండువారు.

స్వంతముగా ఫిలిములు తీయువారిలో కొన్ని రకములవా రున్నారు. ఇందులో కొందరు ఫిలింపరిశ్రమను గురించి బొత్తిగా ఏమియు తెలియక ధనము మాత్రము పూర్తిగా గలిగి అదివరకే జీవితములో అనుచరులుగా నున్నవారి సలహాలమీదను, సహాయము తోడను ఫిలిం తీయుటకు సమకట్టువారు. ఈ మాదిరి ఫిలిము తీయబడు కాలములోనే స్టూడియోలోని సాంకేతిక (Technical) శాఖలవారి హేళనకు గురియై తయారగుచుండును. వారును 'తెలుగుదేశములోని అభిరుచికి ఈ విధముగనే తయారుకావలయును కాబోలు' ననుకొని ఆశ్చర్యపడుచుందురు. లేక వారిలో నెవరైన తెగించి మన ప్రొప్రయిటరునుగాని, తెలుగువాడైన యెడల డైరెక్టరునుగాని అడిగినయెడల 'మా దేశంలో ఈ విధంగా వుంటేనే ఫిలిం చలామణీఅవుతుంది.' అని వీరు జవాబివ్వడం కూడా కద్దు. ఆ ఫిలిం చివరకు తయారైన తరువాత ప్రజల హేళనకు పాత్రమై కళాదృష్టిలోనే కాక ఆర్థికంగా గూడ అపజయంపొంది పెట్టుబడిదారుని ఇన్‌సాల్వెన్సీకి ఈడ్చుచున్నది.

రెండవరకముగా తయారగునవి. కొంతడబ్బు పెట్టుబడిదారు, మిగిలినది స్టూడియోవారు కలిపి తయారుచేసేది ఈవిధానంలో ఏ ఒకటిరెండు స్టూడియోలవారో తప్ప ప్రతిస్టూడియోవారూ సాధారణంగా విపరీతమైన అంచనా (Estimate) వేసి తెలుగువాడినెత్తిన వేసి రుద్దటానికి ప్రయత్నిస్తారు. స్వంతంగా తీసుకుంటే షుమారు రూ ౩౦,౦౦౦ లు ఖరీదయే ఫిలిం స్టూడియోవారితో కలిసితీయడానికి పూనుకొంగానే, స్టూడియోవారు దానికే షుమారు రు౬౦,౦౦౦లు అంచనావేస్తారు. ఎంత తెలివితేటలతో మాట్లాడినా అనేక 'అయిటములు' వేసి హడలగొట్టి 'ఇవన్నీ ఎందుకయ్యా' అంటే 'అవన్నీ వుంటేనే గాని మాకు తృప్తికరంగా వుండదు ఫిలిం' అని అంటారు. స్వంతంగా తీసుకోవడంకంటె జాయింటుగా తీస్తే చాలా బాధ్యత తగ్గుతుందనీ, స్టూడియోవారు ఎక్కువపట్టుదలతో పని జేస్తారనీ అనుకొని కొందరిట్లా మోసపోయి అవస్థల పాలవుతున్నారు. నమ్మకంగా పనిజేస్తే ఇది లాభదాయకమే గాని దీనిలో స్టూడియోవారి మోసం ఎక్కువగా వుంటుంది. ముఖ్యంగా తెలుగు ప్రొప్రయిటరుయొక్క అజ్ఞానం ఆధారంగా, మనంగనక విన

యం గ్రహించు వారిని అడిగినామా అసలు మనకూ వారికీ ఎగ్రిమెంటే వుండదు. ఈపద్ధతిలో ఇంకో చిత్రం.

కలకత్తాలోని ఇటీవలి తెలుగుటాకీల ప్రొడక్షనులో వచ్చిన ఇంకోచిత్రం ఏమిటంటే, జాయింటుగా ఫిలిం తయారుచేయడానికి పూనుకొన్నప్పుడు 'రా ఫిలిం' (Raw Film) ఖర్చు విధిగా తెలుగువాడే భరించాలి. అసలు అది స్టూడియోఖర్చుకింద వచ్చి వారే భరించే వారు. ఇప్పు డిదేమిటయ్యా అని అడిగితే ఫిలిములో ఎక్కువ 'రిటేకు'లు (Retakes) అనగా పాడయి పోవటంవలన తీసినదే తిరిగి తీయవలసి రావడం - తీయ వలసి వస్తుందనే దృఢవిశ్వాసం కారణం అంటారు. దానివలన బోలెడంత ఖర్చు. తెలుగుఫిలిం తీసేసమ యంలో ఎక్కువ 'రిటేకులు' వస్తాయని వారి అనుభవ మట! అసలు సెట్టుమీద ఏదైనా ప్రమాదమువలన దప్ప 'రిటేకు' చేయవలసివచ్చిందంటే దానికి కారకులైనవారి కది చాల అవమానకరంగా వుంటుంది. ఒకనటుడి భావప్రకటనగాని, ఒకపాటగాని, లేక ఏ యితర శబ్దోచ్చారణగాని మరల తీయవలసివచ్చిందంటే అది ఆనటుడికి చాల అవమానకరము. ఫిలిం యొక్క బాగుకుగాను రెండుమూడు రకములుగా తీసుకొనవచ్చును. కాని దానికి నటుడియొక్కగాని, ఏ సాంకేతిక శాఖవానియొక్కగాని నిర్లక్ష్యత, తెలివితక్కువదనములు కారణములు కారాదు. ఒకప్రసిద్ధ తెలుగుటాకీలోని ఒక ప్రసిద్ధతెలుగునటుడు తనకు డైరెక్టరుకంటె ఎక్కువ తెలియునను గర్వముతో తన పాత్రధారణలో అవసరమైనప్పటికిని గడ్డముపెట్టుకొన నిరాకరించగా, ఆవిధముగనే అతనితో ఒకసీనంతయు తయారుచేయబడి తెరమీద చూచుకొని బాగుండకపోవడంవలన ఆనటుడి కోర్కెమీదనే అతనికి గడ్డముతగిలించి ఆ సీనంతా తిరిగి తయారుచేయవలసివచ్చినదట! వచనము సైతము సరిగా చెప్పలేని మరియొక నటశిఖామణి తనకు సంగీతము బొత్తిగారాదని తెలిసియు,తోటివారునూ డైరెక్టరునూ వద్దనుచున్ననూ వినక ఒకేపద్యమును ఆరుమారులు తీయవలసివచ్చునట్లు పాడినాడట! కథసైతము సరిగా తెలియక, ఫిలింపరిశ్రమయందు దీర్ఘకాలము నుంచి పనిచేయుచుండుటవలన కలిగిన 'అనుభవము' తోడుగా, మంచిదైననూ నటకులతో సంప్రదించుట అవమానకరముగా దలచి ఫిలిము తయారుచేసి, తిరిగి కథ అంతటికినీ అక్కడక్కడ కొన్ని 'రిటేకుల'ను తగిలించిన గాని ఫిలిం పనికిరానట్లు చేసిన డైరెక్టరు గలడట! అందువలన 'రా ఫిలిము' నకు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుచేయవలసివచ్చుచున్నదట! ఒక స్టూడియో మేనేజరు ఉదాహరణగా రెండు తెలుగుఫిలిములను సూచించి నాటికి మరల 'రిటేకులు' తీయవలసివచ్చుటచేత స్వదేశమునకు పోయిన నటులను వారుకోరిన పారితోష్యకు వరములనిచ్చి వారిని తీసికొనివచ్చి బోలెడంత డబ్బు ఖర్చుచేసి ఫిలిములను పూర్తిచేయవలసిరావడం వగైరా పురాణమంతా చెప్పినాడు. మరి యటువంటివారివలన 'రిటేకులు'తత్కారణముగా అమిత ధనవ్యయము కలుగుచున్నందున'జాయింటు ప్రొడక్షను'లో'రాఫిలిం'ఖర్చు మాత్రం విధిగా తెలుగువాటాదారుడే పెట్టుకోవాలని వాళ్లు కోరడంలో తప్పేమున్నది? ఇది తెలుగు ఫిలిం వర్తకులకే కాక తెలుగునటులకు డైరెక్టరులకుగూడ మిక్కిలి అవమానకరమైన విషయము.

మరోవిషయం :

ఒక సంవత్సరమునకుముందు రూ. 3,000 ల కంటె ఎక్కువ విలువచేయని ఒక నటవర్గానికి (Troop) రాను పోను రైలుఖర్చులు మినహా తక్కిన ఖర్చులు యావత్తూ భరించి ఫిలింతయారుచేసి లాభములలో ౨౦% యిచ్చిన ఒక ఫిలింకంపెనీ యిప్పుడు షుమారు రూ ౧౨,౦౦౦ లకు తక్కువ లేకుండా విలువచేయగల ట్రూపునకు స్టూడియోఖర్చులు మాత్రమే తాము భరించి లాభములలో ౨౫% మాత్రమే యిచ్చుటకు సిద్ధపడినారు. కారణము మన నటులు కలకత్తా ఫిలిం వ్యాపారస్థులవద్ద తమవిలువను ఆవిధంగా కోల్పోయినారు. ఐదారువేల రూపాయలకు సమస్త ఖర్చులు భరించి నటవర్గాన్ని సరఫరాచేసేందుకు సిద్ధపడుతున్న కంట్రాక్టరులు నటులు తయారవుతున్నారు. ఆవిధంగా ఇటీవల ఒక కలకత్తా ఫిలిం కంపెనీకి ఒక

ఫిలిమునకుగాను, నట నటీ మణులను రానూ పోనూ రైలుఖర్చులు అక్కడ కలకత్తాలో ఫిలిం తయారైన దాకా భోజనవసతులూ భరిస్తూ ఒక తెలుగుకంట్రాక్టరు రూ ౬,౦౦౦ లకు వొప్పుకున్నాడు! చిట్టచివరకుగాని తెలియ దాతనికి అందుగల లాభనష్టములు! దీనివలన మన తెలుగువారు నష్టపడి కష్టపడి అన్యరాష్ట్రీయులకు సంపాదించి యివ్వడము కుచున్నది!!!

ఒక కొత్త ప్రమాదం

డబ్బంతా పెట్టగలమని అనుకొని వ్యాపారములో దిగినతరువాత డబ్బు సేకరించుకొనలేక కలకత్తా పెట్టుబడిదారుల చేతిలో పడి నలిగిపోతున్న తెలుగు సినిమా వర్తకులు-ఒక కొత్తరకం వారు—తయారవుతున్నారు. ఇటువంటివారిని పసిపట్టితెచ్చుటకు కలకత్తా పెట్టుబడిదారులు మనరాష్ట్రములో కార్యాలయములను తెరచి, మనవారినే కొందరిని ఏజంట్లుగా నియమించి అమాయికులూ, అజ్ఞానులూ అయిన మన కొద్దిపెట్టుబడిదారులను క్షౌరము చేయుచున్నారు ఫిలింవర్తకు డొకడు ఫిలిమును గురించి యడ్వర్టయిజుమెంటయినను ప్రారంభించకముందే ఆకార్యాలయముతాలూకు ఏజంట్లు విషయము ఆరాతీసి అనాహూతులుగానే వచ్చి — వాళ్లు మన తెలుగువాళ్లేగాబట్టి — 'సగం మేంకూడా పెట్టుబడి పెడతాం. మిమ్మల్ని గూడా వాటాదారులనుగా చేర్చుకొండి' అని కోరగానే దానికి తెలుగువాడు సంతోషంగా వొప్పుకోవడం జరుగుతుంది. ఆవిధంగా సాలెగూడులో ఈగ జొరబడినట్లు వారి చేతిలో పడిపోతాడు. ట్రూపంతా కలకత్తా చేరగనే వారో డైరెక్టరును తగిలిస్తారు. వాడు మనగుంపునంతా నోరుమూయించగలవాడై వుంటాడు. కారణం మన గుంపులోనుండేదంతా నాటుజనమే గాబట్టే, ఇద్దరు వాటాదారులను కలిపినది తెలుగువాడైనప్పటికీ వాడు వారి ఏజంటుగా వుంటాడుగాబట్టి. ఫిలిం మొదలెట్టగనే — రిహార్సల్సు జరుగుతుంటాయి ప్రతిరోజూ — వారితో లాలూచీగావుండే ఆ డైరెక్టరు ఆనటుడు పనికి రాడనీ, ఈనటి పనికి రాదనీ పని ఆపుదల చేస్తాడు దానితో తెలుగు ప్రొప్రయిటరుకు విసుగుకలిగి చేతనైనంతవరకు పట్టుదలకొరకు ఖర్చుచేసి తుదకు అంతా కలకత్తావాడిచేతులో వదలివేసి ఇంటికిరావడం జరుగుతున్నది. ఇట్టికార్యాలయాలను మనరాష్ట్రంలో పాతుకుపోకముందే తెలుగు సినిమా పారిశ్రామికులు లేవగొట్టాలి. లేకపోతే మన పెట్టుబడిదారులు అనేకులు వారిచేతిలోపడి నాశనమౌతారు.

ట్రూపును కలకత్తాగాని, బొంబాయిగాని తీసికొనిపోకముందే ఆసతోనున్నవారి మంచిచెడ్డలు విచారించుకొని, అక్కడ వుండవలసిన కాలమునకు వలయునంత ధనమును సేకరించుకొని ఆయా శాఖలకు తగిన ప్రవీణులను నియమించుకొని-ఇది చాలా ముఖ్యము - ప్రొడక్షను విషయం బాగా తెలిసినవాడ్ని ఒకడ్ని మేనేజరుగా పెట్టుకొని బయలుదేరాలి. లేకపోతే చాలా యిబ్బందులు పడాల్సి వస్తుంది. ముఖ్యంగా 'జాయింటు'గా తీయుచున్న పరిస్థితులలో. ఉదాహరణగా ఇటీవల కలకత్తాలోని ఒక తెలుగు ట్రూపునకు జరిగిన అనుభవాలు: తెలుగుటాకీ నొకదానిని తీయడానికి మన తెలుగువాడొకాయన ఫిలింపరిశ్రమ విషయం బొత్తిగా తెలియని కొందరు అనుచరులను వెంటవేసుకొని, ఒక కలకత్తా సెట్టుబడిదారుతో అతని ఏజంటువలన భాగస్థుడుగా చేరి, కలకత్తా సెట్టును తీసికొనిపోయినాడు. వారు పనికిరారు, వీరు పనికిరారు అని బెంగాలీ భాగస్థుడంటుంటే కొత్త కొత్త నటులకొరకు డబ్బు తగలేసుకుంటూ తెలుగుదేశమంతా తిరగడం మొదలెట్టాడు. ఈ విధంగా మూడునెలలకాలం పనిలేకుండా ఏబదిమందిగల ఆ సెట్టు కలకత్తాలో తింటూ కూర్చున్నారు. వెంట సరియైన నటులను ఎన్నగలవారా లేరు. బెంగాలీ డైరెక్టరు యిచ్చవచ్చినట్లు వారు పనికిరారు వీరు పనికిరారు అంటూంటే 'ఎందుకు పనికిరారు?' అని అడగడానికి తగ్గ శాస్త్రజ్ఞానం దమ్ముగలవారా లేరు. అంతా కలకత్తా చూచినట్లవుతుందనీ, స్టూడియోలలో పని నేర్చుకోవచ్చుననీ పోయిన ఉత్సాహమాత్రులైన యువజన సంఘం. ఇంక ప్రొప్రయిటరని పిలువబడే తెలుగు వాటాదారుడు డబ్బులేక కష్టపడలేక తీసుకువెళ్లిన నటులమీద గంతులేసి వారికి తిండి సరిగా పెట్టక వారికివ్వవలసిన డబ్బు యివ్వక వారిని పైగా నానామాటలూ అని బెదరించుచుంటే వారు కలకత్తా పోలీసువారి సహాయంతో లాడ్జిబయటపడి రైలుఖర్చులు లేక నగలూ నాణ్యాలూ తాకట్టుపెట్టుకొని అష్టకష్టాలతో కొంపలూ

చేరుకుంటున్నారు. కలకత్తా చేరి మూడునెలలు దాటి నా ఫిలిం ఆరవవంతయినా తయారుగాక యింకా ప్రధాన నటులకొరకు వెదకుకొంటూ, వున్నవారు వెడలిపోయి దావాలువేస్తుంటే వారికి జవాబులుయిచ్చు కుంటూ అవతల బెంగాలీవాటాదారుడి దూకుడుకు తల వొగ్గుతూ తయారుచేసే ఫిలిం ఎట్లా తయారవుతుంది? డబ్బు రమ్మంటే ఎట్లా వస్తుంది?

వెనుక ఎప్పుడో మూడునాలుగు సంవత్సరాలకింద పరరాష్ట్రపు సినిమా పెట్టుబడిదారు చేతులలో అష్టకష్టాలు పడినామని ఘోషించిన నటుల అనుభవాలు తిరిగీ యీనాటికి మననటులు మన పెట్టుబడిదారుల చేతులలోనే అనుభవించుచున్నారంటే అది ఆంధ్ర వ్యాపారస్థులకు తీరని అవమానము. ఫిలిమునకు ఒకడే డబ్బు పెట్టలేని పరిస్థితులలో సాధ్యమైనంతవరకు మన వాళ్లే నలుగురుచేరి కంపెనీ పెట్టుకోవడం మంచిదిగాని, వొంట పరిశ్రమ తెలిసినవారు లేక, పరిశ్రమలో నిగ్గుతేలిన అన్యరాష్ట్రీయులతో చేరిన అవస్థలపాలుగాక తప్పదు.

ఇప్పుడు కలకత్తాలో మనతెలుగువాళ్లు ముఖ్యంగా ఏ ఫిలిం పరిశ్రమవలనైతే గొప్పగా చూడబడినారో ఆ ఫిలింపరిశ్రమవలననే యి తహీనంగా చూడబడుతున్నారు. కలకత్తా స్టూడియోలో మనవాళ్లంటే ఆర్థికంగానేగాక కళావిషయకంగా కూడ వొట్టిచచ్చుపెద్దమ్మలనే నమ్మకం వారికి బాగా కుదిరిపోయింది. కలకత్తాలోని ఫిలిం పారిశ్రామికులలో అగ్రస్థానంలోనున్న ఒక స్టూడియోస్వంతదారుతో ముచ్చటిస్తుండగా మా తెలుగువారిని గురించి ఈ పరిశ్రమలో మీ అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఆయన ఏమీమాట్లాడకుండా ఒక పెద్దరిజస్టరు తీసి చూపించాడు. ఆశ్చర్యపడిపోయాను. రెండుసంవత్సరాలక్రింద ఆయన స్టూడియోలో తయారు చేయబడిన ఒక తెలుగుఫిలిము తాలూకు యింకా ఆయనకు రూ ౧౬,౫౦౦ లు యివ్వాల్సివున్నాడు మన తెలుగు ఫిలిం వర్తకుడు. బొంబాయిలో యిటీవల తీయబడిన ఒక తెలుగుటాకీలోని నటులను గురించి ఆ కంపెనీలోనే పనిచేయుచున్న ఒక నటీమణిని ప్రశ్నిస్తే ఆమె చెప్పినమాటలు: "ఆ ట్రూపంతా చాల తక్కువ మొత్తానికి పనిచేయటానికి వొప్పుకున్నారు. కథరాసిన ఆయనకు భోజనంపెట్టి సిగరెట్ డబ్బాలు యిచ్చేట్టు షరతట. మిగతా నటులు ఏ యిద్దరు ముగ్గురో దక్క తక్కినవారు భోజనవసతులతోనే తృప్తిపడి నటించడానికి వచ్చిన ఉత్సాహమాత్రులు. పాపం! ఒక్కగదిలో పాతికమంది చొప్పున రెండుగదులలో కాలక్షేపం చేశారు ఐదారునెలలు. రైలుఖర్చులు లేక యిబ్బందులు పడుతూ యింకా యిక్కడేవున్నారు కొందరు." !!!

ఇట్లానే పరిస్థితులు కొన్నిదినాలు సాగితే చక్కని ఈవ్యాపారము అన్యరాష్ట్రీయుల చేతిలోపడిపోతుందని మరల నొకమారు మన సినిమాపారిశ్రామిక ప్రముఖులను హెచ్చరించుచున్నాను.

ఇందువలన;

౧. తగినంత ధనములేనిదే ఎవరునూ ఫిలిము తీయడానికి పూనుకోరాదు.

౨. ఒకరికి శక్తిచాలక నలుగురు కలసి చేయ దలచుకుంటే తెలుగువారే కలసిచేయడం మంచిది. ఈ పరిశ్రమకు చెందిన అన్యరాష్ట్రీయులతో కలవడ మంత మంచిదిగాదు.

3. ధనం సమకూరిన తరువాత ఆ యా శాఖలలో ప్రవీణులను నియమించాలిగాని నాలుగుమారులు స్టూడియోలు చూచివచ్చాంగదా అని గాని, నాలుగు టెక్నికల్ మాటలు నేర్చాంగదా అని గాని, సర్వమూ తెలిసినవారిమాదిరి తామే చేయబూనుకొంటే అనవసరంగా బోలెడు ధనవ్యయం జరుగుతుంది. మన తెలుగు టాకీలలో కొన్ని నిజానికి రూ ౪౦,౦౦౦ లకంటె ఎక్కువ విలువచేయనివి గూడ రూ ౧,౦౦,౦౦౦ లకంటె ఎక్కువఖర్చు గావడానికి కారణమయినదే.

౪. మనరాష్ట్రంలో ఫిలింవెర్రి విపరీతంగా వ్యాపించి అనేకమంది ధనవంతులైన యువకులను ముందుకు నూకిస్తుందని గ్రహించి అటువంటివారిని పట్టి 'భాగస్థులు'ను వంకతో చేరి వారిని నాశనము చేయుచున్న అన్యరాష్ట్రీయుల కార్యాలయములను మనరాష్ట్రమునుండి సాధ్యమైనంత త్వరలో లేవగొట్టాలి.

అప్పుడుగాని మనపరిశ్రమ బాగుపడదు.

మీగడ తరకలు

దంపుళ్ల బియ్యమా?

దేశంలో యెక్కడ విన్నా దంపుళ్లబియ్యపు ప్రచారం వినపడుతోంది.

వెల్లి వెల్లిగా పారుతూనూ వుంది.

ఆరాకి కూడా బాగానే తగులుతోంది.

వందలకొద్దీ బస్తాలు తయారు చేయించే సావుకార్లు బయలుదేరుతున్నారు.

ప్రతీ బజారులోనూ సరుకున్నూ దొరుకుతూ వుంది.

"మేము దంపుళ్లబియ్యమే వండుకుంటున్నాం" అని చెప్పుకోవడం గొప్పగా భావించేవారు ముందుకు వస్తున్నారు.

ఇన్నాళ్లూ లేనిది, రోగులకు దంపుళ్లబియ్యమే వండించి పెట్టించే అల్లోపతీడాక్టర్లు కూడా కనపడుతున్నారు.

సరేసరి, కాంగ్రెస్సువారు దంపుళ్ల బియ్యపు ప్రచారం తమ కార్యక్రమంలో సహాయనిరాకరణం కంటేనూ ప్రధానమైనదని చెబుతున్నారు.

మొత్తంమీద దంపుళ్లబియ్యం మళ్లీ వొక వెలుగు వెలిగేటట్టున్నాయి.

బాగానే వుంది.

"చేసేది తప్పు" అని తెలుసుకోవడం చాలా మంచిదే.

తప్పు వొప్పుకోవడంకూడా మరీమరీ మంచిదే.

తప్పుపని మానెయ్యడానికి ప్రయత్నం చెయ్యడంలో చాలా విశేషమే వుంది.

కాని,

తప్పన్నది విడిచిపెట్టాటప్పుడు, బాగా — స్వయంగా విచారణచేసి, అసలు మంచిదేదో దానికోసం ప్రయత్నించక మధ్యేమధ్యే పానీయాలకోసం యెగబాకడం వివేకం కాదు.

నిజానికి, వరిబియ్యంలో సత్తువ తక్కువ అని మనకి పూర్తిగా తెలుసు

అందులోనూ మరబియ్యం "వొట్టితుక్కు" అని కూడా బాగా తెలుసు.

తవుటితో కూడివున్న చేబియ్యం పుష్టికరమైన వంటే యెవరూ కాదనడం లేదు.

కాని, పుష్టికాదులలో చేరిన యీవరిబియ్యం, జబ్బుపడి,జఠరదీప్తి యింకా బాగాకలగక, క్రమక్రమంగా అన్నహితవు కలిగించుకునే రోగులకూ, రోగముక్తులకూ పథ్యంగా పెట్టవలసిన వస్తువు అని ఆయుర్వేదం చెబుతూ వుంది.

మనంకూడా కొంచెం విచారణ చెయ్యగలిగితే, వరి అన్నం, తవుడుపోని బియ్యంతో తయారుచెయ్యబడ్డదయినా ప్రాణాలు నిలిపివుంచడానికి మాత్రమే చాలింది; కాని నరాలకు బింకం కలిగించ గలిగింది కాదని చక్కగా తెలుస్తుంది.

"మరి, జపానువారు వరిఅన్నమే తింటున్నారు కారూ?" "వారు మనతో పోల్చడానికి వీలులేనంతటి వజ్రశరీరులై వున్నారు కారూ?" "వారి కలాంటి విశిష్టత కలిగిస్తూవున్నది చేబియ్యంతో తయారయిన వరి అన్నమేకాదూ?" అంటే కాదనను.

అయితే, వారు వాడే చేబియ్యం మిల్లులో తయారైనవి కావని, మన దంపుళ్లబియ్యపుప్రచారకులు, ఇంతవరకూ నిదర్శనాలు చూపించలేదు.

పైగా వారి ప్రవక్త, జీవహింస తప్పని యెంత నిషేధించి వున్నా, వారు, మత్స్యమాంసాలు పూర్తిగా తింటున్నారు.

"మనలోమాత్రం ఏబ్రాహ్మలో, ఏవైశ్యులో, మరెవరో కొద్దిమంది తప్ప తతిమ్మా అందరూ మత్స్య మాంసాలు తింటున్న వారే కారూ?" "వారు జపానీయు లంతటి బలశాలురు కారేం?" అంటే, మనవారికి భోజనవిషయంలో జపానువారి కున్నంత వివేచన యేదీ?

అసలు ఆదృష్టేనా యేదీ?

ఈభౌతికశరీరం ప్రపంచం అంతటిలోనూ అత్యుత్తమ మైన దని జపానీయులకు బాగా తెలుసు.

ఇది లేకపోతే మరేమీ లేదని వారికి పూర్తిగా తెలుసు.

మనవారి కిలాంటి భావా లేవీ?

పోనీ, మనతోపాటు యీవరిబియ్యమే తింటూ వున్న మాహమ్మదీయుల యెదట మత్స్యమాంసాలు పూటుగానే వాడుతూవున్న మనవాళ్లు అన్నివిధాలా తీసికట్టుగా వుంటున్నారేం?

భిన్నసిద్ధాంతాలవారిదాకా యెందుకూ?

ఒక్కమోస్తరు వరిబియ్యమే తింటూవున్న అరవలకూ, మ.కీ పిండశక్తి విషయంలో అంతతేడా యెందుకు కనపడుతూవుంది?

ఇంతకీ:

వరిఅన్నమే తినవలసివస్తే, తవుడు పోకుండా చూసుకోవాలంటే మాత్రం వొప్పుకుంటాను.

కాని మన ఆంధ్రుల ముఖ్యాహారం వరి అన్నం మట్టుకు కాదు.

పూర్వకాలపు తెనుగువారు "మాది శూరజాతి" అని జబ్బ చరుచుకు నిలవ లిగినప్పుడు— కోటలు కట్టి తెనుగు జెండా యెగరవెయ్యగలిగినప్పుడు — సామ్రాజ్యాలు నిర్మించి పరరాజుల మణిఖచిత కిరీటాలు పాద పీఠాలుగా వాడుకోగలిగినప్పుడు—అటు కన్యాకుమారి దాకానూ, ఇటు మగధదాకానూ తెనుగుపెత్తనం సాగించగలిగినప్పుడు—తురకలను పొలిమేర అవతల నిలవగొట్ట గలిగినప్పుడు ఈచప్పచప్పని వరిఅన్నం తిని యెరగరు.

"తెనుగుగడ్డ" వరి అంతటి చచ్చు ఆహారపదార్థాలు మాత్రమే పండించే చవుటిపఱ్ఱ కానేకాదు.

అయితే:

"గోధుమపంట యెప్పుడూ యిక్కడ లేదు కాదూ?" అంటే నిజమే.

కాని, గోధుమలు లేనందుకు మనం విచారించ నక్కరలేదు.

"మాకు గోధుమలు పంపించండి బాబూ" అని మనం యేవుత్తరాదివాళ్లనీ ప్రాధేయపడ నక్కరాలేదు

గోధుమఅన్నం మనకి కొన్ని యిబ్బందులు కలిగిస్తుంది.

ఇక్కడి ప్రకృతికి అది యెంతమాత్రమూ అనుగుణ మయినది కాదు.

ఇంచేతనే ఆపంట యిక్కడ లేకపోయింది.

పోగా, మనఆంధ్రుల ప్రధానాహారంజొన్నన్నం.

జొన్నన్నమూ, వేయించిన కందిపప్పు, కంద కూరా, దోసకాయపచ్చడీ, ఆవకాయ ఊరుగాయా గుమ్మడికాయ ధప్పళమూ, గోంగూర పులుసూ, ఆపైని గేదె పెరుగూ—ఇవీ మన తెనుగుజాతి భోజనపదార్థాలు.

చోడి అంబలి మనకి ధాతుసామ్యం చెడకుండా పోషించే పానీయం.

నేతిగారెలు తెనుగుజాతి గడించుకున్న గొప్ప కృష్యయోగం.

ఈవస్తువుల యెదట—తవుడు పోకుండానే వుండుగాక, దంపుళ్లబియ్యంతో తయారుచెయ్యబడ్డదే అగుగాక, వరిఅన్నం అంటే పశువులు తొక్కిన చెత్త కాదూ?

అయితే:

ఇవాళ జొన్నన్నం తినడం అంటే మోటుగా అనాగరికంగా కనపడుతుంది.

కాలం ముందుకు వెడుతూవుంటే మనం వెనక్కి వెళ్ళడంలాగ వుంటుంది.

అసలు, జొన్నన్నంతిని జీర్ణించుకోవడంకూడా యిప్పుడు కష్టమే.

కాని నిన్నటిదాకా జొన్నన్నమే తిన్న వృద్ధులు—ఇప్పటికిన్నీ తింటూనే వున్నవారు లేకపో లేదు.

వారిలో అరవై, డబ్బైయేళ్ళవాళ్ళతో సరిగా, దంపళ్ళబియ్యపు అన్నమే తింటూవున్న యిప్పటి పాతికేళ్ళవాళ్ళు పనిచెయ్యలేరు.

నడవలేరు. నుంచోలేరు. కూచోలేరు. పడుకోనూ లేరు.

తినాలేరు తినకుండానూ వుండలేరు.

పైగా, వారు టొకాయించి మాట్లాడితే, వీరు ముక్కునా నోటా రక్తం కక్కుతుంటారు.

మహారాష్ట్రులలో యిప్పటికీ జొన్నరొట్టెవాడకం యెక్కువ.

తత్ఫలితంగా వారిలో జబ్బపుష్టికలవా రెక్కువ.

ఉడుముపట్టు పట్టేవారున్నూ యెక్కువే.

నవనాగరికతలో — నాజూకుతనంలో అమెరికావారియెదట మన లెక్కా పత్రమూ లేదు.

ప్రతీ విషయంలోనూ వారికి సున్నితం ప్రధానం.

కాని, వారు జొన్నరొట్టెలు తింటారు. మొక్కజొన్నరొట్టెలు కూడా తింటారు. దంపళ్ళ (వరి) బియ్యం వారు పశువులకున్నూ పెట్టరు.

అన్నట్టు, జొన్నకుడితి తాగిన పశువులు ఎక్కువ పాలు ఇస్తాయి.

ఆపాలలో జిడ్డు ఎక్కువగా వుంటుంది.

అవి చాలా బలం కలిగిస్తాయి.

ఆపాల గుచే వేరు.

ఇలాగ, యెటు చూసినా జొన్నలు మిన్నగా వున్నాయి.

కాని, మన పరిశోధకుల దృష్టీ, మన దంపళ్ళ బియ్యపు ప్రచారకుల బుద్ధీ అంతవరకూ చొరలేదు.

మరబియ్యపు అన్నం తింటూవున్న యిప్పటి వాళ్ళకంటె మిల్లుబియ్యం — అసలు మిల్లే యెరగని వెనకటి తరంవాళ్ళు దృఢంగా వుండివుండడమే వారికి కనపడింది.

అంతే కాని,

వెనకటి తరంవారి ఆదార్ఢ్యం దంపళ్ళబియ్యపు అన్నం తినడంవల్ల కాక, జొన్నన్నం తిన్నవారి రక్తం వారి శరీరంలో యథారూపంతో ప్రవహించడంవల్లనే కలిగిం దని వారికి తోచలేదు.

జొన్నన్నం తిన్నవారి తరాలు దూరం దూరం అయిపోతూ వుండడంవల్లా, వడపోతమీద వడపోత తగలడంవల్లా ఆరక్తం బిగి విరిగిపోయి యిప్పటివాళ్ళిలా పిండిబొమ్మలుగా తయా రవుతున్నారే; గాని, మనకి యీపుట్టిమునక కేవలమూ మరబియ్యంవల్లనే వచ్చింది కా దని వారికి తట్టలేదు.

వరిబియ్యమేనా మాగాణిపంటకంటే మెట్టపంట శ్రేష్ఠ మనికూడా వారికి తెలవలేదు.

దీన్ని పట్టి చూస్తే:

ఈ దంపళ్ళబియ్యపు ప్రచారం మన ప్రచారకులకు పరోపదిష్ట పాండిత్యం కాని స్వయంభువు కానే కాదు.

కొంచెం పరకాయించగలిగితే:

వరిపంట మన భూమిని పాడుచేస్తోంది.

వరిఅన్నం మన జీవితాలు కుశించుకుపచేస్తోంది.

వరిపంట ప్రబలాక ఆత్మశక్తి క్షీణించి, మన జాతికి భావదాస్యం పట్టుకుంది.

చివరికి, ఈదంపళ్ళబియ్యపు ప్రచారం కూడా మనకు భావదాస్యంగానే పరిణమించింది.

జొన్నఅన్నం విడిచిపెట్టి - పైగా వరిఅన్నం తినడం మొదలుపెట్టడంవల్ల తెనుగువాడికి రక్తం విరిగిపోయి, నరాల పట్టు తప్పిపోయి, కళ్లు చీకట్లు కమ్మి, బతుకు భారమయిపోవడం కూడా తెలవని స్థితి సంభవించింది.

ఈస్థితిలో దంపుళ్లబియ్యపు ప్రచారం చాలా గొప్పదిగానే కనపడుతుంది.

కాని అది, సిగరెట్టు మానేసి బీడీ కాల్చడం వంటిది.

దానివల్ల జాతి పురెక్కదు.

అసలు. ఈపాటికి మనం మన ప్రత్యేకతను గుర్తించుకోవాలి.

ఏకాగ్రతా, దీక్షా అలవర్చుకోవాలి.

ఆత్మవిశ్వాసం సంఘటించుకుని, ఆత్మగౌరవం గడించుకోవాలి.

పూంచీ అనేది చూపెంచడం అలవాటు చేసుకోవాలి. మన తెనుగువాడంటే మనమే నిర్లక్ష్యంగా చూడడం మానెయ్యాలి.

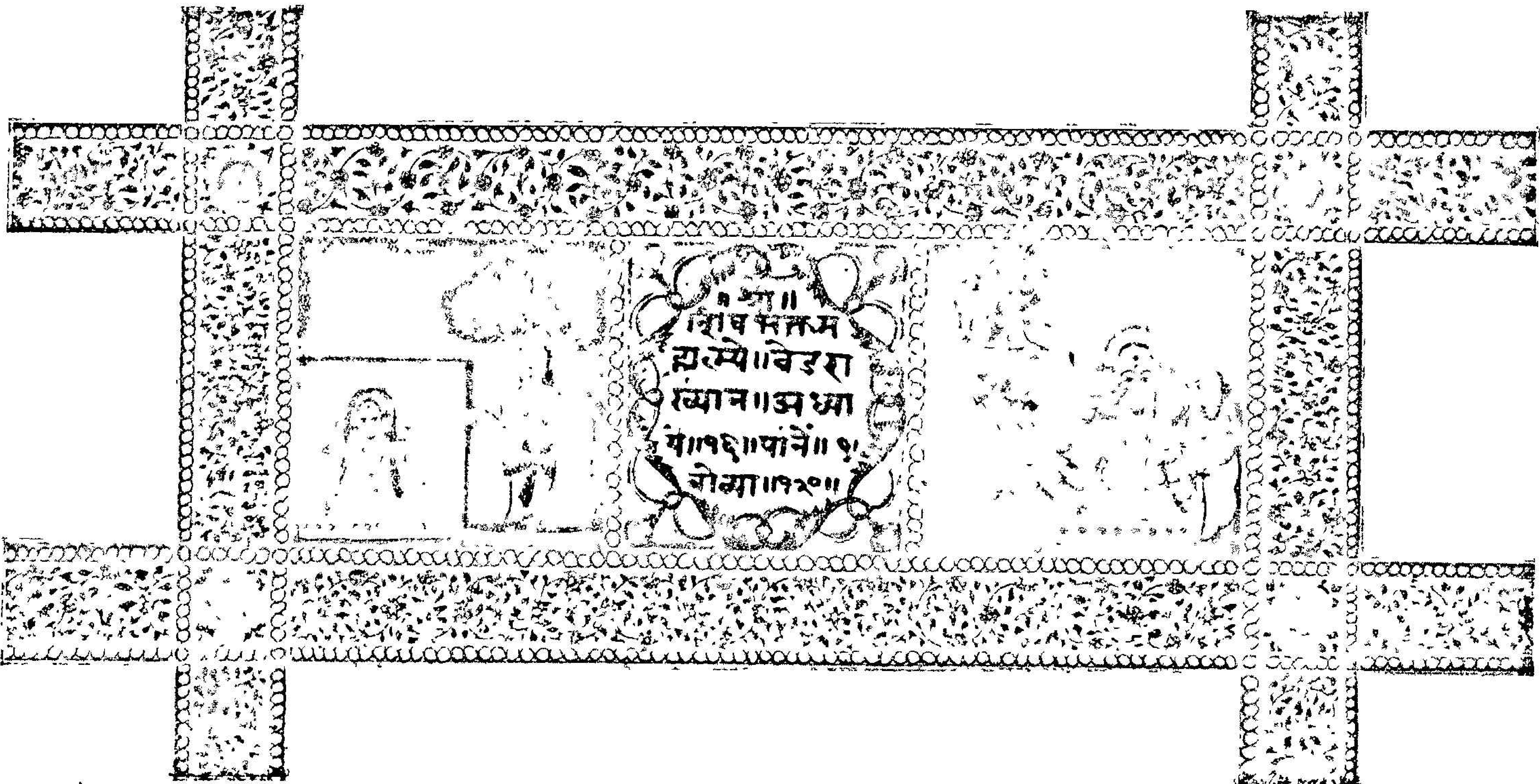
వెకిలితనం విడిచిపెట్టెయ్యాలి.

అన్నిటికంటే ముఖ్యం, మన భోజనపదార్థాలు మార్చుకోవాలి.

భోజనపద్ధతులలో కూడా మార్పులు తెచ్చిపెట్టుకోవాలి.

అప్పుడు గాని మన చరిత్ర మళ్లీ ప్రారంభం కాదు.

—శాస్త్రి

శివభక్తమాహాత్మ్యమునందలి కిరాతాఖ్యానమున మఱియొకరంగము
(శ్రీ కాశీనాథరావుగారి తంజాపుర ప్రాచీనచిత్ర సంగ్రహమునుండి)

8580

8548

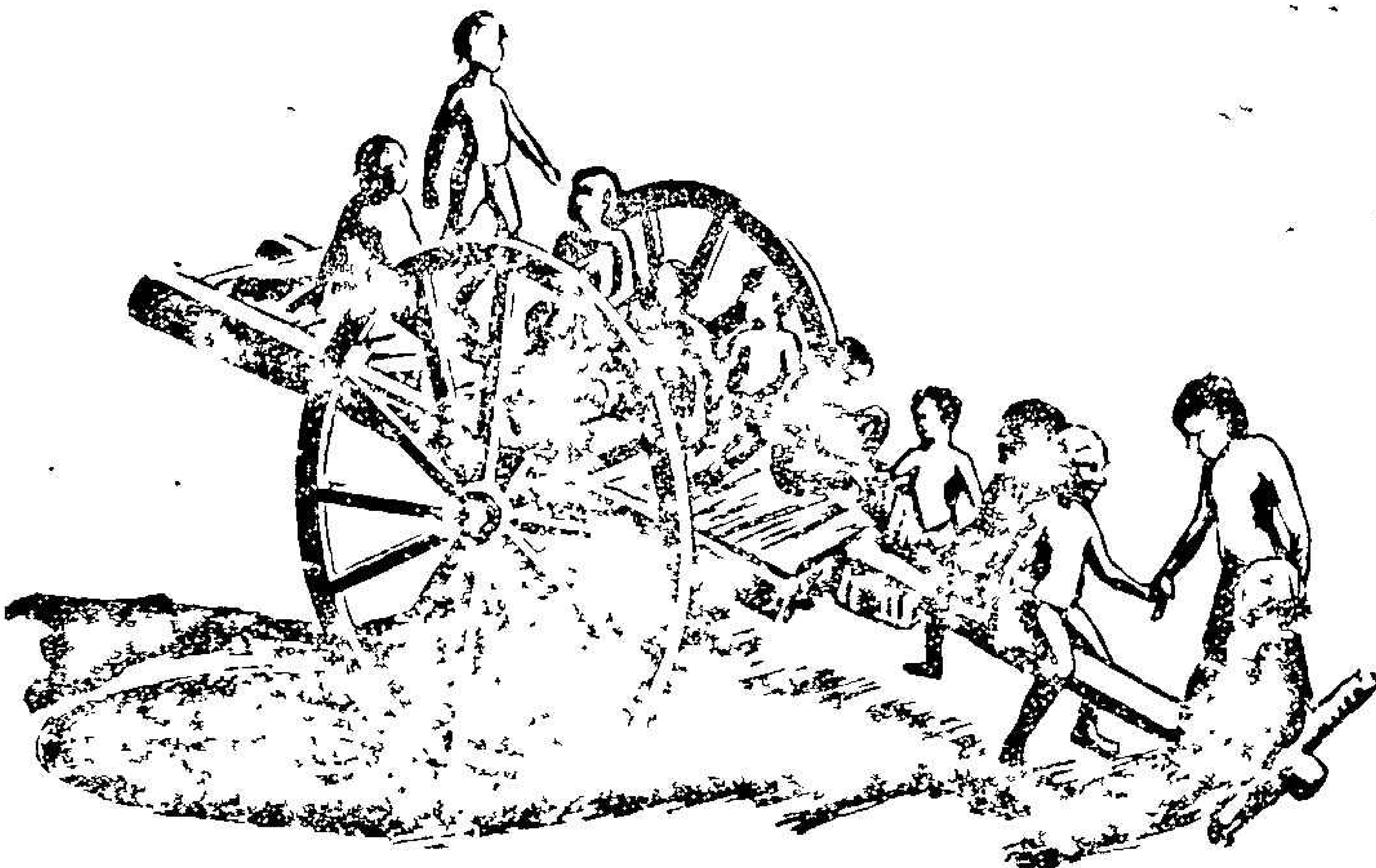
మేదరస్వర్గం

కపికొండల వేంకటరావు

ప్రేమ అనేది చిన్నప్పట్నుంచి ప్రవర్ధమాన మౌతుంటూ తుదకు వివాహంగా పరిణమించేది భాగ్యవంతుల్లోకన్న బీదల్లోనే ఎక్కువ అని అనిపించక మానదు, విన్నవాళ్లందరికీ, మేదరగూడెంలో చెప్పుకునే ఆ వాళ్ల ప్రణయగాథనుబట్టి.

మేదర్లోళ్ల పోతన్న చిన్నగుంటడిగా వున్నప్పు డేం జరిగిందిటా? — నా డొక గుడిసెలో అరుగుమీద కూర్చుని చూస్తూన్నాట్ట. ఎదూరుగుండా ఓ పల్లెడిస్థలం వుంది. ఆస్థలంలో ఓ పాత పాడయిపోయిన బండీ వుంది. ఆబండిమీద కెక్కి సుమారు ఓఇరవై మంది అంతపిల్లం ఇంతపిల్లాం ఆడ మగ వివక్షత లేకుండా కూర్చుని ఆడుకుంటూవున్నారు. కొందరు కాడిమీద, కొందరు వెనుమొనాన్ని, కొందరు మధ్యను మొత్తంమీద అందరూ బండి తేలిపోకుండా జాగ్రత్తపడ్డారు. కాని వాళ్లల్లా ఆడుకుంటూంటే ఓ పెద్దవాడు గబుక్కున దూరాన్నుంచి "ఓరి! మీాయిల్లు వల్ల కాదుగాను. పడిపోతారు. ఆ బండి ఎక్కాకూా?" అని ఆంజనేయుల్లాగు గెంతి వాళ్లను పట్టుకోబోయేడు. ఆపాళంగా బండి మీాదన్న పిల్లలందరికీ దుపెత్తింది. అందరూ కూడా కొందరు బిక్కమొగాల్తో, కొందరు వెక్కివెక్కిఏడుపుల్తో, కొందరు బెదురుచూపుల్తో ఇలాగ్గాభరుగుచ్చుకున్నారు.

ఆ భయపెట్టే మనిషి, అమాంతంగా వాళ్లల్లో ఓచిన్నగుంటని రెండుచేతులా ఎత్తిపట్టేడు. దూరాన్నించి పోతన్న చూస్తూ వున్నాడు. చూస్తూవున్న పోతన్న నింకా చూసినట్టు: గుడిసెలో లోతట్టునుండి వెదుళ్లపేళ్లు చీల్చుకుంటూవున్న ఓముసిల్ది "ఒరేవు! పోతనోయి! పెళ్లాన్ని వాడెత్తుకుపోతున్నాడురో" అంది. పోతన్నకు పట్టరాని దుఃఖం వచ్చేసింది. నిజంగా ఎంచితే పోతన్నకూ ఆగుంటకూ పెళ్లీకాలేదు ఏమీాకాలేదు. అసలు వాళ్లిద్దరికీ పెళ్లి అవుతుందో లేదో. ఊరికే వావి కంది ముసిల్ది.

"ఆబండిమీదకెక్కి సుమారు ఓఇరవై మందికూర్చుని ఆడుకుంటూవున్నారు."

"కన్నమ్మ ఓమూపు తడికెను పురికొస పోస్తూవుంది. పోతన్న ఓనిసనక్ర అల్లుతూ వున్నాడు."

ముసిలిదాని మాట విన్నాడు.కమోసు ఆంజనేయులుమనిషి — ఆ వెంటనే తా నెత్తుకున్నపిల్లని తీసుకొచ్చి పోతన్న నెత్తిమీద కూర్చోపెట్టి "సీప్రెరాం నాకెందుకురా? సీప్రెరాం నాకెందుకురా?" అని వాడి నెత్తి మీద కూర్చోపెట్టినట్టు కూర్చోపెట్టి కిందకు జార్చి తాను మాయమైపోయాడు. బిక్కమొగాల్తోనూ, ఏడుపుమొగల్తోనూ వున్న పిల్లకాయలంతా వెనక్కు చూస్తూ ఆ ఆంజనేయులుమనిషిచేష్టకు పకపకా పకాపకా నవ్వినారు. వాళ్లన్నమాటేమిటి? గూడెం యావన్మందీ ఆవినోదంలో పాల్గొన్నారు.

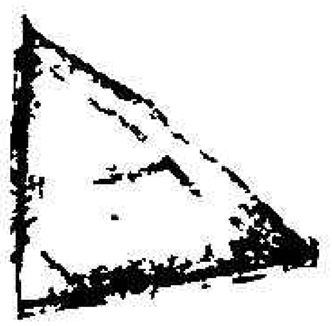
పోతన్న అన్న పైగుంటడు తన నెత్తెక్కి దిగిన గుంటను చూచేడు. ఆగుంటతల్లి దూరాన్నుంచి "ఒలేవు! సియిల్లు మాసిపోను. ఆడినెత్తెక్కి కూకునేకన్న ఇక్కడ కూకుని యీపేళ్లు మణిసిపెడితేం? అణాడబ్బులొస్తయికాదే బుట్టకి!" అని కూకేసింది. గుంట పాఱిపోయింది. గుంటవెనకాతలే పోతన్న చూపులు చెమ్మగిల్లాయి.

గుంటకు ఎనిమిదేళ్లుంటాయి. పోతన్నకు - మతేమన్నా - పంద్రెండేళ్లుంటాయి.

ఆపొద్దుమొదలూ పోతన్న తన ప్రణయగాథకు పునాదివేయడం. గుంటపేరెవరా అని ఆలోచించేవాడు దాన్ని పిలిచేవారి నోటెంట. పిల్లతండ్రి ఎవరా అని తిలకించేవాడు దాన్ని బజారుకు తీసుకెళ్లే మగాడొంక. పిల్ల నవ్వొలికిస్తూంటే ఇక పోతన్న

రూపం తబ్బిబ్బైపోయింది! గబగబా వెళ్లి "ఒలేవు! కన్నమ్మా!" అని కావులించుకు ఎత్తి కుదేసేవాడు. ఒళ్లంతా నలిపేసేవాడు.

కన్నమ్మకు తొమ్మిదేళ్లొచ్చాయి పోతన్నకు మజే మన్నాపద మూడేళ్లొచ్చాయి.

పైబడ్డ ఏడాదిలో ప్రాసెంటంటే — ఆమేదరగూడెంలో వాళ్లిద్దఱికీ మహాజత అని అనుకునేవారు పిల్లలంతా. పెద్దవాళ్లున్నా అనుకునేవారు, "ఇఖ వాళ్లిద్దఱికీ పెళ్లి తప్పని సరిగా చేస్తేనే యీ ప్రపంచంలో ఈడూ జోడూ అనేపదానికి సార్థకం" అని.

గుంటకి పదేళ్లొచ్చాయి. గుంటడికి మజేమన్నా పధ్నాలుగేళ్లు వచ్చాయి.

ఈయేడాదిలో ప్రాసెంటంటే — పోతన్నకూ, కన్నమ్మకూ పెళ్లైందని అష్టాదశ వర్ణాల్లోను పట్నమంతా మోగిపోయింది. కన్నమ్మమెళ్లో పుస్తెమెఱుపు, పోతన్న కళ్లల్లో నిదానంగా సడట్టుకు నిల్చిపోయింది.

పోతన్న కోఇరవైయేళ్లొచ్చాయి. కన్నమ్మ కోపదారేళ్లొచ్చాయి. కన్నమ్మ అత్తింటి కొచ్చి. పోతన్నతో సరాసరి కూచుని, పేడుతియ్యడం, అంచుకొయ్యడం, వెనళ్లె మొయ్యడం, వడపదయ్యడం, ఇలాంటి కులవృత్తిపనుల్లో మసిలేది.

మనువుచనువుకొద్దీ, ఓరోజున వకి దగ్గరసా ఆరుబయట కూర్చున్నారు పోతన్నా కన్నమ్మా యిద్దఱూను. కన్నమ్మ కిచూపు తడికెను పుల్లాస పోస్తూవుంది. పోతన్న ఓపిసకర్ర అల్లుతూవున్నాడు.

ఆసమయంలో వాళ్లచుట్టూవున్న జగత్తు ఎలావుందో ముందుగా ఆకలించి, తరువాత వాళ్ల ఆంతరంగికప్రవృత్తి యోజిస్తే ఎటువంటి వానికైనా బోధపడుతుంది. ఈజగత్తు మిథ్య అనీ, మిథ్యకాదు అసలే లేదనీ, అక్కడున్న దల్లా పోతన్నా కన్నమ్మా ఇద్దఱే అని బోధ పడుతుంది.

నిజంగా చుట్టూవున్న పెంటపోగుల ఖాళి, కసాయిదుకాణంమీదుగా ఎగిరివచ్చే గద్దయీగాల, గుడాకోళ్ల కుక్కమొఱుగు, గుడిసెలయిఱుకు, ఇవేమిన్నీ వాళ్ల మనస్సుల్లో మననం గొల్పడంలేదు. వాళ్ల మనస్సుల్లో పనిచేస్తూవున్న దొకానొక ప్రేమ తరంగము! చిన్ననాటి వాళ్లయొక్క యొకానొక కల!—ఆకలవెలుగునే మెలకువగానే వాళ్లదైన యొకానొక నిదురపోగు.

కన్నమ్మ అంది పోతన్నతో — "ఈయేళ ఓపినసకర్ర ఎవరిచేతుల్లో పడి మెఱిసి

పోతుందో?" అని. పోతన్న "మహారాజులుం గారు పురమాయించేరే ఇది. ఆయనే విసగుకుంటారుట దీంతో" అన్నాడు. కిన్నమ్మ వెంటనే అది "అబ్బో! అబ్బో! ఆకూంత విసినిక్రకే నీ వంత కులుకు కులికిపోతే నే నెంత కులికేదిరా యీచూపుతడిక్కి! ఇది మహారాణీగారు పురమాయించేరు. ఆవిడ దీని వెనకాతనుండి నాట్యమాడతారంట" అంది.

సంతోషాలులు ఇద్దరికీ వెల్లివిరిసిపోయి నాయి పైసల్లాపంతో. ఇద్దరూ వారివారి చేతల్ని అమ్మజూపడానికి ప్రయాణమయి నారు.

ఆరోజు చాలా ఉక్కగావుంది. అంజనీ ప్రియుడు మణ్తోతూరి ఏడుఘడియలు ఉగ్గ బట్టడం ఆరోజునే అన్నట్లు మిక్కిలీ ముక్కి పోతూవుంది జగత్తు అంతా.

మహారాజావారూ, మహారాణీగారూ ఇద్దరూ కోటగోడలమధ్యన వుండి అను కుంటూవున్నారు.

మహారాజావారు "ఇంకా పురమా యించిన విసనకర్ర రాలేదేమిరా?" అని. మహారాణీగారు "ఈగోడ తీసివేసి యిక్క డో చూపుతడికె కట్టించినా బాగుండేది. రవ్వంత యూపిరాడేదేమో?" అని.

ఎంతకూ మేదరవాళ్లెవళ్లూ విసనకర్ర గాని, చూపుతడికెగాని తీసుకుని వచ్చిన జాడ కనపడలేదు. అందుమీద సేవకుల్ని పిలిచి, మహారాజావారు వెళ్లి కనుక్కొని ఆమేదరవాళ్లను తెక్కలు విరిచికట్టి తీసుకు రమ్మన్నారు.

సేవకులు కోటలోంచి వీథిలో కొచ్చి మేదరవాళ్లు వస్తున్నారేమోనని చూచేరు. మేదరపోతన్న, తానానాడు మహారాజులుం గారికోసం అల్లి మహారాజులుంగారికోసం తీసుకువస్తూవున్న విసనకర్ర చేతపుచ్చుకుని తానే విసురుకుంటూ వీథంట నడుస్తూ, కోట కూడా దాటి అవతలవీథి కెక్కడకో పోతూ వున్నాడు.

అందుమీద సేవకులు మేదరపోతన్నను కూకేశారు. కాని పోతన్న వెనక్కు తిరిగి చూడ్డామె. వాని నడకే పరుగులాగుంది. చేతిలోని విసనకర్రతో తన వొళ్లు విసురు కుంటూ పోతూవున్నాడు. వెనకచూపు లేనేలేదు వాని కళ్లల్లో. పోతన్నపెళ్లాం కన్నమ్మ అయినట్టాయినా చూపుతడిక నెత్తి నెట్టుకుని ఒకకేనడక ఒకకేనడక ఊరావలి దబ్బండలంకేసి. తన సీడను మాత్రం తనతోకూడా రమ్మన్నట్టు సంజ్ఞా మాత్రంగా మునివ్రేళ్ల పూమట్టెల్ని సవ్వడి గావిస్తూంది.

సేవకులు వెళ్లి ఆ రెండువింతలూ రెండు మహాసమస్యల్లాగు రాజదంపతులకు విన్న వించారు. రాజదంపతులు ఆమేదరవాళ్ల వెఱ్ఱి యెట్టిదో గ్రహించుదామని, మేడదిగి,

నానాదేశ సందర్శనము

'గ్రహ' వీక్షణము

5. జర్మనీ

యూరపుఖండము మొత్తమునకు జర్మనీ పరిశుభ్రతలో నగ్రతాంబూలమునకు హక్కు గడించుకొన్నది. తీర్చైనరూపము, నీటయినశరీరము జర్మనులకొక యపూర్వమైన అందమును సమకూర్చుచుండును. వారి గృహములుసైతము తుడిచిన యద్దములవలె శుభ్రముగ నుండును. గృహిణుల కార్యములలో గృహపరిష్కృతి ప్రముఖమైనది. జర్మనురైళ్లలో ప్రయాణికుల నిమిత్తము సబ్బులు, తువాళ్లు సదా సరఫరాయుందురు. శుభ్రతలో వారి జాగ్రత్త అంత మేరమీరినది.

వారి రెండవనియమము క్రమపద్ధతి. దేశమునకు, కాలమునకు, వ్యక్తులకు అది మారుపడదు. విహారవనములందును కాలిబాటలలోనే ఒకక్రమమునసే పారాడవలయును. పచ్చికపరపులపై నడయాడుట తప్పు.

ప్రకృతిసౌందర్యవాంఛ బ్రిటిషువారికున్నంత జర్మనులకు లేదు. కాని మందులు మాకులు మొదలగువాని ప్రకటనపత్రములతో కట్టడముల, వీథుల, బజారుల అందమును రూపుమాపుట వారొర్వరు. వాస్తుశిల్పమున వారి కభినివేశము తక్కువ. బెర్లిను అంత రమణీయమైన నగరమేమియు కాదు. కాని ప్రకటనపత్రములకు మాత్రమందు బ్రిటనులోవలె స్థానము సుతిరామూ లేదు. వాణిజ్యదృష్టి, సరకుల నమ్ముకొనవలయునను మాత్రము వారి కున్నదేకాని వ్యాపారసరళి వారికి పరిచితముకాని విద్య.

జాతీయక్రమశిక్షణకు, సంసిద్ధతకును జర్మనులు ప్రథమస్థానము నొసగెదరు. వీనికి తరువాతనే వ్యాపారము. జర్మనీకొరకు వ్యాపారము!

పెద్ద వర్తకసంస్థలు తమ విదేశీయ వాణిజ్య ఋణములను ఎప్పటికప్పుడు విడుదల చేయుచుండును. అది యొక మంచి వ్యాపారసరళి. సందేహములేదు. విదేశములందు గల పరపతిని ఆ సంస్థలవారు కోలుపోవ నిచ్చగింపరు. కాని ఆ విడుదల ఆయానాటి మారకపు విలువ నిర్ణయముల ప్రకారము జరుగుచుండును. వ్యక్తులవలెనే సంస్థలును క్రమశిక్షణకు లొంగితీరవలసినదే.

జర్మనీ పాతమార్కు విలువను తగ్గించి, లక్షలాది జనములను వ్యాకులపాలు చేసినప్పుడు కూడ ప్రజలలో గగ్గోలు పుట్టలేదు. 'ఇదియేటి న్యాయ'మని నోరు మెదపినవాడు లేడు. జర్మనీకొరకు నష్టమునకును తలలొగ్గి తీరవలయును.

ఏ పనికి పూనుకొన్నను పరిపూర్ణముగ చేసి ముగించు నేర్పులో జర్మనులకు కొరతలేదు. పరిపూర్ణత యనునది జర్మనుల ఆదర్శము.

పాండిత్యమునగాని, పరిశోధనలోగాని జర్మనీ వెనుకాడలేదు. పండితులు, పరిశోధకులు అక్కడ వేనవేలు గలరు. కాని బోధకులు అంత తక్కువ. పలువురు మూర్తీభవించిన విజ్ఞానసర్వస్వము లున్నారు. కాని తమకు తెలిసినవిషయముల నితరులకు బోధపరచు నేర్పు మాత్రము వారికి లేదు.

అధికారులకుగాని, అనధికారులకుగాని ఆదరణీయమైనది విషయసమగ్రజ్ఞానము. మిడిమిడిజ్ఞానము-నూటికి నలుబది మార్కులవంటిది- జర్మనులలో నొక లెక్కకు రాదు. పరీక్షలలోకూడ నిదే పద్ధతి. ౧౯౧౪ లో రషియను సైన్యమును మార్కొన్నప్పుడు హిండెన్‌బర్గు ఆ సమరాంగణ ప్రాంతమందలి యొక్కొక్క పాదును విశేవారీగా నెరిగియుండెనట.

ఉద్యోగులు పరిపూర్ణమైన విషయజ్ఞానము కలిగియుండునట్లు శిక్షింపబడుదురు. ఏదో తెలుసునన్నచో చాలదు; వారు నికరమైన తెలివిడి కలిగియుండవల

యును. ఈ నియమమునే తక్కిన అన్నివిషయములందును వారు పాటింతురు. నియమబద్ధత, విధేయత వారి పరమప్రాప్యములు. అవి వారికి 'వేదచోదితమైన' ధర్మములు.

కర్మాగారముల ప్రణాళికలందును, యంత్రసామగ్రి సమాదరణమునను, కాయకష్టమును తగ్గించుటయందును, ప్రమాణీకరణమునను జర్మనులు అహమహమికతో నరుగుచుందురు. యాంత్రికశక్తికి కాయకష్టమునాహుతిచేయుటకును వారు వెనుకాడరు. జర్మనీలో నిరుద్యోగగణము ప్రబలుటకిదియు నొకహేతువు కాకపోదు.

జర్మనీలో వీరారాధన ప్రబలము; కాని సానుభూతి తక్కువ. ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండులవలె జర్మనీ యుద్ధము కారణముగా దుఃఖపడలేదు. యుద్ధమున నాత్మార్పణము కావించిన వీరులకై యది పరితపించలేదుగాని వారి ధైర్యసాహసములకది మురిసినది.

కుటుంబానుబంధము జర్మనులలో మిగుల ప్రశంసాపాత్రముగ నుండును. భర్త - తండ్రి కుటుంబమునకంతకు పెద్ద; సర్వాధికారి. కుటుంబముయొక్క క్రమశిక్షణ యతని యాజ్ఞలలో నుండును. అతని మాట వేదవాక్కు, శాసనము. ఈ సర్వాధికారము కనుసన్నలచేమాత్రమేకాని హింసాపద్ధతులకందు జొక్కముండనేరదు. భార్యలను కొట్టుట అక్కడ స్వప్నమందును ఎరుగరానిది. త్రాగుడు జర్మనులలో చాల పరిమితము. జర్మనుల జీవనము మొత్తముమీద ఆడంబరమెరుగనిది; సామాన్యమైనది మితవ్యయము వారి కాలంబనము.

బాలురకు విద్యనేర్పుట, వ్యాయామశిక్షణ నొసగుట తలిదండ్రుల ప్రథమవిధి. బాలికల గమ్యములు గృహనిర్వహణకృత్యములు గావున వారి విషయమున తలిదండ్రులొకింత యుపేక్షవహించినను తొందరలేదు. కాని బాలుర విషయమున నేమఱపాటు సహింపరానిది. ఇంగ్లండులో నయితే యింతటి నిర్బంధము కానరాదు.

పాఠశాలలలో నుపాధ్యాయులుగూడ బాలుర విద్యావిషయమున దయాదాక్షిణ్యముల కాస్పదమీయరు. వారి విద్యావిధానములు చాల పొందికగానుండి మగలుగొల్పుచుండును వారి సాంకేతికవిద్యాశిక్షణ పరవశింపదగినది.

విద్యాగంధములేని కాయకష్ట మాధునిక ప్రపంచమున కక్కరకురానిదని జర్మనులు నిక్కచ్చిగ నెరుగుదురు. యాంత్రికపరికరములయు, తదుపయోగ, సాధనములయు శిక్షణ జర్మనువిద్యార్థులకు పాఠశాలలు అహంకతో నొసగును.

జర్మనులలో దీర్ఘకేశపాశములు గాయకుల హక్కు. ఇతరులు వాని నేవగింతురు. సామాన్యముగ నక్కడ అందరివి పొట్టిజుట్లే. కొందరుకొందరు సన్యాసిశిరమును తలపింపజేయునంతటి తీరున వెండ్రుకలను కత్తిరించుకొందురు. వారి శిరములను చూచినంతనే అప్పుడే జెయిళ్లనుండి విడుదలయివచ్చిన ఖైదీల శిరములు జ్ఞప్తికి వచ్చును. జర్మనులు తమ శిరస్త్రాణములను ప్రక్కల కొరగచేసికాక నడినెత్తిని ధరింతురు. చొక్కాయిల అడుగుగుండీలు తీసియుంచుట జర్మనులలో గొప్పతప్పిదము.

జర్మనుల వ్రాతలు మిగుల నిడుదలు. విషయములను యథాతథముగ, మరుగువరచక వివరించుట కీదైర్ఘ్యమును వారవలంబించుచుండుట యుక్తముగనే యున్నది. ఆ వ్రాతలలోను నిడుదలగు సమాసపదములు మరింత ప్రాముఖ్యమును బడయుచున్నవి.

జర్మను యువతులు కోరదగినది, విధ్యుక్తమైనది, పరమార్థతః సాధింపదగినది శారీరక, మానసికపుష్టిగల తనయులను దేశమునకు ప్రసాదించి, దానిని బలవత్తరము చేయుట. గృహకార్యములు స్వయముగ నిర్వహించుట వారు పవిత్రధర్మముగ భావింతురు. ఈధర్మనిర్వహణమునకై వారికి గృహకార్యముల ప్రత్యేకశిక్షణ యొసగబడుచున్నది. ఈపవిత్రధర్మమును నిర్వహించుటకు జర్మను యువతులు కుతుకపడుచుందురు.

పంచదార పరిశ్రమ

నాడు — నేడు

గూడూరు వెంకటాచలం

పంచదార పరిశ్రమ చరిత్ర చక్కనికథ. ఈకథ బాగుండకపోతే కథకుని లోపమేగాని చరిత్ర లోపం కాదు. ఈకథలోని అంకెలు ప్రత్యేక పదాలు, శ్రమనిస్తాయి. కాని భారతపరిశ్రమల నిమ్నోన్నతాలు చూచినపుడు ఆశ్రమ తుంతవ్యం.

పంచదారఉపయోగించని రోజులేదు. అయినా అయిదారేళ్ల క్రిందటివరకు దానినిగురించి ఆలోచించలేదు. అనాదికాలంనుంచి వస్తున్నమాంద్యంలో మరిచిపోయాము. రెండుమూడేళ్ల క్రిందటనుంచి ఆంధ్రుల ఆదరం ఎక్కువయింది. టారిఫ్‌బోర్డులు పంచదారకమిటీలు వచ్చి, రాజాశ్రయం, రక్షణకల్గినతర్వాత పంచదారకు ప్రకటబడి ఉరపతి ఎక్కువయింది. మనరాజధానిలో అయిదేళ్ల క్రితం పంచదారఫ్యాక్టరీలు కేవలం నాలుగుమాత్రమే ఉన్నాయి. ౧౯౩౩ ఆఖరుకి ౧౩ అయినవి. ఇంకా క్రొత్తవి బయలుదేరడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. ఈపరిశ్రమ, గతమూ, ప్రస్తుతంకూడ ప్రోత్సాహకరంగానేఉన్నవి. కాని ౧౯౩౪ ఏప్రిల్ నందు షుష్టరుగారు ప్రసాదించిన అదనపుపన్ను, విదేశపుపంచదారమీద అదనపురక్షణసుంకము తీసిపారవేయడం చూస్తే భవిష్యత్తంత ప్రోత్సాహకరముగా లేదు. అయినా దేశీయుల ఉత్సాహకార్యకళాకాళలంతో ఇవన్నిగడిచిపోయి ఇతరదేశములతో తులతూగుతూ ఉండవచ్చును.

ఇతిహాసము

పంచదార మనదేశము ౨౦౦౦ సంవత్సరముల క్రితముకూడా ఉన్నటుల నిదర్శనములు కన్పించుచున్నవి. శబ్దవిచక్షణచేయగా 'శర్కర' అని సంస్కృతములో, 'శక్కర' అని ప్రాకృతంలోను అనాది ప్రయోగము లున్నవి. వైదిక ధర్మములలో అనేకచోట్ల శర్కర ఉపయోగము వివరించినారు. క్రీ. వె. ౬౨౭ ౬౪౦ టాయిసంగ్ అను చైనాచక్రవర్తి కొంతమంది విద్యార్థులను చెరకుపంటను పరిశ్రమను పరిశీలించుటకు బీహారు పంపినాడు. మొత్తముమీద చెరకుపంట పరిశ్రమకూడ ౧౯ వ శతాబ్దారంభమువరకును బాగనే వృద్ధిపొందినది. అప్పుడు భారతదేశము ఇతరదేశములకు కూడ ఎగుమతి చేయుచుండెడిది ౧౮ వ శతాబ్దాంత్యమందు భారతదేశపు పంచదారకు విలువ బాగా ఎక్కువయినది. అప్పుడు ఈష్టుఇండియాకంపెనీవారు ఈ అదనుగైకొని పంచదారను ఇక్కడ చవుకగాకొని ఇంగ్లండునందు లాభమునకు అమ్ముకొనుచుండెడివారు. ౧౭౯౧ నందు నాల్గుపల్లీల పంచదారను బెంగాలునుండి ఎగుమతిచేసినారు. ఆపంచదారను వీశ౧ కి రు ౨-౫-౬ మొ॥ రు ౪-౩-౬ వరకు విక్రయించిరి. ఈ బేరములో కంపెనీవారికి మొత్తముమీద నూటికి ౬-౦-౦ లాభము గిట్టుబాటయినది. తరువాత మనదేశమునుండి పంచదార ఎగుమతులు బాగా వృద్ధిపొందినవి. ౧౮౪౬ లో మనదేశమునుండి ౨౮౦౦౦౦ పుట్లు పంచదారను ఎగుమతిచేసినారు. అజీజ్‌పూరు, గోరఖ్‌పూరులందు ఫ్యాక్టరీలు స్థాపించినారు. ౧౮౪౫ లో మద్రాసురాజధానియందు ప్యారీ, బిన్నీ కంపెనీలవారు పంచదార ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించినారు. ఈ సమయమున ఇంగ్లండు స్వేచ్ఛావర్తకనీతికి గడంగినది. దీవులయందు బానిసలను బాధించి వారికి కూలిలేకుండచేసి తయారుచేసిన పంచదార ఇంగ్లండులోనికి ఎగుమతి అగుట ప్రారంభమయింది. మన దేశములో కూలిఇచ్చి పనిచేయించుటవలన దీవులనుండి వచ్చిన పంచదార అంతచవుకగా గిట్టుబాటుకాలేదు. అందుచేత పరిశ్రమ క్రమేణ క్షీణించుట మొదలిడినది.

తిరిగి ఈ పరిశ్రమను పునరుద్ధరించుటకు షుమారు ఏబది సంవత్సరములు పట్టినది. అయినా కేవల జీవచ్ఛవంగానే ఉన్నది.

ఆధునికయంత్రసామగ్రితో కూడిన ఫ్యాక్టరీలను ౧౯౦౩ లో బీహారులో మొట్టమొదట స్థాపించినారు. ౧౯౦౦ నుండియు మనదేశములోనికి పంచదారదిగుమతి ఎక్కువయినది. ఆయేడాదికాయేడాదికి బాగుగా వృద్ధి పొందినది. యుద్ధసమయములో మాత్రము కొంచెము సన్నగిల్లినది.

సంవత్సరము	దిగుమతిఅయినపంచదార	విలువ
౧౯౧౦-౧౪	౩౩౭౮౨౭౦ పుట్లు	రు ౧౨౭౧౦౦౦౦౦
౧౯౧౪-౧౮	౨౫౮౧౩౨౬ పుట్లు	రు ౬౪౮౦౦౦౦౦

యుద్ధసమయములో విలువ ఎక్కువయినను తక్కువపుట్లను దిగుమతిచేసికొనినాము.

మరల ౧౯౨౩ నుండియు దిగుమతి బాగుగా ఎక్కువయినది. ఈవిధముగా ౧౯౨౯-౩౦ వరకు వృద్ధి పొందినది. ఆసంవత్సరములో ౪౩,౮౪౮౦౦ పుట్ల పంచదారను దిగుమతిచేసికొన్నాము. ఇంతఎక్కువగా ఏసంవత్సరములోను దిగుమతికాలేదు.

ఈసంవత్సరమే మనముకళ్లు తెరిచాము. మనకు ఈపంచదార అనేకదేశములనుండి వచ్చుచున్నది. అందులో జావా, మారిషస్‌దీవులు ప్రాముఖ్యత వహించినవి. ఈక్రింది పట్టికయందు ఏయేదేశములు మనదేశములోనికి ఎన్నిటన్నులపంచదారను దిగుమతిచేయుచున్నవియు, వానివిలువయు తెలుపబడియున్నది.

దేశము	౧౯౧౩--౧౪	౧౯౨౬—౨౭	౨౭-౨౮	౨౮-౨౯	౨౯-౩౦	౩౦-౩౧	౩౧-౩౨	౩౨-౩౩
యునైటడ్‌కింగ్‌డము	౯౦౦ టన్నులు	౯౨౦౦ టన్నులు	౪౦౦ టన్నులు	౪౮౦౦ టన్నులు	౫౯౩౦౦ టన్నులు	౮౪౦౦ టన్నులు	౨౨౯౦౦ టన్నులు	౩౪౯౦౦౦ టన్నులు
సిలోను	౧౦౦ ,,	౨౧౦౦ ,,	౨౮౦౦ ,,	౪౦౦ ,,	౩౬౦౦ ,,	౫౭౦౦ ,,	౧౧౦౦౦ ,,	౧౦౦ ,,
జావా	౫౮౩౦౦౦ ,,	౬౧౧౭౦౦ ,,	౬౯౨౨౦౦ ,,	౮౫౦౮౦౦ ,,	౭౮౧౧౦౦ ,,	౮౦౯౭౦౦ ,,	౩౬౬౮౦౦ ,,	౯౪౮౦౦ ,,
మారిషిస్	౧౩౯౬౦౦ ,,	౧౦౦ ,,	....	....	....	....	....	....
స్ట్రేటుసెటిల్‌మెంటు	౨౯౦౦ ,,	౧౧౦౦ ,,	౧౨౦౦ ,,	౯౦౦ ,,	౬౦౦ ,,	౫౦౦ ,,	౪౦౦ ,,	౨౦౦ ,,
చైనా	౧౫౦౦ ,,	౩౧౦౦ ,,	౩౧౦౦ ,,	౨౧౦౦ ,,	౬౧౦౦ ,,	౫౧౦౦ ,,	౫౦౦౦ ,,	౨౨౦౦ ,,
జపాన్	౧౦౦ ,,	....	౧౦౦ ,,	౩౦౦ ,,	౫౦౦ ,,	....	౧౦౦ ,,	౪౦౦౦ ,,
జర్మనీ	౭౦౦ ,,	౪౯౨౦౦ ,,	౧౬౦౦ ,,	౩౦౦ ,,	౧౫౨౦౦ ,,	౧౧౭౦౦ ,,	౧౫౪౦౦ ,,	౩౦౦ ,,
ఆస్ట్రియా }	౭౪౦౦ ,,	౯౮౦౦ ,,	౩౦౦ ,,	....	౧౪౦౦ ,,	....	౪౦౦ ,,	....
హంగేరి }		౨౬౬౦౦ ,,	౨౩౦౦ ,,	౨౧౦౦ ,,	౩౬౫౦౦ ,,	౧౩౮౦౦ ,,	౬౦౦ ,,	....
నెదర్‌లాండు	....	౩౭౦౦ ,,	౭౦౦ ,,	౧౬౦౦ ,,	౨౫౦౦ ,,	౬౦౦ ,,	౬౦౦ ,,	౫౦౦ ,,
బెల్జియం	....	౧౩౮౦౦ ,,	౪౦౦ ,,	౩౦౦ ,,	౧౮౦౦ ,,	౩౦౦ ,,	౨౦౦ ,,	౨౫౦౦ ,,
జెకోస్లోవికా	....	౨౮౦౦ ,,	౧౧౦౦ ,,	౪౦౦ ,,	౯౭౦౦ ,,	౬౦౦ ,,	౧౧౦౦ ,,	౫౦౦ ,,
ఇటలీ	....	౩౭౦౦ ,,	౨౦౦ ,,	....	....	....	....	....
యునైటెడ్ స్టేట్సు	....	౧౫౫౦౦ ,,	౫౦౦ ,,	౨౦౦ ,,	౨౦౦ ,,	౨౦౦ ,,	౩౦౦ ,,	....
తదితరదేశములు	౧౦౦	౪౮౯౦౦ ,,	౧౮౯౦౦ ,,	౨౦౦ ,,	౯౨౦౦ ,,	౪౪౬౦౦ ,,	౧౧౧౨౦౦ ,,	౯౫౦౦ ,,
మొత్తము	౮౦౩౬౦౦ ,,	౮౨౬౯౦౦ ,,	౭౨౫౮౦౦ ,,	౮౬౮౮౦౦ ,,	౯౩౯౬౦౦ ,,	౯౧౦౨౦౦ ,,	౫౧౬౧౦౦ ,,	౩౬౯౫౦౦ ,,
ఖరీదు	౧౪ కోట్ల ౯ ల.	౧౮ కోట్ల ౩౬ ల.	౧౪ కోట్ల ౫౦ ల.	౧౫ కోట్ల ౮౬ ల.	౧౫ కోట్ల ౫౧ ల.	౧౦ కోట్ల ౫౪ ల.	౬ కోట్ల ౧ లక్ష	౪ కోట్ల ౧౨ లక్ష

దిగుమతి పన్నులు

ప్రతిదేశమందును ఆదేశపు పరిశ్రమలను రక్షించుటకై దిగుమతిపన్నులను విధించెదరు. దీనివలన ఆదేశ పరిశ్రమలు అభివృద్ధిచెందుటకై సావకాశము దొరకును. మనదేశమందు ఈ రక్షణ ఎప్పుడును సరిగాలేదు. మొదటలో మనదేశములోనికి దిగుమతియగు పంచదారపన్ను నామమాత్రముగా నుండెడిది అందుచే జావా, హోవాయిదీవులలోని పంచదారయంతయు ఇక్కడి కెగుమతియగుచు చెల్లిపోవుచుండెడిది. ప్రభుత్వమువారు గూడ ప్రజాందోళనము గుర్తెరింగి నెమ్మదిగా పంచదార మీద దిగుమతిపన్నును హెచ్చుచేయుచు తరువాత కేవలము రక్షణసుంకముగా బనర్చిరి.

౧౮౯౪ - ౧౯౧౫ వరకు నూటికి రు ౫-౦-౦

౧౯౧౬ - ౧౯౨౧ మార్చివరకు ౧౦౦-కి రు ౧౦ ౦-౦

౧౯౨౧ - ౧౯౨౨ జూన్ వరకు ౧౦౦-కి రు ౧౫-౧-౦

౧౯౨౨ - ౧౯౨౫ జూన్ వరకు ౧౦౦-కి రు ౨౫-౦-౦

౧౯౨౫ జూన్ - ౧౯౩౦ ఫిబ్రవరి వుట్టికి ౧౯-౪-౦ చొ (౯౦-౦-౦ టన్ను ౧-కి)

౧౯౩౦ ఫిబ్రవరి - ౧౯౩౧ సెప్టెంబరు వు. ౧-కి ౩౮-౧౩-౬ చొ. (టన్ను ౧-కి ౧౮౧-౪-౦)

పై పన్నులో ౩౦-౧౫-౨ మాత్రమే అసలైన రక్షణసుంకము. మిగిలిన ౭-౧౪-౪ అదనపురక్షణగావిధించిరి. దీనినిప్పుడు తీసివైచినారు. కనుక ఇప్పుడు విదేశపు పంచదారమీద వు ౧ కి ౩౦-౧౫-౨ రక్షణసుంకము మాత్రమే యున్నది. ౧౯౨౫ నుంచి పన్నులువిధించుచున్న పంచదార దిగుమతిఆగలేదు. దీనివలన ప్రభుత్వము వారికి కిందతెలుపబడినటుల రక్షణసుంకమువచ్చినది.

౧౯౦౦ - ౧౯౦౧	౫౩ లక్షల రూపాయలు
౧౯౨౯ - ౩౦	౮ కోట్లు ౭౦ లక్షలు
౩౧ - ౩౨	౮ కోట్లు
౩౨ - ౩౩	౬ కోట్లు ౮౪ లక్షలు
౩౩ - ౩౪	౬ కోట్లు ౧౦ లక్షలు

ఇంత రక్షణసుంకము వచ్చుటకుగాను ఎంత పంచదార దిగుమతిఅయినది ఈక్రింది పట్టికయందు తెలుపబడినది.

సంవత్సరము	దిగుమతిఅయినపంచదార టన్నులు	ఖరీదు కోట్లు	లక్షలు
౧౯౧౩-౧౪	౮౦౩౬౦౦	౧౪	౨౯
౨౬ ౨౭	౮౨౬,౯౦౦	౧౮	౩౬
౨౭-౨౮	౭౨౫౮౦౦	౧౪	౫౦
౨౮-౨౯	౮౬౮౮౦౦	౧౫	౮౬
౨౯-౩౦	౯౩౯౬౦౦	౧౫	౫౧
౩౦-౩౧	౯౦౧౨౦౦	౧౦	౫౪
౩౧-౩౨	౫౧౬౧౦౦	౬	౧
౩౨-౩౩	౩౬౯౫౦౦	౪	౧౨
౩౪ అక్టోబరు వరకు	౧౬౨౦౦౦	౧	౭౦

౩౦-౩౧ లోని రక్షణతరువాత దిగుమతులు ఎటులతగ్గిపోయినదియు పైపట్టికవలన గోచరమగును. అయినను గత ఏప్రిల్ వరకును ఉన్న టన్ను ౧ కి ౧౮౧-౪-౦ రక్షణసుంకము ఎక్కువయని చెప్పుటకు వీలులేదు. ప్రక్కపుటలోని తొలిపట్టికలో గన్పరిచినటుల వివిధదేశములందు పంచదారమీద విధించు రక్షణసుంకమును గాంచిన ఇది తగుమాత్రమే యనిపించును.

౧౯౨౯ నాటికి ౨౭౫౦౦౦౦ యకరములు చెరుకుక్రింద సాగుబడిలో ఉన్నది. అనగా ప్రపంచమంతటను చెరుకు సాగుబడియగుచున్న భూమిలో నాల్గవవంతు ఖరీదుకట్టిన ఇందులో పండినచెరుకు ౫౨ కోట్ల రూపాయలగుచున్నది. అయినను అప్పటికి ఏటేటా ౨౧ కోట్ల రూపాయిల పంచదార దిగుమతి అగుచున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో టారిఫ్‌బోర్డువారు ౧౯౩౧లో భారతదేశ పంచదార పరిశ్రమకు ౧౫ సం॥ రక్షణ కోరిరి. ౧౫ సంవత్సరములలో మొదటి ౭ సం॥లు టన్ను ౧-కి ౧౪౫-౦-౦ చొ॥ మిగిలిన ౮ సంవత్సరములును టన్ను ౧-కి ౧౨౫-౦-౦ ఉండవలెనని తెల్పియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు ఈ సూచనల కంగీకరించి రక్షణ యొసంగిరి.

దేశము	తూకము	రేటు	వివరములు
భారతదేశము	టన్ను ౧ కి	౧౮౧-౪-౦	ఇందులో ౩౬-౪-౦ అదనపుపన్ను ౧౪౫-౦-౦ మాత్రమే రక్షణసుంకము. అదనపు పన్ను గత ఏప్రిలునందు రద్దుచేయబడినది.
జర్మనీ	౧౦౦ కి లోలకు (౨౦౨-౪ పౌను)	౨౮-౧౨-౦ లేక టన్ను ౧ కి ౨౮౭-౮-౦	
జకోస్లోవికా	౧౦౦ కి లోలకు	౧౪-౦-౨ లేక టన్ను ౧ కి-౧౪-౦౧-౮	
ఫ్రాంసు	౧౦౦ పౌనులకు	౧౪-౦-౨ లేక టన్ను ౧ కి ౩౧౩-౮-౦	జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఐరిషు ఫ్రీ స్టేటునందలి రక్షణసుంకములను భారతదేశము సుంకములతో పోల్చి చూడుడు.
యునైటెడ్‌కింగ్‌డమ్	టన్ను ౧ కి	౧౭౩-౧౦-౪	
ఐరిషుఫ్రీస్టేటు	టన్ను ౧ కి	౩౪౨-౧-౪	
కెనడా	టన్ను ౧ కి	౨౦౮-౧౦-౦	
ఆస్ట్రేలియా	టన్ను ౧ కి	౧౩౨ ౦-౦	
దక్షిణాఫ్రికా	టన్ను ౧ కి	౧౨౦-౫-౦	

రక్షణ ఫలితము

రక్షణవలన సద్యః ఫలితము వచ్చినదని చెప్ప వచ్చును. షుమారు ౧౦౦ క్రొత్తఫ్యాక్టరీలు స్థాపించినారు. వీనిలో ఒక్కొక్కదానిలో సగటున ౬౦౦ టన్నుల చెరుకు ఖర్చగుచున్నది. ఫ్యాక్టరీలు హెచ్చుగుట మనము ఏటేటా దిగుమతిచేసుకొనుచున్న పంచదార యంత్రాలయముల విలువ చూచిన బాగుగా తెలియును.

సంవత్సరము	సామాను దిగుమతిఅయినదేశములు — సామానుఖరీదు, లక్షలలో				
	యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్	జర్మనీ	బెల్జియం	ఫ్రాంసు	మొత్తము
౧౯౨౮ - ౨౯	౧౬౩౦	౨౩	...	౬౧	౧౭౧౪
౨౯ - ౩౦	౮౪౯	౮	౩	౩౦	౮౯౦
౩౦ - ౩౧	౧౦౮౨	౨౩	...	౨౩౦	౧౩౬౮
౩౧ - ౩౨	౨౬౨౨	౧౧౮	౨౨	౨౨౨	౩౦౧౪
౩౨ - ౩౩	౯౧౪౮	...	...	...	౧౫౩౧౧
౩౩ - ౩౪	౧౬౬౮౯	...	...	...	౨౭౭౭౦

"త్రాగేవాడు ఇచ్చును తాళ్లపన్ను" అను సామెత యున్నది. ఆలాగున ఈపన్నులన్నియు కొనుగోలుదారు భరింపవలసియుండు ననుకొనెదగు. కాని అట్టి అవసర మేమాత్రమును లేదు. ఈపన్నులవలన స్వదేశీపంచదార విదేశీపంచదారకంటె మణుగు ౧కి ౨-౦-౦ తక్కువగా దొరుకుచున్నది. అయినను మనదేశమందలి పంచదార చవుకఅయి అందరికి అందుబాటులో నుండుటకు అనేకసమస్య లున్నవి.

౧. యు. పి. బీహారునందు పంచదారఫ్యాక్టరీలు విపరీతముగా బయలుదేరినవి. మద్రాసు, బెంగాలు రాజధానులందు ఫ్యాక్టరీలు చాలా తక్కువగా నున్నవి. వివిధరాజధానుల కెగుమతిచేయుటకు రైల్వేరేట్లు అనుకూలముగా నుండవలెను.

౨. పంచదార పరిశ్రమయందు ప్రస్తుతము వృథాగా పోవుచున్న మొలాసుల నుపయోగపరుపవలయును.

3. అధమము సాలుకి ఆరునెలలయినను యంత్రాలయములు పనిచేయుటకు వీలుండునట్లుగా చెరుకుపంట యుండవలెను.

ఆధునికవిధానముల ప్రాముఖ్యత

మనదేశంలో చెరుకునుంచి బెల్లంవండడం తరతరాలబట్టి వస్తోంది. కాని ఇది ఆర్థికంగా ఆరోగ్యరీత్యా ఎంత లాభకరము అనేవిషయ మాలోచించాలి. ఆరోగ్యం గురించి వాదవివాదాలు ప్రబలాయి ఆర్థికరీత్యా ఇది దేశానికి నష్టకరమని సుప్రసిద్ధ ఆర్థికవేత్తల అభిప్రాయం. దీనినే ౧౯౩౧లో పంచదార కమిటీవారు తమ నివేదికయందు తెలియపర్చారు.

"భారతదేశమందు పండు చెరుకులో నూటికి (రసములో) ౧౨ వంతులు పంచదారఉంటుంది. ఆధునికవిధానా లవలంబించిన నూటికి ౯౩ వంతులు తీయవచ్చు. ప్రస్తుతము బెల్లమువండుటచేత నూటికి ౭/౯ వంతులుమాత్రం తీస్తున్నారు. జావాలో నూటికి ౧౧ వంతులు సామాన్యంగా తీస్తారు"

దీనినిబట్టి చూడగా జావాలోకంటె మనము రసంలోనుంచి నాల్గువంతులు తక్కువ తీస్తున్నాము.

భారతదేశమందు చెరుకురసమునుండి తీయుచున్న పంచదార:

సంవత్సరము	నూటికివంతులు	జావాలో
౧౯౨౩ - ౨౪	౭. ౪౫%	
౧౯౩౧ - ౩౨	౮. ౮౯%	౧౧. ౯౨
౩౨ - ౩౩	౮. ౬౬%	

ప్రస్తుతము మనదేశమందు కూడ కొన్ని ఫ్యాక్టరీలలో నూటికి ౧౧ వంతులు తీయుచున్నారు. ప్రాతపద్ధతులవలన మనదేశమందు షుమారు ౩౦ లక్షల టన్నులబెల్లము తయారగుచున్నది. ఈ బెల్లము కొంత బెల్లముగనే ఉపయోగపడుచున్నది. మరికొంత బెల్లము నుండిపంచదారచేయు ఫ్యాక్టరీలయందు ఉపయోగించుచున్నారు. బెల్లమునుండి పంచదారతీయుట అంత లాభదాయకము కాదు. అందువలన అట్టిఫ్యాక్టరీల సంఖ్య మిగిలినవానితో పోల్చి చూచిన తక్కువగనే యున్నది.

ఈ క్రిందిపట్టికయందు బెల్లమునుండి పంచదార తయారుచేయుచున్న ఫ్యాక్టరీలసంఖ్యయు, ఎంతబెల్లము కరిగించినదియు, నూటికి ఎన్నివంతులు పంచదార వచ్చినదియు తెలుపబడినది.

సంవత్సరము	బెల్లమునుండి పంచదారతీయు ఫ్యాక్టరీల సంఖ్య	కరిగించినబెల్లము టన్నులు	తయారయిన పంచదార టన్నులు	౧౦౦కి ఎన్ని వంతులు ఆయినది
౨౩-౨౪	౨౨	౧౨౦౩౦౧	౫౬౪౦౬	౪౬.౮౮
౨౫	౧౩	౬౮౪౫౧	౩౫౫౯౩	౪౯.౦౭
౨౬	౧౯	౭౩౯౧౪	౩౮౪౦౯	౫౧.౯౬
౨౭	౨౨	౧౧౨౬౭౧	౫౮౦౮౮	౫౧.౫౫
౩౧-౩౨	౧౭	౧౨౬౧౫౯	౬౯౫౩౯	౫౫.౧౨
౩౩-౩౪	౨౨	౧౬౨౦౦౦	౯౧౦౦౦	౫౬.౧౭

చెరుకునుండి బెల్లము, దానినుండి పంచదారచేయుటలో చాలానష్టమున్నది. ౧౦౦ మణుగుల చెరుకునతీసుకొని బెల్లమువండి దానిలోనుండి పంచదారతయారుచేసిన ౫౼ మణుగుల పంచదారవచ్చును. ఆనూరుమణుగుల చెరుకునుండి సరాసరి పంచదార తయారుచేసిన ౯ మణుగులవరకు వచ్చును. అనగా దీనివలన ౩౼ మణుగుల పంచదార లాభము వచ్చుచున్నది. అందువలన చెరుకురసమునుండి పంచదారచేయు ఫ్యాక్టరీలసంఖ్య నానాటికి వృద్ధియగుచున్నది ఈ దిగువపట్టికలో చెరుకురసమునుండి పంచదారను తయారుచేయుచున్న ఫ్యాక్టరీల సంఖ్యయు, వానిలో తయారయిన పంచదారయు, నూటికి ఎన్నివంతులు వచ్చినదియు తెలుపబడినది.

సంవత్సరము	ఫ్యాక్టరీలసంఖ్య	తయారయిన పంచదార టన్నులు	ఎన్నివంతులు వచ్చినదియు నూటికి	జావాలో ౧౦౦కి ఎన్ని వంతులు వచ్చినదియు నూటికి
౧౯౧౯-౨౦	౧౯	౨౩౩౦౦	...	...
౨౩-౨౪	౨౩	౩౮౩౧౨౪	౭.౪౫%	౧౧.౪౪%
౨౬-౨౭	౨౫	౬౨౯౪౧	౮.౪౭%	౧౦.౮౫
౩౦-౩౧	౨౯	౧౧౯౮౫౯	౯.౦౯	౧౧.౪౩
౩౧-౩౨	౩౨	౧౫౮౫౮౧	౮.౮౯	౧౧.౯౨
౩౨-౩౩	౫౭	౨౯౦౧౭౭	౮.౬౬	...
౩౩-౩౪	౧౩౫	౭౦౦౦౦౦	౮.౯	...

చివరను ఇచ్చిన ఫ్యాక్టరీలసంఖ్యలో కొన్ని ౧౯౩౪ జనవరి ౧౫వాడు వచ్చిన భూకంపమువలన పాడయిపోయినవి. రక్షణ ఇచ్చినప్పటినుండి రోజుకి రోజూ క్రొత్త ఫ్యాక్టరీలు, నూతన విధానా లవలంబించడంచేత మన దేశంలో ......

పంచదార కావలసినదానికంటె ఎక్కువ తయారగుచున్నదా?

ప్రతిదేశమందును ఉత్పత్తికిని విడుదలకును సామరస్య ముండవలెను. లోగడ గనబరిచినటుల భారతదేశ పంచదార పరిశ్రమ దినదినాభివృద్ధి పొందుచుండిన ఇతర దేశములందువలె మనదేశమందు కూడ పంచదార విస్తారముగా నిలువయుండిపోవు నని సందేహముండవచ్చును. ఇంపీరియల్ షుగర్ టెక్నాలజిష్టు శ్రీ వాస్తవాగారు ౧౯౩౫ ఆఖరకు మనకు కావలసినదానికంటె ౬౦౦౦ టన్నులు నిలువయుండునని అంచనా వేసియున్నారు. ఆయన అంచనా ప్రకారము దిగుమతిపట్టికయందు మనదేశము మొత్తమునకు కావలసిన పంచదార అంకులో మనదేశమందు తయారగుచున్న మొత్తమును తెలుపబడియున్నవి.

పంచదార	౧౯౩౧-౩౨	౩౨-౩౩	౩౩-౩౪	౩౪-౩౫
ఖర్చుఅయిన లేక కావలసినది	౯౮౨౫౪౦ ట.	౯౪౦౦౦౦ట.	౯౪౦౦౦ ట.	౯౪౦౦౦౦ ట.
మనదేశమందు తయారయినది	౪౭౮౦౦౦ ట.	౬౨౬౦౦౦ ట.	౮౮౬౦౦౦ ట.	౯౪౬౦౦౦
దిగుమతిఅయినది లేక మిగిలిపోయినది	౫౦౪౫౪౦ట.	౩౧౪౦౦౦ ట.	౫౪౦౦౦ ట.	౬౦౦౦ ట. మిగిలిపోవును

పై అంకెలను పట్టిఅయినను ఈ ౬౦౦౦ టన్నులు ఎక్కువయని చెప్పటకు వీలులేదు. ౩౧-౩౨ అంకెలను బట్టి చూచిన పంచదారఖర్చే తగ్గట కానిపించుచున్నది. మనదేశమందు పరిశ్రమ బాగుగా వృద్ధిపొంది ఖరీదు తగ్గుటతోడనే ఇంకను ఎక్కువ ఖర్చు కావచ్చును.

(౧) వర్తకమాంద్యము తగ్గినకొలదియు ఎక్కువ పంచదార ఖర్చుఅగును.

(౨) పంచదారఖరీదు తగ్గిన కొనుబడి ఎక్కువగును.

ఇందుకు నిదర్శనముగా ౧౯౨౯-౩౦ లో మణుగు ౧ కి ౯-౦-౦ అమ్మినపుడు ౧,౨౧౫,౫౮౫ టన్నులు ఖర్చుఅయినది. ౧౯౩౦-౩౧ లో మ ౧ కి ౮-౧౧-౦ అయినప్పుడు ౧౩౪౯౨౩ టన్నులు ఖర్చు అయినది. దీనినిబట్టి మ. ౧కి ౦-౫-౦ తగ్గుటచే ౧౯౩౩౮ టన్నులు ఎక్కువ ఖర్చుఅయినది.

(3) ప్రజలు విస్తారము బెల్లము వాడుచున్నారు. కాలక్రమేణ బెల్లమంతయు పంచదారవాడుటలోనికి మారును.

ఈ క్రిందిపట్టిక యందు మనిషి ౧ కి ఎన్ని పౌనుల బెల్లము, ఎన్ని పౌనులపంచదార వాడుచున్నదియు తెలియబర్చబడినది

సంవత్సరము	మనిషికి వాడిన పంచదార	మనిషికి వాడిన బెల్లము	మనిషికి మొత్తము వాడిన బెల్లము పంచదారకలిపి
౧౯౨౩-౨౪	౪ ౩/౪ పౌనులు	౧౬ ౩/౪ పౌనులు	౨౧ ౧/౪ పౌ
౧౯౨౯-౩౦	౮ ౩/౫ ,,	౧౧ ౯/౧౦ ,,	౨౦ ౩/౪ ,,
౩౦-౩౧	౭ ౫/౫ ,,	౧౪౨ ,,	౨౨ ౧/౫ ,,
౩౧-౩౨	౬ ,,	౧౩ ౩/౫ ,,	౨౩ ౩/౫ ,,
౩౨ ౩౩	౫ ౪/౫ ,,	౨౦ ౨/౫ ,,	౨౬ ౧/౫ ,,

పై పట్టికను చూచిన అసలుపంచదార బెల్లము వాడుటయందే వృద్ధికన్పడుచున్నది దేశము ఆర్థికస్థితి బాగుపడిన ప్రపంచమందు అన్ని దేశములతో సమానముగ మనముకూడ వాడుతాము. ప్రస్తుతము పంచదార వాడుటయందు మన దేశము వెనుకబడియున్నది. ఈ దిగువపట్టికయందు మనిషి ౧ కి వాడుపంచదార మొత్తము తెలుపబడియున్నది.

సగటున మనిషికి వాడుచున్న పంచదార

దేశము	౨౯-౩౦	౩౦-౩౧
యూరపు		
జర్మనీ	౫౫.౮ పౌనులు	౫౫.౬ పౌనులు
జకోస్లొవికా	౬౧.౧ ,,	౬౦.౨ ,,
ఆస్ట్రియా	౭౨.౧ ,,	౬౪.౪ ,,
స్విట్జర్‌లెండు	౯౩.౭ ,,	౯౮.౫ ,,
ఫ్రాంసు	౫౫.౩ ,,	౫౭.౩ ,,
బెల్జియం	౬౧.౯ ,,	౬౧.౭ ,,
యునైటడ్ కింగ్‌డమ్	౯౬.౮ ,,	౧౦౮.౫ ,,
డెన్మార్కు	౧౧౫.౭ ,,	౧౧౯.౩ ,,
యూరపు సగటున	౩౯.౫ ,,	౪౨.౧ ,,
చైనా	౪.౯ ,,	౪ ,,
ఇండియా	౨౦.౫ ,,	౨౨.౨ ,,
జపాను	౨౮.౨ పౌనులు	౨౭.౨ పౌనులు
పర్షియా	౨౪.౭ ,,	౨౨ ,,
ఆసియాసగటు	౧౫.౪ ,,	౧౫.౯ ,,
ఆఫ్రికా	౧౩ ,,	౧౨.౩ ,,
అమెరికా	౭౯ ,,	౭౪౯ ,,
ఆస్ట్రేలియా	౧౧౧.౧ ,,	౧౦౭౮ ,,
ప్రపంచం మీద సగటున	౩౦.౪ పౌనులు	౩౦.౮ పౌనులు

చెరుకుపంట

పంచదారపరిశ్రమకుగాని, బెల్లమునకుగాని, తినుటకుగాని ఏటేట ౫ కోట్ల, ౫౦ లక్షల టన్నుల చెరకును పండించుచున్నారు. ఇందులో అధికభాగము యు. పి. యందు పండుచున్నది. సర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారు బట్లరు పరిశోధనాలయముపట్టప్రదానోత్సవసందర్భమున మాట్లాడుచు మద్రాసు బొంబాయిరాజధానులందు పంటచెరకుఒక్క మారటు, గోరఖపూరుజిల్లాలయందు పండుచున్నదని వాక్రుచ్చియున్నారు.

అయినను చెరుకుపంట ప్రోత్సాహకరముగా యున్నదని చెప్పుటకు వలనుపడదు. చెరుకునందు సరియైన విత్తనములు నాటుటలేదు. స్వభావతఃపూర్వాచారపరాయణులైన భారతదేశపురైతు వానినుపయో

గింపను. ఈపంట అన్నిరాష్ట్రములందును సమానముగ లేదు. ఈదిగువపట్టికయందు ఏయేరాష్ట్రములందు ఎన్ని యకరములు సాగుబడిలోయున్నదియు తెలుపబడినది.

రాష్ట్రము	యకరముల సంఖ్య	మొత్తము సాగుబడిలో నూటికి వంతులు
యు. పి.	౧౮౩౧౦౦౦	౫౧.౭
పంజాబు	౪౬౮౦౦౦	౧౪.౬
బీహారుఒరిస్సా	౪౧౭౦౦౦	౯.౯
బెంగాలు	౨౫౧౦౦౦	౮.౨
మద్రాసు	౧౨౦౦౦౦	౩.౬
బొంబాయి	౧౦౨౦౦౦	౩.౩

ఇప్పుడిప్పుడు క్రొత్తవిత్తనముల వాడుటయందు యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ౩౩-౩౪ లెఖలప్రకారము మొత్తము చెరుకుసాగుబడి సగమునకుపైగా క్రొత్తవిత్తనములతో చేయుచున్నారు.

సంవత్సరము	క్రొత్తవిత్తనములచేసాగగుచున్న యకరముల సంఖ్య
౧౯౨౩-౨౪	౬౦౬౦౪
౧౯౩౦-౩౧	౭౧౮౦౯౪
౩౧-౩౨	౧౧౮౦౪౮౯
౩౨-౩౩	౧౭౧౪౩౭౭

విత్తనము ఉపయోగించుటయందు తగుజాగ్రత్త వహింపవలయును. యు. పి. వ్యవసాయశాఖవారి నివేదిక ప్రకారము కోయంబుత్తూరు నెం. ౨౧౫ మామూలు పరిస్థితులయందు బాగుగనే యుండును. కాని దీనికి తెగుళ్లు వచ్చిన ఏమాత్రమును నిలుబడజాలదు. తెగుళ్లఘాటికాగుటకు నెం॥ ర్లు ౨౦౦-౨౪౪ బాగుగ యుండును. దేశవాళీవిత్తనమువలన య ౧-కి ౧౩ టన్నులగుచుండిన కోయంబుత్తూరువిత్తనములచే ౩౬ టన్నులవరకు పండుచున్నది.

మనరాష్ట్రమందు ౧౯౩౨-౩౩ లెఖలప్రకారము లక్షఎకరములచెరుకు సాగగుచున్నది. ఇక్కడ ఉష్ణము ౨౦-౨౬ డిగ్రీలమధ్యయుండును. అందుచేత కోయంబుత్తూరువిత్తనములు బాగుగకావేమో! (?) అయినను కృష్ణాజిల్లాయందు కోయంబుత్తూరువాడినచోట ౪౦ టన్నులుకూడ అయినది. టారిఫ్‌బోర్డువారి లెఖలప్రకారము చెరుకు మ ౧-కి ౦-౮-౦ మొదలు ౦-౧౨-౦ వరకు ఖర్చగుచున్నది కాని ప్రస్తుతము ౦-౪-౦ మొ॥ ౦-౬-౦ వరకు గిట్టుబాటగుచున్నది.

పండినచెరుకంతయు అనేకవిధముల యుపయోగించుచున్నాము.

౧. మామూలురసమునుండి పంచదార తయారుచేయుట

౨. బెల్లముచేయుట

౩. గ్రామాదులందు బెల్లపుపాకము, ముతకపంచదారచేయుట

౪. విత్తనములకు

౫. పచ్చిచెరుకుగనే ఉపయోగించుట

పై విధముల ఎంతఎంత చెరుకు ఏటేట ఉపయోగింపబడుచున్నదో క్రిందిపట్టికయందు గన్పరుపబడినది.

సంవత్సరము	ఫ్యాక్టరీలలో ఉపయోగించినది	బెల్లమునుండి పంచదార చేయుటకు	గ్రామములందు ముతక పంచదారకు	ఊరికే నములుటకు	బెల్లముగా ఉపయోగించుటకు	మొత్తము
	టన్నులు	టన్నులు	టన్నులు	టన్నులు	టన్నులు	టన్నులు
౨౩-౨౪	౫౧౪౦౦౦	౧౨౦౩౦౦౦	౪౦౦౦౦౦	౫౩౦౦౦౦౦	౨౮౪౪౭౦౦౦	౩౭౪౫౦౦౦౦
౨౫	౪౩౪౦౦౦	౬౭౫౦౦౦	౪౦౦౦౦౦౦	౫౧౨౦౦౦౦	౧౯౬౨౮౦౦౦	౨౯౩౬౬౦౦౦
౩౦	౧౩౧౮౦౦౦	౫౮౮౦౦౦	౪౦౦౦౦౦౦	౫౨౫౦౦౦౦	౨౪౬౩౬౦౦౦	౩౫౮౭౦౦౦౦
౩౧	౧౮౭౩౦౦౦	౧౨౬౨౦౦౦	౫౦౦౦౦౦౦	౫౪౦౦౦౦౦	౨౯౭౮౧౦౦౦	౪౩౩౧౬౦౦౦
౩౨-౩౩	౩౩౫౦౦౦౦	౧౬౨౦౦౦౦	౫౫౦౦౦౦౦	౫౫౦౦౦౦౦	౩౪౫౯౫౦౦౦	౫౦౦౦౦౦౦౦

చెరుకు పంటనుబట్టియే ఆయారాజధానులందు ఫ్యాక్టరీలు వృద్ధిపొందుచున్నవి. ఈ దిగువపట్టికయందు ఆయారాజధానులందు పనిచేయుచున్న ఫ్యాక్టరీలసంఖ్య తెలుపబడినది.

రాజధాని పేరు	పనిచేయుచున్న ఫ్యాక్టరీలసంఖ్య ౧౯౩౧-౩౨	౩౨-౩౩	౩౩-౩౪	౩౪-౩౫
యు. పి.	౧౪	౩౩	౭౦	౫౦
బీహారు, ఒరిస్సా	౧౨	౯	౩౪	౩౭
పంజాబు	౧	౧	౯	౧౨
మద్రాసు	౨	౨	౧౧	౧౩
బొంబాయి	౧	౧	౮	౧౦
బెంగాలు	-	-	౨	౬
బర్మా	౧	౧	౮	౧౦

పంటయందభివృద్ధి, పరిశ్రమయందభివృద్ధి గాంచిన ఇకంపయు రక్షణ ఫలితమని వేరు చెప్పపని లేదు. ౧౦-౭-౧౯౩౩ సిమ్లాలో జరిగిన షుగరు కాన్ఫరెన్సునందు అన్ని రాష్ట్రీముల ప్రతినిధులును రెండు సంవత్సరముల రక్షణవలన ఊహాతీతమైనయభివృద్ధి బొందినదని తెల్పిరి. మనరాష్ట్రప్రతినిధి యగు పరిశ్రమాధికారి మద్రాసు రాజధానియందలి పరిశ్రముల పూర్వోత్తరముల నగ్గడించుచు మనరాష్ట్రమందు సంవత్సరమునకు లక్ష టన్నులు ఖర్చగుచున్నదనియు, అందులో ౫౫ వేల టన్నులు దిగుమతి అగుచున్నదనియు, ఈ దిగుమతి ఆగిపోవువరకు రక్షణ లాభముపొందినదని చెప్పుటకు వీలు లేదనియును అనెను.

ఫ్యాక్టరీదారులకు, చెరుకు పండించు రైతులకు గల పరస్పర సంబంధము

౧౯౩౩ జూలైలో సిమ్లాలోజరిగిన షుగర్ కాన్ఫరెన్సునందే ఈ విషయమైకూడ చర్చజరిగినది. రైతుల రక్షణకై చెరుకుధరను నిర్ణయించు చట్టము ఒకటి యుండవలెనను ఉపపాదనవచ్చినది. కాని చాలామంది దీనికంగీకరింపలేదు. ప్రస్తుతమొసంగుచున్నధరలు బాగుగనేయున్నవనిరి. ఇంపీరియల్ షుగర్ టెక్నాలజిష్టు శ్రీవాస్తవగారిసలహా బాగుగాయున్నది. ఆయన సలహా ప్రకారము ఒకమణుగుచెరుకునుండి తయారగు పంచదార ఖరీదులో సగము రైతుకియ్యవలెను. దీనినిబట్టి ఆరైతు చెరకులో పంచదార ఎంతఎక్కువగా నుండిన అంత ధరవచ్చును. దీనినిబట్టి రైతు మంచివిత్తనముల నుపయోగించి తనచెరుకులో పంచదార నెక్కువచేయ ప్రయత్నించును. ఈ పంచదారమొత్తమును ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించవలెను. ఉదాహరణమునిమిత్తము ఈక్రింది పట్టికయందు చెరుకురసములో నూటికిగల పంచదారను బట్టి అప్పటికుగల పంచదారబజారుధర కనుగుణముగా మణుగు ౧ కి చెరుకుధర నిర్ణయించబడినది.

పంచదార ధర మ. ౧ కి	మణుగుచెరుకునుండి తీయగల్గిన చెరుకును బట్టి చెరుకుధర మ. ౧ కి: పంచదార నూటికి ౮. ౫ మ. అయిన రు. అ. పై.	౧౦౦ కి ౮. ౭౫ వంతున అయిన రు. అ. పై.	౯ వంతులు అయిన రు. అ. పై.	౯. ౨౫ వంతులు అయిన రు. అ. పై.	౯. ౫ వంతులు అయిన రు. అ. పై.
౮-౦-౦ అయిన	౦-౫-౬	౦-౫-౭	౦-౫-౯	౦-౫-౧౦ ౨/౩	౦-౬-౧
౮-౮-౦	౦-౫-౯	౦-౫-౧౧ ౧/౩	౦-౬-౧ ౭	౦-౬-౩	౦-౬-౬
౯-౦-౦	౦-౬-౧ ౨/౩	౦-౬-౪	౦-౬-౫ ౨/౩	౦-౬-౭ ౨/౩	౦-౬-౧౦
౯-౮-౦	౦-౬-౫ ౨/౩	౦-౬-౭ ౨/౩	౦-౬-౧౦	౦-౭-౦ ౨/౩	౦-౭-౩
౧౦-౦-౦	౦-౬-౯	౦-౭-౦	౦-౭-౩	౦-౭-౫	౦-౭-౭

మొదటలో టారిఫ్ బోర్డువారు పంచదార తయారుచేయుటకు, ౮-3-3 అగుననియు తర్వాత ౬-౧౧-౯ కు తగ్గుననియు అంచనా వేసిరి. నూటికి రు. ౧౦-౦-౦ లాభము వేసినను మ. ౧ కి ౯-౫-౯ మొదట లోను, తర్వాత ౭-౧౨-×౫౫ చో. అమ్మవచ్చునని అంచనావేసిరి. కాని వీరు అంచనావేసినప్పుడు మొలా సులమీద మ ౧ కి ౦-౧౦-౮ చో. బాగాసీ (చెరుకు పిప్పి)మీద మ. ౧ కి ౦-౬-౯ రాకచ్చుననుకొనిరి. కాని ఇప్పుడు మొలాసులమీద దమ్మిడీ అయినను గిట్టుబాటు అగుటలేదు. అందుచేత టారిఫ్ బోర్డువారి అంచనా ప్రకారము మ. ౧ కి ౮-౧౧-౧౧ మొదటలోను తర్వాత ౭-౧-౬ ఖరీదు అగుచున్నది.

కాని యథార్థస్థితి గమనించిన మ. ౧ కి ౭-౦-౦ మొదలు ౭-౪-౦ గిట్టుబాటగుచున్నది. అమ్మకపు ధర ౮-౮-౦ యున్నది. ఈపరిస్థితులలో రైతునకు చెరుకు నకు మణుగు ౧ కి ౦-౬-౦ చో. ఇచ్చు చున్నారు. దీనివలన రైతున కేమియు నష్టములేదు. పరిశ్రమబాగుగాలేనప్పుడు రైతునకు మణుగు ౧ కి ౦-౧-౬ లేక ౦-౨-౦ మాత్రమే దొరుకు చుండెను. ౧౯3౪ జనవరి ౪ వ తారీఖున పాట్నాలో జరిగిన షుగరుకాన్ఫరెన్సునందు బీహారువ్యవసాయ శాఖాధికారి మ. ౧ కి ౬౦౦, లేక ౮౦౦ మణుగుల చెరుకు తయారగుననియు, దీనికిగాను రైతుకు మ ౧ కి రు. ౧౨౫ లేక ౧౫౦ ఖర్చుఅగును. అందువలన రైతుకు మణుగు ౧ కి చెరుకు ౦-౨-౦ లేక ౦-౨-౬ ఖర్చు అగుచున్నది. ఇప్పుడు ను. ౧ కి ౦-౬-౦ దొరుకుచున్న మొత్తమమీద రు ౧౫౦ మొదలు ౨౦౦ వరకు లాభము వచ్చుచున్నది.

జావాయందు చెరుకుపండించురైతులే ఫ్యాక్టరీల యందు వాటాదార్లు అయియున్నారు. ఈపద్ధతినే ప్రస్తుతముకృష్ణాజిల్లాయందుస్థాపించిన ఫ్యాక్టరీలయందు అనుసరించియున్నారు. ప్రతివాటాకును కొన్ని ఎకర ములు చెరుకుసాగు ఉండవలయును. దీనివలన నాల్గు లాభము లున్నవి.

౧. ఫ్యాక్టరీయందు అధికలాభమునకై మంచి విత్తనము వేసిన చెరుకునందు పంచదార వృద్ధిచేయును.

౨. సరియైనకాలమునందు ఫ్యాక్టరీకి చెరుకు అందుబాటులో యుండును.

3. ఫ్యాక్టరీల పోటీవలన చెరుకుకు ఎక్కువ వెల నీయవలసిన యవసరముండదు.

౪. ఫ్యాక్టరీలాభమే తనలాభముగ రైతు గ్రహిం చును.

కాని ప్రస్తుతము కృష్ణాజిల్లాచెరుకుపంటవిషయము ఆర్థిక ముగలాభదాయకముగాదేమోఅనిసంశయముప్రబలుతోం ది. దీనికి ముఖ్యంగా ఫ్యాక్టరీదారులు, ప్రభుత్వమువారి సహాయముతో ప్రస్తుతము యు. పి. బీహారునందున్న కేనుకంట్రోలుఆక్టును అమలులోనికి తెచ్చిన బాగుం డును. ఫ్యాక్టరీదారులు రైతులకు చెరుకువిత్తనముల సప్లయిచేయుటలో ఈదిగువ విషయములను గమనించ వలెను.

౧. ఫ్యాక్టరీయజమానులు రైతులందరకు ఒకే నెంబరు విత్తనమునివ్వక వివిధనెంబర్ల విత్తనమును ఇవ్వాలి. ఇది ముఖ్యము. ఆయానెంబర్లు పంటకు వచ్చు కాలమును గుర్తించి ఇవ్వవలెను. కోయంబత్తూరు విత్తన ములు ఏడునెలలు మొదలుకొని పదుకొండు నెలల వరకు పంటకువచ్చేవి ఉన్నాయి. తక్కువ కాలంలో పంటకు వచ్చువానియందు చెరుకు తక్కువగా పం డును. అయినప్పటికి దీనివలన ఫ్యాక్టరీ త్వరగా పని ప్రారంభించడానికి వీలవుతుంది. అందుచేత తక్కు వకాలముల పంటకువచ్చు చెరుకును పండించు రయితు లకు చెరుకుకు కొంచెము ఎక్కువధర ఇచ్చినవారికి ఆనెంబరును పండించుటకు ఉత్సాహకరంగా ఉంటుంది.

౨. చెరుకుపండించు రైతులందరకును ఆఫ్యాక్టరీ అందుబాటులో నున్నవారందరికిని చెరుకు మ. ౧ కి ౦-౫-౬ కంట్రోలు ఆక్టుప్రకారం గ్యారంటీచెయ్యాలి.

3. రైతుకుగాని, ఫ్యాక్టరీదార్లకు గాని నష్టము గాకుండునటులు ఒకచెరుకుపరిశీలకుని (Cane superi-

ntendent) నియమించాలి. ఈ పరిశీలకుడు రిఫ్రేక్టోమీటరు అనుయంత్రముద్వారా ఆయా రైతుల పొలములందు చెరకును పరిశీలించుచు నష్టముగాకుండగ కోయదగిన సమయమును వారికి తెల్పును దానినిబట్టి వారిచెరకును ఫ్యాక్టరీయందు అదునుకు వినుదలయగునట్లు చూడాలి. అనగా ఈచెరకు పరిశీలకుడు రైతులకు ఫ్యాక్టరీదారులకు మధ్యవర్తిగా ఉంటాడు. ఇది జేబులో ఇమిడిపోవు చిన్నయంత్రము. దీనిని ఎక్కడికైనను తీసుకొనిపోయి చిన్నచెరకుముక్కను దానిలో పెట్టిపిండిన ఆరసమునందుగల పంచదారయు దాని స్వచ్ఛతయు గూడ తెలియచేస్తుంది. దీనివలనను చెరకుకోయదగిన యదను పాడయిపోవుసమయం తెలుస్తుంది.

౪. ప్రస్తుతము వృథాగాపోవుచున్న మొలాసులను రోడ్లు వేయుటయందు (బెంగుళూరులో ఉపయోగించియున్నారు) ఉపయోగించవలయును. లేనిచో పొలములో వేసినను నత్రజనిని బాగుగా వృద్ధిపరిచి ఎరువుగా పనిచేయును. దీని విషయమై నీలరత్న ధరగారు చాలా పరిశోధనచేసి మొలాసులను పొలములందు వేసిన అగును నూటికి అయిదారు వంతులయిన వృద్ధి అవుతుంది.

పరిశోధనావశ్యకత

౧౯3౫ మార్చిలో సప్రూకమిటీఎదుట డాక్టరు సీగ్గిన్ బాథమ్స్‌గారు సాక్ష్యమిచ్చుచు "౧౧ కోట్ల ౨ లక్షలు జనాభాగల యునైటెడుస్టేట్సునందు 3౦౦౦ పరిశోధనాలయములుగలవు. 3౫ కోట్లుగల భారతదేశమందు అందులో మూడవవంతైన లే"వని చెప్పియుండిరి. పంట, పరిశ్రమ, పరిశోధనకు అత్యంత సన్నిహిత సంబంధము గలదు. పరిశోధనతో అనుగుణ్యముసాగుబడి, పరిశ్రమయుండిన దేశము వృద్ధిలోనికివచ్చును.

టారిఫ్‌బోర్డువారు చెరకుపరిశోధనకై ఏటేటా ౧౦ లక్షలు ఖర్చుపెట్టవలెనని చెప్పిరి. ౮౬ వేల యకరములు సాగుబడియందున్న జావాయందు

పాసయిర్‌బీము పరిశోధనాలయమునకు ౧౪ లక్షలు ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. ౨ లక్షల ౭౫ వేలయకరములు సాగుబడియున్నచోట ౧౦ లక్షలు పరిశోధనకై ఖర్చుపెట్టుట విచారకరము.

నోయల్ డియర్ గారు జావాయందుజరుగుచున్నటుల భారతదేశమందుగూడ చెరకునందు ఈ దిగువవిధముల జరుగవలెనని సూచించిరి.

౧. చెరకుసాగుబడి.
౨. చెరకుతెగుళ్లు.
3. పరిశ్రమ విధానములు.
౪. ఆర్థికపరిశోధన.

వ్యవసాయము:—ముందర భూమిస్వభావము బాగుగా పరిశోధింపవలయును. దానినిబట్టి దానికివలయు ఎరువులు నిర్ణయింపవలయును. చెరకునందు కొత్తవిత్తనముల తయారుచేయుచుండవలయును. భూమి, వాతావరణములబట్టి విత్తనముల నిర్ణయించవలయును.

చెరకు తెగుళ్లు:—తెగుళ్లను కలుగజేయు సూక్ష్మజీవుల జీవితచరిత్రను సమగ్రముగా పరిశోధించి వలయు నివారణములకని పెట్టవలయును. భూమి ఆతెగుళ్లను ఎంతవరకు దోహదముచేయునో పరిశీలింపవలయును. ఆ రోగము ఆభూమియందు అంతకు పూర్వమున్నదో ఎంతకాలమునుండియున్నదో చూడవలయును. వీనిని బట్టి దున్నుట, రాసాయనికము, నీటిపారుదలనిర్ణయింపవలయును.

పరిశ్రమయందు పరిశోధన:—పరిశ్రమయందు నూతన విధానము లనుసరించుటకై ప్రత్యేక మొక ఫ్యాక్టరీయందు పరిశోధన సలుపవలయును. ఆ ఫ్యాక్టరీఖర్చు ఫ్యాక్టరీలసంఘమో, ప్రభుత్వమో భరింపవలయును. మిగిలిన ఫ్యాక్టరీలన్నియు ఆపరిశోధన ఫలితములబట్టి మార్పులు కలుగజేయుచుండవలయును.

ఆర్థిక పరిశోధన:—సాగుబడి ఆర్థికముగా ఉండవలయును. మనదేశమందు సగటున య. ౧ కి ౧3 టన్నులచెరకు పండుచున్నది. దీనిలోనుండి నూటికి ౯ వంతులు పంచదారవచ్చును. జావాయందు చూచిన య. ౧.కి ౫౦ టన్నులచెరకు అగును. దీనిలో నూటికి

౯౨వంతులు పంచదార తయారగును. అనగా జావాయందు మ. ౧.కి ౬ టన్నులు పంచదార అగుచున్నది. మనదేశమందు ౧[illegible] టన్నులుఅగును. హవాయిదీవులందు ౭ లేక ౮ టన్నులుకూడ తయారగుచున్నది. రైతు పంటను, పరిశ్రమను వృద్ధిచేసిన పంచదార ధరతగ్గి అందరకు అందుబాటులో ఉండును. రైతుకు యె. ౧ కి ౪౦ టన్నులు చెరకు అయిన మ. ౧కి ౦-౨-౦ చొ. ఇచ్చినను ౧౭౦-౦-౦ వచ్చును. అప్పుడు నూటికి ౧౦ వంతులు పంచదార తీయగల్గిన మ|| ౧కి|| ౪-౮-౦ గిట్టుబాటుయగును. దీనికంతయు పరిశోధన సలుపవలయును. ఇందులకై ప్రభుత్వమువారు ఖర్చుపెట్టు పది లక్షలుచాలవు. గత ఏప్రిలునందు విధించిన ఎక్సైజువలన వచ్చు ౧౪౭ లక్షలలో నాల్గవవంతు ౩౭ లక్షలైన ఖర్చుపెట్టుట వాంఛనీయము.

మొలాసులను, బాగాసి నుపయోగించుట

గానుగలనుండి వచ్చిన పిప్పియు సెంట్రిఫ్యూగల్ యంత్రములనుంచి వచ్చిన మొలాసులను సరిగా నుపయోగించుటలేదు. వీనినుండి ఎంతఎక్కువ మూల్యము రాబట్టిన పరిశ్రమకు అంతలాభముగా యుండును.

మొలాసుల ఉపయోగము:—— సెంట్రిఫ్యూగలు యంత్రములోనికి వచ్చిన చెరకు రసములో ౯వంతులు పంచదారయు ౪ వంతులు మొలాసులునుండును. మొదట లో దీనిని కొంత ఎరువుక్రింద చవుకబారు పంచదార తానలలోనికి ఉపయోగించినను ఇప్పుడు మిగిలిపోయిన మొలాసులన్నిటికి ఉపయోగము కనుబడుటలేదు.

మిగిలిపోయిన మొలాసులు

౧౯౩౦-౩౧	౨౬౯౦౦౦ టన్నులు
౩౧-౩౨	౩౬౬౦౦౦ ,,
౩౩-౩౪	౫౦౦౦౦౦ ,,

వీనిని అనేకవిధముల నుపయోగింపవచ్చును.

౧. మెథిలేటెడ్ స్పిరిటును తయారుచేయుట

౨. పశువులమేత

౩. ఈష్టు తయారుచేయుట

౪. ఎరువులు

౫. రోడ్లమీదవేయుట

౬. పంచదారతానలు తయారుచేయుట

౭. ఇంధనముగా వాడుట

౮. పెట్రోలునందు కలిపివాడుటకు ఆల్కహోలు తయారుచేయుట

౧. మెథిలేటెడ్ స్పిరిటుతయారుచేయుట:—మనము ప్రతిసంవత్సరమును దాదాపు ౧౦ లక్షల గ్యాలన్లస్పిరిటును దిగుమతి చేసుకొనుచున్నాము.

౧౯౩౧ ౩౨	౧౦౫౨౪౦౦	గ్యాలన్లు
౩౨-౩౩	౮౫౬౮౦౦	గ్యాలన్లు

విదేశములందు పంచదారపరిశ్రమ లాభమునకై మోటారుకారులందు వాడు పెట్రోలునందు నూటికి కొన్నివంతులు చొ|| స్పిరిటు కలుపవలెనని శాసనమున్నది. దీనివలన దేశమందు తయారగు స్పిరిటు ఖర్చు అగును. ఈ శాసనముచే మోటారుకారులకు నష్టమేమాత్రమును లేదు. మనదేశమందు ౧౦౦కి ౮౦ వంతులు పెట్రోలు ౨౦ వంతులు స్పిరిటు కలుపవలెనను శాసనముండిన ఉత్తరహిందూస్థానమునందు ౧౦౬౯౬౦౦౦ గ్యాలన్ల స్పిరిటు ఖర్చగును. కాని ఉత్తరహిందూస్థానమున మిగిలిపోవు మొలాసులనుండి స్పిరిటుతీసిన ౨౩౦౦౦౦౦౦ గ్యాలన్ల స్పిరిటువచ్చును. ఉత్తరహిందూస్థానమునందు మిగిలిపోయిన ౧౩౦౦౦౦౦౦ దక్షిణదేశమున ఖర్చుఅగును.

మొలాసులు మిగిలిపోవుటవలన వానిధర ఎట్లు పోవుచున్నదో క్రిందిపట్టికవలన గోచరమగును.

	మ ౧ కి ధర
౧౯౩౧	౧-౮-౦
౩౨	౦-౧౦-౦
౩౩	౦-౪-౦
౩౪	౦-౦-౦

ఇందులకుగాను స్పిరిటుమీదపన్నును ౧౦౦ కి ౭[illegible] నుండి ౨౫ చేయవలయును. అప్పుడు దిగుమతి పూర్తిగా ఆగిపోవును. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారికి ౭౫ వేలుమాత్రమే నష్టము కల్గును. అఖిలభారత వ్యవ

సాయ పరిశోధక సంఘమువారు ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సు చేసియుండిరి. అందులకై అమృతసరము, కాన్పూరునందు డిస్టిలరీలుండవలెననిరి. స్పిరిటు తయారుచేయుటకు కూడ ఎక్కువ ఖరీదు అవజాలదు. దీనివలన ప్రస్తుతము వృథాగా పోవుచున్న మొలాసులకు మ ౧ కి ౦-౬-౦ గిట్టుబాటగును.

మెథిలేటెడ్ స్పిరిటు చేయుటకుగాను
గ్యాలను ౧ కి అగుఖర్చు.

మొలాసులు మ. ౧-కి ౦-౬-౦ చొ॥ గ్యాలను స్పిరిటు

చేయుటకు అగుమొలాసుల ఖరీదు	౦-౪-౯
వీనినుండి స్పిరిటుచేయు పరికరములకు	౦-౨-౯.౬
పొల్లుపోవుటచే	౦-౦-౮.౮
స్పిరిటుసాంద్రత వృద్ధి చేయుటకు	౦-౧-౨
గ్యాలనుస్పిరిటు కగుఖర్చు——	౦-౯-౪.౩

ఎట్లు చూచినను గ్యాలను ౧కి ౦-౧౧-౦ కంటె ఎక్కువ కాజాలదు.

చెరుకుపిప్పి, లేక బాగాసి నుపయోగించుట:—

ప్రస్తుతము బాగాసిని బాయిలరునందు బొగ్గుకు బదులుగా వాడుచున్నారు. ౧౩ టన్నుల బాగాసి ౧ టన్ను బొగ్గుతో సమానముగా నుపయోగించును. ప్రస్తుతం బొగ్గుధరల బట్టిచూచిన టన్ను ౧ కి ౨-౦-౦ కంటె ఎక్కువ గిట్టుటలేదు. అందుచేత ఇట్లుపయోగించుటంత లాభకరముకాదు.

౨. కాగితపరిశ్రమయందు బాగాసిని బాగుగా నుపయోగింపవచ్చును. బాగాసియందు ౧౦౦ కి ౪౦ మొదలు ౫౦ వరకు కాగితముల చేయుట కుపయోగించు సెల్యులోజు ఉన్నది. ఇందులో ౨౦ వంతులు తీసినను ముతకకాగితములు తయారుచేయవచ్చును.

౩. కృత్రిమపుపట్టును తయారుచేయుట.

౪. ప్యాకింగుకాగితము అట్టలను తయారు చేయవచ్చును. యునైటెడ్ స్టేట్సునందు ప్యాకింగు కాగితము తయారుచేయుటకు క్యూబానుండి బాగాసిని దిగుమతి చేసుకొనెదరు. మనము ప్రతిసంవత్సరము దిగుమతి చేసుకొను ప్యాకింగుపేపరు, అట్టలు వానిఖరీదు ఈ కింది పట్టికయందు తెలుపబడినది.

సామాను	౧౯౩౧-౩౨ తూకము టన్నులలో	ఖరీదు రూపాయలు	౧౯౩౨-౩౩ తూకము టన్నులలో	ఖరీదు రూపాయలు
ప్యాకింగుపేపరు	౧౦౨౪౧	౩౧౩౧౦౧౬	౧౬౨౪౮	౪౫౩౫౧౦౦
ప్రాత వార్తా పత్రికలు	౪౧౭౬౬	౩౪౫౧౬౦౭	౪౮౩౬౯	౪౨౩౭౫౭౪
అట్టలు	౧౦౨౪౮	౧౮౯౭౩౭౪	౧౫౭౪౫	౨౦౯౩౯౦౫

భార్గవాగారు డెహ్రాడూన్ ఇటలీ పరిశోధనాలయమునందు పరిశీలించి బాగాసి కాగితపరిశ్రమయందుపయోగించిన టన్ను ౧-కి ౮ లేక ౭ రూపాయలు గిట్టుబాటుఅగునని నిర్ణయించిరి. సరళమైన రైల్వే రేట్లతో కాగిత యంత్రాలయములకు టన్ను ౧-కి ౧౨-౦- లకు దొరకును. దీనివలన ఉభయులకు లాభము గల్గును.

పంచదార పరిశ్రమ - ఇతరదేశాల్లో

ప్రతిదేశమందును ఆదేశమునకు కావలసిన పంచదారకంటె ఎక్కువ తయారుచేయుచున్నారు. దీని వర్తకపుపోటీ హెచ్చయిపోయినది. ప్రక్కపట్టికయందు ప్రపంచమందు ఖర్చుఅయిన పంచదారయు, తయారయిన పంచదారయు మిగిలిపోయినదియు తెలుపబడినది.

సంవత్సరము	తయారైన పంచదార టన్నులు	ఖర్చుఅయిన పంచదార టన్నులు	మిగిలిపోయిన పంచదార టన్నులు
౧౯౨౪-౨౫	౨౪౯౨౫౦౦౦	౨౩౨౫౬౦౦౦	౧౬౬౯౦౦౦
౨౫-౨౬	౨౬౦౪౪౦౦౦	౨౪౮౧౨౦౦౦	౧౩౩౨౦౦౦
౨౯-౩౦	౨౭౪౮౧౦౦౦	౨౮౦౧౫౦౦౦	౧౩౮౬౦౦౦
౩౦-౩౧	౩౦౨౦౭౦౦౦	౨౮౫౮౩౦౦౦	౨౬౩౫౦౦౦
౩౧-౩౨	౨౮౮౮౧౦౦	౨౬౯౯౬౨౦౦౦	౮౫౧౦౦
౩౨-౩౩	౨౬౩౩౧౦౦	౨౬౩౦౨౦౦	౯౨౦౦౦

ఈ విధముగా ఏడాదికేడాది మిగిలిపోవుటవలన ధరలుపడిపోయి నష్టముకలుగుచుండుటచే ౧౯౩౧ మే ౯-వ తారీఖున ప్రపంచమందు పంచదారతయారు చేయు తొమ్మిదిముఖ్యదేశములు కూడి కొంతమొత్తము కంటె ఎక్కువ తయారుచేయకూడదని నిర్ణయముచేసుకొనినవి. కాని జావా, క్యూబా యంత్రాలయాధికారులు ఈ ఎగ్రిమెంటుప్రకారము నడుచుకొనలేదు.

జావాయందు ౧౯౨౪ మొదలుకొని ౧౯౩౨ వరకు ౧౭౯ ఫ్యాక్టరీలు పనిచేసినవి. ౧౯౩౩లో మన పరిశ్రమ వృద్ధిచెందుటచేనేమి, పంచదార మిగిలిపోవుటచేనేమి ౯౯ మాత్రమే పనిచేసినవి. ౧౯౩౪లో ౪౦మాత్రమే పనిచేయగల్గినవి. ఇటులనే చెరకుసాగుబడిలో యున్న యకరముల సంఖ్యకూడ పడిపోయినది.

౧౯౨౪-౪౨౪౯౪౫	యకరములు
౧౯౩౩-౨౦౯౦౦౦	,,
౩౪- ౭౬౦౦౦	,,

ఇప్పటికిని జావా ౨౫౦౦౦౦ టన్నుల పంచదార ౨౼ సంవత్సరములలో ఎగుమతి చేయవచ్చునని అంచనావేసినారు.

జావాయందు పరిశ్రమ వృద్ధియగుటకు అనేక కారణము లున్నవి. జావాజనాభా ౩౫౦౦౦౦౦౦. వైశాల్యము ౫౦౦౦౦ చదరపుమైళ్లు. కూలి చవుకగా ఉండును. చెరకుసాగు, పంచదారపరిశ్రమ ఒకేసంస్థ చేతిక్రింద ఉండును. జావా, క్యూబాలయందు చెరకు రసము తీయుకాలము కొంచెమెక్కువగా నుండును.

దేశము	రసముతీయుకాలము
క్యూబా	జనవరి మొదలు జూన్ వరకు
జావా	మే—నవంబరు
నేటాలు	మే—డిసంబరు
ఇండియా .	అక్టోబరు—ఏప్రిల్.

అక్కడ సాగునందవలంబించిన నూతనవిధానములచే యకరము ౧కి తయారగుచెరకు, అందుండి వచ్చు పంచదారకూడ ఎక్కువగా నుండును.

దేశము	య౧కి॥ తయారగు చెరకు	య ౧కి॥ తయారగు పంచదార	చెరకు పంటకు కావలసిన కాలము
జావా	౪౫ టన్నులు	౫.౫ టన్నులు	౧౧-౧౫ మాసములు
హవాయి	౪౫ ,,	౫.౫ ,,	౧౮-౨౪ ,,
క్యూబా	౨౦ ,,	౨ ,,	౨ సంవత్సరములు
ఫిలిప్పైన్	౨౦ ,,	౨ ,,	౧౧-౧౪ మాసములు
దక్షిణఆఫ్రికా	౨౦ ,,	౨ ,,	౨ సంవత్సరములు
భారతదేశము	౧౬ ,,	౧.౨౫ ,,	౧ సంవత్సరము

జావా, హవాయిద్వీపులందు ఫ్యాక్టరీ ౧కి ఏడాదికి ౧౫౦౦౦టన్నుల పంచదార తయారగును. మనదేశమందు ౪౫౦౦టన్నులు తయారగును. ఇదికూడ అన్నిఫ్యాక్టరీలయందు తయారుకాజాలదు. చాలాఫ్యాక్టరీలు ౫౦౦౦ టన్నులకంటె తక్కువ తయారుచేయును.

తదితరదేశములందు ౧ టన్ను పంచదారచేయుటకు షుమారు ౭ ౧/౩ టన్నులచెరకుకంటె ఎక్కువ యక్కరలేదు కాని మనదేశమునందు ౧౧ ౧/౩ టన్నుల వరకు కావలయును. దీనివలన ఖరీదు ఎక్కువగుచున్నది.

దేశము	౧ టన్ను పంచదార చేయుటకు కావలిసిన చెరకు	అంత చెరకు నుపయోగించు ఫ్యాక్టరీలసంఖ్య
క్యూబా	౭ ౧/౩ టన్నులు	౭౦
హవాయి	౭ ౧/౨ టన్నులు	అన్నియుకూడ
జావా	౭ ౩/౪ టన్నులు	చాలామట్టుకు
క్వీన్సులాండు	౮ ౩/౪ టన్నులు	మొత్తముమీద అన్నియు
ఇండియా	౧౧ ౧/౩ టన్నులు	౯౨

దీనికితోడు స్వదేశపంచదార అనిన భారతీయుల నిరసన ఉదాసీనతగూడ హెచ్చుగా యున్నది. జావా పంచదార మ ౧-కి ౧౦-౮-౦ కలకత్తా మార్కెట్టు ధర అయిఉన్నది. ఇందులో ౫-౫-౦ అసలు ఖరీదు. ఇదేరకము స్వదేశపంచదార మ ౧-కి ౭-౮-౦ మొ. ౭-౧౦-౦ వరకు అమ్ముచున్నది. దీనివలన షుమారు ౨౦౦౦౦౦౦౦ అయిన భారతదేశపరిశ్రమకు నష్టము వాటిల్లుచున్నది. ఫ్యాక్టరీలు ఎక్కువయిపోయినందున పోటీఎక్కువగానుండి చాలాతక్కువధరలకు అమ్ముచున్నారు. అందులకుగాను ఒక కేంద్రవిక్రయసంఘము నిర్మించి దానిద్వారా ఫ్యాక్టరీలవాటాల ననుసరించి అమ్ముచుండిన అంత చవుకగా అమ్మవలసినయవసర ముండదు. జావాయందుగూడ ఇదేపద్ధతి నవలంబించి యున్నారు.

రైల్వే సౌకర్యములు

పరిశ్రమల బాగోగులు రైల్వేలపై ఆధారపడి యున్నవి. విదేశపరిశ్రమ లంత లాభకరముగా నుండుటకు విదేశపు రైల్వేలేకారణము. రైల్వేరేట్లు చాలాచిత్రముగాయుండును. దేశమందు ఒకపట్టణమునుండి మరియొక పట్టణముకంటె రేవుపట్టణమునకు చవుకగానుండును. ఇటులే ముడిసరుకులు, తయారయిన సరుకుల రేట్లయందుకూడ తారతమ్యముండును. యు. పి. నుండి మద్రాసునకు ఎగుమతి చేయవలయునన్న మ. ౧ కి ౧-౫-౦రేటు ఇవ్వవలెను. జావానుండి మద్రాసుకు గాని, బొంబాయికి ఓడకేవు మ. ౧ కి నాలుగు లేక అయిదు అణాలుండును. స్వదేశీపంచదార విదేశపంచదారకంటె తక్కువగా అమ్ముచున్నది. ఈపరిస్థితులలో నూటికి ౧౪వంతులు రైల్వేచార్జి ఇచ్చుట చాలా కష్టము. దీనివిషయమై టారిఫ్‌బోర్డువారు అనేక సలహాలొసంగియుండిరి. ఇవి ఆచరణలోనికి వచ్చి రైల్వేసౌకర్యము లేర్పడువరకు పరిశ్రమల భవిష్యత్తు బాగుండదు.

పులిమీద పుట్ర

ఏవిధముగా చూచినను భారతదేశ పంచదార పరిశ్రమ విదేశపంచదారపరిశ్రమతో పోటీ చేయజాలదు. రక్షణవచ్చిన తర్వాత కొంచెము తలఎత్తుటకు వీలైనది. పరిశ్రమ సర్వతోముఖంగా వృద్ధి పొందుతోంది. ౧౫ వత్సరములవరకును రక్షణకలదని ధనికులు పెట్టుబడి పెట్టినారు. కాని ౧౯౩౪ ఏప్రిల్‌నందు పంచదారమీద మ. ౧కి ౦-౧౪-౮ ఎక్సైజుడ్యూటీ విధించినారు. ౧౯౩౧లో టారిఫ్‌బోర్డువారు రక్షణయొసంగినప్పుడు మొలాసులనుండి మ. ౧ కి ౦-౧౦-౫ వచ్చునని లెఖచూచిరి. ఇప్పుడు వానినుండి ఒకదమ్మిడీ అయినను తిరిగివచ్చుటలేదు. దేశీయుల ఉదాసీనతవలనగాని జావాపంచదారకంటె స్వదేశీపంచదార ౧-౫-౦ లేక ౧-౧౨-౦ఎక్కువగా అమ్ముచున్నను దిగుమతి పూర్తిగా ఆగిపోలేదు. ఈపరిస్థితులలో ఈఎక్సైజుడ్యూటీచే జావాపంచదారకు స్వదేశీ పంచదారకు అయిదారణాలు తారతమ్యమయిన జావాపంచదారనే కొనెదరు.

ఇందుకుతోడుగా ప్రభుత్వమువారు విదేశపంచదారమీద ౯౦౧౦౦కి ౨౫ అనగా మ. ౧కి ౧-౬-౦ అదనపుపన్నును తొలగించిరి. దీనివలన విదేశవర్తకులకు దిగుమతిచేయుటకు మంచి సౌకర్యమేర్పడినది. ఈ అదనపు పన్నువల్లనే గతరెండు సంవత్సరములలో పరిశ్రమయభివృద్ధికి వచ్చినది. దీనివలన జావాపంచదార ఖరీదు ఎక్కువయి దిగుమతి నాపుచుండెను. ఈ అదనపుపన్నుతీసివేయుటచే ౧౫౦లక్షల చెరుకు రైతులకు తీరని నష్టము వాటిల్లినది.

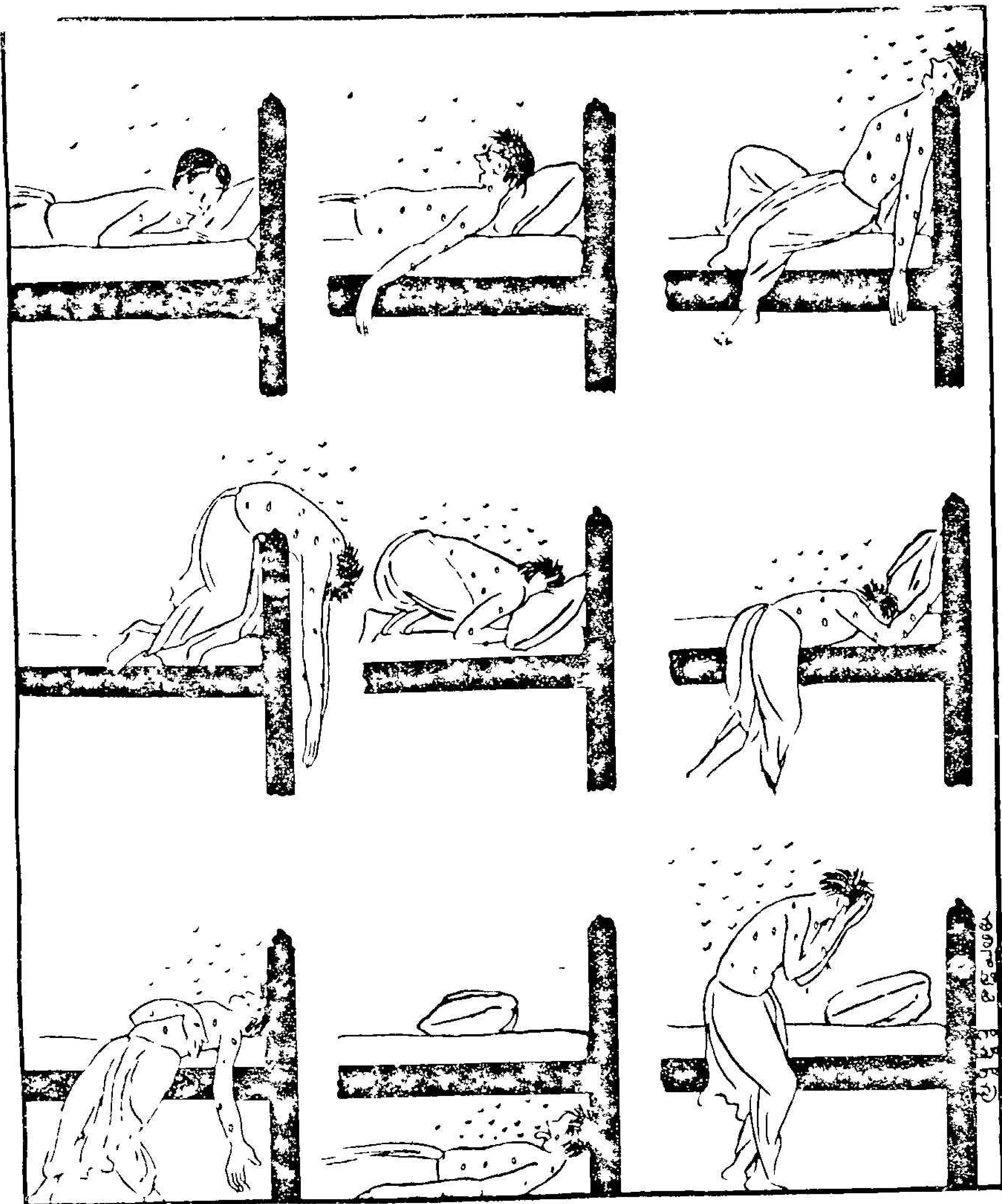
ప్రభుత్వమువారి అంచనాప్రకారము మొలాసుల మీద ఏమియు రాకుండుట గుర్తించి పంచదార ఖరీదు ఎక్కువగుచుండుట గమనింపవలెను. ఏపరిశ్రమయు ప్రభుత్వమువారి సహాయము, సానుభూతి లేనిదే వృద్ధిపొందజాలదు. కాన ప్రభుత్వమువారు ఎక్సైజుడ్యూటీని రద్దుచేసి విదేశపంచదారమీద అదనపుపన్నును విధించి దేశీయపరిశ్రమకు చేయూత నొసంగవలెను.

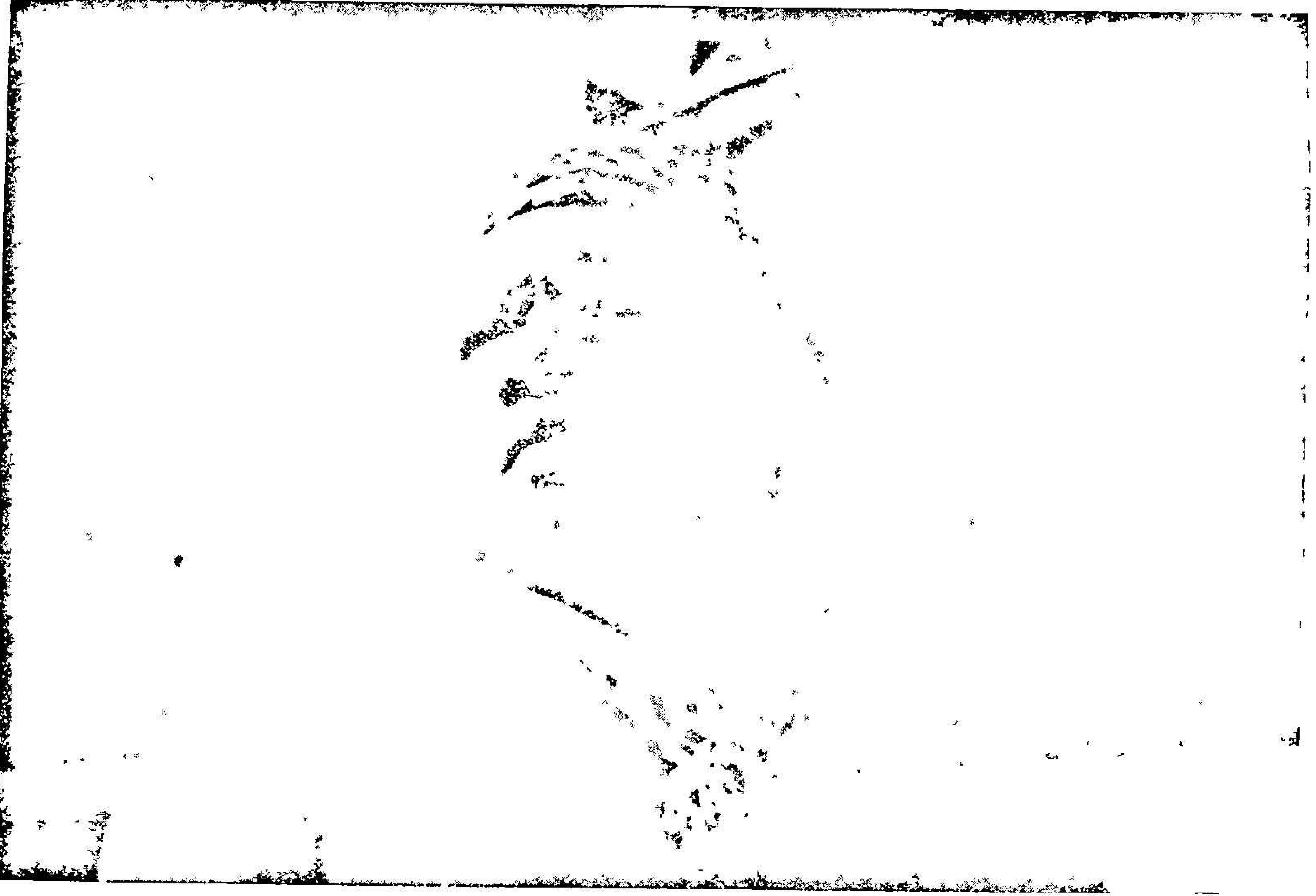
ఇందులకు తోడ్పడిన వాఙ్మయము

1. Cane Sugar by Noel Dear.
2. Sugar Industry in U.P. by R.D.Agrawal.
3. Past , Present, Future Sugar Industry M. P. Gandhi.
4. Agricultural Journal of India, Vol. X & XI, 1916.
5. Sugar Committee Report 1931.
6. Agricultural Reports of U.P.andMadras
7. Other dailies & Journals.

[Goots.

వసంతనిశ—మన్మథ (అనగా దోమల, ఉక్క)బాధ

దర్పము-డ్యాకు పెండ్లికొడుకు

అనుమానము-'పూనను'జాతివాడు

874A

ప్రకృతిదృశ్యము (బోర్నియోలో నదులకు లెక్కలేదు)

డ్యాకుల త్రాటివంతెన

డ్యాకుదంపతులు

పుఱ్ఱెలతంతు-రాత్రి ఉత్సవము

డ్యాకులు దోనెనడుపుచున్నారు

సాయుధుడగు ఈనాటి డ్యాకు యువకుడు

8743

నా మహారాష్ట్ర యాత్ర

౭

జొన్నలగడ్డ సత్యనారాయణమూర్తి

సలిలనిస్వనము మాతృదేవి మధురభాషణమట్లు వినవచ్చెను. గిరిశిఖరము నెక్కినపుడు నేబడిన యాతనను కాంచియే, కనికరము పెంపున నదీమతల్లి నన్ను చెంతకు చేరబిలిచిన ట్లూహించితిని. ప్రేవులు తెగునట్లు, ఒడలును గుండజేసికొనునట్లు, గుండెరక్తమును పిండుకొనునట్లు, పంచప్రాణములను చెదరగొట్టినట్లు నాశిరారోహణమున * ప్రవర్తించిన నాకు కొండకొన జేరినంతన నూతనశక్తిని, నవజీవనమును నాకొసగినది ఆయమ్మ యాదరోక్తియే! అహా! తల్లియనురాగ మెంత మహత్తరమైనది! † దుస్సహవేదనమందు కన్నబిడ్డను కాంచినపుడు తన నిసుంగును కాచుటకై, దానికి సుఖశాంతులు చేకూర్చుటకై పరమపరితోషమున కన్నకడుపు ఎన్నెన్నిమాఱు లాత్మార్పణ మొనరించుకొనుటకు దలపడదు.

చల్లనితల్లి గోదావరి పొత్తిళ్లలోనే పెరుగు భాగ్యము నా కొదవెను.‡ గౌతమీవశిష్ఠ శాఖలనడుమ, చక్కనైన కాలువ (ఇంపుండియే ఆరుమైళ్లుకడచిన వెనుక లొల్లనుండి అమలాపురము, గన్నవరము, వానపల్లి దిశలకు మూడుకాల్వలు వెల్వడును) తీరమున మాయూరు (పేరవరము) ఉన్నది. ఈ ఋషిశాఖ లేదుపాయనై

---

* భారతదేశభక్తులందు నేడు శమంతకమై కాంతిలు జవహర్‌లాలునకు కొండలెక్కుటందును, వనములందు మసలుటందును ఎంతో యభిలాషకలదు. అతని పలుకులను పరికింపుడు:

"......And I dream of the day when I shall wonder about the Himalayas and cross them to reach that lake (Manasa Sarovar) and mountain (Kailas) of my desire......... The journey is always worth the making even though the end may not be in sight

'Yea, in my mind these mountains rise,
Their perils dyed with evening's rose; And still my ghost sits at my eyes
And thirsts for their untroubled snows. —Walter de la Mare

(Vide Pandit Jawaharlal Nehru'sAutobiography, Page 88)

† మహాకవులీ యనురాగమును బహుభంగుల గీర్తించిరి. షేక్స్పియరు మహాకవియొక్క "The Tragedy of Coriolanus'' లోను, అతని యడుగుజాడలంటి సారస్వతక్షేత్రమున మసలిన ద్విజేంద్రుని "చంద్రగుప్త" లోను మాతృప్రణయ మహత్త్వమును గాంతుము. అందలి మాత Volunnia; ఇందలి కన్నతల్లి ముర (Vide: Act V; Scene 3, Act I;Scene 3. 'The Tragedy of Coriolanus' నే నాంధ్రీకరించిన 'చంద్రగుప్త'లోని ౨వ యంకమునందలి యైదవరంగమును చూడుడు.)

‡ తాను బాలుడైయుండ దననెచ్చెలులు కొందఱు కూడని తెన్నులందు దనను కొండొకవడి నిలిపిన యుదంతమును తెలుపుచు, మానవునకు జగదీశుడొక్కడే నిక్కంపు నేస్తకాడు కాగలడని తన "యాత్మకథ" యందు గాంధిజీ తెలుపుకొనినారు. మిత్రస్థానము నాక్రమించుటకు భగవానుడే యర్హుడగుచో, తలిదండ్రుల తావలమున చేరుట మతి వేఱుమానవమాత్రుల తరమా? రుక్మిణి పేర్కొనిన పురాణదంపతులేకదా మాతాపితరులు కాగలరు! అమ్మవెనుక నయ్య దివంగతుడైనంతన నాకు జననీజనకులైనవారీదంపతులే! నా చుట్టములు వీరే! విజ్ఞానదాహముతో పొగులువాడను గావున గంగాగోదావరీమతల్లులు నాకమ్మలైరి.

సాగరమున గలియును. వీనియందు కవిస్వప్నములు పోలు దీవు లున్నవి. భారతావనిలోని నదీగతుల నన్నింటిని పరికింపుడు. ఇట్లువిస్తరిల్లి, ఇంతసింగారమున రంగారిన ధునీగతి నింకెందును గానరు. కనువిందొనరించు కోనసీమ క్రీడైన సీమ మరెందును లేదు. ఎనలేని హూయలున కళ్లొత్తు నిచటిప్రకృతివిభవము నాడును నేడునుకూడ రసస్రవంతుల గనుచుండెను. వీనినిగ్రోలి, గోదావరీవీచికలయం దీదులాడి నాడు నన్నయాదులు, నేడు వసురాయాదులు కవితల్లజులైరి. మన కొకరాష్ట్రముగాని, మహానగరముగాని లేకుండుటచే భారతయాత్రీకులు మననేలను జూడరారు. కావున తెలుగునేలలోని ఈసొంపు నన్యరాష్ట్రీయు లంతగా నెఱుగరు.

గోదావరీగర్భమందలి లంకలు నూతనసృష్టియట్లు పొడగట్టును. పర్ణశాలనుండి సాగరమువఱకుగల దీవులందు శైశవమందే మసలితిని. రామపదాంకితములై, శాంతినిలయములై ఆత్మకు పుట్టిండ్లట్లివి శోభిలుచుండును. పచ్చలు రాశిరాసులై అందు వెలయుచుండెనని తోపకమానదు. వెండిపొడిపోలు ఇసుకతిన్నెలెన్నో మాయూరి చేరువ నున్నవి. ఒకప్పు డివి నాయాటచోటులు. దురదృష్టములతోపాటు ఎన్నో యదృష్టములు నాకు ప్రాప్తించినవి. తోడిబుడుతలగూడి రమ్యదృశ్యములందు శైవలినీమతల్లిమ్రోల శైశవమున గడపుట నాయదృష్టములలో మిన్న యనుకొందును. లంకమొక్కలందు, పుచ్చపాదులందు, ఎత్తుమంచెలందు, ఒత్తుచేలందు, పైడిపైరులందు, పచ్చికపానుపులందు రేబవళ్లు కడపి, పిట్టపలుకులను మనసున బట్టించుకొని, నైశవాతూలమ్ముల మధుకణములను జాలువార్చు కర్షకగీతములకు సెవులొగ్గిన ప్రశాంతసమయమందే నావిద్యార్థిజీవన మారంభమైనది. నాహృదయ ఫలకమున జిజ్ఞాసాంకురమును నాటినది శ్యామలసస్య పరివృతయై, సుందరియై, సహృదయయై, నిర్మలభావ పూరితయైన గోదావరీజనయిత్రియే!

జ్ఞానము సలిలములీల ప్రవించునదని మన తత్త్వశాస్త్రము తెలుపుచున్నది. వెల్లువ నిత్యకృత్యములకు పనికివచ్చు నీరు కాని వేఱుకాదని ఇతరదేశీయు లనవచ్చును. కాని భారతీయులు దానిని జ్ఞానపూరమనిరి. నదులకుఱగలగదా భారతవిజ్ఞానము పొంగిపొరలినది! భారతసభ్యత రమ్యోద్యానమట్లు పెంపారినది ! మన కవులు తమతలపులను నదీమతలులనుండి కైకొనుటే గాక, తమకావ్య వ్యక్తులకు గూడ వానిదాపునందే వసింపజేసిరి. రామాయణ భారతాది పురాణములను పరికింపుడు. గంగా గోదావరీ తమసానదులు వానియందు అక్కచెల్లెండట్లుతోచి, వనములందును, కొండలందును వరలి వాహినీపతిం జేరుకొనును.* యమునాతరంగిణియే

* వాల్మీకి రామాయణమున నిందందు దోచు ఈ శ్లోకములను పరికింపుడు:

"గంగాయాశ్చాపి సంతారం భరద్వాజస్య దర్శనం, భరద్వాజాఽభ్యనుజ్ఞానా చ్చిత్రకూటస్య దర్శనమ్.
తతః పంచవటీం గత్వా రామః సౌమిత్రి మబ్రవీత్, ఇయం గోదావరీ రమ్యా చక్రవాకోపశోభితా.
స ముహూర్తం గతే తస్మి న్దేవలోకం ముని స్తదా, జగామ తమసాతీరం జాహ్నవ్యా స్త్వవిదూరతః
సతు తీరం సమాసాద్య తమసాయా మహాముని, శిష్య మాహ స్థితం పార్శ్వే దృష్ట్వా తీర్థ మకర్దమమ్.
అకర్దమ మిదం తీర్థం భరద్వాజ నిశామయ, రమణీయం ప్రసన్నాంబు సన్మనుష్యమనో యథా.
న్యస్యతాం కలశస్తాత! దీయతాం వల్కలం మమ, ఇదమేవాఽవగాహిష్యే తమసాతీర్థ ముత్తమమ్.
స శిష్యహస్తా దాదాయ వల్కలం నియతేంద్రియః, విచచారహ పశ్యం స్తత్సర్వతో విపులం వనమ్.
సోఽభిషేకం తతః కృత్వా తీర్థే తస్మి న్యథావిధి, తమేవ చింతయ న్నర్థ ముపావర్తతవై మునిః.
అగస్త్యదర్శనంచైవ జటాయో రభిసంగమమ్, పంచవట్యాశ్చ గమనం శూర్పణఖ్యాశ్చ దర్శనమ్.
కబంధదర్శనం చైవ పంపాయాశ్చాపి దర్శనమ్, శబర్యా దర్శనం చైవ హనుమద్దర్శనం తథా.
ఋశ్యమూకస్య గమనం సుగ్రీవేణ సమాగమమ్, ప్రతిప్లవనమేవాథ మధూనాం హరణంతథా.
సంగమంచ సముద్రేణ నళసేతోశ్చ బంధనమ్.

భక్తిస్రోతమై భాగవతమున మానసగోచరమగును! ఈ మూడు పురాణములును ముగురమ్మలై, భారత మహా విజ్ఞానమును గనినవి! వీనిజన్మస్థలము పాత్రములందు లేదు.

పాత్రములందు మనసుసంపాదించు విత్తమెంత? "గ్రంథములు గ్రంథు" లనువాడు రామకృష్ణ పరమహంస. వ్యాసవాల్మీకులు గ్రంథములనే నమలి మ్రింగి, మేడలందును, మిద్దెలందును, మఱెన్నోగోడల నడుమ విద్దె నందియుండినచో, గొందెలందే వారి ప్రజ్ఞాప్రతిభ లడగి యుండెడివి. ఆమహాకవుల మనసులు "చెన్నగు నదీపులినసీమల దాగిలిమూతలాడి" ఆనందభరితములై కవితాధారలు గుమ్మరించినవి. నదీధారలు కవితాధారలకు కన్నతల్లులని యెఱింగియే గోదావరీజలబిందువులను గ్రోలినవారు కైతలో నందవేసినచేతు లయ్యెవరని కొంద అందురు.

నదీధారలో భావధారను కాంచునది జిజ్ఞాసాగర్భితమైన దృష్టి. కళారాధనకు తప్పనిసరిగ అక్కఱైన దియీచూడ్కియే! జిజ్ఞాసకుతోడు భక్తిప్రణయము లిందు గాపుర ముండును. హృదయము నాకర్షించు వస్తువున భావవ్రతుడు వీనినిగాంచును. రామనాముము నకై, భక్తినిధికై మారుతి రతనపురాలను ముక్కముక్కలు చేయలేదా? వెనిస్‌రాళ్లలో రస్కిన్ మహాశయుడు భావఖండముల నేలుకొనలేదా? వానిని పాఠకలోకమునకు పంచి యీయలేదా? * భారత దృష్టాంతముపై కన్నిడి గ్రంథరచనమునకు గడంగిన (కార్లైలు, ఎమర్సను లిట్లని తెలుపుకొనిరి.) తనగురువువలె నీత డిట్టి దృష్టి నందినాడు.

భారతీయునిదృష్టి సూర్యకిరణము బోలునది. మయూఖమునకు గల జిజ్ఞాస ఎంత యద్భుతమైనది! జ్ఞానమునకై జగములు తన్నుద్దేశించి, గాయత్రి జపించుచుండ నిది సుఖస్వప్నములట్లు సూనముల సమీపమున జేరి గిలిగింతలచే, ముద్దులచే వానినిలేపి, పక్కన నవ్వించి, ముల్లోకములను నిండింపజాలు ప్రణయపరిమళము

ప్రతారంచ సముద్రస్య రాత్రౌ లంకావరోధనమ్, శృంగిబేరపురే సూతం గంగా కూలే వ్యసర్జయత్.
కోసలో నామ ముదిత స్ఫీతో జనపదో మహాన్, నివిష్ట స్సరయూతీరే ప్రభూతధనధాన్యవాన్.

సాహితియనుడు, మఱికళయనుడు, భక్తియనుడు ఆత్మసముద్భవమనుచుందును. ఆత్మకు కబళము కొజాలు దివ్యభావము ప్రకృతియందు, ముఖ్యముగ తరంగిణులందు ఉండును. నీటివెల్లువను "లోక పావనీ" యని ఆవేశపూరితహృదయుడై సంబోధించి భారతీయుడు దానిమ్రోల సాగిలపడడా? భారతీయుని ప్రకృతినిగురుతించియే నివేదితాసోదరి నయాగరాజలపాతములు భారతావనియందుండుచో నవి పుణ్యతీర్థములట్లు గణింపబడియుండునని యు, వానిదాపున నెన్నో గుళ్లును, గోపురములును లేచెడివనియు పలికినది. నదియందుగ్రుంకులిడిన ముహూర్తమందే భారతీయుడు నిజాత్మచేపూతభావస్రోతమున మునకలువేయించును. రసతరంగిణియైన కవిరచనమునలను కును, తరంగిణికిని గల సంబంధమెట్టిదో తెలిసితిని. భక్తప్రవరుల జీవనములను, రచనపరికించితిమేని ఎన్నెన్నో ఝరీమతల్లులను గాంతుము. కావ్యకర్త కావ్యపాత్రను సరితీరమున నిలుపుటకు ముచ్చటపడులాగున, భక్తవరేణ్యుడు తనయిలువేలుపును శైవలినీకూలమున నిలుపుటకై ఎంతో యుబలాటముచూపుచుండును. తాము యాత్రికులై, జగదీశుని యాత్రికుడని ప్రస్తుతింతురు. బహుళదృష్టాంతములను పేర్కొనుట కింగు తావు లేదు. శ్రీజయదేవకృతగీతగోవిందకావ్యములోని కొలది పంక్తులనుమాత్ర మిందుదాహరింతును:

"స్ఫురదతిముక్తలతాపరిరంభణముకుళిత పులకితచూతే, బృందావనవిపినే పరిసరపరిగత యమునాజలపూతే." "శ్లో. యమునాతీరవానీరనికుంజే మందమాస్థితమ్, ప్రాహ ప్రేమభరోద్భ్రాంతం మాధవం రాధికాసఖీ." "ధీరసమీరే యమునాతీరే వసతి వనే వనమాలీ."

* మహారచయిత రస్కిన్ వ్రాసిన The st-ones of Venice (౧౮౫౧-౩)ను ద్దేశించియే కదా ఆతనియాచార్యుడు కార్లైలు "Most true and excellent sermon in stones"అని ప్రశంసాపూర్వకముగ పలికినాడు!

నుండి బుడుంగున ప్రసవహృదయమున మునింగి, మరంద రత్నాకరమునుండి జ్ఞానరత్నములను ప్రోగొనరించుకొనదా? తన యేడురంగులతో తళ్కొత్తుచు చిరుతర గలపై నుల్లూతలూగుచు, మర్త్యలోకము నుండి ఎంతెంతో భావసామగ్రిని మోచుకొని దివి భూమియందు చేరవేసికొనదా? భారతీయుని దృష్టి అలలందును, కుసుమకేసరములందును, తీవలందును, తెమ్మెరలందును, కొండచరియలందును చొచ్చి ఎంతేనివిజ్ఞానము నందినది! అంబరచుంబి మహాద్రులను, విమల సరిల్లాములను, శుభ్ర కాసారములను, గభీరసింధువులను గ్రంథపుటలుగావించుకొనినది! జ్ఞానసంభరితమైన రవిమయూఖ విశాలవిశ్వమున నద్భుతకాంతిని కలువడించులీల, విజ్ఞానపూరముతో తొలుకాడు భారతదృష్టి విశ్వవలయమున నపూర్వతేజమును గుమ్మరించినది.

జగదీశునకు సవ్యసాచి నిమిత్తమైనట్లు ఈశ్వర శక్తిసమన్వితమైన ప్రకృతికి మహదుద్దేశములను యుగముల కెతీగించుటకై దృష్టిసమన్వితుడైన మానవుడు నిమిత్తమైనాడు. ఇట్లు నిమిత్తమాత్రులైనవారిలో ముఖ్యులు ఋషులును, కవులును, ప్రవక్తలును. ప్రకృతిలో తొలితావునం దివనదియం దీభానోపాసకులు జగద్ధాత్రిని గాంచి చేతులుమొగిడిరి. ఈయమ్మను సేవించుటకు, ఆత్మహృదయములందు జ్ఞానవాహినిని ప్రవహింపజేసికొనుటకు వారు యాత్రసలిపిరి! నదిపుట్టినచోటుచేరి "ఉద్భటాచలకూటోపలకోటి"యందు గగనచుంబి భావములను గాంచిరి! ప్రకృతియందలి పరంజ్యోతికి ప్రణమిల్లిరి! యాత్రికుడన ముముక్షువనియెఱిగి, జ్ఞానసంపాదనము ఆత్మశక్తివృద్ధికని, ముక్తికని గ్రహించి, విజ్ఞానార్జనమునకై తపస్సుచేసి జీవనము సార్థకముజేసికొనవలెనని పిన్నతనమునుండి మక్కువపడుచునేయుంటిని. యాత్రసాగించుచునేయుంటిని. ఐహికధన సంపాదనలో మనసును ప్రవేశింపనీయక జగదీశుడు నన్ను పథికుని గావించినాడు. చిఱుతతనమందే నా యార్తిని దూరముగ నెట్టివేసినాడు. ఎందుండియో నిప్పునెరసులు దెచ్చి నా చిన్నిగుండెయం దుంచినాడు. గుండెయం దీయగ్నిరగులుచుండుటచేతనే పదునాల్గవయేటనే యుండ లెఱుగక, దాని ధూమవేగము ననుసరించి దూరయాత్ర నారంభించితిని. ఐహిక భూతి నాజిజ్ఞాసానలమునకైబను జలపాతమనుచో, నా కది వలదని వేయిదేవుళ్లకు మ్రొక్కుకొందును. నాయాత్రకు * భంగముదెచ్చుపరిస్థితులు (అవిపచ్చనివైనను) నన్ను మార్కొనకుండుగాక! నా

* విజ్ఞానార్జనమునకు యాత్ర అక్కరైనదని భారతీయులెఱింగించినవెనుక నన్యదేశీయులును గ్రహించిరి. మెగస్తనీస్, ఫాహియాన్, ఇబన్‌బటూటా, హ్యూయన్‌సేంగు మున్నగుపథికు లన్యసీమలనుండి మనదేశమున కరుదెంచి, ఎన్నెన్నోకష్టములకు శిరమ లొగ్గి విశేషవిజ్ఞానమంది దాని నుద్గ్రంథములందు జేర్చిరి. ఈయంశమునే జవహరుపండితుడు ఇటీవల ప్రకటించబడిన తనయొక్క గ్రంథమున నిట్లుల్లేఖించెను :

"Thirteen hundred years ago there came a great traveller from China to India in search of wisdom and knowledge. His name was Hiuen Tsang and over the deserts and mountains of the north hecame, braving many dangers, facing and overcoming many obstacles, so great wash is thirst for knowledge. And he spent many years in India learning himself and teaching others especially at the great university of Nalanda, which existed then near the city that was called Pataliputra and is now known as patna. Hiuen Tsangbecame very learned himself and he was given the little cf "Master of the Law"—the Law of the Buddha—and he journeyed all over India and saw and studied thepeople that lived in this great country in those far-off days. Later he wrote a book of his travels" Vide: 'First letter to Indira', page 156; "India and the world" by Pandit Jawahatlal Nehru.

మహారాష్ట్రయాత్ర నాజీవనయాత్రలో నొకఘట్టము మాత్రమే! గోదావరీజన్మస్థలమున మానసాంజలిని నింపుకొనుటకే నాటి సంధ్యాసమయమున దానిదెస బయ్వెడితిని. మూర్తీభవించిన వారిధారయై నాయాశయము కొండకొనపై కట్టెయుట తోచినదికావుననే నూతనశక్తినందితిని. నాడు నాతపసు పండినదనుకొంటిని. తపసుపండినపుడేకదా సంతప్తచిత్తము నందనమునకు ప్రతిబింబము కాగలదు! మానసగోచరమైన భావపూర మ్ముత్సాహ ప్రవంతుల నుప్పొంగించును! ఉత్సాహానందములు నవజీవన సామగ్రులు. నవభావము నవజీవనప్రదాయిని కాదా?

గోదావరిపుట్టినచోటున నలుదిట్టులందు జోడులట్లు నిలిచిన నాలుగు ఉదుంబరవృక్షములు కలవు. పర్వతశిఖరమునుండి ఈవలికి నీరుబుకుచుండును. కొండనుండి జలధార సరాసరిగ క్రిందికి పాఱుట గానము. శైలపార్శ్వమున నందందు ధారలు వెడలుచుంట జూతుము. ఒక్కొకచో నది గుప్తమైయుండును. ధారవెడలు తావులలో నిందును అందును రాతితొట్టె లగపడును. పుట్టినచోటున కించుక దిగువను కుశావర్త తటాకమునకంటె మిగుల జిన్నదియైన చెరువు కలదు. గోదావరి నీరందుజొచ్చి, అందుండి తరువాతి మజిలీ కరుగుచుండును. బ్రహ్మగిరిమీదను, త్ర్యంబకమునకు దిగువను, గుప్తమైయుండి ఆఱుమైళ్లదూరమున నదీరూపమున తోచిన తావలయందును, నాసికమున్నగు ప్రదేశములందును గోదావరిని పుంఖానుపుంఖముగ పరిశీలించితిని. ఈయాచోటులం దీశ్వర విగ్రహమును, గోదావరీ జనయిత్రి విగ్రహమును, మఱికొన్ని మూర్తులను నిలిపి పూజారులు యాత్రికుల కడనుండి పైకమును పిండుచుందురు!

నాటి సాయంసమయమున కడువడిగ నుదుంబర వృక్షములనడుమ జేరి, ఆవేశపూరిత హృదయుడనై జనయిత్రీ జన్మస్థలమున సాగిలపడితిని. అవిరళమై, అనంతమైన యాశీస్సై ఉదకము నాశిరమున బడినది. దావానలమునకు పైబడిన అమృతవృష్టివలె, తీవ్రవేదనముతో వ్రయ్యలగుతలపై సలిలధార పడినంతన నాయుల్లము చల్లనైనది. అప్పటి నాయానంద మెట్టిదో మాటలతో తెలుపజాలను. జన్మస్థానమునుండి కదలిపోయినపిదప మనుష్యస్పర్శనంబున సలిలము కొంత మలినమగును. దాని నైసర్గికగుణమునకు కొంత భంగపాటు కలిగితీరును. పుట్టినట్టిచోటులోనో? సహజప్రతిభ, సహజశక్తి, సహజగుణము, సహజమహత్త్వము అందే కదా వ్యక్తమగును! ఇవి యాత్మను సోకినపుడు దివ్యభావమందే అది తన యానందమును వ్యక్తపరుపగలదు. తలపై తల్లి ఆతరుణమున చిల్కరించిన సలిల మెట్టిదని యెట్లు తెలుపుదును? చల్లవలె చల్లనైన నీరందునా? పన్నీరువానయందునా? చందనవృష్టి యందునా? అత్తరు చిల్కరింత యందునా? అమృతధార యందునా? ప్రణయసేచనమే యందునా? ఈయుపమలన్నియుగూడినను, అత్తఱి నాహృదయమున జనించిన ఉత్తాల భావతరంగముల నుచితరీతి ప్రకాశమొనరించినవని తలపను. తనుతెలుపగ నాత్మప్రకాశమందని భావము రచయితమనసున కెంతేని నెగులు కలిగించును.

భువనములన్నింటిని నిండింపజాలు భావము వజ్రపుమునకపోలు చిన్నిమాట తన బొజ్జయందిముడ్చుకొనునో? సాహితీవియత్తలమున నది చంద్రవంకవలె తేజరిల్లును. ఆదర్శభాషాలంకారము అవతారపూరుషుని బోలునది. బ్రహ్మాండమున నిండియుండు జగదీశ్వరు గోపాలుడైనాడని యెఱుగుదుము. మధురలో నీతడు జన్మించెనని ప్రాచీనసాహితి తెలుపుచున్నది. ఈసాహితిలోని ప్రత్యక్షరము భావభరితమైనది. భావమాహాత్మ్యమును వ్యక్తీకరించుమాటకే ఇందుచోటున్నది. 'మధుర' పదమందే అవతారమహత్త్వము నిహితమై యున్నది. అనంతమైన పాలవెల్లిని మథించినంతన కొంత మీగడ తేలుచుగదా! దుగ్ధసింధువులోని గుణములన్నియు మీగడ లణకయం దడగియున్నవికదా! అనంతవిశ్వము నావరించుకొనియున్న సర్వేశుడు ఆత్మమథనముగావించుకొనినాడు కావున మధురలో నీశ్వరమహత్త్వమంతయు కృష్ణరూపమున మీగడయైతోచినది! ఈశ్వరశక్తి

లన్నియు నొక్క కృష్ణావతారమున విజృంభించినవి.* ముద్దుకృష్ణుని యుదరమున పదునాలుగు భువనములు నిహితమైయుంట గొల్లతల్లి కన్గొనెను. కృష్ణునిబోలు అలంకారమును, యశోదబోలు పఠితయును గోచరించి నపుడు సాహితీవసుమతి గోకులకెనయై దివిషద్వర్గము నకు లీలాభూమి కాజాలును. అనంతభావము స్వయం భువు బోలు భాషాలంకారమున నాత్మప్రకాశము నందును. కవి దివ్యపురుషుడు కావున అతనిమనసు|కనిన యలంకారము దివ్యశక్తికలది. అవతారమందలి ఈశ్వర మహిమను గుర్తింపజాలని నరుడు తోచుతటి శుద్ధ, బుద్ధ, నిత్య, సచ్చిదానందఘనస్వరూపము కాకమానె విశ్వరూప సందర్శన మక్కఱ యగును. గ్రహణసాధ్యముగాని దృశ్యము సమ్ముఖమున చూపట్టినపుడే నరుడు దాని మహత్త్వము గుర్తించినాడు. దివ్యశక్తి సమన్వితాలంకారసృష్టికె తడయవలసివచ్చినపుడును, ఇట్టి యలంకారములోని భావబ్రహ్మాండము నాత్మహృది జిక్కబట్టజాలు పఠిత గోచరింపనపుడును విషయగ్రహణమునకు తోడుపడు నది ప్రత్యక్షానుభవమే! పరానుభవమును, పరభావ మును ఆత్మసమ్ముఖమున ప్రత్యక్షమొనరించు ప్రవక్త పగిది అలంకారము నాశ్రయించి భావభిక్షునందుట కంటె, స్వీయానుభవమున విషయమును హృదయంగమ మొనరించుకొనుట ఘనతరవిషయము. బ్రహ్మగిరి శిఖర మున, చల్లనితల్లి యక్కున నుత్తమాంగము నొగ్గినపుడు నాయుల్లమందిన హాయి యెట్టిదో గ్రహింప నభిలషించు సోదరులు నావలె కడుకష్టమున బ్రహ్మగిరి నెక్కి శైవ లినీమాతహృదయమున, నామె జనించిన తావలమున శిరముల్లొడ్డితీఱవలెను.

పవిత్రాంబుధారలం దట్లే కొంతసేపు తలనునిచి, తనివార తానమాచరించి, భావపూరితశీతలవారిని కడు పారద్రాగి, కనులుమూసి మనసును హాయిలో ముంచి, పదపడి పశ్చిమదిశను పరికించితిని. అస్తంగతుడగు నాదిత్యుడు నన్నుజూచి పక్కున నవ్వుచుండెను! రాశిరాసులైన కెంపులుతెచ్చి, గుండజేసి, దివ్యతోయము గలిపి, అపూర్వమైన వసంతమును గావించి, జగత్కల్యాణ మహోత్సవమని కాబోలు నగుమోమున వసుమతీవధువుపై చిలకరించుచుండెను! రంగురంగుల ముగ్గులు దివిభువి నొప్పెను, కవిహృదయముబోలు కల్యాణమండపమున కగ్గలంపు నిగ్గుగూర్చుచుండెను! సప్తద్యుతిసందీప్తములైన జలదములు మహోత్సవమును చూడవచ్చిన ముత్తైదువుల ట్లగపడుచుండెను!

బ్రహ్మగిరికి కొంతదూరమున నెత్తయినకొండ మఱొకండు కలదు. కవలలట్లున్న భూధరములనడుమ తాత్త్వికునిమనసుబోలు లోతులోయ యున్నది. రాజ దంపతులకు అగలనెందరెందఱో వందిమాగధులు నిలుచు లీల జోడుకొండలచుట్టు నెన్నెన్నియో గుట్టలు చాల దూరమువఱకు వరుసగ నిలిచియుండెను. లోయనిండ తొణుకు రంగారుబంగారు వెలుగుకొండయంచులనుండి యవ్వలి కల్లనల్లన తుంపురులై రాలుచుండెను! కోటికోటి కాంతిబిందువులతో తొలుకాడు నుపత్యక ప్రకృతివధూ టికై యేర్పడిన దివ్యహ్రదమట్లు తోచెను! కవిమాన సమున రివ్వుమను భావపరంపరలట్లు శైలసామ్రాజ్యమున యథేచ్ఛగ శకుంతసంతతు లెగయుచు, హృదయములు విప్పి మధుపూరమును లోయలోనికి గుమ్మరించుచుం డెను! పిట్టకుత్తుకలనుండి జలజలరాలు గణయతులు హృద్య మైనపద్యమై ప్రకృతివీనులకు విందుచేయుచుండెను! హేమవర్ణము బోలుసూర్యాలోకమున తానమాడుతరు సాలములును, గగనచుంబిమహాద్రుమములును, కన్ను గట్టు చెంగలువ కేదారములును, పైడిపూలనీను కుంజవాటికలును వికిరకవులయాశ్రమములగుడు భాస మానభావస్థగిత మహాకావ్యములకైవడి కానుపించు

* మనుష్యరూపమున విజృంభించిన ఈశ్వరశక్తిని క్రైస్తవులు Son of man, Son of God అనువాక్కులతో దృష్టాంతీకరించుచుందురు. వీరు చూపు ప్రత్యక్ష దృష్టాంతము ఏసుసంయమి. రామునియందు మనుష్యశక్తి అధికము; కృష్ణునియం దీశ్వరశక్తి మెండు. రాముడు కన్నీళ్లొడ్చిన సమయములు, పలవించినముహూర్తములు ఉన్నవి. వీనికి కృష్ణజీవనమున తావులేదు. తానీశ్వరుడని విశ్వరూప సందర్శనమున కృష్ణుడు రూఢిచేసినాడు. నరునకు 'భగవద్గీత'నిచ్చినాడు. శ్రీరాముని Son of Man అని, శ్రీకృష్ణుని Son of God అని తెలుపనగును.

చుండెను! క్రేవల నల్లనల్లన నల్లాడు కమ్మతెమ్మెరలు ఇల్లాలి గుసగుసలవలె నల్లమును సోకుచునందు కడలేని హాయిని వెలార్చుచుండెను! ప్రణయినీ సంశ్లేషము చాడ్పున శైలహృది నంటి, అందు బులకలు లేపు పరిమళము, ప్రఫుల్లహృదబ్జమునుండి గుప్పున నుప్పొంగు భావమట్లు, అదృశ్యమయ్యు అనంతమైన ఈశ్వరకరుణ కరణి పచ్చనిమనస్స్వాంతరంగమున నెన్నెన్నో యానంద స్వప్నములను సృష్టించుచుండెను! ఆదర్శశిక్షణమును, ఆత్మనుతినుపు విద్దెను మానవుడందవలసిన దిట్టి దృశ్యములందే! ఇట్టి ప్రశాంతతరుణములందే! ఇట్టి పవిత్ర ముహూర్తములందే! ఇట్టి విశ్రాంతిసమయములందే!*

ఉసురుల నూడఁగొలుపు ఉపద్రవములును, గుండెలను గుండజేయు అపాయములును, మనసును చీల్చి చెండాడు యాతనలును, కడుపునకోసి వదలు చింతలును నాటి సంధ్యాదృశ్యమును చూచినంతనే ఎందెగసినవో! వసుమతి నెడనెడదోచు రోతను, జఘన్య క్రియలందు పుట్టుకంపును, డొంకయట్లు నలువంకలందునే డల్లుకొనియున్న ప్రపంచనమును మనసలు తట్టినపుడు "అయ్యో! పృథ్వియంతయు క్రుళ్లుగోతిలో దిగబడినదే!" అని యారాటమున క్రుంగిపోమా? ప్రస్తుతమిసోపాఖండమునుండి వెడలువిషవాయువులును, రుధిర స్రవంతులును భయమును, గుప్పను, దుఃఖమును లేపుట లేదా? పలువురువిద్యాధికులే, పలుకుబడిపడసిన యదృష్టవంతులే చెడుచెయిదములకు దుపడుట జూచినపుడు అంతరంగమున గార్చిచ్చు రగులుటలేదా? "మనుష్యహృదయమును నేడేలునది పిశాచమా? హా! నక్రియలే, దురంత వధలే నేడు రాసక్రీడలైనవా?" యని దూపిల్లుచుండుముగదా!† కాని, — కాని గభీరనిరాశయందు మనసుదొరలుచుండ వేడిగాడ్పులట్లు నిట్టూర్పులు హృదయవీథియందు చెలరేగుచుండ, అగ్నివృష్టివలె బాష్పకణములు రాలుచుండ, తప్తశలాకవలె శరీరము రవులుచుండ, నేలగూలు నిసుగును అక్కునజేర్చు అమ్మవలె, నేదో యద్భుతశక్తి మానవహృదయమును ప్రేమసంశ్లేషమున జొనిపి, కనులు తుడిచి, చెవులందు మధుర సాంత్వనము వోయుచున్నది! ఈశక్తి శంఖచక్రములు ధరించి ప్రత్యక్షముకాదు. అపరంజిలతికలు పోలు రవి మరీచులందు, రజతసలిలమున కెనయైన జ్యోత్స్నయందు, ఉవ్వెత్తుగ నుప్పొంగు సౌరభమందు, దశదిశల నింపు మాధుర్యమందు అపుడపుడు చెవులబడు మంచిమాటలందు, కనులదోచు సొంపు చేతయందు, వెలుగురేకలుపోయి తలపులందు విరాజిల్లుచుండును! ఈ శక్తికతననే నిరాశాంధకారము పటాపంచలగును. "వసంతసమయమున నిందందు ప్రస్ఫుటించు పలువిధప్రసూనములపగిది సదాశయములు వసుతిలో కుసుమించి, హృదయము నానందసౌరభముచే నింపును! గాఢ సంతమసమునగూడ చుక్కనిచుక్కలు మిన్నుపై తేజరిల్లవా? ఎట్టికాళరాత్రియైనను, చక్కరగోళీలని చుక్కలను దిగమ్రింగజాలునా? చీకటికొట్టునగూడ నెందుండియో గురువాక్కువలె క్షీణాలోకము జొచ్చి మనసున నాశను లేపుచుండదా? అజాండమునంటు అంధకారము నొక్కొక్కపు డొక్కచిన్నమెఱపు చీల్చివేయదా? జగతి నేలునది ఆలోకముగాని అంధకారము కాదు. అనంతకాలమున ననంతజీవియై వర్ధిల్లునది సౌందర్యముగాని కుత్సితముకాదు. విజయకేతన మెత్తువాడు జగదీశుడు

---

* నేటిజపాన్ మహాకవివాక్కులను గమనింపుడు:

"I wonder if the very soul of a man of high character, does not exhaust itself in that one word—leisure. He whose hours exist only on the face of a clock is a worlding, a philistine, an earthworm. What a joy it is to feast on leisure!" "Vide: My Ideal Home" By one Noguchi, Professory of English Literature, Keis Gijuku Univer-sity, Tokyo.

† మేథ్యూ ఆర్నాల్డ్ మాట లెట్టివో చూడుడు:

"And we are here, as on a darklingplain, Swept with confused alarms of struggle and flight, Where ignorant armies clashby night.

గాని పిశాచముకాదు. ప్రతిభాషాణింభమును ప్రోగించునవి ఉత్తమాశయములుగాని దురూహలుగావు. నిరాశను పిచ్చెక్కి స్వారిచేయనీయకుడు. సహనకవచము దాలిచి శాంతిమంత్రమును జపింపుము. ఆశారక్తాభను తప్పక చూతురుజుడీ! ఇహజీవనము తుచ్ఛమైనది కాదు. మహత్తరజీవనమున కది అక్కరైనసోపానము. జగతిని జూచి 'ఇసీ!' యనకుడు. ఈశ్వరసామ్రాజ్యమున కది ప్రధానద్వారము. పంకిలముమీద మనసును రాలనీయరాదు. సహృదయుని అంతరంగమును, గగనలక్ష్మి సుందరాననమును, ప్రకృతిమహిళ ప్రశాంతహృదయమును, బాలకుని ముద్దుమోమును చూచి మరియు" దని ఈ యదృశ్యాధ్యాత్మికశక్తి పలుమారు మనకు ప్రబోధించుచునేయుండును. వెతకిన, కం పెందుండదు? గాలించిన రొచ్చు కానంబడదా? ఉన్నదానిని లేదనుట ఎంతదోషమో, లేనిదానిని నున్నదనుటయు నంతదోసగేi అనుమానమును, అడలును, అసహ్యమును ఇలువేలుపులు చేసికొనువారికి పూజామందిరమున గూడ పిశాచగణము ప్రత్యక్షమగును! ఇతడు మెచ్చగలది, చూచి యానందించునది జగతిలో నేమియునుండదు. పూవును చూచి "ఈచోటు పవిత్రవంతమైన దని పలికి ముకుళితహస్తుడై ఒకప్పుడు ఎమర్సన్ మహాశయుడు సుమసమ్ముఖమున నిలిచినాడు! పూవుపై కన్నువేయక క్రిందిపేడలో చూడ్కిజొప్పించువాడు మనుష్యరూపమున నున్న పురుగందును. మనుష్యచరిత్రను గనిపెట్టుటకు ఏండ్లను, పూండ్లను గడపనక్కఱలేదు. కొలదినిముసములు వ్యక్తిచెంత నిలిచినచాలును. మాటలందును, చేతలందును పరిమళమును వెలారింపగలవాడు మూర్తీభవించినస్వర్గము. నిరంతర దూషణమందును, దురంతదుర్విమర్శనమందును రొచ్చులో పడిన పందివలె పొరలాడువాడు రూపుదాల్చిన నరకమని నొక్కిచెప్పవచ్చును.

సహృదయులు ప్రకృతి నాశ్రయించి, సదాశయద్యుతిలిగాంచి, దివ్యడింభకములట్లు మహత్తరభావములను ప్రసాదించుతల్లియని దానికి ప్రణమిల్లుదురు. ఈసహృదయులెవరు? కవులును, ఋషులును, ఆచార్యులును, ప్రవక్తలును, గుణవంతులును గారా? వీరందఱును యాత్రికులే? వీరు ముక్తిదూతలని కూడ నిరూపింతును. సత్యవ్రతులై, సౌందర్యోపాసకులై, భావపిపాసులై, మహాజిజ్ఞాసువులై వీరు యాత్ర సల్పుదురు; తపమాచరింతురు.

మనుష్యసంఘమునకును, మహారణ్యములకును, మహోన్నతపర్వతములకును ప్రాచీనకాలమున దగ్గఱిచుట్టఱిక ముండెడిది. మానవులను వదలి కొండలందును, బిలములందును ముక్కులుమూసికొని ఆత్మముక్తికై భారతమానులు తపించిరనియు, సంఘసేవ నించుకైన వీరెఱుగరనియు పలువురన చుందురు. మన కవిబుధులును, ఆచార్యులును చేసిన, నేడును చేయుచున్న మానవసేవను వసుమతియందు మఱెవ్వరును చేయలేదని ఋజువుచేయగలను. రమ్యప్రకృతియందుండియుండి, దానిని మనుష్యహృదయమున ప్రవేశపెట్టినవారు వారే! వీరికతన నేకుధరశిఖరములపై నుత్పన్నమైన భావధుని, స్వార్థదరులందు నక్కియుండక బహుయుగములనుండి జాలువారుచు, బహుళమానవమానస కేదారములను దనుపుచున్నది; భావభరితములైన వీరిప్రబోధములు ప్రజల నిర్వ్యాజీకనములం దింకిపోయినవి. * వీరిరచనములును, వీరి జీవనవిధాన

*వీ రీశ్వరుని నదులందును, దరులందును, రాగరంజితనభమందును, వనములందును (భారతసాహితియందలి ప్రతిపుటయందును నివి గోచరించుచునేయుండును.) విలోకించుటచే, నీశ్వరభావ సముద్భవగంభీరాశయములన్నిటిగూడ నందే కాంచిరి. ఈవాక్కులను విలోకింపుడు:

"Think of the form of your Ishtam(Ideal) as smiling and full of bliss......Imagine that everything is shining thrcugh its lustre......Ihtam pervades land and water hills and dales, sky and stars—everything" (Vide "Spiritual Teaching"—Page 8. by Swamy Brahmananda)

ములును, వీరి యుద్బోధనములును గలసి భారతవిజ్ఞానమై అన్యసీమలందుగూడ స్వాగతమందెను. కొండశింగార మున, కాంతారసంతానములందు, గురుకులములలో, ప్రశాంతాశ్రమములందు జనించిన విజ్ఞానమును దూరసీమలకు, భావియుగములకును అందించిన పథదర్శీవులు వీరు. వీరికిని వీరియుద్దేశసిద్ధికిని నడుమ నెన్నో కంటకములు, ఎన్నో సంకటములు నిలిచినవి. సంకల్పసిద్ధికై నడుము గట్టిన యోధులు కావున నిచ్ఛాశక్తి, దృఢ నిశ్చయములు, సహనశాంతులు మున్నగు గురుగుణములను దమ యాత్రయందలవఱుచుకొనిరి కావున వెనుకంజవేయక, వీనికతన నవశక్తి నంది విక్రమసింహులై గమ్యస్థానము దెస నడచిపోయిరి. శంకరరామానుజ, రామానంద వల్లభాచార్య, మధ్వాచార్య, శ్రీచైతన్య ప్రభృతిమహాయాత్రికు లాశ్రమస్థానములనుండి భావవిభూతినిగొని, క్లిష్టపథములగుండా కదలిపోయి మానవలోకము నుద్ధరించిరి. వీరి ప్రత్యేకజీవనములను పుంఖానుపుంఖముగ పరిశీలించితిమేని ఎన్నెని దృష్టాంతములు చేకూర్చును. లంబినీవనము, జేతవనము, అనాథపిండికుని ఆరామము, బోధిద్రుమము, పురాతనీ రాజనాగపురి, సారనాథవనము బుద్ధజీవనమందలి ప్రధానదృశ్యములు! దేవదత్తప్రభృతు లీతని యాయువుదీయ నుద్యమించిరి. తనయిక్కట్టులను నెట్టివేసి తథాగతుడు నిర్వాణమహత్త్వమును ప్రజల కుద్బోధించినాడు. ఈతడు చేసిన సాంఘికసేవ మఱెవ్వడు చేసినాడు? మహావీరుడు? మహారణ్యములందు దుండగీండ్ర దెబ్బలకు నెన్నొగ్గియే కృతకృత్యుడైనాడు! కబీరుదాసు భారతఖండమనెడు భారతపక్షికుడనని చెప్పికొనినాడు! సృష్టియంతయు నొక్క కుటుంబమని యీ, దీని యధినాథుడు నొకడే యనియు వచించి ప్రజల నాతని మ్రోల జేర్చుటకై మహాయాత్రికుడు మహాసన్యాసి కావించినకృషి ఎట్టిదో యెఱుగమా?

కవియును ఈయాత్రికుల వర్గములోనివాడనియే కదా తెలిపియుంటిని. * తమకుంగల పథికుల కీర్తిని

"The water of the Ganges is verily the holiest of all waters it fulfils one's desire and is a help to realising the Ishtam" Brahmananda.

"The water of the Ganges, the holy prasadam of Jagannath and the sacred dust of Brindavan are verily Brahman in reality" Ramakrishna Paramahamsa.

పంచవటికడ పాడుచు నాత్మహృదియందు రామకృష్ణపరమహంస మధురవీణా నాదమును వినుచుండువాడు!

"To bring the idea of vastness within, one should see the Himalayas or the ocean or gaze at the sky" (Vide: Brahmananda Swamij's "Spiritual Teaching" page 234.)

* ఏదేశమున నేకాలమున నుద్భవించిననేమి కవులందఱును యాత్రికులే! వీరిభాషలు, రాజకీయార్థిక సమస్యలు వేఱువేఱై యుండవచ్చును. వీరి ప్రధానోద్దేశములందు పారపాచ్చెములు లేవు. వీరందఱును సత్యవ్రతులే! సౌందర్యోపాసకులే! మహదాశయముల నారాధించువారే! వ్యాసహోమరులును, వాల్మీకి సోఫోకిల్సులును, భట్టబాణగేటేలును, కాళిదాసు షేక్స్పియరులును, భారవిడాంటేలును, భవభూతిషిల్లరులును, భాను భాసరులును, బిల్హణ స్పెన్సరులును, మల్హణ టెన్నిసనులును, సుబంధు బ్రౌనింగులును, మాఘ బైరనులును, మురారి షెల్లీలును, శివభద్రదవర్డ్స్‌వర్త్‌లును, సౌమిల్లిస్కాట్‌లును, చోరకీట్సులును, మయూర బెర్జాక్ సనులును, దండిడ్రైడనులును అన్నదమ్ములే. తనపాత్రలందలి కొండొకయాత్రికు నుద్దేశించి డాంటే మహాకవి తెలిపిన ఈమనువు లాతనికే చెల్లును.

"He had gone through almost all theparts to which this language (Italian) extends, a pilgrim almost a beggar. (See also the reference which Dante makes to his own exile at Verona and else where in Paradise XVII 58-60)

వసుంధరను చీకటినుండి, చింతనుండి, నెగులునుండి, దిగులునుండి, విషవాయువునుండి, గభీర కలుషమునుండి కాపాడును.

కళ, మతము, తాత్త్వికశక్తి, మనుష్యజీవనము దాశరథులట్లు కలసినపుడే జగతియందు ఈశ్వరసామ్రాజ్యము నెలకొనును. ఇట్టికలయిక నేడు గోచరించుట లేదు. కావున ప్రకృతియందలి మహత్త్వము నేడు మనుష్య చరిత్రను సోకుట లేదు కావున, మహాయాత్రికులైన కవులును, ప్రవక్తలును, తాత్త్వికులును, ఆచార్యులును గాక, సామరికసామగ్రిసృష్టికై తోడ్పడు భౌతిక శాస్త్రజ్ఞులే నేడు పొడసూపుచుండుటచే, అధునాతన నాగరకత చింతనిప్పులను క్రక్కుచుండుటచే, ఆత్మశక్తి యడగి పశుబలము హెచ్చుచుండుటచే, రక్కసివలె స్వార్థము పెచ్చిల్లుచుండుటచే నేటివసుమతికి దుర్దాంతదుస్థితి పట్టినది. ప్రపంచము నీదుర్గతినుండి యుద్ధరింపగలవారు యువకులు. మహత్తరమైన ఈ క్రియను నెఱపుటకై వీరు తపశ్శక్తి నందవలెను. దీనిని పడయుటకుమున్న వీ రెన్నెని కఠోరపరీక్షల నెదుర్కొనవలెను. వీనియందు గెలుపునందినంతన,- నూతన బలమునందినంతన, మహోన్నత కర్తవ్యశిఖరమున గాలూనినంతన అంతరంగ మానందప్లావితమైనంతన గను వింకొనరించు దృశ్యము, మహదాశయప్రదీప్తకాల వియత్తలము పీరిపురోభాగమున దోచుట తథ్యము. నాటి సాయంసమయమున, బ్రహ్మగిరిశిఖరమున, దాశరథులు పోలు ఉదుంబరవృక్షములనడుమ, విజ్ఞానశైవలినీజన్మ స్థానమున కనదురుప్రకృతిమ్రోల నని మేషలోచనుడనై చేతులుమొగిచి నిలిచిన ముహూర్తమున నే బడసిన పాఠ మిదియే!

సూర్యుడస్తమించిన కొంతసేపటికి సంజకెంజాయ అదృశ్యమయ్యెను. ఆత్మజీవనమునుండి భాగ్యరేఖలు జలజలరాలినపుడు, చేటు మూకలందు ప్రవేశింప పైశాచికనృత్యము సలుపులీల, కారుచీకటు లచ్చోట జొరబడదొడగెను. నిముషములో బ్రహ్మగిరియంతయు అంధకారబంధురమైనది. ఎట్టిఘనుడైనను, ఎంతబలశాలియైనను, సమయసమయములందు లెక్కలేని నేసులకు నిజజీవనము నొడ్డవలసినదే! పుణ్యనదిని గని, గగనము నంటునంతటియున్నతి నందిన బ్రహ్మగిరికూడ నాటి స్థితి నీసమయమున గాఢతమసమునకు తలయొగ్గవలసివచ్చెను. రక్కసిమోమువలె భయంకరమైనవిభావరితో కాలము గడపు టెట్లు? సమీపముననగాని, కొంతదూరముననగాని ఏదేనియాలయమో, పర్ణశాలయో గోచరించిన సంతసించియుందును. అట్టిదేమీ కనబడలేదు. నాలుగుచెట్లనడుమ, తల్లిపుట్టినతావులోనే రజనిగడప నిశ్చయించితిని. ఇరులందు నిందందు మసలిన, నేదేని ముసలము వచ్చునని

నైతికవిభూతిని సృజింప లేఖి బూనిన కార్లయిలును, మానసకృషియందెన్నోయేండ్లుకడపిన ఆర్నాల్డును, మతమహత్త్వమును గుడిగోపురమట్లు నిలువబెట్ట గంకణము కట్టుకొనిన న్యూమేనును, కళోపాసనమందును, సంఘ సముద్ధరణమందును మనసుంచిన రస్కిన్ మహాశయుడును నిజజీవనము నొక్కొక మహాగ్రంథము గావించుకొనిన యాత్రికులే! వీరిబృందమున చేరజాలనివారుకవులేకారు. ఇంచుక కృషిసలిపినచో ప్రతిమానవుడును పద్య మల్లజాలును. కాని పద్యమనగ నితయా? గుడియన దేవుడా? శరీరమన మనుష్యుడా? పద్యమును గుడియును శరీరమును బాహ్యావరణములే! లేతమల్లెయందు గభీరసౌరభసింధు నిహితమై యుండునట్లు, తుషారకణమున మిహిరమండల మడగియుండునట్లు, చిన్ని పద్దెమున, ముద్దుగొలుపుగద్యయందు భావబ్రహ్మాండమును దట్టింపగలవాడే కవి. ఆత్మప్రతిభను గుఱితించి, జగతిలోని కీశ్వరునిచే పుత్తెంపబడిన రాయబారినని యెఱిగి, బాహ్యప్రకృతికిని, మనుష్యప్రకృతికిని గల వియ్య మెట్టిదో, అం దెంతనెయ్యమున్నదో వివరించి నిహితభావములను వ్యక్తీకరించుచు వసుమతియందు నవజీవనసృష్టి గావించువా డీతడు. పైన నుల్లేఖింపబడిన అద్భుతశక్తి ఆచార్యుని హృదయమున ట్లీతని యెడందనుకూడ చక్కనైన తులసికోటను గావించి అందు దివ్యదీపికను వెలిగించును. ఇందలి మణికాంతులనే ఈతని రచనమందును, జీవనమందును, ఈతడు మసలు సంఘమందును విలోకించి ఆనందింతుము; నూతనబలమంది, లోనిపశువును కట్టుత్రాళ్లతో బంధించి, నిజజీవనములందు విజయధ్వజమును నిలుపజాలుదుము.

యూహించి అందే చతికిలబడితిని. రాత్రి అపుడేడుగంటలుమాత్ర మయ్యెను. కడపవలసినకాలము తక్కువకాదు. వచ్చివచ్చి కారుచీకటులందు తల దూర్చుట మంచిపని కాదేమోయనుకొంటిని. హృదయమందు తలయెత్తిన తీవ్రవాంఛయే నన్నచటికి బరబర యీడ్చుకొని వచ్చినదికదా! ఈవాంఛ నరికట్టుటకు నాకు శక్యము కాలేదు. 'మొండిసాహసము' నకు దలపడితిని. దీర్ఘయోచనమువలె 'మొండి సాహసము' కూడదని యూహింతుము. కాని మహాద్భుతములను మాటలనట్లు మూపునగైకొని కాలము నడచుచుండ, నాయద్భుతములను చేబట్టవలెననిన మొండిచొరవ యక్కరైయుండునని అపుడపుడు తలపోయుచుందును. దీర్ఘయోచనము మనుజుని నిలిచిన తావునందే నిలిపి, రాతిబండ జేసివేయును! మొండిచొరవ వానిని ఘోర విపత్తులందు గూలద్రోయును! విపత్తులందు బడమేని, మనమందు అనుభవమెంత? సంపాదించు పరిజ్ఞానమెంత? నిదురించిన మనుష్యశక్తులు ఆపదలవలననే, సమ్మెటపోటున నుక్కొత్తుగ నుఱుకు అగ్గినెరసులవలె లేచును! వెనుకనుండి వేటకాడు వాడితూపులు వదలుచు, తఱుముకొని వచ్చుటచేగదా కురంగము జవోపేతముగ పర్వెత్తి, తనపరుగున నాత్మశక్తిని గుర్తించినది! మానవుని సహనసామర్థ్యములు విజృంభింపవలెననిన, మనుష్యులందొకండు మనుష్యుడు కావలెననిన, అతడాపదలకై తపించవలెనని నొక్కిచెప్పుదును. ఆవాహనముచేసినను ఆపదలు ప్రత్యక్షము గానియెడల, నడుముగట్టి తానే వానిని వెతకుకొనుచుపోయి కదనమున డీకొనుమని సవాలు చేయవలెను.* ఆపదలందు లంఘించునలవాటును శైశవమందే, జేబులో నిండైన బండి సున్నను నిలుపుకొని మహారాష్ట్రమునులో దిగిన ముహూర్తమునుండి యలవఱుచుకొంటిని.

చెట్లనడుమ జేరుకొంటినిగాని నిద్దురపట్టించుకొనుట అనర్థకహేతువగునేమో యనుకొంటిని. కనులు మూసిన నెట్టియపాయము తలపైవ్రాలునో! నలుదట్టులందును విద్రోహిమానసమట్లు దట్టమైన యడవి చూపట్టుచుండెను! అందెన్ని ఘాతుకమృగములున్నవో! ఏపులియో మీద నెగిరిపడి, నిదురించుచున్న నిముసములో నుదర గోళమున ప్రవేశపెట్టుననిన అతిశయోక్తి కాజాలదు. కాని, మేలుకాంచిన మాత్రమేమి? గర్జించుచు మృత్యువు పైబడిన నేమిచేతును? వన్యపశువుతో పోరుటకు సంసిద్ధుడనై యుండలేదు. చేత నేయాయుధమును లేదు. తుదకు గఱ్ఱయైనలేదు. క్రూరమృగము మార్కొనినచో "హర! హరా!!" యని దానికి కబళమై తీఱవలసినదే! కటికిచీకటిలో, కొండనేలయం దెచ్చటికి పరుగెత్తుదును? పరుగెత్తినను, మఱొకజంతువు నోటిలోనికే! మృగముఖగహ్వరముగాకమానె, ఏలోయలోనో గుభాలునగూలబడి, గుండనై పాతాళమున రాలుదునని యెఱుగుదును. నదీమతల్లి మంజులరవమున అనంతగీతిక నాలాపించుచునే యున్నది. కమ్మని చలువగల జలధారకనిన గీతికాధారకరుణాధారయై నామనసును సోకుచునేయున్నది. ఆధార నాకు నూతనపాఠమును గఱపినది. భయంకరసమయమందైనను, పాడుకొనుచు, అవిచలితచిత్తయై తల్లి తనపనిని తాను చూచుకొనుచున్నది! కట్టెదుట పెద్దబోదులట్లు ఇక్కట్టులు నిలిచినను, అంతర్వాహినియైన సరస్వతివోలు శాంతభావము నంతరంగమున ప్రవహింపనిమ్మనియు, దానితో తన నెయ్యంపుతియ్యనిపాటను సహకరింతుననియు నంగా

* నేడీ యంశమును గుర్తించిన పాశ్చాత్యుడు ముసోలినీ! నేడీతడు సభ్యజగతి కెంతో యెగ్గుచేసినాడు. అబిసీనియనుల యెడల దుండగమునకు గడంగినాడు. కాని, యీతడు అద్భుతమైన ఇచ్ఛాశక్తి నలవఱుచుకొనిన వ్యక్తియని, ఆపదలందు భయరహితుడై మసలువాడని, స్వీయసీమకై ఎన్నెన్ని యత్యాచారములు చేసినను స్వార్థము నారాధింపలేదని, తనకైగాని, తనవారికైగాని ఈతడు హంసతూలికలను తల్పము జేసికొనలేదని, నిరంతర విలాసమున బోరలాడక తనసైనికులతో కూలివాండ్రతో గలసి శ్రమించువాడని యెఱుగుదుము. "Live dangerously" అనువాక్కు వీనిMotto. పిల్లిపిల్లలవలె నీతడు సింహడింభకములను పెనుచువాడు!

భవాని * ఆదరపూర్వకముగ తెలుపుచున్నదని గ్రహించితిని. అవ్వల ఘోరఝంఝూనిలము విజృంభించుచున్నను, హృదయమందలి శాంతిని మానవుడు గోల్పడరాదను ప్రధానపాఠము భగవద్గీతయందు కలదు. (Vide: Swamy Saradananda's Bengalee Commentary on the Geeta) కొండనంటు కెరటాలతో నెగిరిపడు కడలికడుపున ననంతశాంతి విరాజిల్లుచుండును గదా! ప్రకృతినుండి పాఠములను గ్రహించుటెట్లో పాఠకులకు తెలుపనే తెలిపితిని.

"కానవావానిగంగాభవాని" యనియు, "ననుజూచి హోరనియేడ్చు గంగాభవానితో"డనియు బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతంగారు మననమందలి చంద్రమతిచే పలికించినారు. † ననుజూచి, మందాకినీ మతల్లి మతింతమంజులముగ గీతికాలాపనము చేయుచు, నా గుండెనుండి దుడుకును దూరీకృత మొనరించుచు నంతు పరితోషమును నింపింప యత్నించుచున్నదని యూహించితిని. కావున గీతికాపూరమునకు భక్తిపూర్వకముగ మానసాంజలి నొడ్డితిని.

కడచిన నిశీథమందును, నాడును పడిన హైరానువలనను, బొంబాయి విడిచినదాది ఆహారనిద్రల నెలుగక పోవుటచేతను, మేనువాల్చవలెనను బుద్ధి పుట్టినను ఒరగక కొయ్యవలె గూర్చుని అజాంతముతో నన్నుగుటుకుట్టన దిగమ్రింగిన అంధకారము నబ్బురపాటున నవలోకించుచు యోచనామగ్నుడనై యుంటిని.

చీకటి పడినంతనే ఏవో పురుగులు ఎడతెగని రీతి గూయదొడగినవి. పోలములం దిట్టిధ్వనిని చాలమాఱులు వినియుంటిని. కొంతసేపటి కిది ఆగిపోయినది. ఆగినపుడే అంతకుము న్నిట్టిశబ్ద ముండెనను అంశము మనసున తట్టినది. చెవికి నలవాటైన రవమును పాటింపమనియు, అది యాగినపుడే యది యుండెడిదని గ్రహింతుమనియుగదా మనశ్శాస్త్రము తెలుపుచున్నది! ఏదేని వన్యమృగమో, అల్పాల్పజీవమో నాదెస వచ్చునేమో యని యూహించుచు నలుకట్టులను పరికించుచుంటిని. ఎందుండియో అపు డెవరో పకపకనవ్విన శబ్దము హఠాత్తుగ చెవిబడినది! ఉలికిపడితిని! గుండెలు దడదడలాడినవి! అందు మనుష్యసంచారమే లేదు. ఆశబ్ద మెట్లు

* గోదావరికి గంగయను రూపాంతర ముండుట లోకప్రసిద్ధము. పోతరాజు పలుమాఱు గోదావరిని గంగ యని సంబోధించినాడు.

† ఈ పలుకులందలి Pathetic fallacy కడుంగడు చక్కనైనది. కవి, ఈయాలంకారమును కడుకష్టముతోనైనను వదలుకొని, చక్కని తాత్త్వికభావము నిందుంచిన బాగుండెడిది. అమరకాంతల అంగలార్పుకూడ కలస్వనము గలదై యుండునుగదా! అందుచు దివిజకల్లోలిని, విశ్వేశ్వరసాన్నిధ్యమున జేలయై హోరునవేడ్చుచదు భావమునుగాక "ఓడ్డా! అదె! ఈశ్వరుడందుండి కదలివచ్చుచున్నాడు. ఇక నచిరములో సాక్షాత్కరింపగలడు. నీయక్కట్టుల నీశ్మశానవాటికయందు బూడ్చివేయుమజూమీ!" యను భావమును (నిక్కముగ నామె కడగండ్లందే కడతేరెనుకదా!) కవి ఇందు జొనిపియుండవలసినది. ఇట్టిభావము చంద్రమతిహృదయమునకును, ప్రేక్షకుల యెడందలకును గొంత యూరట గల్పెడిది. రాబోవుదానిని నాటకకర్త చెప్పివేసినయెడల Dramatic effect నకు చేటువచ్చుట నిజమే! కాని, ఇన్నిమాటల నుచ్చరింపక "సారదృష్టిగల లోకపావని వాకొనిన భావగర్భితవాక్కు"ని యూహించుటకు చోటొసగుచిన్నిమాట నాత డందుచొప్పించియుండిన, తననాటకరజమును Idealism, optimism లచే తళుక్కొత్తించియుండువాడు. ఏకావ్యమునకైనను, ఏజీవనమునకైనను వన్నెదెచ్చున వీరెండుశక్తులే! వీని నంతరంగమున నిడికొనినవ్యక్తులే ధృతిసహితులై భయదకష్టములతో పోరిరి. ఈ యంశమును గణింపకపోవుటచే మనకవులు మాటిమాటికి మహావీరులచే గోలపెట్టించిరి. శూరులందుశూరులై, కోటికోటిఘోరారిష్టములను చెండాడినవారడుగడుగున గడగడలకోలది కన్నీరొడ్చిరని తలపజెల్లదు. గుండెయులను పట్టి నీటిబగ్గగు చేసికొనినచో వారి యసిధారావ్రతనిష్ఠకు, సత్యాన్వేషణదీక్షకు తప్పక భంగము వాటిల్లియుండెడిది. ప్రేక్షకుల హృదయములను కవలించుట నాటకకర్త పని. కావున విషాదమును పూటకెక్కించిన గాని పనిచెల్లదని మనకవు లూహించియుందురు. హోరగిపోరలు దుఃఖముపై, పాలకడలిపై తేలియాడు దేవదేవునివలె, మణికాంతు లీను ఆశాద్యుతిలేదని ఆదర్శకవులు తెలుపగలరా?

వచ్చెనో ఊహింపజాలనైతిని. దొంగ లెవరైన నందు పొంచియుందు రనుటకు ఎట్టిఅవకాశము లేదు. కలవారి ఇండ్లను కొల్లగొట్టువారికి జోగులుండు నెలవున నేమి లభించును? అం దేవైనపిశాచము లున్నవని యోచింతునా? దయ్యములను గుఱించిన వింతవింతకథ లెన్నో జ్ఞప్తికివచ్చినవి. కోటిపల్లి కాల్వయొద్దున నొకప్పు డొక చెంచుయాడుది చనిపోయి, భూతమై అచ్చటి చెట్టును పట్టియుండి, ఏమరుపాటున నెవ్వరైన రాత్రులందు అచటినుండి పోవునపుడు "తవ్వలమ్మ తవ్వలో!" అని యఱచుచు వారిని అసలగొట్టుచుండెడిదట! అట్టిదయ్యమేదైన నవ్వుచుండెనేమో! కాని, కడుంగడు పవిత్రమై, దేవతల క్రీడాంగణమై, ఋషికంఠీరవులయాటపట్టయిన అచ్చోటున పిశాచము లెట్లు చేరజాలునని తలపోసితిని. "బొంబాయినుండి బహుప్రయాసతో వచ్చినది ఈ భయంకర నిశీథమున, నీఘోరారణ్యమున, నీ నిర్మానుష్యప్రదేశమున, నీ భీషణాంధకారమున నే క్రూర జంతువుగొంతుకలోనో నీకుత్తుకను చొప్పించుటకా?" యని ఎవ్వరో నాయంతరంగమున నట్లు నవ్వి రేమో యనుకొంటిని. ఐదునిమిషములు కడచెను. మరల పకపకమనునవ్వు చెవుఁబడినది! అది నాయూహ కాదని గ్రహించితిని. అదేమో యెఱుగవలెనని మక్కువపడితిని. పరిసరమున పరికింపవలె ననుకొంటిని. చేతిలో టార్చిలైటైనను లేదు. అగ్గిపెట్టె వెంటనుండవలసిన అవసరము నాకెన్నఁడు లేదు. చీకటిలో తడుముకొనుచు మసలినయెడల ముప్పువచ్చునేమో! కావున ఆ "నవ్వు ఎవ్వరిదైనను సరే" యనుకొని కిక్కురుమనకుండ చెట్టునకానుకొని కొయ్యనై కూర్చుంటిని. అదూరమున గలలోయలో అపుడేదో మంట కానుపించినది! ఏయోగివరైన నందు ఆశ్రమ మేర్పఱచుకొని వసించుచుండెనేమోయని యూహించితిని. మున్యాశ్రమ మొకటి అందున్నదని యెఱిగితినేని, చీకటి పడకమున్నె తొలుత నం దరిగియుందునేమో! కాని లోయ మిగుల లోతైనదగుటచే, దానిని చేరుట కష్టమేయని గ్రహించితిని. మరలిపోవునపుడు ఋషికుటీరమును చూడవచ్చు ననుకొంటిని. మంటదాపున మునిప్రవరుడుగాని, శిష్యులుగాని అగపడుదురేమో అనుకొని అక్కటున దృష్టిని బద్ధమొనరించియుంటిని. ఇంతలో నాజ్వాల యదృశ్యమైనది. కొంతసేపటికి మంట మఱికొంతదూరమున కానుపించినది! ఇట్లే మఱికొన్ని మంట లగపడి అదృశ్యము కాజొచ్చినవి! పాపికొండలలో* రాత్రులందు మంటలు లేచు టెఱుగుదును. వనము దగ్ధమగుచుండ లేచినజ్వాల లవియని స్పష్టముగ దెలియును. దాగరమూతలాకు నేటి మంటలో? అవి కొఱవిదయ్యము లని యూహించుటకు నామనసొప్పలేదు. ఏమైననేమి? చూడ్కుల నచ్చెరుపాటున నాదిక్కునందే నిలిపియుంచితిని. ఈపర్యాయము కొండనేలయందు కొంతదూరమున శబ్దముతోఁగూడ పెను మంట యెగసెను ఖాండవదహనదృశ్యము మరల ప్రదర్శింపబడునేమో యనుకొంటిని. శబ్దసహితమైనజ్వాల! శైలశిఖలమునకు ఋక్కులుచ్చరించు ఋషీంద్రు డెవ్వరైన నిప్పంటించుచుండెనా? వెలుఁగురులో నేదోయుఱుకుచు, వలయముగ పరుగెత్తుచున్నట్లు తోచెను. అది వన్యమృగమో, కొండలందు మసలు కోయవాడో, అడవిమని

* తూరుపుకనుమలలో నివి మిగుల నెత్తైనవి. ఇవి శ్రీరామగిరికి కొంతదూర మీవల నున్నవి. ఇచటి గోదావరి మిగులలోతై మొసళ్లతో నిండియుండును. కొండలనడుమనుండి నదియందు దాటుమెళ్లవలెను నావపోవలెను. శ్రీరామనవమినా డయోధ్యను చూచినట్లు భద్రాచలమును పర్ణశాలను జూచుటకై ౧౯౨౨లో నా ఇంటర్ మీడియట్ పరీక్షలకుముందు ఆ క్షేత్రములకరిగితిని. పాపికొండలందలి వింతదృశ్యముల నపుడు విలోకించితిని. ఈపయనమును గుఱించిన ఉదంతమును చదువరులు మఱొకచో గాంతురు.

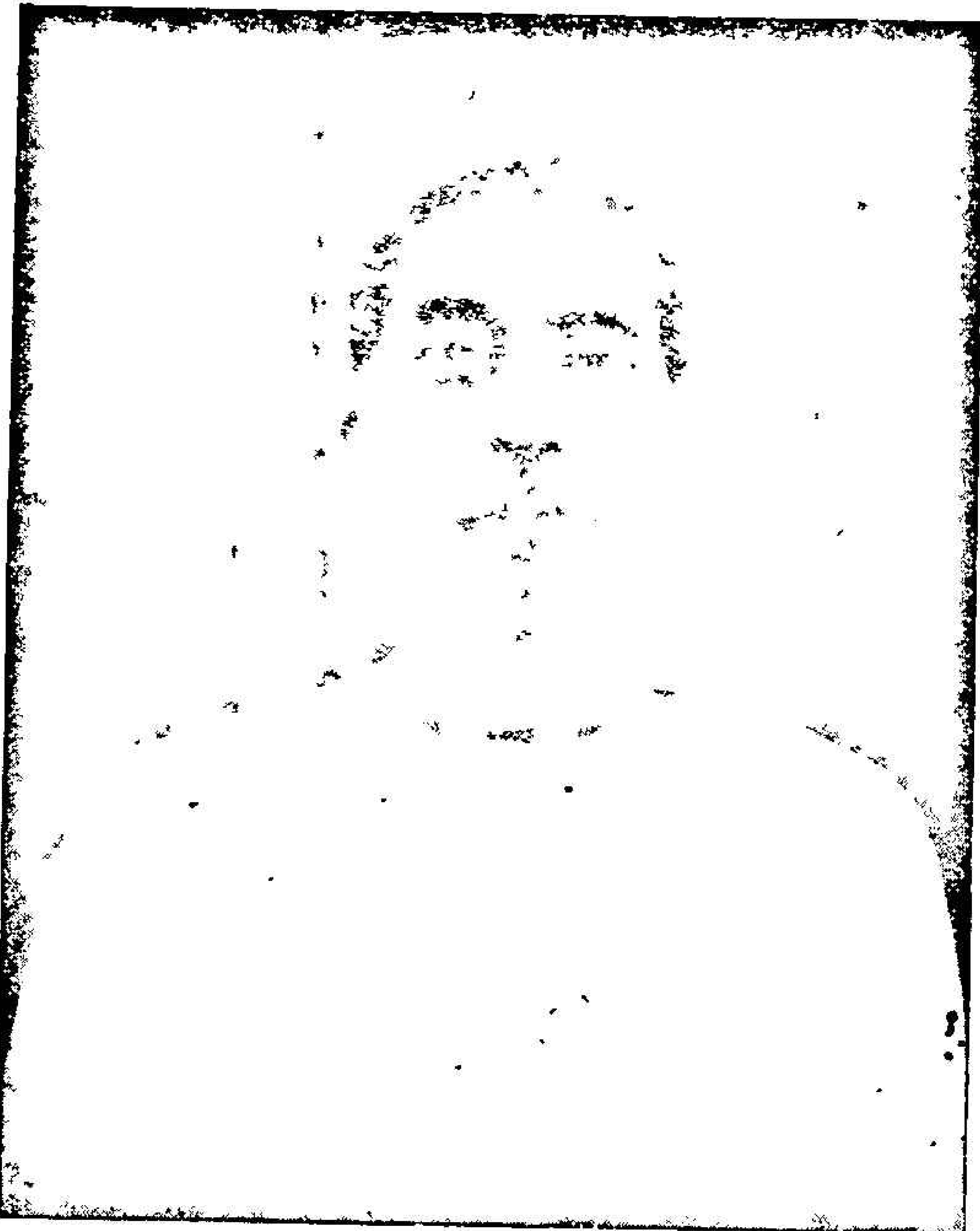
షియో, అపూర్వమైన మహాజీవమో గుర్తించుట నాకు సాధ్యము కాలేదు. వింతయు, భీతికరు నాకరమైన నాదృశ్య మెట్టిదైనను దూరమందే గోచరించుటచే దాని వలన నా కెట్టియిక్కట్టు కలుగదని ధైర్యమూనియుంటిని. కాని అది పర్వతప్రదేశమున చిత్తమువచ్చినచొప్పున విహరించుచుండుటచే, నా ప్రమోల, - నామీద నిలిచి చిందులుత్రొక్కునేమో యని పరక్షణమందే యడల జొచ్చితిని. నాలోనేను దండకముల నేకరువుబెట్టుకొన సాగితిని. మరల పకపకమనునవ్వు! దూరమున నీ రెలుంగు! నైశనిస్తబ్ధతను చంపనెంచిన గర్జనము!

స్వర్గీయ ప్రేమచందు

శ్రీ గిరాజు రామారావు

మొన్న అక్టోబరు ౮వ తేదీన మున్షీ ప్రేమచందు స్వర్గస్థుడయ్యెను. ఈవార్త సాహిత్యోపాసకుల కెల్లరకును దుఃఖదాయకము.

ప్రేమచందునకు తలిదండ్రులు పెట్టిన యసార్థక నామము ధనపతిరాయి. అతడతని జీవితములో నీనామ మసార్థకము కావుననియే కాబోలు ప్రేమచందు అని

మార్చుకొనెను. అతడు కాశికి ౫ మైళ్ల దూరమున మాడ్వ అను గ్రామములో ౧౮౮౧-వ సంవత్సరమున జన్మించెను. అతడు కాయస్థకులజుడు. అతనితల్లి ఎల్లప్పుడు రోగపీడితురాలై యుండి యతని చిన్నతనముననే మరణించెను. అతని తండ్రి పోస్టల్ యిలాకాలో నౌకరు. నెలకు ౨౦ రూపాయలు జీతముతో పనిచేయుచుండెను.

ప్రేమచందునకు ౧౫వయేటనే వివాహము జరిగెను. వివాహమైన ఒక్క సంవత్సరములో నతని తండ్రియు మరణించెను. తండ్రి నిలువచేసిన కొద్ది రూప్యములాతని యంత్యక్రియలకు సరిపోయెను. సంసారభారము ప్రేమచందుపై బడెను. అప్పటి కతడు ౧౬ సంవత్సరములవాడు. భార్యయు, సవతితల్లియు, సవతి తమ్ములిద్దరు అతనిపై ఆధారపడియుండిరి.

పదునారవ సంవత్సరమున మెట్రిక్యులేషన్ కాశిలో క్వీన్సు కాలేజీలో చదువుచుండెను. అతని తెలివితేటలను మెచ్చుకొని కాలేజివారు ఉచితవేతనము నిచ్చిరి. కానియతడు సంసారభార మెట్లుతప్పించుకొనగలడు? పిల్లలకు చదువుచెప్పి నెలకయిదురూపాయలు సంపాదించి ఇంటిక్రింద ఖర్చుపెట్టుచుండెను. రూపాయకు ౧౦ శేర్లచొప్పున జొన్నలుకొని వానితో కాలము గడుపుచుండెను. ప్రతిదినము ౫ మైళ్లు నడచివచ్చిపోవుచుండువాడు. ఇట్లు కష్టపడి మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో రెండవతరగతిలో నుత్తీర్ణుడయ్యెను.

అతనికి విద్యాభిలాష మెండు. ఎఫ్. ఎ. చదువదలంచెనుకాని ఆర్థికదర్దశ సాగనీయలేదు. ఉచితవేతనమునకై ప్రయత్నించెను. రెండవతరగతిలోనుత్తీర్ణులైనవారి కది లభింపదు. ఆదినములలోనే హిందూవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడెను. ప్రేమచందు ప్రిన్సిపాలుగారిని కలిసికొని ప్రార్థించెను. కాని అతడు లెక్కలలో ఎక్కువ తెలివిగలవాడు కాడు. అందువలన ఉచితవేతనము దొరకలేదు. ఇంక చదువుమానివేయక తప్పినదికాదతనికి. దానికితోడు జ్వరము. పాపమతనికష్టములు వ్రాయనలవికాదు. కాశిలో నొకవకీలు కడకేగి వానిపిల్లలకు చదువుచెప్పుదుననియు, ౫ రూపాయి లిమ్మనియు ప్రార్థించెను. వకీ లందులకు

సమ్మతింపని, అతను ఉండుటకు ఒకగదికూడ నిచ్చెను. ౫ రూపాయలలో మూడు ఇంటికిపంపి రెండురూపాయలతో తాను స్వయంపాకము పెట్టుకొనెను.

అతడు లయిబ్రరీకిపోయి చదువ నారంభించినదిప్పుడే. నవలలన్నియు బూర్తిచేసెను. ఉర్దూనవలలు, తదితర గ్రంధములు పూర్తిగా పఠించెను. ఉర్దూలో పండితుడయ్యెను. కాని ధనసంపాదనముమాత్రము వెనుకబడెను. ఊరిలో నప్పులు పెరిగిపోయెను. తినుట కాహారము దొరకుట లేదు. పాపము కొన్నిదినములు నానబోసినశనగలు తిని యుండెను. ఇంతలో నింటికిబోదలచెను. ఉత్తచేతులతో నెట్లుపోగలడు? తనయొద్దనున్న చక్రవర్తి కృతఅంకగణితపుస్తకమునమ్మి ఒకరూపాయి సంపాదించెను.

పుస్తకమునమ్మినపుడు ఒక హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయు డతనిజూచెను. అతని దీనస్థితికి జాలిపొంది ౧౮ రూపాయల జీతముతో తనస్కూలులో ఉపాధ్యాయుడుగా కుదిరించెను అచ్చట ఉపాధ్యాయుడుగానుండి సే ప్రేమచందు బి.ఎ. పరీక్షయందు త్తీర్ణుడయ్యెను. బి. ఎ. పరీక్షఅయినపిమ్మట గవర్నమెంటు ఉద్యోగముదొరకెను.

అప్పటికతనికి ఇరువదిసంవత్సరములు దాటెను. అప్పుడే ఉర్దూలో కథలు వ్రాయనారంభించెను. ౧౯౧౪ వరకును ఉర్దూలోనే వ్రాయుచు పిదప హిందీలో వ్రాయ మొదలిడెను. ఉర్దూలో తనకథలను 'వ్యాసకర్తనవాబురాయి' అని వ్రాసుకొనెడివాడు.

ప్రేమచందు రెండుభాషలలోను పరిపూర్ణపాండిత్యము గలవాడు. త్రికరణశుద్ధిగా సరస్వతిని ఉపాసించి ప్రాణములగోలుపోయిన మహాపురుషులలో నీతడొకడు. అతను మరణశయ్యపైనుండియు "బాబూ! ఏమియాలోచించుచున్నా"రని ఒకమిత్రుడు ప్రశ్నించినప్పుడు "సాహిత్యముయొక్క భావిదశను గూర్చి" (౭ వ తేదీన) అని బదులాసంగెను.

ప్రేమచందుకథలు ప్రప్రథమమున జమానాఅను ఉర్దూపత్రికలో ప్రచురింపబడుచుండెను. అతడు మొదట వ్రాసిన పురుదూగ్రంధము వరదాన్. చివర వ్రాసిన గ్రంధము గోదాన్. ఈ రెండుదానములనడుమ లెక్కలేనన్ని గ్రంధములను హిందీమాతకు దానముచేసెను.

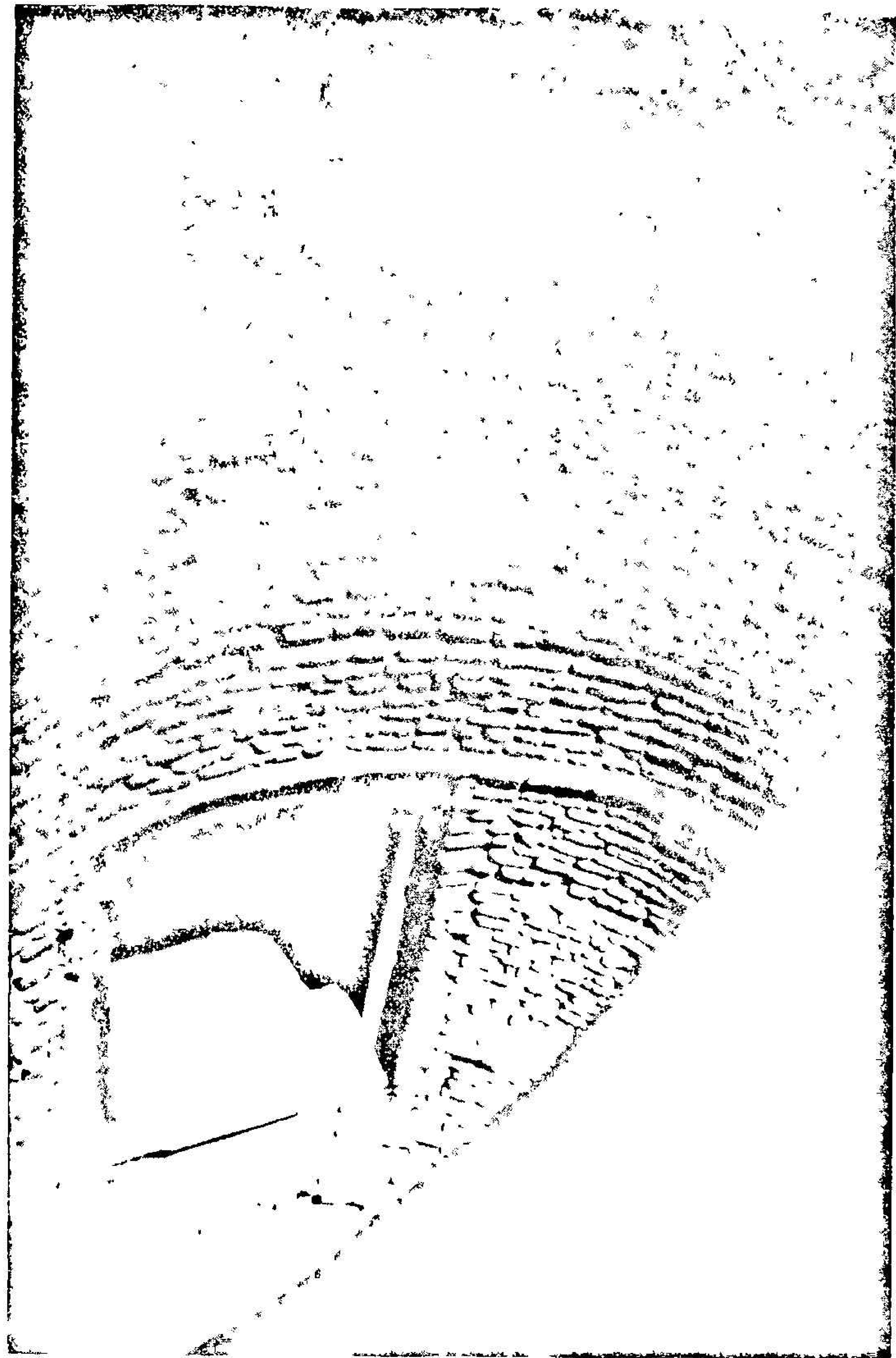
అతనికి హమీర్పురిలో డెప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్సు ఉద్యోగము కుదిరెను. దురదృష్యవశమున నాపదవిలో నతనియారోగ్యము చెడిపోయెను. వెంటనే దానినుండి విరమించుకొని ఒకగవర్నమెంటు పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడు గా ప్రవేశించెను.

౧౯౨౦ వ సంవత్సరములో సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. అప్పుడతను గోరఖుపూరులోనుండెను. వెంటనే తనపనికి రాజీనామాయిచ్చి కాన్పూరులో మార్వాడీవిద్యాలయమునకు హెడ్మాష్టరుగా జేరెను. ఈ పరిస్థితులలో నతనిభార్య చనిపోయెను. అతడనేకపర్యాయములు పట్టుబడెనుకాని శిక్షననుభవింపలేదు.

ఆదినములలో నున్న మాసపత్రిక సరస్వతి. ఆ పత్రిక యభివృద్ధికీతని కథలు కారణమని చెప్పకతప్పదు. నవలాకిశోరి ప్రెస్సువారి మాధురీమాసపత్రికలో నియమపూర్వకముగా కథలుపడుచుండెను. కొంతకాలమునకు ఇతడు దానిసంపాదకవర్గములో పనిచేసి సంపాదకుడయ్యెను. స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ గలవాడెంతకాలము ఒకరిక్రింద బని చేయగలడు? ఆయుద్యోగమునువిడచి 'జాగరణ' అని స్వయముగానొకపత్రికను నడుపింప ప్రారంభించెను.

ప్రేమచందు సాహిత్యసేవ ఇప్పటినుండియే దృఢమయ్యెను. ప్రేమచందునకు వర్ణనాశక్తి యత్యద్భుతము. మానవప్రకృతిని, మనోభావములను వెల్లడించుటలో నితనికి అసాధారణశక్తికలదు. భాష భావగర్భితమై సులభశైలిలో నుండును. కేవలము మనోవినోదమునకై రచించిన కథయొక్కటియు నతనిగ్రంధములలో కనుపింపదు. పాశ్చాత్యకథాసాహిత్యము నీత డనుకరించెను కాని భారతప్రాచీన సంస్కృతినిమాత్రము మరచిపోలేదు.

"మానవజీవితమే కథ-మానవుడే కథానాయకుడు" అని యతని వాదము. భీదరికము, నిశ్చలప్రేమ,

ఆగ్రాకోటలో యూద్భాయి నగళ్లలోని నూతియొక్క లోపలి వైపు. దీనిలోపలికి దిగుటకు ఏడు భిన్నమార్గములు కలవు

పాట్నాలో నున్న ధాన్యపు కణజము. ౧౭౮౬ లో కట్టబడినది. ౯౦ అడుగులు ఎత్తుండును T. M. P. R.

కాశీలో బ్రహ్మమందిరము T. M. P. R.

ఔరంగజేబుకాలమున సగముగా కూలిన హైందవ దేవాలయము, కాశీ

సహానుభూతి యీమూడువిషయము లాతనికి ప్రియతరములు. "పూర్వకాలపు కాకి పిచ్చుక కథలు, ఆధ్యాత్మిక గాథలు, దయ్యములకథలు మనోవికాసమును గల్పింపజాలవు. జీవనసంగ్రామమునకు సంబంధించిన విషయములు, జీవితములోని కఠినసమస్యలు- ఇవియే మానవులకు శిక్షనొసంగగలవు" అని యత డెన్నియోసారులు పలికియుండెను.

అతను రచించిన 'సేవాసదన్', 'కర్మభూమి' యను గ్రంథములను తెలియనివా రుండరు. 'సేవాసదన్', 'మజ్దూరి' యను నవలలు సినీమాతీయబడినవి. ప్రేమచందు స్వయముగా వానిని డైరెక్టుచేసెను.

అతను వ్రాసిన యుత్తమగ్రంథములు 'ప్రేమాశ్రమ్', 'రంగభూమి' 'కాయాపలట్,' 'ప్రతిజ్ఞ,' 'గబన్' మొదలైనవి. 'కర్మభూమి' నవలకు హిందూస్థానీ ఎకాడెమీవా రతనికి ౫౦౦ రూపాయలు బహుమాన మొసగిరి. కథలసంగ్రహములలో ముఖ్యములు 'ప్రేమప్రసూన్,' 'సప్తసుమన్,' 'ప్రేమద్వాదశి,' 'ప్రేమపూర్ణిమ,' 'మానససరోవర్' ఇత్యాదులు. అతనికథలు కొన్నివందలుండును. అనేకపుస్తకములనేకపర్యాయములు సంస్కరింపబడెను. చాలపుస్తకములు గుజరాతీ, మరాటి, జాపానీ, ఇంగ్లీషు భాషలలోనికి తర్జుమా చేయబడినవి. చాలకథలు ఆంధ్రములోని కనువాదము చేయబడినవి; చేయబడుచున్నవి. దీనినిబట్టి ప్రేమచందు రచనల కెంత గౌరవముకలదో తెలుపవచ్చును.

"మానవతత్వమును తెలిసికొనుటయే గొప్పవిద్య" అని యతని యభిప్రాయము. తత్త్వహీనమైనకథ పాఠకులమనసున కుత్తేజమును కల్పింపదు. సుందరభావములు మొలకలెత్తవు అని యతనియుద్దేశ్యము.

ప్రేమచందు ఆదర్శవాది. ఆవాదమే అతని గ్రంథములలో కనుపించును. సమాజము మానవుల వాస్తవికచిత్రణలో నతడు సమర్థుడు. ఆదర్శవాదము, యథార్థవాదము రెండును కలసి యతనిరచనలో కనుపించును.

ప్రేమచందు సంస్కరణవాది. ప్రథమభార్య చనిపోయినపిమ్మట వితంతువునువివాహము చేసికొనెను.

ఈ యాదర్శములతో ప్రేమచందు సాహిత్యము ప్రారంభమయ్యెను. ఈయాదర్శములప్రకారము వ్రాసినవారు చాలతక్కువ. హిందీసాహిత్యమున కతడు క్రొత్తపద్ధతిని దెచ్చిపెట్టెను. అత నింత అల్పవయస్సులోనే ఉర్దూహిందీలలో నుత్తమసాహిత్యగ్రంథములను వ్రాసి భారతీయ సాహిత్య భాండాగారమును నింపెను. అతనంతటితో తృప్తిపడలేదు. టాల్‌స్టాయికథలను హిందీలోని కనువాదమొనర్చి హిందీవాఙ్మయమున లేని కొరతదీర్చెను. మహాత్మ షేక్‌సాదీ కవిజీవితమును హిందీలో వ్రాసెను. 'కర్బలా,' 'సంగ్రామ్,' 'ప్రేమ్‌కీ వేదీ' అను నాటకములువ్రాసి నాటకరచనా చాతుర్యమును జూపెను. అందులకే అతనికి "ఉపన్యాస (నవలా) సమ్రాట్టు" బిరుదము లభించెను.

క్రొత్తగా కథలువ్రాయువారి నతను ప్రోత్సహించుచుండెను. క్రొత్తగా వ్రాయువారికి క్రొత్తభావములు వచ్చునట! కథలో తప్పులున్న దిద్ది పంపుచుండెను.

ప్రేమచందు "హంస" అను పత్రికను స్వయముగా ప్రచురించుచుండెను. రెండుసంవత్సరముల క్రిందనది అఖిలభారతీయ సాహిత్యపరిషత్తువారి యాజమాన్యమునకు తీసికొనబడెను. అప్పుడతను సంయుక్తసంపాదకుడుగా నుండెను. గవర్నమెంటువారికి ధరావతు కట్టవలసిన కారణమున నది ఇప్పు డాపివేయబడెను. ప్రేమచందున కీబెదరింపు మొదటిది కాదు. ధైర్యముతో మొన్న ఆగస్టుసంచికకూడ ప్రకటించెను. "హంస"ను పాలించునాడే "హంస"ను విడనాడెను.

హిందూస్థానీ భారతజాతీయభాషగా నుండవలెననియు, హిందీ, ఉర్దూలిపులు ఇష్టమువచ్చినట్లు ఉపయోగింపవచ్చుననియు నతని సమ్మతిని తెలిపెను. ఉర్దూహిందీ లిపిచర్చను తగ్గించుటకు మధ్యకాలీన ముస్లింసంస్కృతి నొకదానిని స్థాపించి పాటుపడెను.

ఆతని భార్య శివరాణీదేవి. "మేరీ హృదయ" అనగా "నాహృదయ"మని యామె కథాసంగ్రహమొకటి ప్రచురించెను. ఆమె రెండుసార్లు జాతీయోద్యమమున శిక్షకూడ ననుభవించెను. ఈమె కీస్వాతంత్ర్యము నిచ్చినది ప్రేమచందే.

ప్రేమచందు ఎన్నడును కథకు ౧౫ లేక ౨౦ రూపాయలనుమించి సంపాదింపలేకపోయెను. వాగ్దాన మిచ్చినని రాకున్నచో వారితో కలహించువాడు కాడు. నిరభిమానము కలవాడు. కపటము లేనివాడు. ఎల్లప్పుడును చిరునవ్వుమోము కలిమిడికలవాడు. వాదవివాదములలో నెంతసులభముగా గెలుచునో యంత సులభముగా చెప్పినది గ్రహించుటయు గలదు.

ప్రేమచందు బెంగాలులోని శరచ్చంద్రచటోపాధ్యాయునకును, ఆంధ్రదేశములో కందుకూరి వీరేశలింగంపంతులు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహంపంతులు గార్లకు తీసిపోడు. కొంచెమించుమించుగా పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహంగారి పోలికే! ప్రేమచందు బీదరికమునకు తగినట్లుగనే యుండును. వేషభూషణములతో డాంబికమును చూపడు. నెమ్మదిగా మాట్లాడును.

ప్రేమచందు తన జీవితమును సాహిత్యమునకు, సమాజమునకు, రాష్ట్రోన్నతికొరకే వినియోగపరచెను. కొంతవరకు సఫలుడయ్యెను. అతడు సామాజిక సంస్కర్త దృఢమైన రాష్ట్రీయతావాది కాని తనవాదములను తనసాహిత్యము మూలముననే ప్రచారముచేసెను. ప్రేమచందు చివరవరకు సాహిత్యసమ్మేళనమునకు అధ్యక్షుడుగా నుండకపోవుటయే కడు విచారమైన విషయము. అతడధ్యక్షుడై యుండినచో సాహిత్యస్వరూప మిప్పుడెట్లుండెడిదో! అతడు విదేశములలో జన్మించినచో కోటీశ్వరుడైయుండును కదా! కాని యతడెన్నడును తనదీనస్థితికి చింతామగ్నుడైయుండలేదు. ధనము గడింపలేదని యతనికి విచారములేదు. హిందీలోకమునకు ప్రసాదించిన గ్రంథరాజములే యతనిధనము. ఆధనమునకు వినాశములేదు. ధనపతిరాయి స్వర్గమున కరిగెను. ప్రేమచందు చిరంజీవి.

ప్రేమచందున కిద్దరు కుమారులు, ఒక కుమార్తెయు గలరు. పెద్దకుమారుడు బి. ఎ. చదువుచున్నాడు. ఈదుఃఖమును సహించుటకై వారికి భగవంతుడు ధైర్యమొసగుగాక!

ఉపన్యాససమ్రాట్టు మున్షీ ప్రేమచందు ఆత్మశాంతికై ప్రతి సంవత్సరము ప్రేమచందు దినము అని పండుగలు జరుపబడుగాక!

భారతదేశపు రైళ్లు

గో. వెం. కృష్ణరావు

భారతదేశమందు రైళ్లపాలనము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. భారతీయులు అనేకకోట్ల ధనము రైళ్లపైఖర్చుపెట్టినను వానివలన ఎట్టి సౌకర్యములును చేకూరకపోవుటయేగాక చాలనష్టము సంభవించుచున్నది.

౧౯౦౫వ సంవత్సరమునకు పూర్వము రైళ్లపాలనము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వర్తకశాఖలో నొకటిగా నుండెడిది. మొదటి రైల్వేబోర్డులో ముగ్గురు సభ్యులు ఉండెడివారు. వారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వర్తకశాఖకు లోబడి రైళ్లపాలనము కొనసాగించిరి. కాని యీపద్ధతి తృప్తికరముగ నుండక పోవుటచే ౧౯౦౮వ సంవత్సరమందు రైళ్లకు ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటు ఏర్పాటు చేయబడెను. ఆడిపార్టుమెంటు అధ్యక్షుడు సర్వాధికారములు చలాయించుచు, అవసరమయిన రాజప్రతినిధితో మాట్లాడుటకు హక్కు కల్గియుండెను. ఎంత ప్రత్యేక సంస్థగానున్నను రైల్వేబోర్డు ఇంకను ఇండియాప్రభుత్వపు వర్తకశాఖ మంత్రిఅధికారమందే యున్నది.

౧౯౨౧వ సంవత్సరమందు యాక్వర్తు కమిటీ సిఫార్సులప్రకారము రైల్వేబోర్డు అధ్యక్షుని "ఛీఫ్ కమీషనరు ఆఫ్ రైల్వేస్" అని పిల్చుటకును, ఆర్థికముగా సలహాలిచ్చుటకు కమీషనరు నొకని నియమించుటకును నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతమున్న బోర్డు రాజ్యాంగమిదియే.

ఛీఫ్ కమీషనరే ప్రభుత్వమువారికి రైళ్లపరిపాలనా కార్యదర్శిగ పనిచేయును. రైళ్ల పాలనాసూత్రములను, టెక్నికల్ విషయముల నిర్ధారణ గావించుటయును ఛీఫ్ కమీషనరే నిశ్చయించును. ఇప్పుడు బోర్డులో ౫ గురు, డైరెక్టర్లు, టెక్నికల్ ఆఫీసరు, కార్యదర్శి, డిప్యూటీ కార్యదర్శి గలరు. పరిస్థితుల ననుసరించి బోర్డు సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించుట, తగ్గించుట ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించెదరు.

భారతదేశమందు ౪౨,౯౬౧ మైళ్ల పొడవుగల రైలుమార్గములు గలవు. రైళ్లపై ౮,౭౭,౨౫,౧౧,౦౦౦ రూప్యములు వ్యయము చేయబడెను. ప్రతిసంవత్సరము దాదాపు ౯౬ కోట్ల రూప్యముల ఆదాయము వచ్చును. మిగిలినధనము రైళ్లపై వెచ్చించిన మూలధనమునకు వడ్డీ నిచ్చుటకే యగుచున్నది.

సంవత్సరమునకు ౫౦ కోట్లమంది రైళ్లను ఉపయోగించుచున్నారు. ౭ కోట్ల టన్నుల బరువుగల సామానులను రైళ్లు మోయుచున్నవి. ౭౩౦,౨౧౯ మంది యుద్యోగులు గలరు. వీరిలో ౪,౫౧౬ మంది యూరోపియనులును, ౧౩,౫౪౭ మంది ఆంగ్లోహైందవులును, ౫౧౯,౮౧౯ మంది హిందువులును, ౧౫౭,౭౧౪ మంది మహమ్మదీయులును, ౩౪,౬౨౬ మంది తదితరులును ఉన్నారు. వీనికి సంవత్సరమునకు ౩౧ కోట్ల రూప్యములు జీతముల క్రింద ఇవ్వబడును.

౧౮౯౮ వ సంవత్సరమువరకు రైళ్లవలన ౫౮ కోట్ల రూప్యముల నష్టమువచ్చెను. ఈ నష్టమునంతను భారతప్రభుత్వమువారు తమ ఆదాయమునుండి యిచ్చుకొనిరి. అటుతరువాత కొన్ని సంవత్సరములవరకు రైళ్లు లాభకరముగనే ఉండెను. కాని గడచిన యేడు సంవత్సరములనుండి యీ రైళ్లవలన మనకు మరల నష్టము వచ్చుచున్నది. మన కెంత నష్టమువచ్చినదో యీ క్రిందిపట్టికవలన స్పష్టపడును:

౧౯౩౦-౩౧	౬౨౪ లక్షలు
౧౯౩౧-౩౨	౯౮౬
౧౯౩౨-౩౩	౧,౦౮౦
౧౯౩౩-౩౪	౭౯౩
౧౯౩౪-౩౫	౫౦౬

౧౯౩౫-౩౬ ౪౫౪
౧౯౩౬-౩౭(మదింపువేయబడెను)౩౪౪

ఈనష్టములను డిప్రిసియేషను ఫండు (Depreciation Fund) నుండి చాలవరకు భర్తీచేసిరి. రిజర్వు ఫండును ఇదివరకే ఖర్చుపెట్టిరి. రైళ్లవలన మనకు ఇంకను కొంతకాలము నష్టమువచ్చుట నిశ్చయమని చెప్పవచ్చును.

ఇప్పుడు భారతదేశమందు నాల్గురకముల రైలు మార్గములు కలవు. అవేవన:

(౧) ప్రభుత్వమువారే స్వయముగా నడపు రైలుమార్గములు. వీనిని స్టేట్‌రైళ్లందురు. (ఉ. ఈస్టిండియా రైలుమార్గము)

(౨) ప్రభుత్వమువారు కొన్ని రైలుమార్గములకు ఖామందులయినప్పటికిని, కంపెనీలు ఆ రైలుమార్గముల పాలనము కొనసాగించుచున్నవి. (ఉ. బెంగాలు నాగపూరు రైలుమార్గము; మద్రాసు అండు దక్షిణ మహరాటా రైలుమార్గము)

(౩) కంపెనీవారే స్వయముగ నడపు రైలుమార్గములు. (ఉ. బెంగాలు నార్తువెస్టు రైలుమార్గము)

(౪) సంస్థానాధీశుల పాలనయందున్న రైలుమార్గములు (ఉ. నైజాము స్టేటురైలుమార్గము.)

యాక్వర్తుకమిటీసూచనల ననుసరించి భారత ప్రభుత్వమువారే అన్ని రైలుమార్గములను తమ వశము చేసికొన నిశ్చయించిరి. ౧౯౫౦ వ సంవత్సరమునకు అన్ని రైలుమార్గములును భారత ప్రభుత్వమువారి వశమగును. అన్ని రైలుమార్గములును కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనమయినచో సక్రమపరిపాలనకు అవకాశమేర్పడుటయే గాక వానివలన వచ్చు లాభములను దేశీయులే పొందుటకు వీలుకల్గును. రాబోవు నూతన రాజ్యాంగము క్రింద ఏర్పడనున్న ప్రత్యేక సమాహార-రైల్వేబోర్డు వారు రైలుమార్గముల నన్నిటిని తమ వశముజేసికొని, నిష్పాక్షికముగ పాలించుట ధర్మము.

ఎంత లాభమువచ్చినను రైళ్లపై వ్యయముచేసిన మూలధనమును దాని వడ్డీలను తీర్చుటకే యగుచున్నది. రైళ్లపాలనము వర్తకసూత్రముల ననుసరించి జరుగక పోవుట ప్రథమ లోపమని చెప్పవలె. రైల్వేబడ్జెటులో ఆదాయమును, ఖర్చును సరిసమానము చేయుటకు పద్ధతులు దోచక రైల్వేబోర్డువారు ఖర్చునే తగ్గించి, వచ్చు ఆదాయముతో సంతృప్తిపడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. దూరదృష్టిగల వర్తకుడు ఆదాయము నెట్లు వృద్ధి చేసికొనెదమా యని మార్గముల నన్వేషించునేగాని వచ్చురాబడితో తృప్తిపడి, దానికి తగినట్లు ఖర్చులను సర్దుకొనడు.

రైల్వేబోర్డు పాలనలో చాల లోపములు గలవు. వానిలో కొన్నిటిని వివరింతును.

(౧) రైల్వేబోర్డువారికి సలహాల నిచ్చుటకు ఇంగ్లండులో ఇంజనీర్లు ఉన్నారు. వారికి బోర్డువారు కొంత వేతనమిచ్చెదరు.

౧౯౩౦ వ సంవత్సరమందు నార్తువెస్టు రైలుమార్గమునకు రెండు డీసెల్ ఎలెక్ట్రిక్ ఇంజనులను కొన్ని లక్షలరూప్యములు ఖర్చుచేసి తెప్పించిరి. కరాచీలో ఆరెండు యింజనులు స్టీమరు దిగినపుడు పత్రికలలో వానివివరములను ప్రచురించిరి. కాని వానిని ఇంతవరకెచ్చటను ఉపయోగించుటలేదు. ఎందుచేత?

సామాన్యముగ ఇంగ్లండునుండి తెప్పించు సాధనములను అచ్చటనే పరిశీలించి, వాని బాగోగులను ఇంగ్లండులో నున్న బోర్డువారి యింజనీరు సలహాదారులు నిర్ణయించిన తరువాతనే వానిని భారతదేశమునకు తెప్పించెదరు ఇది సలహాదారుల ధర్మమని చెప్పనక్కరలేదు. సలహాదారులే యింజనులను పరిశీలించిరా, లేదా? అమెరికా, జర్మనీ, ఫ్రాన్సు దేశాలలో తయారుజేసిన డీసెల్ ఇంజనులు బాగుగ పని చేయుచున్నవి. ఇప్పుడిప్పుడే వీనిని ఇంగ్లండులో తయారుచేయుచున్నారు. సరియగు అనుభవములేని కంపెనీలు తయారుచేసిన యింజనులను మన రైల్వేబోర్డువారు కొన్నారా?

రైల్వేబోర్డు సలహాదారులు తమ విధ్యుక్తధర్మమును సరిగ నిర్వహింపనపుడు వారికి వేలకొలది రూప్యములు జీతమిచ్చి, వారి నేల నుంచుకొనవలయును? డీసెల్

యింజనులు సరిగా పరిశీలింపని యిట్టి సలహాదారుల కిచ్చుడబ్బు కేవలము దండుగని చెప్పవలె.

(౨) బొంబాయిరాష్ట్రమందు తాతాకంపెనీవారు కల్యాన్ స్టేషను వద్ద పెద్ద విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రాలయము స్థాపించి, బొంబాయికి చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశములకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయుచున్నారు. తాతాకంపెనీ వారు బొంబాయియందున్న గ్రేటుఇండియన్ పెనిన్సులర్ రైలుమార్గమునకు రైళ్లునడుపుటకు విద్యుచ్ఛక్తిని చాల తక్కువరేటుకు ఇచ్చెదమని చెప్పినను, బోర్డు వారు వినక, అనేకకోట్ల రూప్యములు ఖర్చుచేసి, ప్రత్యేక యంత్రాలయమును స్థాపించుకొనిరి. ఇప్పుడు వారు తయారుచేసుకొను విద్యుచ్ఛక్తిరేటు తాతాకంపెనీ వారిచ్చెదమన్నరేటుకన్న హెచ్చుగుచున్నట్లు స్పష్టపడి నది. బోర్డువారిట్టి హాస్యదృష్టికరమగు పనిచేయుటలో ఉద్దేశమేమి?

(౩) రైల్వేబోర్డువారు కూడ తమ ధర్మములను చురుకుగా నిర్వహించుట లేదు. ఇప్పటికి బోర్డువారికి అనేకమంది నిపుణులు కొన్ని నివేదికలను సమర్పించిరి. వానిని ఇంతవరకు బోర్డువారు పరిశీలింపలేదు. ఆ నివేదికలలో గావించిన సూచనలపై తమ యభిప్రాయములనైన వెలిబుచ్చలేదు.

౧౯౨౧ వ సంవత్సరమందు రైళ్లవిషయములో గొప్పనిపుణుడని ప్రసిద్ధిగన్న సర్ ఆర్థర్ డికిన్సన్ గారు మన రైళ్లపాలనను పరిశీలించి, ఒక నివేదిక బోర్డు వారి కర్పించెను. ఆ నివేదికగతి యింతవరకు తేలలేదు.

పోప్కమిటీవారు ఈస్టుబెంగాలు, ఈస్టిండియా రైలుమార్గములను కలిపివేయవలసినదని సూచించుచు నొక నివేదిక సమర్పించిరి. వారిసూచనను బోర్డువారింత వరకు అంగీకరింపలేదు.

(౪) అన్నిటికన్న రైళ్లపాలనలో బోర్డువారు గావించిన ముఖ్య లోపము ఉద్యోగుల విషయమందు జరిగినదని చెప్పవలెను. అనేక స్థలములందు స్వల్ప వేతనములుగల యుద్యోగులను, నౌకరులను తీసివేసి, పెద్దజీతములుగల యుద్యోగులపై వెచ్చించినారు. తక్కువ జీతములు గలవారిని తగ్గించి, పెద్దయుద్యోగుల నేల యుంచవలసివచ్చినది? ఖర్చులను తగ్గించుకొనదలచిన పెద్దయుద్యోగులను తీసివేయుటకు వీలులేదా?

స్వల్పజీతములుగల యుద్యోగులను కొందరిని తీసి వేసియు, మిగిలినవారి జీతములను తగ్గించియు బోర్డు వారు నిర్దాక్షిణ్యముగ ప్రవర్తించుటచే రైళ్లపాలనము సంకుచిత మగుచున్నది. నౌకరులలో, కార్మికులలో అసంతృప్తి హెచ్చగుచున్నది. కడచిన పదిసంవత్సరము లందు రైళ్లపాలనలో జరిగిన మార్పులను పరిశీలించిన ఈ నిజము ఎల్లరకు సుగ్రాహ్యమగును.

౧౯౩౧ వ సం॥ ఆగస్టునెలలో అద్దె లేకుండ వసతిగృహములను బోర్డువారు తమ యుద్యోగులకు ఇచ్చుటకు నిరాకరించినారు. ఈవిధముగ స్వల్ప ఉద్యోగుల జీతములలో నూటికి పదోవంతు తగ్గించి నారు. ఇట్టి అక్రమపుపని యేకారణము జూపకుండ చేయుట విచారకరము. తమ నౌకరులను తాము నిర్దేశించిన స్థలములందు నివసింపవలెనని నిర్బంధించినప్పుడు బోర్డువారు గృహసౌకర్యములను కల్పింపకపోవుట అర్థరహితము.

రైళ్లవలన నష్టము వచ్చుచున్నది గనుక రైళ్లను నడుపుటకగు ఖర్చులను తగ్గించుకొనవలసియున్నదని బోర్డువారు సాకుచెప్పుట పరిపాటియైనది. భారతదేశమందు రైళ్లను వర్తకదృష్టితో నడపకపోవుటచే నష్టము వచ్చుటలో ఆశ్చర్య మేమియు లేదు. ప్రభుత్వమువారును, సైనికాధికారులును రైళ్లను తక్కువ రేట్లనిచ్చి తమ స్వంతపనుల కుపయోగించుకొనుచున్నారు. వర్తకాభివృద్ధికని సామానులు మోయు విషయమందు వర్తకులను ప్రోత్సహించుటకు తక్కువ రేట్లు ఏర్పరుపబడెను. వ్యక్తుల సదుపాయములకు రేట్లలో కొన్నిలాభములు చూపబడెను. అదేకాకుండ రైలుఇంజనులకు కావలసిన రాక్షసిబొగ్గు కని సంవత్సరమునకు ౧౨ లక్షల రూప్యములు నష్టము వచ్చుచున్నను బోర్డువారు కొన్ని గనులను తమ యధీన

మందుంచుకొని త్రవ్వించుచున్నారు. ఇక రైళ్లు లాభదాయకముగ నెట్లుండును?

రైళ్లలో పనిచేయు కార్మికుల సమస్య రాను రాను బహు క్లిష్టమగుచున్నది. కడచిన పది సంవత్సరములలో ఒకలక్షకుపైగా కార్మికులను పనులనుండి తొలగించిరి. నూటికి ౧౫ మందిని తగ్గించినట్లు తెలియుచున్నది.

పని లేకపోవుటచే కార్మికులను తగ్గించవలసి వచ్చినదని బోర్డువారు చెప్పవచ్చు. పూర్వము సంవత్సరమునకు ౧౦౦ కోట్ల రూప్యముల ఆదాయము వచ్చెడిది. ఇప్పుడో ౯౦ కోట్ల రూప్యములు వచ్చును. ఆదాయము నూటికి ౧౦వవంతు తగ్గినప్పుడు, కార్మికులను నూటికి ౧౫వవంతు తగ్గించి, మిగిలినవారినే యెక్కువ పని చేయమని నిర్బంధించుట న్యాయమా, ధర్మమా?

పెద్దజీతములుగల యుద్యోగములా, భారతీయుల కిచ్చుట లేదు. స్వల్ప జీతములుగల యుద్యోగములందు ఖర్చుతగ్గింపుకని ఉన్నవారిని కొంతమందిని తీసివేయుచున్నారు. ఇప్పటికి స్వల్పఉద్యోగుల జీతములలో నూటికి ౨౫వవంతు తగ్గింపుచేసిరి.

ఉద్యోగులకిచ్చు జీతములను పరిశీలింతము—

పాయింట్సుమనుకు నెలకు ౧౪ రూప్యములు జీతమిచ్చెదరు. ఎండయైనను, వానయైనను, ఉరుములు ఉరిమినను, మెరుపులు మెరిసినను, పిడుగులు పడుచున్నను లెక్కచేయకుండ పాయింట్సుమను బహు జాగరూకతతో తన ధర్మమును నిర్వహించును. ఏమాత్రము అజాగ్రత్త కనపరచినను రైలువారికి నష్టము వచ్చుటయే గాక అనేకవేల ప్రజలకు ప్రాణ ధన నష్టములు సంభవించును. ఇట్టి గొప్పబాధ్యతగల మనిషికి నెలకు ౧౪ రూప్యములా జీతము?

స్టేషనుమాష్టరుకు నెలకు ౬౦ రూప్యములు జీతమిచ్చెదరు టికెట్టు, లగేజి, గూడ్సు గుమాస్తాలకు స్టేషను మాష్టరుకన్న తక్కువజీతము. ఎక్కువ బాధ్యతగల్గి, తమధర్మములను ఎట్టిలోపములు లేకుండ నిర్వహించు ఇట్టి యుద్యోగుల కింత స్వల్పజీతము లిచ్చినయెడల ఇంక వారు తదితర పద్ధతుల నవలంబించి యెక్కువ ధనము సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని నేరారోపణచేసిన ప్రయోజనమేమి?

రైల్వే అధికారుల జీతములా! చీఫ్ కమీషనరుకు నెలకు ౫,౦౦౦ రూప్యములు; మెంబర్లకు ఒక్కొక్కరికి నెలకు ౪,౦౦౦ రూప్యములు; ఏజంట్లకు నెలకు ౩,౦౦౦ రూప్యములు జీతము లిచ్చుచున్నారు. రాబడి తగ్గెనని స్వల్ప ఉద్యోగుల జీతములనే తగ్గించిరి కాని పెద్దయధికారుల జీతముల నట్లేయుంచిరి. వారిజీతములను తగ్గించిన మోసము హెచ్చయి రైళ్ల పరిపాలనము మరింత కుంటుపడునని ప్రభుత్వ పక్షీయులు వాదించెదరు. కాని స్వల్పయుద్యోగుల జీతములను తగ్గించిన మోసము హెచ్చుకాదా? స్వల్పయుద్యోగులు గావించు మోసమును పెద్ద అధికారులు కనుగొనుచున్నారా?

టిక్కెట్లు లేకుండ కొందరు వ్యక్తులు ప్రయాణముచేయుట; సామానులను సరిగ తూకము చేయకుండుట; స్వల్ప ఉద్యోగుల జీతములు హెచ్చుట; కార్మికులకు సౌకర్యములేర్పరచుట; వర్తకము కుంటుపడుట; అన్యదేశములు జాతీయ స్వసంపన్నతకొరకు కృషిసల్పుట; మోటారుపోటీ - వీనివలన మనకు నష్టము వచ్చుచున్నదని రైల్వే మెంబరు తెల్పెను

టికెట్లు లేకుండ కొందరు ప్రయాణము చేయుచున్నమాట నిజమే. కాని అట్టి ప్రయాణీకులను శిక్షించినంత మాత్రమున కొన్నిలక్షల రూప్యములు ఆదాయము వచ్చునని అంచనావేయుట అవ్యక్తము. టికెట్టు లేని ప్రయాణీకులను శిక్షించుటవలన రైళ్లలో ప్రజలు క్రిక్కిరిసి కూర్చుండుట తగ్గునని చెప్పవచ్చు. అదేకాక సామానులను సరిగ తూకమువేయుట లేదనిన స్వల్ప జీతము లిచ్చుట మూలమున కల్గుఫలితమని గ్రహింపవలెను. టికెట్టులేకుండ గావించు ప్రయాణముల నెంతవరకు రూపుమాపవచ్చునో అంతవరకే యీ లోపమును కూడ సవరించుటకు వీలగును.

స్వల్పయుద్యోగుల జీతముల హెచ్చించుటకు గాని, కార్మికులకు సౌకర్యముల నేర్పరచుటకు గాని

యిప్పటికి ౪౦ లక్షల రూప్యములకంటె హెచ్చు ఖర్చు పెట్టలేదు. విల్లీ కమిషను వారి సూచనలను ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారు కార్యరూపము దాల్చునట్లు చేయలేదు. ఈ సందర్భములో ఇంకను హెచ్చు ఖర్చు పెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులగుట న్యాయము.

ప్రపంచమందంతటను వర్తకము కుంటువడుటచే రైళ్లమూలమున నష్టము వచ్చుచున్నదని రైల్వే మెంబరు చెప్పుటలో అతిశయోక్తి యేమియు లేదు. వర్తకాభివృద్ధి పొందినప్పుడే రైళ్ల ఆదాయముకూడ వృద్ధియగును. ప్రపంచమందు ఆర్థికమాంద్యము తగ్గి, వర్తకము అభివృద్ధి పొందుటకింక కొంతకాలము పట్టును. కాని ఓటావా ఒడంబడికవలన రైళ్ల ఆదాయము చాలవరకు తగ్గినదని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించుట భావ్యము. సూపరింటెండెంటువలన నూటికి ౩౩ వ వంతును, ప్రత్తివలన నూటికి ౧౬ వ వంతును ఆదాయము పడిపోయెను. ఎందుచేతననిన, మనము ఓటావా ఒడంబడిక ఒప్పుకొనుటచే అన్యదేశములవారు మన యెగుమతులను చాలవరకు నిషేధించిరి. ఆంగ్లసామ్రాజ్యమందున్న దేశములవారా, మన ముడివస్తువులను ఎక్కువగ కొనలేదు. వస్తువుల రవాణా స్తంభించుటచే రైళ్ల ఆదాయము తగ్గినది. అంతియగాక, అన్యదేశములవారు జాతీయ స్వసంపన్నత కొరకనేక ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. అందుచే మన ముడివస్తువులను కొను దేశముల సంఖ్య రాను రాను తగ్గుచున్నది.

మోటారుపోటీవలన వచ్చు నష్టమును ఆపుచల జేయుటకు భారతప్రభుత్వమువారు రెండుసంస్థల సంయుక్త సమావేశము నొకటి గావించి, వివాదసమస్యలనన్నిటిని చర్చించి, పరస్పర సహకారము చేసికొనుటకు కొన్ని సూచనల గావించిరి. కేంద్రమందును, రాష్ట్రములందును సలహాదారుల సంఘములను నెలకొల్పిరి. ఇక మోటారుపోటీ రైళ్లకుండదని చెప్పవచ్చు.

ఈసంవత్సరము రైళ్లపాలనము మరింత అధ్వాన్నస్థితికి వచ్చుననుసూచనలు కన్పడుచున్నవి. కొన్ని రైలుమార్గములలో ఉద్యోగుల సంఖ్య హెచ్చుగుచున్నదని ౪,౦౦౦మందిని పనినుండి తొలగించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఒకవైపు ఉద్యోగుల తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు: రెండోవైపు నూతనోద్యోగుల కొరకు ప్రకటనలు. నార్తువెస్టు రైల్వేవారికి ౪౦మంది స్టేషనుమాస్టర్లు, ౩౦ మంది క్లర్కు గ్రూపులోను. ౭౩ గురు చదువుకున్న క్లీనర్లు కావలెనని ప్రకటించిరి. ఉన్న యుద్యోగులను తీసివేయకుండ, వారికే ఆ పనులు నేర్పి ఆ స్థానములలో వారి నేల నియమింపరాదు?

ప్యాసు నియమములను పునర్విమర్శించెదరట! ప్యాసునియమములవలన రైళ్లకెట్టి నష్టము వచ్చుటలేదని చెట్టి కమిటీయందు శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఒప్పుకొనినను ఇంకను మార్పుచేయుటకేలనో ప్రయత్నించుట?

అదిగాక చాలకాలమునుండియున్న యుద్యోగుల జీతములను కూడ తగ్గించి, ౩ కోట్ల రూప్యములు ఆదాయము చేయవలెనని బోర్డువారు ప్రయత్నించుచున్నారట!

ఇట్టి ఎత్తులవలన రైళ్లపాలనము చక్కగా జరుగునని తలంచుట వెఱ్ఱి. కార్మికులలో, ఉద్యోగులలో అసంతుష్టి హెచ్చుయి, రైళ్లవలన మరింత నష్టమే సంభవించును. లోపము లెచ్చటగలవో వానిని సవరింపక, వర్తకసూత్రముల ననుసరించి రైళ్లపాలనను కొనసాగింపక, రైల్వేబోర్డువారు నిరంకుశముగ తమ యిష్టము వచ్చినట్లు ప్రవర్తించిన దేశమునకు చాల నష్టము కల్గజేసినవారగుదురు. ఇంతకు భారతదేశమును ఆర్థికముగ దోపిడి చేయవలయునను అభిప్రాయము రైల్వేబోర్డువారి కున్నంతకాలము రైళ్లసమస్య చక్కబడదు. ఈ సూక్ష్మమును భారత జాతీయ వాదులు గ్రహించి, రైల్వేబోర్డువారి చర్యలను నిరసించి, రైల్వేబోర్డులో భారతదేశప్రతినిధుల నధికసంఖ్యాకులుగ నియమించుటకు ఆందోళనము గావించుట అత్యవసరము.

"అస్! వీూ సౌందర్యమూ!"

'పొగడదండ'

బులుసు వేంకటరమణయ్య

'కవిరాజు కంఠంబుఁ గౌఁగిలించెను గదా
పురవీథి నెదురెండ పొగడదండ'

అను శ్రీనాథుని చాటుపద్య భాగములోని 'పొగడదండ'ను గూర్చి యీ నడుమ చాల అభిప్రాయ భేదములు వెలువడినవి. ముగ్గురు పండితు లీ పదమును జర్చించుచు 'ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్పత్రిక'లో వ్యాసములను ప్రకటించిరి. వా రందఱును 'ఎదురెండఁబొగడ దండ' అను పాఠమును గ్రహించి చర్చలను సాగింపఁ దొడఁగిరి.

౧ పయి పద్యములోని యవశిష్ట పాదత్రయము నందును 'నల్లగుండు, వెదురుగొడియు, నిగళయుగము' అని శిక్షా (అవమాన) సాధనము లుండుటచే మొదటిపాదమున గౌరవాపాదకమగు 'పొగడదండ' చేర్చుట పొసఁగదని యెంచి శ్రీ బండారు తమ్మయ్యగారు 'పొగడదండ'ను 'పొరకదండ'గా మార్చుట యుచిత మనిరి. పొరకదండ యనఁగా గడ్డిపరకదండ. గాలికి ఎగిరివచ్చిన గడ్డిపరక (చెత్త) శ్రీనాథుని మెడపయి పడి దండవలె నుండెనని వారు సమన్వయించిరి. శ్రీ వడ్డాది సుబ్బారాయడుగారు కూడ 'పొరకదండ' యని యుండుటయే యుచితమని తమతో చెప్పినట్లు శ్రీ తమ్మయ్యగారు వ్రాసినారు. [ఆం. సా. ప. పత్రిక సంపు ౨౪ సంచి. ౪ పుట ౧౩౪.]

౨. "పొరకదండ" అను పదము వాడుకలో లేదనియు, దండనార్హుల మెడలో పూలమాలవేయుట యాచారమగుటచే "పొగడదండ" కూడ అవమానసూచకమనియు శ్రీ కొత్తపల్లి సూర్యారావుగారు వ్రాసియున్నారు. పై అభిప్రాయమును సమర్థించు ప్రమాణాంతరమును తిమ్మకవి "శైవధర్మముల"లోని

"బురదగుంటలోఁ ద్రొబ్బియుఁ బొగడదండ
చుట్టి.................."

అనుదానిని వారుదాహరించియున్నారు. పయిస్థలములోని "పొగడదండ"ను "పూలదండ"గా మార్చినను ఏ అభ్యంతరము కలుగదుగాన "పూలదండ" అని యనుకొనుటయే యుచితమని వారి తలంపు.

[సంపు. ౨౫ సంచి. ౨]

3. శ్రీ వెంపరాల సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు పై అభిప్రాయములలో దేనితోను ఏకీభవింపక "పొగడదండ" అను పాఠమునే గ్రహించి, అది సర్వసాధారణమగు పొగడదండకంటె విలక్షణమును, "శిక్షించుట కుపయుక్తమగు సాధనము" నగు "పొగడదండ" యై యుండునని వ్రాసిరి. "పొగడదండ" "శిక్షాసాధన" మనుటకు ప్రమాణములుగ శ్రీ శాస్త్రిలుగారు "రామాభ్యుదయము"లోని భాగములను ఇచ్చియున్నారు. అవి–

అలరువిలుకానితోఁ డిపుఁ
డెలమి న్నా పొగడదండ యి; మ్మిత్రునై తే
వలరాజు నాన మీఱిన
వెలఁదీ నినుఁ బొగడదండ వేయింతుఁజుమీ."

[రామా. ప్రథమా-౧౯౬]

"మెడకు మీఁగాలికిఁ బిడికిఁ గొనసేయఁ
బొగడదండలతోడఁ బోలియున్నారు."

[రామా. అష్టమా. ౧౬]

అనునవి. వీనిలో మొదటిపద్యమున "నినుఁ బొగడదండ వేయింతుఁజుమీ!" అనుచోట "శిక్షింతు"నను అర్థమనియు, కాన "పొరకదండ" అని మార్పవీలు లేదనియు, యమక ప్రచురమైన రామాభ్యుదయమున అది అసంగతమనియు వారి యభిప్రాయము. రెండవ పద్యమునభిప్రాయమును శ్రీ శాస్త్రిలుగారు "ఆకాశమునుండి యింద్రజిత్తు భూమిపైనున్న వానరులను బాణములచేఁ గొట్టుచున్నాఁడు. ఒక బాణమే మెడకును మీఁగాలికిని గ్రుచ్చుకొని భూమిలో నాటుకొనిపోవుచున్నదఁట. అట్లు మెడకును మీఁగాలికిని గలిపి కట్టినట్లుండుట "పొగడదండ" యను శిక్ష వేసినట్లున్నదని భావము" అని వివరించియున్నారు.

'దీనికలఁ బొగడదండ యన నిగళ యుగము, వెదురుగొడియ మున్నగు శిక్షాసాధనములలో నొకటి కాని యన్యము కాదనియు, మెడకును, మీఁగాలికిని గదలకుండ నంటఁగట్టెడు త్రాడో యినుపగొలుసో మఱొకటో యై యుండుననియు' శ్రీ శాస్త్రిలుగారి అభిప్రాయము. [సంపుటము ౨౫. సంచి. 3.]

పయి మూడింటిలో శ్రీ సూర్యనారాయణ శాస్త్రిలుగారి వాదమే యాదరణీయము. 'పొగడదండ'ను 'పారకదండ'గా మార్ప వీలులేనటులే 'పూలదండ' యని అనుటకును వీలుకాదు. అందులకు 'పరమయోగి విలాసము'లోని యీ ద్విపదభాగ మాధారము:

'మఱి సహస్ర స్తంభ మంటపంబునకు
నఱిమూఱి నేతెంచి యచ్చోట నిలిచి
యిడుమకట్టున వేఁడిరొండలో మిగుల
జడియ వీఁపుమీదఁ జాపరా లెత్తి
పొగడదండలు వైచి పోనీక యెదుట
బెగడఁ బట్టుచు నడ్డపెట్టినవారి
నరసి యిదేమొకో యని యధికారి
పరివారజనులఁ దప్పక విలోకించి'
[చతుర్థాశ్వాసము, పు. ౩౨౮.]

పై కథాభాగము విప్రనారాయణచరిత్రములోనిది. శ్రీ రంగనగరమున దేవాలయమునందలి బంగరుగిన్నె తస్కరాపహృత మయినదని యర్చకులవలన విని, వారే యీ పనిచేసియుందురని నిశ్చయించి అధికారి వారలను దండించుట అందలి ప్రకరణము. కావున ఇది "శిక్షాసాధనమే" కావలెను. మఱియు 'శిక్ష వేయుట' కొఱడా వైచుట మొదలగువానివలెనే తఱచుగ 'పొగడదండ వైచుట (వేయుట)' అనియే ప్రబంధములందలి ప్రయోగములు కానవచ్చుచున్నవి.

పూలదండ అవమానసూచకముగ గండనాళ్వాల కంఠము నలంకరించునట్లు వర్ణించుట సర్వసామాన్యము. కాని అందరికిని పొగడదండయే అలంకారము కావలెనని నియమములేదు. ఉపలబ్ధ ప్రబంధోదాహరణములన్నింటియందును కనఁబడుచున్నది ఒక్క "పొగడదండ"యే! నిందితుల మెడల నలంకరించునవి నిర్గంధములును, ప్రాయికముగ రక్తములు నగు "గన్నేరు" మొదలగు పూవుల దండలు కాని పొగడదండలు కావు. సంస్కృతనాటకములందు సాధారణముగ "పూలమాల"లే (పుష్పవిశేషములఁ జెప్పక) గ్రహింపఁబడినవి.

శ్రీ సూర్యనారాయణ శాస్త్రిలుగారి సమన్వయము చాలవఱకు సముచితము. కాని వా రనుకొనినట్లు దండనసాధనము 'పొగడదండ' కాదు. అది 'బొగడదండ.' బొగడ లనఁగా పల్లేరు మొదలగు కాయలవలె ముండ్లమర్పఁబడిన ఇనుపకాయలు. వానిచేఁ దయారు చేయఁబడిన దండ 'బొగడదండ.' పయి రీతి ఇనుపకాయల కూర్పు గృహారామాదుల ఆవరణములకు ఉపయోగింపఁబడుట నేఁడును మనము చూచుచున్నాము. కావున 'బొగడలదండ' దండనసాధన మగుట కేయాటంకమును లేదు. శ్రీ నాథుని ప్రయోగములో ఎట్టి అసాంగత్యమును ఉండదు మఱొక సంగతి! పయి బొగడల వంటివే చిన్న పువ్వులు కలవు. వానికి 'బొగడపువ్వు'లని పేరు. అవి సాధారణముగ ఎఱుపు, తెలుపు రంగులలో నుండును. వాని దళములు కఠినములయి స్పృశింప దుర్ఘటములయి ఉండును. ఇనుపబొగడలను బట్టి పూవులకుఁగాని, పూవులనుబట్టి యినుపకాయలకుఁగాని పేరు కలిగి యుండవచ్చును.

ప్రబంధము లన్నింటియందును 'బొగడదండ' అనియే యుండవలెను లేఖకులును, పరిశోధకులును కొందఱు 'బొగడదండ' అన నేమియో అర్థముచేసికొనక గ్రుతమునకుఁ బరముగ నందు 'బకారము'ను సాభిప్రాయముగ గ్రహించి, తత్పూర్వము ఖండాఖండబిందువులను నిలుప మొదలిడిరి! కొందఱు బరమగు 'బకారము'ను సిద్ధముగ పరుషముగ దిద్ద సాహసించిరి! పరిశీలించినచో ఇయ్యది సిద్ధసరళమగును కాని పేఱొండు కాదు.

పయిరీతిని 'పొగడదండ'ను 'బొగడదండ'గా మార్చినచో ఉదాహృత ప్రబంధపద్యభాగములలో కుదురుబాటున కెట్టి ఆటంకమును కలుగదు. '...నా పొగడదండ యిఁ బిమ్మనైతే, పలరాజునాన నీరాజీన జోఁదీ! నినుఁ బొగడదండ వేయింతు'నను స్థలమున 'నినుఁ బొగడదండ' అనుచో శ్లేష యుండుటచే (ఒక యర్థమున 'నీచేఁ దప్పక పొగడదండ వేయింతుననియు, మఱియొకయర్థమున నీ మెడలో బొగడలదండ వేయింతుననియు అర్థము.) 'శ్లేషే సఖండ నిర్బింద్వోః కుత్రచిన్మేళనం మతమ్' అను నియమము ననుసరించి సాంగత్యము కలుగుచున్నది. ఇట 'బొగడదండ'యను పక్షమున 'నిను బొగడదండ' అననప్పుడు నిర్బిందుకమనియు, 'పొగడదండ'అను పక్షమున 'నినుఁబొగడదండ' అనుచోట సబిందుకమనియు తెలియవలెను.

కావున ఇంతవఱకును 'పొగడదండ'గా వ్యవహరింపఁబడుచున్న పదము 'బొగడదండ'అను దండనసాధనమని నిశ్చయించుట ఉచితము.

"కృష్ణదేవరాయల పోలిపాడు శాసనము"

(సవరణ)

జి. వి. చలపతినాయుడు

భారతి ౧౯౩౬ జూలై నెల సంచికయందు వైశిష్టికతో శ్రీయుత డా. పుట్టపర్తి శ్రీనివాసాచార్యులుగారు "పోలిపాడు" గ్రామము యొక్క శాసనమును గురించి వ్రాయుచు, చతుస్సీమహద్దులను ఈ క్రిందివిధముగా సమర్థించిరి :—

రెండవరేకు; రెండవప్రక్క

శ్లోకం. ౬౨-౩ సూనవే । చంద్రగిర్యాఖ్యారాజ్యస్థం కల్మిహస్తి సీమగం । * వెం

౬౪ దోడగ్రామతః ప్రాచ్యం పోతుగుంటాచ్చ దక్షిణం । పశ్చిమంపర్రతశ్చాపిసగుటోరో రథోత్తరం॥*
అత్రభాగాప్రథం జ్ఞాతంభక్త్యా

౬౬ త్మానన్ మహీసురైః। కృష్ణరాయపురం చతిప్రతినామాపశోభితం॥ *
గ్రామంమనోహరం పోలిపాటినామాన ముత్తమం *
సర్వమాన్య
౬౭ చతుసీమా సంయుకంచ సమంతతః" * * * *

శాసనమునందలి స్థలములు (౬౭ వ పేజి)

"దానమొసంగబడిన గ్రామము చంద్రగిరి రాజ్యమందలి పోలిపాడని స్పష్టముగ దెలియుచున్నది కాని ఈ గ్రామ మేసీమయందలిదో లిపికారుడు విశదముగ వ్రాయలేదు. కల్మిహస్థి అని యున్నట్లు గాన్పించుచున్నందున బహుళః కాళహస్తియేమో యని తోచుచున్నది. ఈ పోలిపాడు గ్రామము వెందోడు గ్రామమునకు తూర్పునను, పోతుగుంటకు దక్షిణముననూ, పర్రకు పశ్చిమముననూ, సగుటోరునకు ఉత్తరమునను ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ గ్రామములన్నియు ఇప్పటి నెల్లూరుజిల్లా రాపూరు, గూడూరు తాలూకాలును, వెంకటగిరి డివిజనును కలియు భాగమునం దున్నవి. ఈ శాసనమునందలి పోలిపాడు, వెందోడు గ్రామములు ఇప్పటి గూడూరు తాలూకాయందలి పోలిపాడు, వెందోడు గ్రామములే. ఇవి రెండును గూడూరు తాలూకాయందు నైరృతిభాగమున నున్నవి. పోతుగుంటయిప్పటి రాపూరు తాలూకాయందు ఆగ్నేయ దిగ్భాగమున నున్న పోతేగుంట, లేక పాతగుంట కావచ్చును. సగుటోరు అని మన శాసనమున నున్న గ్రామమునే నేడు సగుటూరని వ్యవహరించుచున్నారు. ఇది వెంకటగిరి తాలూకా ఈశాన్యభాగమునం దున్నది. ఈ గ్రామములన్నియు ఒకటికొకటి దగ్గరగ నున్నందునను మన శాసనమునందలి పేర్లకును ఇప్పటి పేర్లకును ఎక్కువవ్యత్యాసము గాన్పించనందుననూ, నేను గాన్పించుచున్న పై గ్రామములే శాసనమునందు జెప్పిన గ్రామములని నమ్ముటకు వీలున్నది. ఇక సందేహాస్పదముగనున్న గ్రామ మొక్కటియే. ఇది పర్రయని పై శాసనమున వ్రాయబడినది. కాని ఎఱ్ఱ అని వ్రాయుటకే పొరబాటున లిపికారుడు పర్ర యని వ్రాసెననియు, గూడూరుతాలూకాయందలి యేరూరు గ్రామమే ఈ ఎఱ్ఱగ్రామ మనియు నా యభిప్రాయము. యేరూరు గ్రామముగూడ తక్కిన ౪ గ్రామములకును సమీపముననే యున్నందుననూ, శాసనమునందు చెప్పిన సరిహద్దుల దిక్కులపేర్లు సరిగా

సరిపోవుచున్నందునను పై యూహ నిజమే యని నమ్మ వచ్చును."

లోపములు

పై ఆంధ్రీకరణమునందు "పోతుగుంటకు దక్షిణమునను, పర్రకు పశ్చిమమునను" అను రెండుహద్దులును "పోతుగుంటను" పోలిపాడుకు వాయవ్యభాగమున సుమారు ౧౮ మైళ్ళదూరములో కొండలప్రాంతమున గల "పోతేసుంట" గ్రామము గావచ్చుననియు "పర్ర"ను "యఱ్ఱ"జేసి లిపికారుని అనావశ్యముగా నిందించి "పర్రను" పోలిపాడుకు ఈశాన్యభాగమున సుమారు ౨౦ మైళ్ళదూరములో సముద్రప్రాంతమున గల "యేరూరు" గ్రామము గావచ్చుననియు, ఈగ్రామము లన్నియు సమీపమున గలవనియు సమర్థించిరి.

నిజస్థితి

ఈ పోలిపాడుగ్రామము ఇప్పుడు బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారి లెఖలప్రకారం నెల్లూరుజిల్లా గూడూరు తాలూకాలో నెం ౫౬ రు గ్రామమై ౬౫౦-౨౬ యకరముల విస్తీర్ణముగల శ్రోత్రియగ్రామము. ఇది శ్రీయుత పెళ్లేటి వీరరాఘవరెడ్డిగారి సొంతగ్రామమై వారి స్వాధీనానుభవములో నున్నది.

పోలిపాడుగ్రామము మన శాసనములోని హద్దులకు సరిగా సరిపోవుచున్నది:— ఈ గ్రామము వెందోడుగ్రామమునకు తూర్పుభాగమున సుమారు రెండుమైళ్లదూరమున గలదు. ఈ రెండుగ్రామములకు మధ్య "ఆరిమానిపాడు", "కార్జింబేడు" అను రెండు గ్రామములు గలవు.

పోతుగుంటగ్రామమునకు దక్షిణమున సుమారు ఒకమైలుదూరమున గలదు. ఈ రెండు గ్రామములకు మధ్య "భువనగిరిపాళెం" అనుగ్రామము ఒకటిగలదు. భువనగిరిపాళెం శ్రోత్రియగ్రామము; శ్రీయుత పెళ్లేటి వీరరాఘవరెడ్డిగారి సొంతగ్రామము. ఈ పోతుగుంటకు మజరాగా యుండిన వోడూరు గ్రామము ఇప్పుడు పెద్దగ్రామముగా నున్నది. "పోతుగుంట" కొద్దిగా ఇండ్లుగలిగి అయ్యవారిపాళెం శ్రోత్రియగ్రామముతో కలిసి వీథిహద్దుగా గలిగి బ్రిటిషుగవర్నమెంటువారిదై యున్నది. గవర్నమెంటువారి డైగ్లాటు రిజిష్టరు వగైరా లెఖలలో "పోతుగుంట వోడూరు" అని వ్యవహరించుచున్నారు. కాన కృష్ణరాయల శాసనకాలమునందు ఈ పోతుగుంట ఒక పెద్ద గ్రామముగా నుండి యుండవచ్చును గనుక దీనిని హద్దుగా నిర్ణయించి యుందురు గాని ౧౮ మైళ్లదూరమున వాయవ్యమూలగల "పోతేసుంట"ను హద్దుగా నిర్ణయించుటకు సాహసించి యుండరు.

పెదపర్రెగ్రామమునకు సుమారు ౮ ఫర్లాంగుల దూరమున గలదు. ఈ రెండుగ్రామములకు మధ్య పైభువనగిరిపాళెం శ్రోత్రియ గ్రామముయొక్క భూములు కొంతవరకు గలవు. ఈ గ్రామము వ్యావహారికమునందు పెదపర్రె అని వాడబడుచున్నది. రైల్వేస్టేషన్ బోర్డుమీద "పెదపరియ" అని మార్పుబొందినది. కాన ఇది మనశాసనకాలమున పర్ర అని పిలువబడుచుండి ౨౮-౧౨ ౧౫౧౦ వ సంవత్సరమునకు తరువాత మరొక పర్రగ్రామము దీని ప్రక్కన ఏర్పడుటచేత దీనికి పెదపర్రె అని మార్పుకలిగియుండవచ్చును. అయితే చిన్నపర్రె అని పేరుగల గ్రామ మొకటి యీ ప్రాంతములం దెచ్చటను గానరాదు. బహుశః చినపర్రె మన శాసనకాలమునకు తరువాత నేర్పడి, తరువాత కొలదికాలమునకే నశించియుండునేమో. ఇప్పుడు పెదపర్రె పెద్ద గ్రామముగా నున్నది. ఇంత సమీపములో నున్న పెదపర్రను వదలి ౨౦ మైళ్ల దూరమున ఈశాన్యభాగములో గల యేరూరును హద్దుగా నిర్ణయించియుందురని సమర్థించుటకు అవకాశము లేదు.

సగుటూరు గ్రామమునకు ఉత్తరమున సుమారు ఆరు ఫర్లాంగుల దూరమున గలదు. ఈ రెండు గ్రామములకు మధ్య "చిల్ల మానిచేను", "గుర్రంకొండ" అను రెండు గ్రామములు గలవు. మన శాసనములో దీనిని "సగుటోరు" అని వ్రాసియున్నట్లు ఆంధ్రీకరించిరి. ఇప్పుడు దీనిని సగుటూరు అని వ్యవహరించుచున్నారు. ఇటులనే పర్ర అనుదానికి పర్రె అని మారియుండవచ్చును.

౨౮-౧౨-౧౫౧౦ వ సంవత్సరపు ఈ శాసనము నందు హద్దులుగా నిర్ణయించిన నాలుగు గ్రామములలో పసుటూరు గ్రామము ఒక్కటిమాత్రము వెంకటగిరి జమీన్‌దారీలో నున్నది. తక్కిన మూడు గ్రామములు నెల్లూరుజిల్లా గూడూరుతాలూకాలోని బ్రిటిషు గవర్నమెంటు గ్రామములు.

చరిత్రాంశములను గురించి వ్రాయునట్టివారు ఆయా ప్రదేశములకు స్వయముగా వెళ్లి తమకు సందేహము గల విషయములను విచారించి తెలుసుకొని వ్రాయునట్లయిన సాధ్యమగునంతవరకు లోపములకు చోటుండదని తలచెదను.

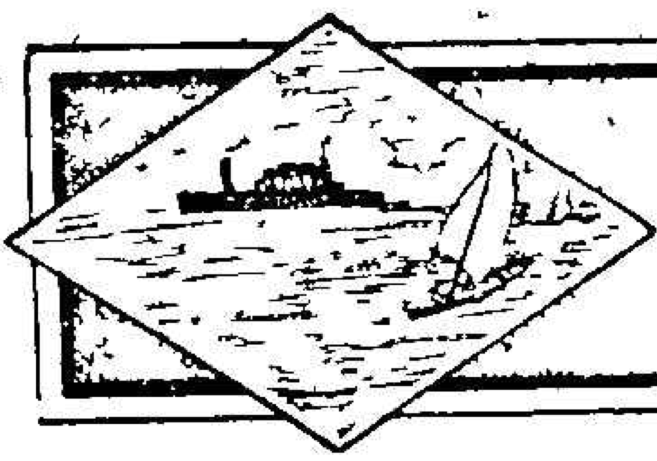
పోలిపాడు శాసనము

(డా. పుట్టపర్తి శ్రీనివాసాచార్యులుగారి జవాబు)

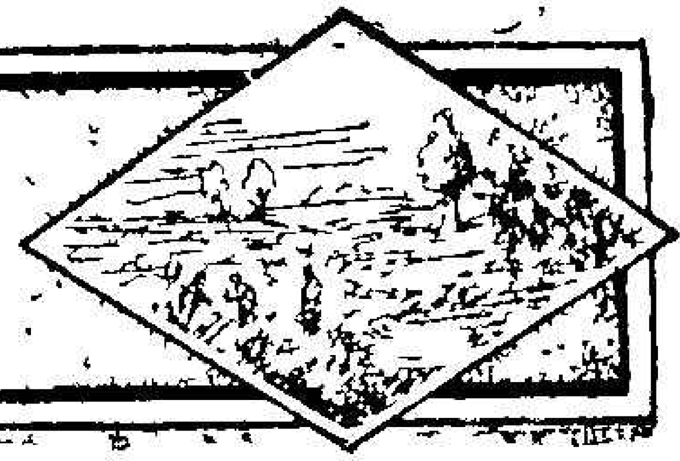
నాయడుగారు వ్రాసినదానిలో సారాంశమేమన పోలిపాడుశాసనమున చెప్పిన సరిహద్దు గ్రామములలో పోతుగంటు, పర్రయను రెండుగ్రామములు నేను పోలిపాటికి సమీపమున గానవచ్చుచున్న పోతుగుంట, పెదపరియ అనుగ్రామములు కాని నే ననుకొన్నట్లు పోతేకుంట, ఎరూరు గ్రామములు గావు అని.

నేను నాకు తెలిసినంతవరకును సర్వేమ్యాపులు (Survey maps), గ్రామలెక్కలు (Village Statistics), గెజెటీర్లు (Gazeteers) మొదలగువానిని పరిశోధించి వ్రాసితినేగాని స్వయముగా ఆయా గ్రామములకు వెళ్లి విచారించలేదు. పోతుగుంట నేను "కొద్దిగా ఇండ్లుగలిగి అయ్యవారిపాళెం శ్రోత్రియగ్రామముతో కలిసి ఉన్న"దని నాయడుగారే చెప్పియున్నారు. అట్టిచో ఇంతటిచిన్నగ్రామము నాకు సర్వేమ్యాపులలో గాని, గెజెటీర్లలో గాని ఎట్లు కనబడగలదు? నాయడుగారు స్థలవాసులు; గాన వారికి గ్రామముల విషయము సరిగా తెలిసియే ఉండును. చరిత్రికాభివృద్ధి యందు ఇంత ఉత్సాహము కలిగి చారిత్రక విద్యార్థుల కీవిధముగ సహాయముచేయుట ఎంతయు ప్రశంసార్హము. నాయడు గారికి నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను.

కాని "చరిత్రాంశములను గురించి వ్రాయునట్టి వారు ఆయా ప్రదేశములకు స్వయముగా వెళ్లి తమకు సందేహముగల విషయములను విచారించి తెలుసుకొన" వలయునని నాయడుగారు వ్రాసియున్నారు. చారిత్రక పరిశోధనకు బూనుకొనువారందరు శ్రీమంతులుగను, ధనవంతులుగను ఉండజాలరు. ఇక విశ్వవిద్యాలయమువారు గాని, శ్రీమంతులు విద్యావంతులు నగు జనసామాన్యము గాని చారిత్రక పరిశోధకుల కిట్టిసహాయమును జేయనప్పుడు ఏ శాసనము ప్రచురింపవలసినను ఆయా ప్రదేశములకు స్వయముగా వెళ్లి పరీక్షించుట కెట్లు సాధ్యమగును?

కలగూరగంప

మదామ్ ఐరీన్ జోలియట్ క్యూరీ

మొన్న మొన్ననే ౧౯౩౫ లో రసాయనశాస్త్ర పరిశోధనలకు నోబెల్ బహుమతిని సంపాదించిన యీ ఫ్రెంచి యువతిని మేరీక్యూరీ కుమార్తెను గురించి కొన్ని వివరములు నవంబరు నెల భారతిలో ప్రకటింపబడినవి. ఈ యుత్తమవ్యక్తిని గురించిన వివరములు మఱికొన్ని యిప్పుడు తెలియుచున్నవి.

తల్లిదండ్రు లుభయులు వైజ్ఞానికులు. తాను వైజ్ఞానికురాలు. తన్ను చేపట్టిన యాతడును వైజ్ఞానికుడు. ఈ యనుబంధము దైవసంకల్పముకాక మఱి యేమి? ఇక నీమె వ్యక్తిత్వసంపదయా? - ఎవరిని, ఏ విషయమునను గాని పోలుటయు, అనుకరించుటయు హేయముగ తలచునంతటి బలవత్తరమయినది.

బాల్యోజులలోని యీమె శీలము: తలిదండ్రులు ప్రేమతో నప్పుడప్పుడు మిఠాయిపొట్లములను ఇచ్చుచుండు నలవాటు. ఆమె వానిని తన అలమరలో దాచి, తన పనులలో మునిగి వాని ప్రసంగమే మరచెడిది. కార్యదీక్షలో బాల్యచాపల మెక్కడికి పోయెడిదో! అమ్మనాయన లప్పుడప్పుడు బిడ్డకు చిరుదిండ్లకిచ్చెడు చిల్లరడబ్బులుకూడ అట్లే చేరిపోవలసినదే కాని యీమె వాని నేమాత్రమును ఉపయోగించిన పాపాన పోయినదికాదు. ఈమెకేమైన కావలసియున్నగదా! బడికి గూడ ఇంటిపాఠములను చక్కగా వ్రాసి, చదివి వేళ తప్పక— సకాలమునకు పోయెడిది. తెలివితేటలందును, వినయ విధేయతలయందును ఈమెను మించగలిగిన సహపాఠులు లేకుండిరి. చదివిన పాఠములు, నేర్చుకొన్న జ్ఞానము క్రమబద్ధమయిన యీమె మనసున దిటవుగ నాటుకొనిపోయెడివి.

కాయిక, మానసికకష్టములనగా నేమో ఈమెయెరుగదు. అధైర్యము, నిరుత్సాహము ఈమెకోశమున లేవు. "అసారే ఖలు సంసారే" అను మిథ్యావాదముకాని ఈమె మతము. ఈమెగమ్యమున కడ్డువచ్చు తొందరల నన్నిటిని ఈమె మెలకువతో తప్పించుకొన నేర్చినది. అహంకారలేశముకూడ నెరుగదు కాని ఆత్మవిశ్వాసము మాత్ర మీమెకు మెండు. తాను సాధించవలచినదేదో దానిని తొందరపడక, నిరుత్సాహముచెందక ధైర్యముగ, నెమ్మదిగ సాధించు నేర్పే ఈమె నింతయున్నతికి దెచ్చినది.

పట్టణవాసమన్న ఈమెకు సరిపడదు. ఆసందడి, ఆసమ్మర్దము, ఆదుమ్ము-ధూళి ఈమె సాధనలకు అనుకూలపడునా? కావుననే యీమె పారిస్ పరిసరప్రదేశములం దొకయింట కాపురము పెట్టినది. నిర్మలమయిన ఆవాతావరణము, ఏకాంతమయినవాసము ఈమెపరిశోధనలకు చాల నుపకరించునవి. నిరాడంబరమైన సాంసారిక జీవితమును గడపుటకు అవి అనుకూలమైనవి. అనంతమైన కార్యకలాపమునందునయిత మీమె రెండ్లో తీరికగలుగజేసికొనుచు ఈత, నీరు పడవలలో విహారించుట, కొండలనెక్కుట మొదలగు దేహపరిశ్రమలందును పాల్గొనుచుండును. వేషభూషాద్యలంకరణములవంటివి తలచుటకుగూడ ఈమెకు మితిలేని విసుగు.

ఈమె, ఈమెభర్త ఇరువురు నిరంతరము సమష్టిగనే పరిశోధనలు జరుపుచుందురు. ఈ నిత్యసన్నియోగముచేతనే క్యూరీకి క్రమేణ మానవత్వమువైపు మనసు మొగ్గినది; గృహిణీత్వము పైకొనుచువచ్చినది. తన యిరువురు పసికందులపైన మమత, అనుబంధము గాఢమగుచు వచ్చినవి. సుఖదుఃఖాతీతమైయుండిన యీవ్యక్తిలో నిప్పుడిప్పుడు మార్పులు గోచరింపజొచ్చినవి. సమాజవిషయములందును, రాజకీయసిద్ధాంతములందును ఈమె మనసు పారజొచ్చినది. ఆ విషయములందు తన అభిప్రాయములనుగూడ కొన్నిటిని నిశ్చయించుకొన్నది. తదితరాభిప్రాయములను డీకొనుటకును వెనుదీయుట లేదు. అభిమానావేగములను ఎరుగని క్యూరీ వాని కలవాటుపడిపోయినది.

అది కాలచక్రపు తిరుగుడు. దాని కేమి? ఈమె పరిశోధనలకు విజ్ఞాన ప్రపంచము తలలూపినది. తల్లి నోము ఫలించినది. ఈమె ఇప్పుడు ఫ్రెంచి కాబినెటులో శాస్త్ర పరిశోధనలకు అండర్ సెక్రటరీగ నున్నది.

మేరీక్యూరీ యానందమునకు మేరయుండునా?

*   *   *

పాలు, ఉర్లగడ్డల ఆహారగుణములు

మాంసకృత్తులు, పిండిపదార్థములు, క్రొవ్వులు మొదలగువానిని బట్టియే కాక పోషకగుణమును, బలము నిచ్చు ధర్మమును బట్టి కూడ ఆహారములు తరగతుల వారీగా విభజింపబడుచున్నవి. పుష్టిదాయకము లగు నాహారపదార్థములలో ఖనిజ సంబంధమును, విటమినులును ఎక్కువగ నుండును. పాలు, పాలనుండి తయారైన వస్తువులు, గ్రుడ్లు, ఆకుకూరలు, పండ్లు, క్రొవ్వులు చేపలు, మాంసము మొదలైనవి అట్టివి. బలకర పదార్థముల తరగతిలో చక్కెర, మరధాన్యములు, కొన్ని క్రొవ్వులు చేరును. వానిలో కొన్నింట పోషకగుణ మేకొద్దిగనో యుండును; కొన్నింట అసలే యుండదు.

ధాన్యవర్గ మా మొదటితరగతిలో చేరుచున్నది. వానిని నాణ్యపరచినకొలది ఆ ఉన్న కొద్ది గుణము కూడ తగ్గిపోవును. క్రొవ్వులుగూడ-అందునను నాణ్యపరచినవి ఈ తెగకే చేరుచున్నవి. శుద్ధపరచిన చక్కెరలో బలకరగుణ మున్నది కాని ఖనిజసంబంధమును, విటమినులును అందులో సర్వశూన్యము. చక్కెర ఎక్కువగా వాడినకొలదియు ఆహారములందలి పోషకాంశములు కొరవడుచు పోవును.

మీగడ తీసినవి కాని, తీయనివి కాని- మొత్తము మీద పాలలో ఖటిక లవణములును, స్ఫురితములును, విటమిను B 2 ను దండిగ కలవు. B 1 కూడ వానిలో కలదు. పాలకొవ్వుగాని, మీగడగాని A విటమినును సమృద్ధిగా సమకూర్చును. గ్రుడ్లలో A, B 1, B 2, D విటమినులును, ఎక్కువగ లోహాంశమును గలవు. ఈ యాహారపదార్థములందలి మాంసకృత్తులు స్వయముగ పుష్టి నిచ్చుటయే కాక ధాన్యవర్గములందును, కూరగాయలందును గల మాంసకృత్తుల యుపయోగమునకు దోహదము నిచ్చుచున్నవి.

ఇతరాహారపదార్థములనుండియు, సూర్యాతపము నుండియు లభించెడి D విటమిను ఉపయోగములకు పాలలోని ఖటికలవణములును, స్ఫురితములును మరి కొంత ప్రాబల్యమును సమకూర్చుచున్నవి. పాలలో లోహాంశము శూన్యమే యయినను లోహగుణములు మాత్రము నిండుగ నున్నవి. సాధారణాహారములు D విటమినును తగుమాత్రము సరఫరా చేయలేకున్నవి. అందువల్ల పోషణ అవసరమైనవారి భోజనమున ప్రతి నిత్యమును కొంత చేపలనూనెను చేర్చుట మంచిది. A విటమినుకును, అయొడీనుకును చేపనూనెల కన్న ప్రశస్తమైన ఆధారములు మరి లేవు. గలగండరోగము విపరీతముగ నుండు ప్రాంతములందును, సముద్రపు చేపలు లభింపని ప్రదేశములందును అయొడీనును ఏ రూపములోనైనను ఉపయోగింపవలయును.

మరధాన్యములకును, చక్కెరకును అనుబంధాలశముగ ఉర్లగడ్డలను విరివిగ వాడుట గుణకరమని పరిశోధకులు తెలుపుచున్నారు. ఉర్లగడ్డలలో C విటమిను ఎక్కువగ గలదు. ధాన్యవర్గములందు సులభముగాని కాల్షియము, ఫాస్ఫరసు కూడ అందులో ఎక్కువగనే లభించును. ధాన్యవర్గములు సమకూర్చు పరిమాణముకన్న ఎక్కువగనే ఉర్లగడ్డలు లోహమును, B విటమినులను సమకూర్చును.

పుష్టినిచ్చు ఆహారములను ఏ ఒకటిరెంటినో అలవాటుచేసికొన్నను ఆరోగ్యరక్షణకు చాలును కాని ఆహారముల వైవిధ్యము ఆరోగ్యపోషణకు చాలమంచిది. మరీనాణ్యపరచిన పిండ్లను ఎక్కువగా వాడరాదు. వానికి బదులు ధాన్యవర్గమును, అన్నిటికిని మించి ఉర్లగడ్డలను వాడుట చాల మంచిది. ఎక్కువ నాణ్యపరచిన చక్కెరను గూడ తగ్గించి ఉర్లగడ్డలనే యుపయోగించుట భావ్యము.

పాలలోను, ఉర్లగడ్డలలోను అంతగా పేర్కొనదగిన గుణములేవియు లేవని నమ్ముచుండువారికి ఇటీవలి

శాస్త్ర పరిశోధనల యీ ఫలితములు చక్కని సమాధానములు కాగలవు.

*　　　*　　　*

ప్రాచీనభారతదేశ వైభవము-దాని పోకడ

వర్తమాన భవిష్యత్తులలో నూహింపనైన రాని వైభవము నానాడు భారతదేశ మనుభవించినది. అది యొక భూలోకస్వర్గముగ నుండెను! దానిని చూచి కన్నుగుట్టనివాడానాడు లేకపోయెను. నైతికముగనే కాదు, ఆధ్యాత్మికముగనేకాదు, వస్తుసంపత్తిలోనే కాదు నాటి మన దేశము ఎనలేని యున్నతిలోనుండినది. అందుత్పత్తియగుచుండిన పదార్థములు నాణ్యమునందును, శాశ్వికయందును అసమానములై వెలసినవి. తక్కినదేశములు దానితో వర్తకవ్యవహారములు సాగింపబూనిన కారణ మా గొప్పదనమే ప్రాచీన-ఈజిప్టుదేశము, చాల్డియాదేశముకూడ వాణిజ్యమున భారతదేశము నాశ్రయించియుండినవని తెలియుచున్నది. నిర్మాణ కౌశలమునందును, క్రియాకలాపములందును భారతీయుల నేర్పును ఆదేశములవారు బాగుగ గ్రహింపగలిగిరి. "ఇతరత్ర ఎక్కడను లభింపని వస్తువులను భారతదేశము విక్రయమునకు సమకూర్చినది. ఆణిముత్యములు, వజ్రవైడూర్యాది రత్నములు, సన్నని మేలైననారవస్త్రములు, ఢకామజిలినులవంటి యుల్లిపొరగుడ్డలు, పట్టుబట్టలరకములు, ఇంక నెన్నని చెప్పగలము, మరియేదేశమునందు గాంచగలుగుదుము?"

గుజరాతు నావికవర్తకు లీ సరకులను మెల్లగ ఈజిప్టు చాల్డియాదేశములకు కొనిపోయిరి. అక్కడ వీనికి "వేడివేడి యిడ్లీల"వలె అమ్మకము జరిగెను. బేరమాడునంతటి వస్తువులా మరి! ఆతర్వాత ఫొనీషియనులు ఈ యపూర్వమైన సరకులను ఐరోపీయులకు చవిజూపిరి. వానిని చూచినంతనే వారికి ఇండియామీద మనసుపారినది. ఆ వైనము తెలుసుకొని అసిరియేనుయని పారసీకులు, అరేబియనులు ఈ సరకులను గొనిపోయి యైరోపీయులకమ్మి కుబేరసంపదను గూర్చుకొనిరి. ఈ "వర్తకులు" పయనించుచుండిన మార్గమునందు ఎన్నియో పెద్దపెద్దపట్టణములు పుట్టినవి.

ఈ లాభసాటి వ్యాపారమును ఇతరుల నెవరినో యనుభవింపనీయనేలయని దురాశ ఐరోపీయులకు కలిగినది. తామే స్వతంత్రించి దానిని నడుప ప్రయత్నములు సాగించిరి. ఈ వ్యాపారమునకు నేలమార్గము కష్టభూయిష్ఠమైనదని తలచి సముద్రమార్గము నొకదానిని కనిపెట్టుటకు కొలంబసును నియోగించిరి. పోర్చుగీసు వారు అదేపనికై వాస్కోడగామాను పంపిరి. అతను ౩౨ నెలలు ప్రయాసపడి ఇండియాకు దక్షిణాఫ్రికా తీరముగా నొక సముద్రమార్గమును కనుగొని తిరిగివెళ్లుచు పోవునపుడు ఒక హిందూరాజునుండి యొక యుత్తరమునుగూడ పట్టుకొనివెళ్లెను. పోర్చుగీసువారికి బ్రహ్మానందమైనది. "ఆరాత్రి లిస్బనులోని యిండ్లన్నియు దీపముల ధగద్ధగాయమానముగ వెలిగింపబడెను." యథార్థము వారికి అద్దమునందువలె గోచరించినది. "నాగరక ప్రపంచమెరిగిన ప్రతివస్తువు, మనుష్యుని బుద్ధికిని, చేతికిని సృష్టింపజాలిన ప్రతిపదార్థము - అది యుపయోగించుకొనదగినదైనను సరియే, కళాదృష్టితో నుంచుకొని ఆనందించదగినదైనను సరియే-ప్రపంచములో నేది యున్నను అది మొట్టమొదట భారతదేశమునందు సృష్టింపబడినదే. పరిశ్రమలందు గాని, నిర్మాణసంపదయందుగాని భారతదేశమును మించిన దేశము యూరపులోగాని, ఏషియాలోగాని మరియొకటిలేదు. అక్కడ తయారగు ఉన్ని, నూలు, పట్టు, నార- వస్త్రములు నాగరక ప్రపంచమందంతట కీర్తిని గడించినవి. ఇక నగల సంపదమాత్ర మేమితక్కువ? ఆ రకరకముల ఆభరణములకు, అపనితనమునకు సాటికలదా? ఇక-మట్టిపాత్రలు, పింగాణిసామానులు, లక్కవస్తువులు, లోహపాత్రసామగ్రి, ఇతరపరికరసంతతి వీనిముందే దేశము నేనని నిలువగలదు? భారతీయశిల్పము, ఆ అందచందములకు ఆ కళాసంపదకు దానికదియే సాటి. వాస్తుశిల్పమునకు నక్కడ కొరతకానరాదు. అక్కడ గొప్పగొప్ప వర్తకు లున్నారు. వ్యాపారసరళిమర్మముల నెరిగినవేత్త లున్నారు. గొప్పగొప్ప బ్యాంకర్లు, ఆర్థికసంపదగలవారు ఉన్నారు. భారతదేశము నౌకానిర్మాణమునకే కాదు ప్రపంచమంతటితోను జల, స్థల-

ఉభయమార్గములను వర్తక వాణిజ్యములను నడపుటకును అఖండఖ్యాతి గాంచినది." పరాయి దేశములవారికే మన దేశ మింతనైభవముగా కనుపించినది!

స్పానియర్డులు తాము నూతనముగ కనిపెట్టిన అమెరికాకు వెళ్లి చేరిరే కాని ఇండియాను మాత్రము వారు మరచిపోలేకపోయిరి. ఫెర్డినాండ్ మగెల్లన్ నాయకత్వమున కొందరు పరిశోధకులు ఇండియాకు పసిఫిక్ సముద్రమున నొకమార్గమును కనిపెట్టుటకు బయలుదేరిరి. దారిలో వారికి కొన్ని ద్వీపములు తటస్థించినవి. అవి ఇండియాయొక్క భాగములే యనియు, అందు వసించుచున్నవారే ఇండియనులనియు వారు మొదట భ్రమపడిరి. ఆ తర్వాత అవి కాదని తెలిసినది. ఫిలిప్పయిను ద్వీపములని వానికి పిదప నామకరణము చేసిరి. ఇండియాను వెదకు ప్రయత్నములో వారికి క్రొత్తగనే భూఖండము దొరకినను ఇండియాగానే వారుతలచుకొనుచుండిరి. ఈ స్పానియర్డుల యొక్కయు, పోర్చుగీసువారి యొక్కయు అడుగుజాడలనే వచ్చి, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి వారును అనుసరింపజొచ్చిరి. వారిలోవారికి మనస్తాపములు, తగాయిదాలు మొలకెత్తినవి. అందులో విశేషమేమి? ఏకామినలోభమునకు అట్టివి ఆనుషంగిక ఫలితములే కదా! ఆ పోటీలలో ఇంగ్లీషువారు తక్కిన వారిని తలదన్ని ముందుకు వచ్చిరి; ఇండియావర్తకము నందు ముఖ్యాతికముఖ్యపము పాలును కబళించిరి. ఏ మూలనో నామరూపములులేక అడగియున్న ఇంగ్లండు ఆదెబ్బతో 'ఏకీ నా సరివారు' అనకొనునంతటి స్థితికి ఎగబ్రాకినది! ఇంగ్లండు నేడే వైభవము ననుభవించుచున్నదో అది యంతయు ఇండియాప్రసాదమే. ఈ సత్యమును మరుగుపరచజూచినచో నది యసూయా-ప్రభావముకాక మరేమియు కానేరదు.

[మా రిఫ్యా-నసంచు]

మెండలీయము - రక్తస్పర్శ సవరణ

భారతి నవంబరు సంచికయందు ౭౫౩-వ పేజీలో "౧౯-౨-౩౬ తేదినాడు సాయంత్రము..." అని మొదలయి, "...విత్తులేయని నే నూహించెదను" అని ముగిసిన పేరాను ౭౫౪-వ పేజీలో "మందలోని పొట్టేలిచే బొర్లింపబడిన గొఱ్ఱెకే పుట్టియుండును" అని ముగిసిన పేరాకు తర్వాత చదువుకొనవలెను. [సం. భా.]

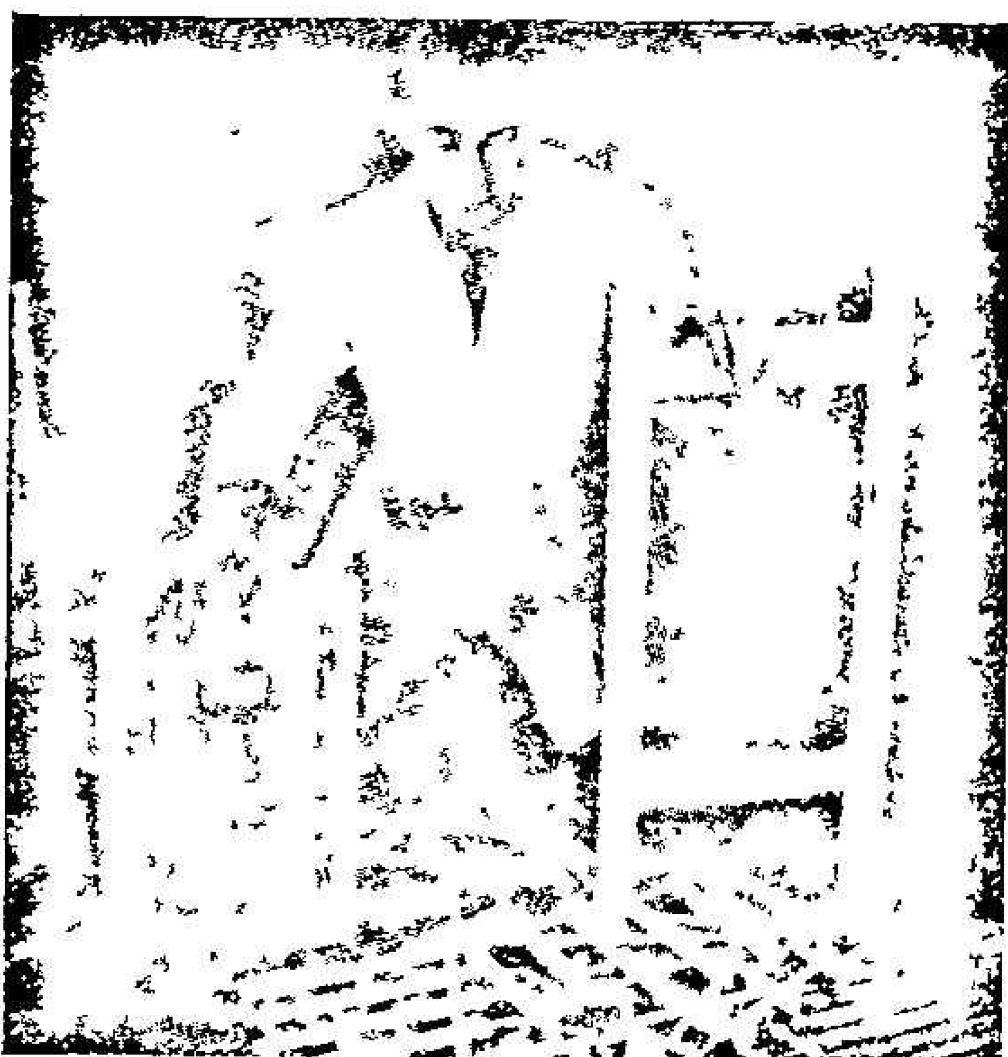
జ్యోతి   —D. A. R.

[పాపులర్ సైన్సునుండి]

ఇక లోహసామగ్రి త్రుప్పపట్టదు

ఈయన యేదో .రాసాయనిక 'స్నానము'ను క్రొత్తగా కనిపెట్టినాడట. ఆ ప్రక్రియతో నేలోహ పదార్థమునైనను త్రుప్పపట్టకుండ జేయవచ్చునట. దీనితో దేశమున కార్థికముగ నెంతో ఖర్చు తగ్గననుటకు

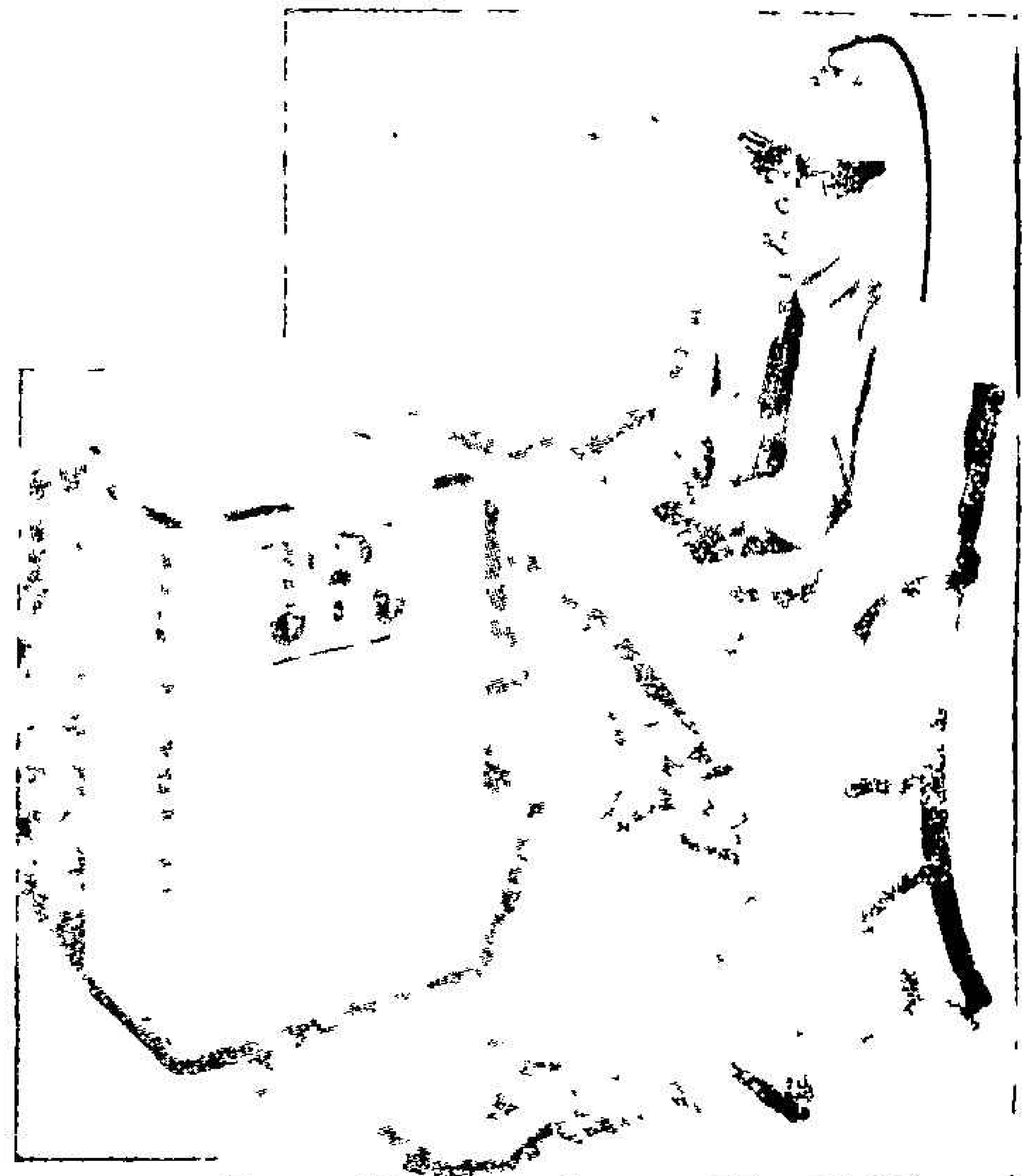

సందియములేదు. మోటారుకార్ల నిర్మాతలు, లోహసామగ్రి పరిశ్రమాలయముల యజమానులు నీతనితో నీవిషయమై రాయబారములు జరుపుచున్నారు. ఆ స్నానపు ప్రక్రియ కూడ కేవలము నాలుగునిమిషాల పనియట.

ఇతడు తనయింటిలోని లోహపరికరములను భద్రపరచుకొనుచున్నాడు.

కేశవర్ధని

మందు లవసరములేదు, మాకు లవసరము లేదు. వెంద్రుకలు పెరుగుట కీ యంత్రము చాలును. ఈ టోపీని నెత్తినపెట్టుకొని నుర్చిలోకూర్చొని ఖులాసాగా కాలక్షేపము చేయుచుండవచ్చును. ఈ యంత్ర మతని జోలిలేకుండగనే టోపీగుండా అనుక్రమముగా వాయుపీడనమును, వాయుశూన్యతను తటకు గలుగజేయుచు వెంద్రుకల చిగుళ్లను పోషించు రక్తనాళములను విజృంభింపజేయును. ఆస్పత్రులలో రోగుల కాళ్లపైన నంద్రుకలను మొలవజేయుట కుపయోగింపబడుచుండు 'గ్లాసుబూటు'లనబడు యంత్రముల విధానమే యీ యంత్రము సృష్టికి మార్గదర్శకమయినది అవికూడ రక్తప్రసరణ

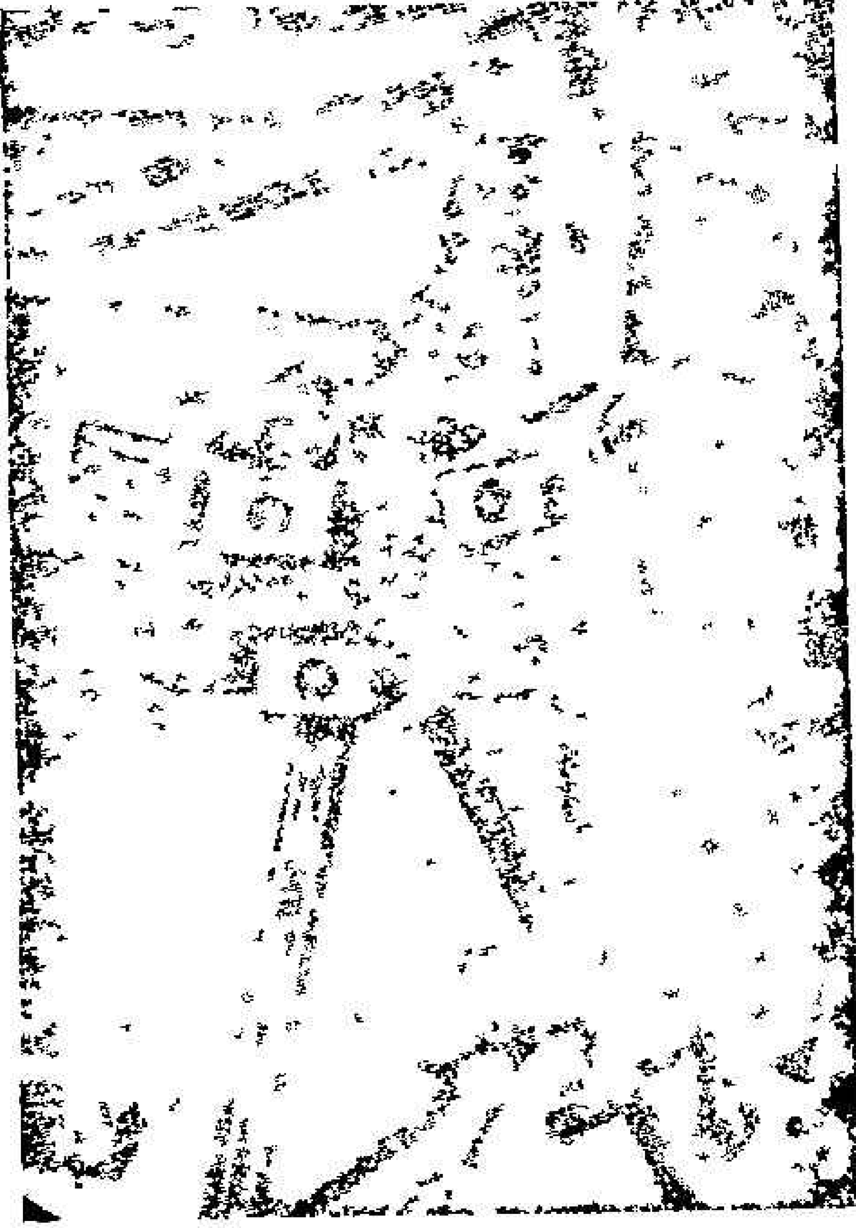

మును హెచ్చుచేయుపద్ధతినే యవలంబించు చున్నవి. బట్టతలవాండ్లకు, పలుచని కేశములు గలవాండ్లకు, పొట్టి వెంద్రుకలుగలవారికి ఇక భయములేదు. ఎట్టివారికైనను దీనిమూలమున నుబురుగ, మిసమిసలాడు వెంద్రుకలు పెరుగును. అనేకులు దీనిని పరీక్షించిచూచినారు. సగమునకు పైగా ఫలితములను పొందినారు.

మెరుపులను ఫొటోతీయు క్యామెరాలు

ఎటువంటి మెరుపులనైనను, ఎడతెరపిలేకుండ మెరయుచున్నను ఈ క్యామెరాలతో ఫొటోలు

తీయవచ్చును. ఈ క్యామెరాలన్నియు నొకచక్రము పైన వరుసగ అమర్చబడియుండును. మెరుములు మెర యుకాలమునకు సరిగా క్యామెరాల లెన్సుల మూతలు తెరచిపెట్టి, చక్రము గిఱ్ఱున చేతితో త్రిప్పవలెను.

ఉన్న వున్నట్టుగ మెరుముల చిత్రములు తయారగును. చిత్రములలో ఆకాశభాగములు పడకుండనుండ రీతిని క్యామెరాలు అమర్చబడును. మెరుములను పరిశీలించుటకు ఈక్యామెరాచక్రముల చాల ఉపయోగపడగలదు.

కుక్కలకంఠధ్వనిని మందగింపజేయవచ్చును

కుక్కలు మొరుగుచుండునప్పుడు నిద్రాభంగమగునని కొంతమందియు, చీకాకుగా నుండునని కొందరును, దాని కర్ణకఠోరతకు మరి కొందరును మొత్తము

మీద అందరును విసుగుపడుదురు. ఇక మీదట ఆభయము లేదు. కుక్కలు మొరగకపోవుగాని ఆధ్వని యుచ్చములో నుండక మంద్రములో నుండును. వాని కంఠము లందలి ధ్వనివాళముల భాగములను ఆపరేషనుచేసి కత్తిరించివేయుటవలన తారస్థాయిలో నుండుచువచ్చిన వాని ధ్వని మంద్రస్థాయిలోనికి తెచ్చుచున్నారు. ఈ ఆపరేషనువలన కుక్కలప్రాణముల కేవిధమయిన యుపద్రవము నుండదు. మొరిగినను చెవులు బొంగురుపోకుండుటకై మాత్రమే యీ ఆపరేషను.

సైకిలుయాత్రికులకు కొన్ని సౌకర్యములు

సైకిళ్ల మీద ప్రపంచయాత్ర, దేశయాత్ర చేయువారి సంఖ్య దినదినమున కెక్కువయగుచున్నది. అన్న

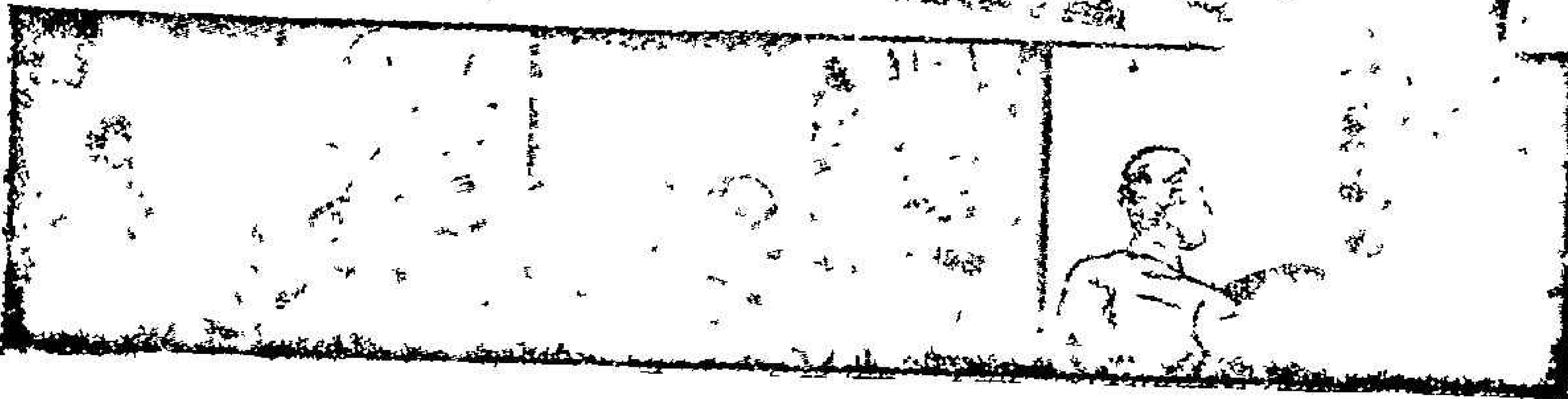

పానములకన్న, వారేమజిలీలోనో మూచుకొందురుగాని దుస్తులు మొదలగు వారి యుపయుక్త సామగ్రిని వెంట కొనిపోకపోయిన మధ్యలో నెవరు సమకూర్చెదరు? పెట్టెలలో పెట్టుకొని వానిని సైకిలువెనుకచక్రముపై కట్టుకొనిపోవుట చాల ప్రయాసకరము. అక్కడక్కడ మజిలీలలో నాగినపుడు వారికాలక్షేపమునకు వినోదసౌకర్యములును ఉండవు. ఈ యవస్థల నెరిగిన యీ యాత్రికుడు తన సైకిలు కొక ఉపశకటికను తగిల్చి, ఒక రేడియోను కూడ అమర్చుకొనినాడు. అతని సామగ్రియంతయు నా ఉపశకటికలో నిమిడిపోవును. వినోదకాలక్షేపమునకు, ఆయాస పరిహారమునకు రేడియో అక్కరకువచ్చును. తక్కినయాత్రికులును ఈ పద్ధతి నేల యనుసరింపరాదు?

గోడలను చిత్రములతో నలంకరించుట

కాగితపు చిత్రముల నతికించినచో ఒకవేళ నవి చినిగిపోవచ్చును; ఊడిపోవచ్చును. కుంచెలను తీసికొని రంగులతో చిత్రించుటకు కాలము, శ్రమ మిక్కిలి యవసరము. ఇందు కొక సులభోపాయము కనిపెట్టబడినది. ఫోటోగ్రాపులనుండి పెద్దవిచేయబడిన బింబములను గోడలమీద కావలసినప్రదేశములందు ప్రతిఫలింపజేసి ఆ బింబములనే స్థిరపరచ గల మార్గము దొరకినది. రాతివార కలిసిన యొక రంగును మొదట గోడమీద పిచికారతో చల్లెదరు. ఆ తర్వాత బింబగ్రాహక గుణము గల సిల్వర్ ఎమల్షనను దానిమీద చిలుకరించెదరు. అది దానిమీద బాగుగ అంటుకొనిపోవును. అప్పుడు చిత్రములను పెద్దవిచేయు క్యామెరాలో కావలసిన ఫోటో నమర్చి, వెలుగును దానిగుండా గోడమీదికి ప్రసరింపజేయుదురు. చిత్రము పెద్దదిగా గోడమీద కనబడును. పిదప స్పష్టీకరణ, స్థిరీకరణద్రావణములతో నా బింబమును స్థిరపరచెదరు. దానిపైన మరల నొకలక్కపూతను, చిత్రము చెరిగిపోకుండునుంటకు, పూసెదరు. ఈ ప్రకారముగ నెంతటి పెద్దశాలలనైనను కొన్నిగంటల వ్యవధితో చిత్రములతో నలంకరింపవచ్చును. ఈ చిత్రములు నీలాటివరణమునను మాసిపోవు. ఈ వాతావిధానమునందలి ప్రత్యేకతలున్ను, అట్లు చిత్రింపబడిన యొకానొక చిత్ర స్వరూపమును ఈ చిత్రములందు గలవు.

దూరదర్శినియంత్రములను మనమే తయారుచేసికొనవచ్చును

ఈ వ్యక్తి పాపులర్ సైన్సు మాసపత్రికలో నిచ్చిన ప్రణాళికతో నీ వక్రీకరణదూరదర్శిని స్వయముగ నిర్మించినాడు. దీని నిర్మాణమునకు కొన్ని డాలర్లు మాత్రమే ఖర్చయినవి. ౨౦౦ షిల్లింగుల వలచేయు యంత్రములకన్న నిది యెంతయో బాగుగ నున్నదని యితడు అభిమానపడుచున్నాడు. ఒక 'కంబైనాళిక' దీనికి గొట్టమైనది. రెండు భూతద్దములు - అందులో నొకటి చదునుపరచినది - దీనికి లెన్సులైనవి. దీని పరిమాణము ౬౦ అంగుళములు. దీనిని నిర్మించి తీరా మూడుమాసము లయినవో లేదో అప్పుడే ౧౧౮ మంది వచ్చి దీనితో పరిశీలనచేసి వెళ్లినారు.

మోటారుయంత్రముల లోటుపాట్లను కనిపెట్టు సాధనము

మోటారు యంత్రములలో నేభాగములు చెడిపోయినవో, దడదడలాడు శబ్దములకు కారణమేమియో కనుగొనుటకు ఈ విద్యుద్యంత్రము కనిపెట్టబడినది. ఇది

చూచుటకు వైద్యుల హృదయస్పందపరీక్షణివలెనే యుండును. మోటారు స్పందముల నిది జాగ్రత్తగ నిరూ

పింపగలదు. ఆ స్పందనములు ఒక దండముగుండా సూక్ష్మశ్రవణికి కొనిపోబడును. అక్కడ లవణస్ఫటికము లుండి విద్యుదాఘాతములను జనింపజేయును. వెంటనే ఆ యాఘాతములు టెలఫోనులకు పరుగెత్తిపోవును. ఎంతటి సూక్ష్మస్పందములనుగాని యీ మోటారు రోగ పరీక్షణి గ్రహింపగలదు.

భారతీయుల ప్రతిభ కొక దృష్టాంతము

బొంబాయిలో నొక దంతపుపనివాడు ఏనుగు దంతముతో ఏనుగులు, గుఱ్ఱములు మొదలగు జంతువులయు, ఇతర ప్రతిమలయు బొమ్మలను బహుసూక్ష్మమైనవాటిని తయారుచేయుచున్నాడట. ఆ బొమ్మల శిల్పవైభవము చూచుటకు మహాశక్తిగల భూతద్దములు కావలయును. తన కౌశలమును ప్రపంచమునకు చాటుటకు అతడు ఈ యేనుగువంటి బొమ్మలను తయారుచేసి,

అట్టి వానిని ఒక సన్నని లోగుజ్జుతీసిన బటాణీవంటి గింజలో పదిలపరచి, దంతపు మూతతో దానినిమూసి, వందలు వేలుగ అట్టి బరిణలను ఎగుమతిచేయుచున్నాడు. ఈ చిత్రమును చూడుడు. ఈ యేనుగు వాని సూక్ష్మచిత్రము లన్నిటిలోను మిక్కిలి పెద్దది. ఈ యేనుగు బొమ్మ ఇందులో మిక్కిలి పెద్దదగా ఫోటో తీయబడినది. ఎంత పెద్దదిగా తీయబడినదో ఆ ప్రక్కనే యుండు నిప్పుపుల్లల మొనలనుబట్టి యూహించుకొనవచ్చును.

టైపుయంత్రములలోని అక్షరములను శుభ్రముచేయు పరికరము

ఈ పరికరముతో మెల్లగ అక్షరములను శుద్ధిచేయవచ్చును. అక్షరములలోని కశ్మలమంతయు తొలగి

పోయి, యవి శుభ్రముగ పళపళలాడుచుండును. ఈ పరికరములోని బొమ్మ మెత్తని పదార్థముతో చేయబడిన దగుటచే అక్షరములకు చెరుపు ఏమాత్రమును కలుగనేరదు.

క్రొత్తరకపు సేఫ్టీ రేజరు

బ్లేడులను శుభ్రముచేయుటకు గాని, క్రొత్త బ్లేడును వేయుటకుగాని రేజరుమొత్తమును విప్పకుండగనే వసతి కలుగజేయుటకై యీ పద్ధతి అనుసరింపబడినది. పిడిమొననుండు మరవలయమును త్రిప్పినచో నీరేజరుకప్పు రెండుపాయలుగ తెరచుకొనును. వలయమును మరల వెనుకకు త్రిప్పినచో నది మూసికొనును. ఈ రేజరులో నుండు మరియొక విశేషమేమన, దీనితో నెవరెవరి యభిరుచి చొప్పున వారు

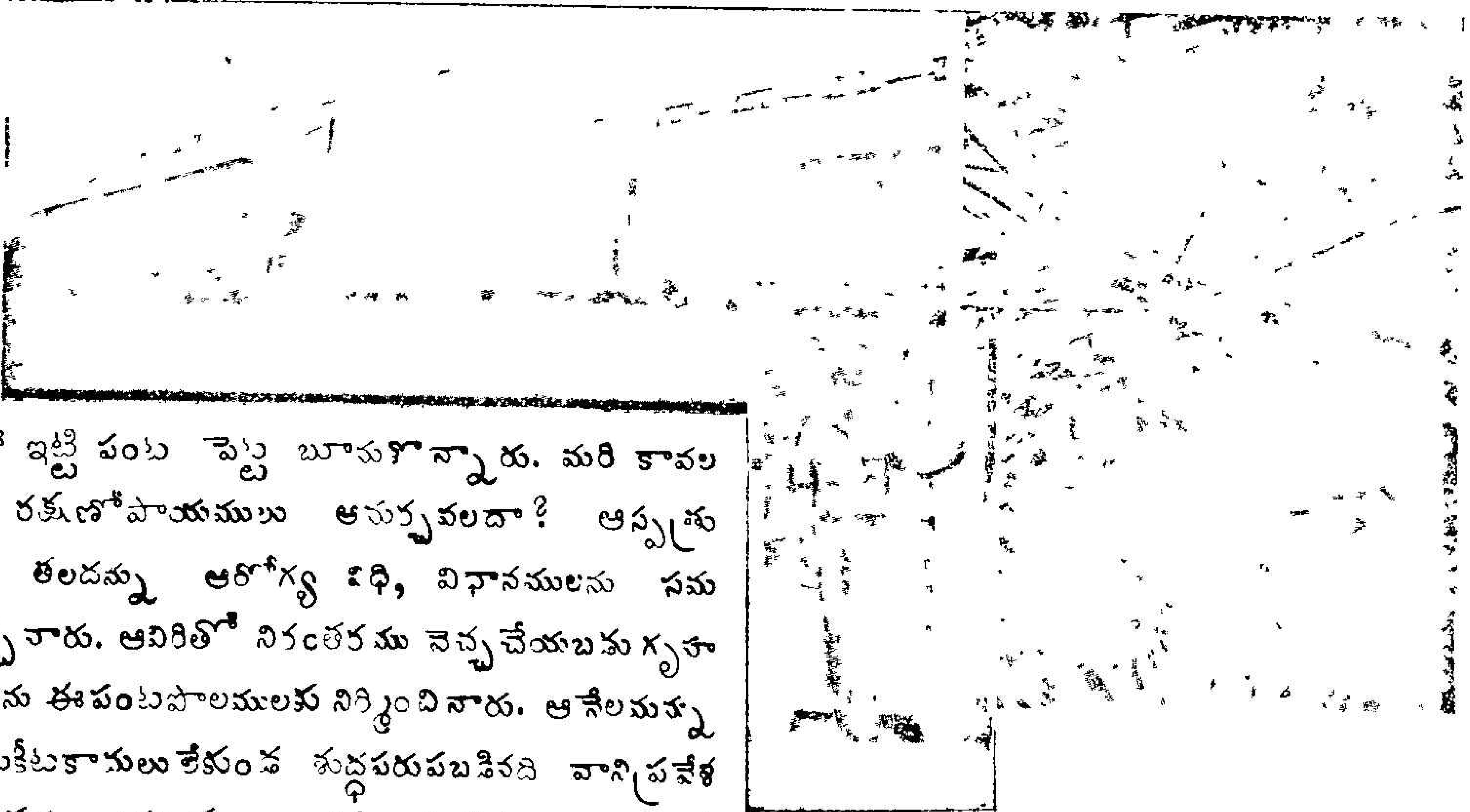

క్షౌరముచేసికొనుటకవకాశము కలదు. మరవలయమును గట్టిగా త్రిప్పియుంచినచో మామూలుక్షౌరమున కనుకూలముగా బ్లేడు వంగియుండును. మామూలుకన్న సన్నగ

క్షౌరముచేసికొనవలయునన్న వలయమును ఒకచుట్టు కొద్దిగ త్రిప్పవలయును. అప్పుడు బ్లేడు వారి కనుకూలముగ చదునుగ నుండును.

దేశముకానిదేశమునను బొప్పాయిచెట్ల పంట

బొప్పాయిచెట్లు ఉష్ణదేశపుపంట. దానికి తెగుళ్లు, పీడలబాధ విపరీతము. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రము

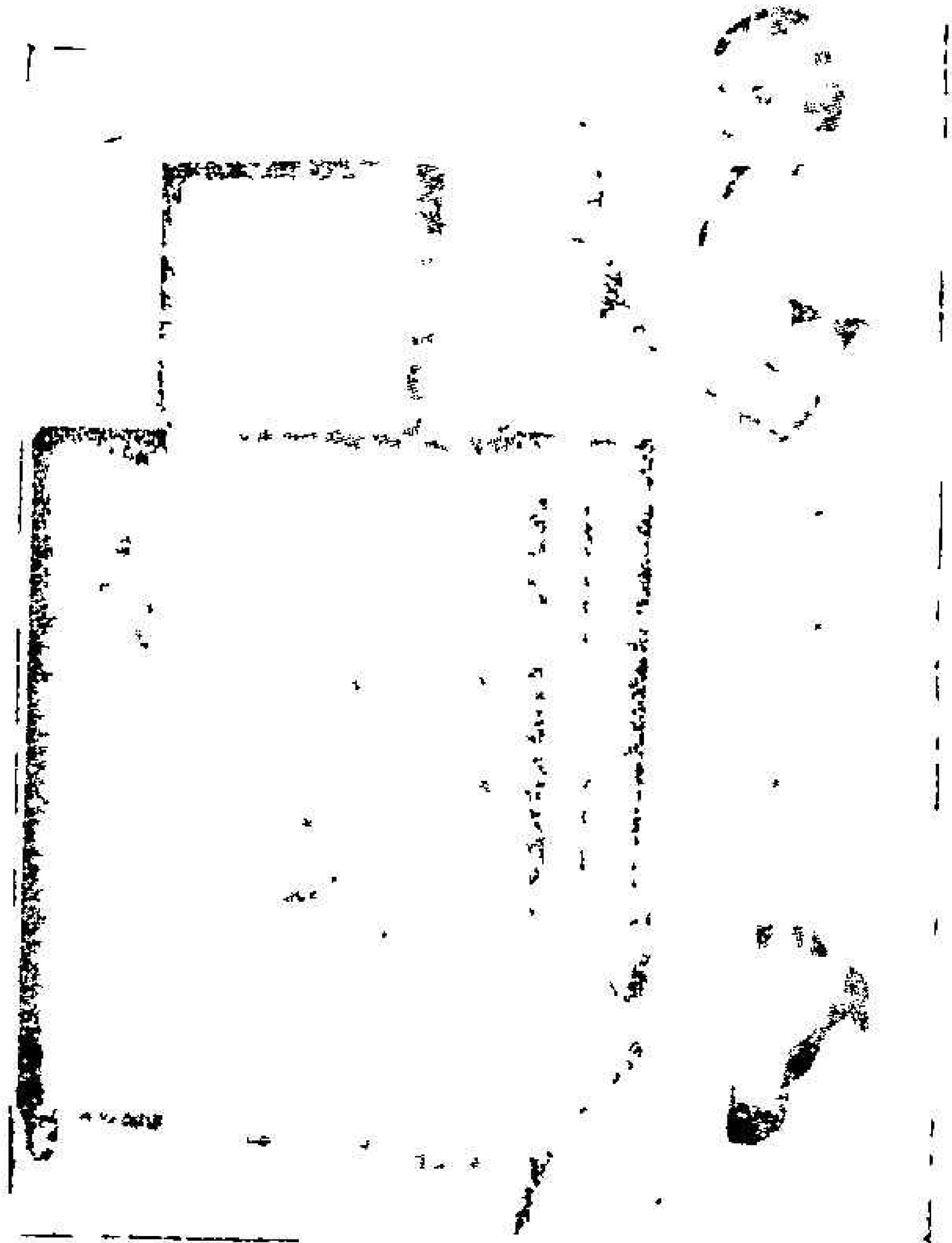

లలో ఇట్టి పంట పెట్ట బూనుకొన్నారు. మరి కావలసిన రక్షణోపాయములు అవుసరపలదా? ఆస్పత్రులను తలదన్ను ఆరోగ్య విధి, విధానములను సమకూర్చినారు. ఆవిరితో నిరంతరము వెచ్చచేయబడు గృహములను ఈపంటపొలములకు నిర్మించినారు. ఆనేలముస్న కృమికీటకాదులు లేకుండ శుద్ధపరుపబడినది వానిప్రవేశమునకును అడ్డంకులు కల్పింపబడినవి. కార్మికులును, చూడవచ్చినవారును ఈ వాటికలలో ప్రవేశించుటకుముందు అంటుదోషమునునివారించు ద్రావకముగల యొకతొట్టిలో కాళ్లుకడుగుకొనియే తీరవలయును. గాలికిని, వెలుతురునకును కావలసిన అవకాశములు కల్పింపబడినవి. ఈ సౌకర్యసంపత్తితో నక్కడ ఆ చెట్లు అతి ప్రోదిగా నెదుగుచున్నవి. పండ్లుకూడ పసిడిపసిమి, సువాసన గలిగి, యొక్కొకటి సుమారు ౮ పౌనులదాక బరువుగలిగి యుండుచున్నవి. ఒక యేడాదిప్రాయమునకే యీ చెట్లు ౨౦ అడుగుల యెత్తునగల వాటికగాజుకప్పులను పగిల్చిపోవునంతగా పెరుగుచుండును గావున వనపాలకులు అప్పుడప్పుడు చెట్లకొనలను కత్తిరించివేయుచుందురు. ఆరునెలల చెట్టే యెంతలేసి కాయలను విడిచినదో చిత్రమున జూడనగును.

కాఫీగింజలను వేగించు విద్యుద్యంత్రము

పొయ్యిమీద వేగించి ఎక్కడ మాడిపోవునో, వాసన యేమైపోవునో యని తల్లడిల్లు గృహిణుల యదృష్టము ఫలించినది. ఈ విద్యుద్యంత్రముతో కాఫీగింజలను బహు సులభముగా, చెడిపోవునను భయము, వాసన పోవునను ఆత్రము అక్కరలేక వేగించుకొనవచ్చును. పచ్చిగింజలను యంత్రముపైభాగమున నుండు అరలో

పోసి ఒక మాత్ర పెట్టవలెను. వెంటనే గింజలు పాత్ర నందు విద్యుచ్ఛక్తి వెనములోనికి పోవును. అక్కడ నవి

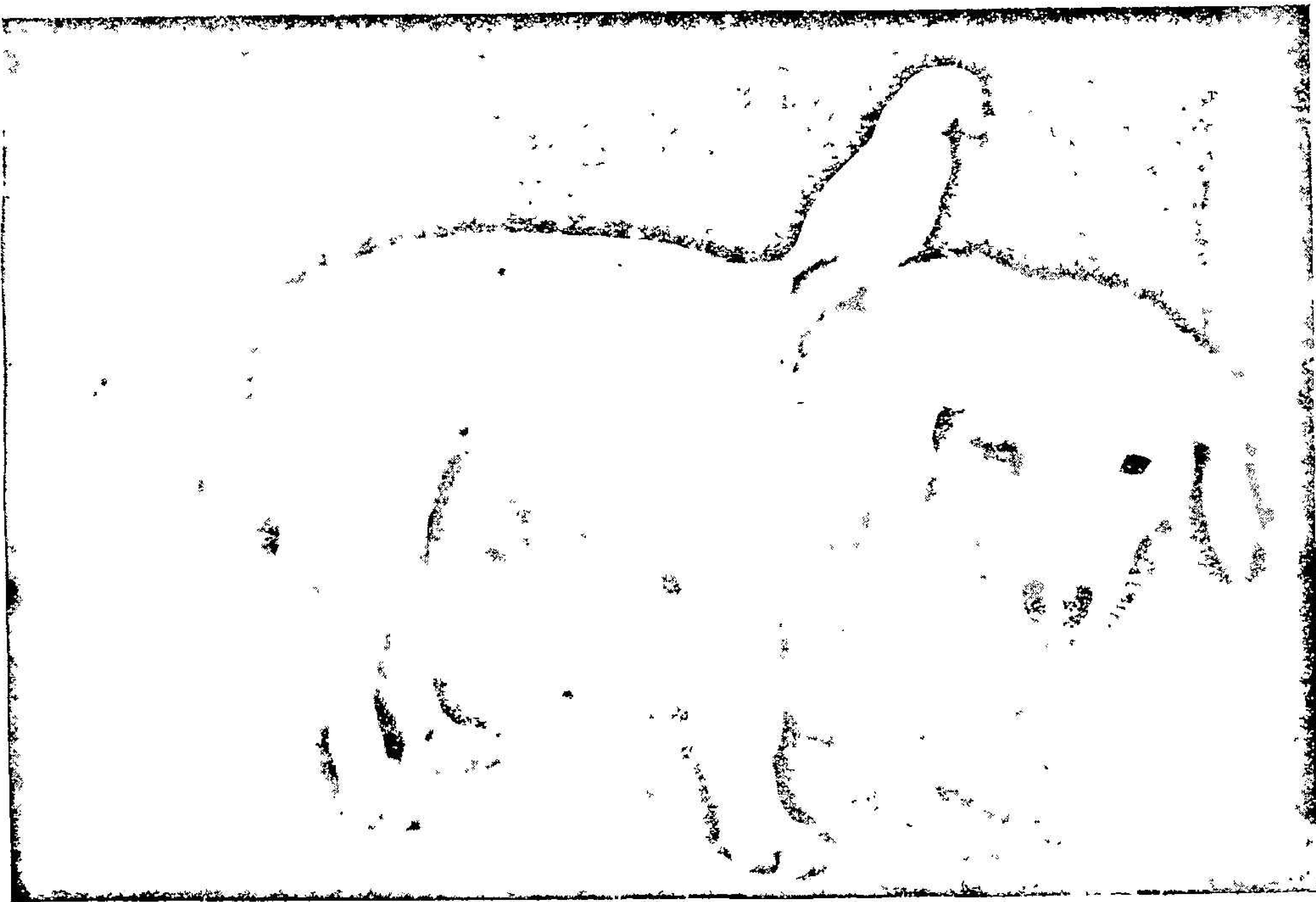
తనిచ్చగ వేగి, శుభ్రపరుపబడి, చల్లపరుపబడి అడుగున నుండు సొరుగులోనికి పడిపోవును. ఇక వానికి చేయవలసిన సంస్కారమేమియు నుండదు. పొడిచేయుటయే తరువాయి.

మన చిత్రకారులు కేశవములనుచూచి మానవచిత్రములను రచించిరన్న నమ్మలేదు

న్యూయార్కులో నేదో హత్య జరిగినది కాబోలు! చితకగొట్టబడి, శకలములుగ చేయబడి, చెల్లాచెదరుగ పడిపోయిన యొక తలముక్కలు మాత్రము పోలీసులకు దొరకినవి వానిని వారొక శిల్పిచేతి కిచ్చి, ఆమనిషి ప్రతిను నూహించి తయారు చేయమన్నారు. ఈ శిల్పి అష్టకష్టములుపడి ఆశకలముల క్షణములనే పరిశీలించి పరిశీలించి, చివరకు హత్యల చేయబడిన వ్యక్తి తలను ప్యారిసుసున్నముతో ప్రతిమగ తయారుచేసినాడు. పోలీసులకది చాల ఉపయోగపడినది. ఆ శిల్పి తాను రచించిన ప్రతిమను పరీక్షించుచుండుట యిందు గానవగును.

మన గాథలను మన మెందుకు నమ్మకపోవలెనో తెలియుటలేదు !!

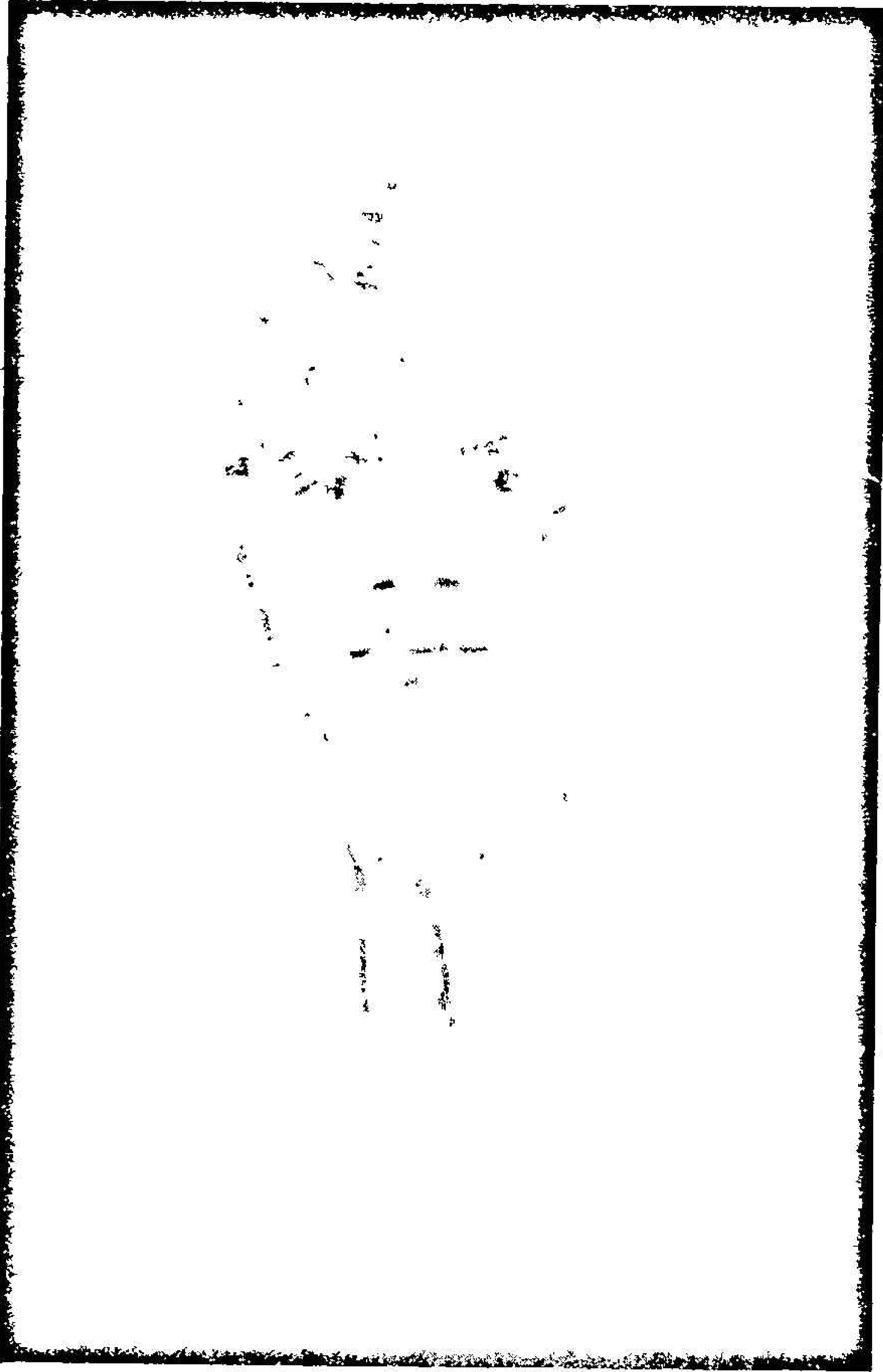
స్వారి

—S. S. B.

ఆంధ్ర చిత్రశిల్పి

శ్రీ వి. ఆర్. చిత్రాగారి

జపాను పర్యటనము

వి. ఆర్. చిత్రగారు

ఆంధ్రచిత్రకారుడు శ్రీయుత వి. ఆర్. చిత్రాగారు ౬ మాసముల జపానుయాత్రను ముగించుకుని గత అక్టోబరు మాసాంతమున చెన్నపురికి మరలివచ్చిరి. వీరు రవీంద్రుని విశ్వభారతీ కళాభవనమందు ఆచార్య నందలాలబోసు శిష్యత్వమున ఆరుసంవత్సరములు గడపి, పిదప లక్నో చిత్రకళా విద్యాలయమున కొంతకాలము శ్రీ అసితకుమార హాల్దారుని సహోపాధ్యాయులై, ప్రస్తుతము (గడచిన ౭ సంవత్సరముల నుండియు) చెన్నపురి కళావిద్యాలయమున శిల్పశాఖకు (Crafts Section) అధికారిగా ఉద్యోగము చేయుచున్నారు.

అరుణోదయసీమ (Land of the rising sun) యని పేరు వడసిన జపానుదేశమున గడపిన ౬ మాసములలో వీరు అచ్చట చూడదగు సుందర నగరరాజములు, కళామందిరములు, కళాప్రదర్శనములు, చిత్రవస్తు నిర్మాణశాలలు మున్నగు ననేక విశేషములను దర్శించియున్నారు. పలువురు చిత్రకారులను దర్శించినారు. తాము సేకరించిన విషయజ్ఞానము నంతయు చెన్నరాజధానిలోని కళాభిజ్ఞుల కొరకును, జనసామాన్యము కొరకును సంచార చిత్రవస్తు ప్రదర్శనములద్వారా ప్రచారము చేయుటకు సంకల్పించుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇది మిక్కిలి ముదావహమగు విషయము.

ఆంధ్రచిత్రశిల్పి శ్రీ చిత్రాగారు జపాను దేశమునకుపోయిన ముఖ్యోద్దేశము అచ్చటి శిల్పకౌశలమును దెల్పు పింగాణీ, లక్క, కాగితము మున్నగువానితో చేయదగు చిత్రవస్తు నిర్మాణమును పరిశీలనచేయుటయు, భారతీయ చిత్రకళా విశేషమును జపానీయులకు ఉపన్యాసము మూలమున విశదముచేసి తద్వారా ఉభయ ప్రాచ్యదేశములకును విజ్ఞాన వాణిజ్యాభివృద్ధిని, స్నేహభావమును పెంపొందించుటయు నైయున్నది.

జపానుదేశమున వీరి పర్యటనములును, ప్రచారమును అచ్చటి పత్రికారాజములలో నెంతయు కొనియాడబడియున్నవి. నగోయాపట్టణమునందలి ధనికులలో నొకరగు జిరోజేమన్ ఇటోగారి (Jiro Joamon Ito) యింట బసచేసి శ్రీ చిత్రాగారు నగోయా పిం

గాణీవస్తునిర్మాణశాలను (The Nagoya porcelain works Ltd.), నిప్పన్ పింగాణీ వస్తునిర్మాణశాలను

జపానుహోటలులో చిత్రగారు

(The Nippon porcelain works Ltd.) దర్శించి అచటి నిర్మాణవిధానములను, వాణిజ్యపద్ధతులను విపులముగా అవగాహనముచేసికొనియున్నారు. ఇంతేకాక అచటనున్న కాలములో "కరాత్సు మాధ్యమిక పాఠశాల" "కరాత్సు వాణిజ్యపాఠశాల" మున్నగు విద్యాలయములలో "భారతీయ విజ్ఞానప్రభావము" "భారత జపానుదేశముల ప్రాచీనబాంధవ్యము" మున్నగువిషయములగూర్చి ఉపన్యాసముల నొనర్చి మెప్పుగాంచిరి. జపానుదేశపు సుప్రసిద్ధచిత్ర కళాచార్యులగు తైకాన్ యొకోమా (Mr. Taikon yokome, president of the art institute of Japan), ర్యుషి కవాబాటా (Rushi kawabata, president of Suryusha Art Society) గార్లతో కళాసంప్రదాయములు, ఆధునిక చిత్రకళావిధానములు మున్నగువిషయములను గూర్చి ప్రసంగించి జపానీయ విజ్ఞానమును గ్రహించుటయేకాక, తమయొక్కయు జపానుదేశమున గత ౬ వత్సరములనుండియు నివసించుచున్న కేరళ చిత్రకారుడు శ్రీహరి హరన్‌గారియొక్కయు చిత్రములను ప్రదర్శించి జపానీయులకు కూడ భారతీయ చిత్రకళావిధానమును చవిచూపి యున్నారు. అట్టి ప్రదర్శనములలో శ్రీయుత చిత్రాగారి 'చిత్రమాల' యను వర్ణచిత్ర సంపుటమును, హిమాలయ ప్రకృతి దృశ్యచిత్రము

వి. ఆర్. చిత్రగారు, హరిహరనుగారు

లును జపానీయ పత్రికలలో మిక్కిలి కొనియాడబడియున్నవి.

ప్రస్తుతము వి. ఆర్. చిత్రాగారును, వారితో కూడ చెన్నపురికి విచ్చేసిన జపానీయ పత్రికావిలేఖకుడును పింగాణీ కర్మాగార ప్రతినిధియునగు శ్రీయుత త్సుమూరో వాటానోబ్‌గారును (Mr. Tsumuro watanobe) రాబోవు క్రిస్టమస్ దినములలో చెన్నపురి నగరమున హిందూ జపానీయ చిత్రశిల్ప వస్తుప్రదర్శ

ఎడమవైపునుండి శ్రీ వాటనోబుగారు, చిత్రగారు

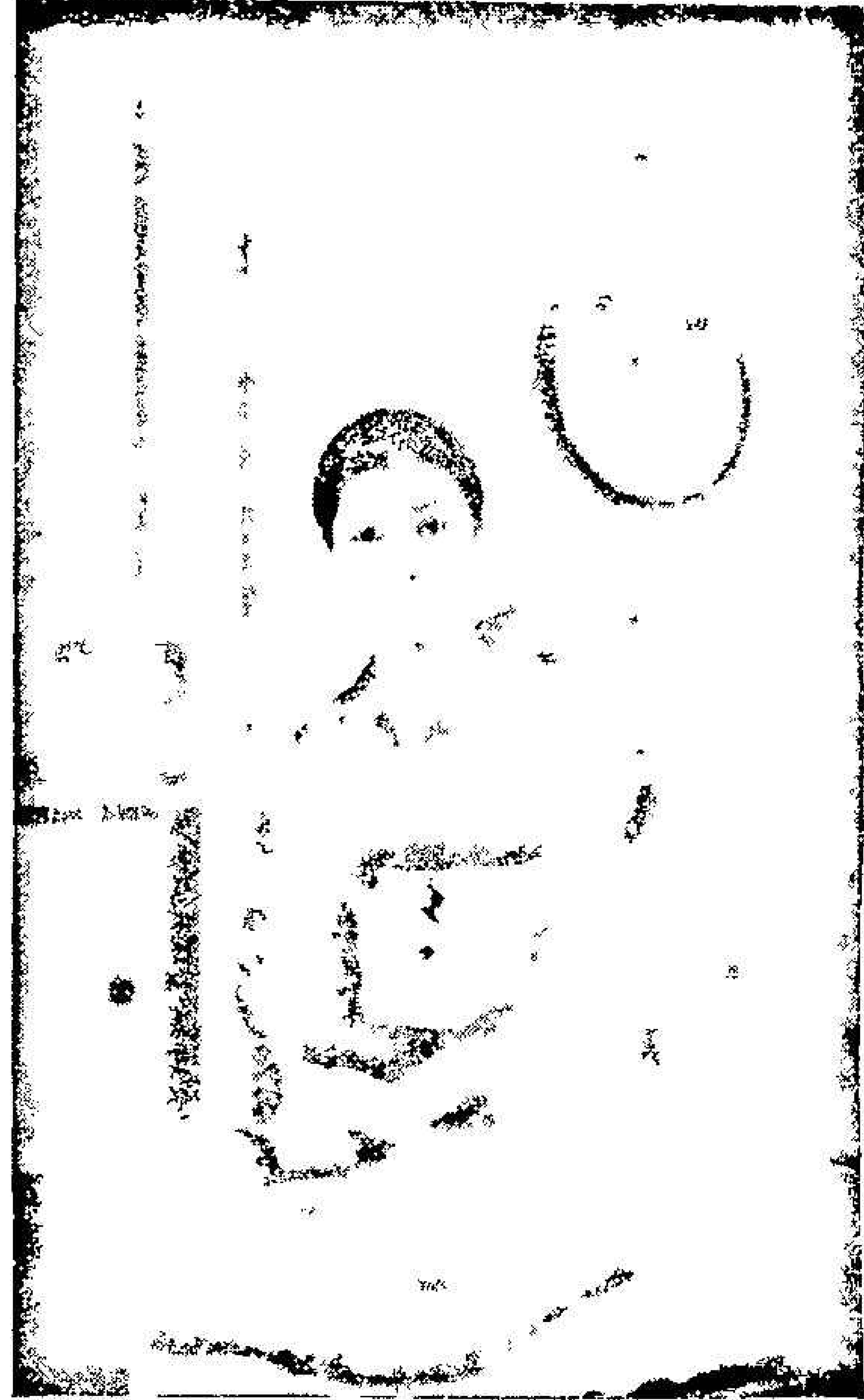
నము నొకదానిని జరుపు ప్రయత్నములో నున్నారు. ఈ ప్రదర్శనమున వీరు తమతో తెచ్చిన అనేక చిత్ర

విచిత్ర జపానీయ వస్తువులను ప్రజలు దర్శించుటకు అవకాశము కలుగగలదు. ఈ ప్రదర్శనమును తీసికొని మైసూరు, తిరువాన్కూరు, కొచ్చిను రాజధానీనగరములందు కూడ శ్రీయుత వాటానోబ్‌గారు సంచారము సల్పనైయున్నారు.

ఇంతేకాక శ్రీయుత వి. ఆర్. చిత్రాగారు చిత్రవస్తునిర్మాణశాస్త్ర ప్రవీణులగు వాటానోబ్‌గారి సహాయమున చెన్నపురిలో నొక పింగాణీ వస్తునిర్మాణశాలను స్థాపించుటకు సంకల్పించియున్నారు. ఈ సందర్భమున వీరు చెన్నపురి గవర్నమెంటు కార్మికశాఖామంత్రి, శ్రీమంతులగు వణిక్ప్రముఖులు, రాజధానిలోని సంస్థానాధీశులు మున్నగువారి సహాయమును పొందగలమని ఆశించుచున్నారు.

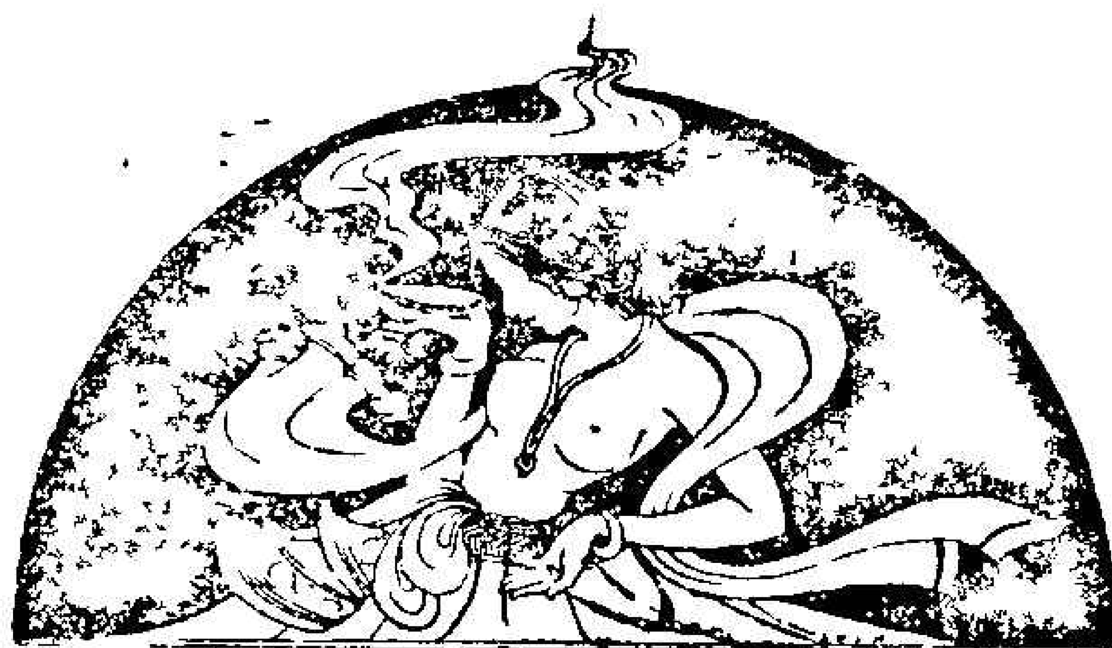
శ్రీయుత చిత్రాగారు జపానునుండి తిరిగివచ్చిన పిదప కొచ్చిను సంస్థానాధికారుల ఆదేశమున ఆ ప్రాంతిములందలి ఆలయములలో గల ప్రాచీన కుడ్యచిత్రములనుగూర్చి పరిశీలనమొనర్చి, ఒక ప్రత్యేకనివేదికను (A Monogram) తయారుచేసి సంస్థానమువారికి అర్పించియున్నారు.

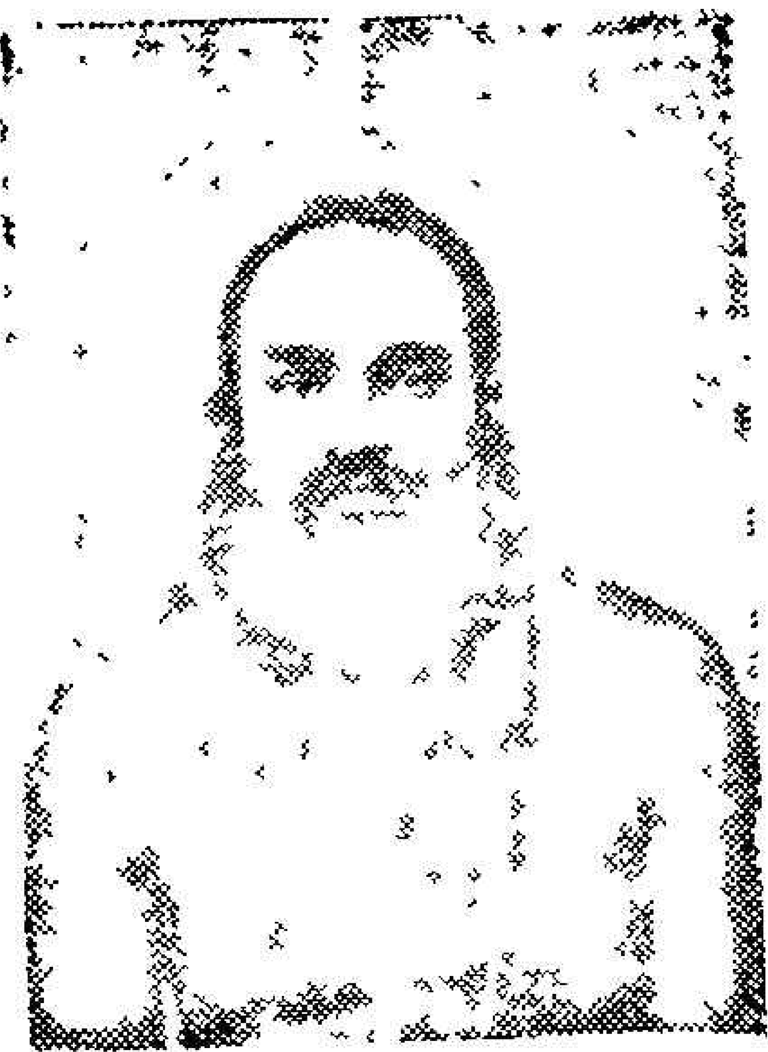
ఈ సుప్రసిద్ధ యువకచిత్రకారుని జన్మస్థానము విశాఖమండలము. ఆంధ్రచిత్రకారులలో వయసునచిన్నవాడైనను, సంచారమువల్లను, అభ్యాసనమువల్లను కలిగిన అనుభవమున మిన్నయై, ఆధునిక భారతీయ చిత్రకారులలో ప్రాముఖ్యము గడించుటయును, ఇతర దేశములందు గూడ ఆంధ్రకళాప్రభావమును ప్రసరింపజేయుటయును ఆంధ్రులెల్లరును అత్యంత ప్రమోదాభిమానముల వహింపవలసిన విషయము.

జపాను హోటలులో పనికత్తె

మ. వి.

శ్రీ తిరుమల శ్రీనివాస త్రిలింగ మహావిద్యాపీఠము

అమృతానందనాథస్వామి జయంతి

ప ద్య కు సు మాం జ లి

కవితిలక కంచనపల్లి కనకాంబ ప్రణీతము

అమృతానందగురుప్రతిష్ఠితము విద్యాపీఠ, మీ తెల్గుదే
శమునన్ ధర్మముతత్త్వమున్ నిలుపునీడుంగాని, విద్వాంసులన్
శమసంపన్నుల, సత్కవీంద్రుల, సమర్థుల్ సల్పు సత్య మ్మిటుల్
సుమతుల్ దీనినిఁ బ్రోదిసేయ, నదికూర్చున్ లోకకల్యాణమున్.

కృతయుగఖండ మిక్కలిని శ్రీపతిపీఠము, దానియందు సం
తతము గనందగున్ గురులతత్త్వము, తత్త్వము, సత్కవిత్వమున్
శ్రుతివిహితప్రవర్తనము, సూరిజనాప్తవిశుద్ధకీర్తి, యా
నతుల కుదాత్తమైన యమనస్కపదంబు, ఘటించు బోధమున్.

పాయనిభక్తితోఁ బతితపావనపానల వెంకటేశపం
చాయతనార్చనం బహరహంబు ముముక్షులు మంత్రయుక్తితోఁ
జేయుదు రార్ద్రచిత్తముల శ్రీపతిపీఠమునందు దీక్షతో
న్యాయమెకాదె సద్గురులయాజ్ఞల శిష్యులు నిర్వహించుటల్.

గురుమూర్తిన్ ధరియించి యాహరియె వేడ్కం దోఁచి భక్తాళికిన్
స్థిరకల్యాణముగూర్పఁగాఁ దగినరీతిన్ నిల్పె నీపీఠమున్
భరియింపందగు దీని నాంధ్రులు శుభప్రారంభసంపూర్తి, యీ
శ్వరసంప్రాప్తియు, నాత్మతృప్తియును విశ్వశ్రేయముంగాంచఁగన్.

పూతచరిత్రునిన్ భువనపూజ్యుని సద్గురుమూర్తిఁ గొల్చి వి
ఖ్యాతివిభూతి గాంచనగుఁగాని ప్రసిద్ధికిగుంపుదూరియే
సేతలఁ జేసి రోతవడి చిత్తము తత్తరమొంది గుంవనో
నే! తదధీనమీజగము లెల్లయటంచుఁ దరించు టొప్పగున్.

సరదాలన్ బరమార్థముల్ దొరకునా! శ్రద్ధాన్వితుల్ భక్తితో
గురుదీక్షన్ గొని సాధుసన్నిధిని వాక్కుంగట్టి యానందసం
భరితంబైనపదంబు గన్గొనుట ధర్మం బుత్తమం బేటికీ
పరిహాసంబగు నుద్యమంబులుభయభ్రష్టత్వసంప్రాప్తికా?

వేత్తల్ విత్తులు వారినిల్పుకొనఁగా విజ్ఞానమున్ బండు సం
పత్తి భారతభూమికయ్యదియె దౌర్భాగ్యంబగున్ భాగ్యమా
పత్తౌ నయ్యదికల్గియున్ జనులు లాభభ్రాంతిలోకంబులోఁ
గత్తుల్ కత్తులు కల్పికొంచుబహుసంగ్రామాలలోఁ దూలరే.

ఇక్కడసేమొ ఒక్కసని యెక్కడపుట్టిన మొక్కలింద్రహో
దృక్కులు తూర్పుదిక్కునకుఁ ద్రిప్పికనంగన దిక్కులేనియ
ట్లక్కట పశ్చిమానసుఁడ వయ్యెద నేలొకొ చూడు మాంధ్రుఁడా!
దృక్కుగ నిచ్చినట్టి యుపదేశము చేసిన దేశమిద్దియే.

ఎంత నవీనశాస్త్ర ముదయించిన యించుక మారు దార్షసి
ద్ధాంతము సర్వకాలముల తత్త్వము శాస్త్ర పురాణ వేద వే
దాంతములందు నున్నది భవార్ణవతారకమైన చిత్త వి
శ్రాంతినిఁగూర్చు నర్థులకు సద్గురు పీఠము లెల్లకాలమున్.

ధారణీదేవతల్ గ్రహణ ధారణముల్ సమదృష్టిపెంచి మ
న్నారలు నాల్గువేదములు నాలుకపై నటియింపఁజేసి, క
న్నారలు పూన దీక్షలఁ గనంబడనట్టి సువస్తువెట్టు లు
న్నారము నేటివార మసువారము నిల్పుట పెద్ద భారమై.

శాస్త్రాభ్యాసము, దేవతాగురు నమస్కారంబు లేకే యస
చ్ఛాస్త్రుల్ ఛత్రము దాల్చి సిద్ధనిడు విశ్వాసంబు ఖండింత్రు వా
క్ఛాస్త్రంబుల్ గొని పామరుల్ కడుఁ బ్రహర్షంబంద వారింపఁగా
శాస్త్రజ్ఞ గానఁగరామిఁ కేమి గతి కృష్ణా యోగిరాడ్భూషణా.

దేవునితోడబుట్టె మన దేశము నన్నిగమంబు లప్పు డీ
పావన భూమికిన్ దుల, ప్రభావమునం దిల లేదు, పూర్ణమై
కేవల తత్త్వమున్ దెలిపెఁ గ్రీస్తుకు వెన్కనదెన్నినాళ్లకో
లేవఁదొడంగె బాహుబల లేశమునన్ మదిలేని దేశముల్.

భావమునందు ముందుగఁ బ్రభావమునన్ బరిపూర్ణులై యహం
భావముమాని దేవుని సమాన విభూతినిఁగాంచి రార్యు లీ
పావన భారత వనిఁ బ్రపంచము నిన్ననె నిద్రలేచి స
ద్భావములేక యార్యుల నధఃకరణం బొనరించు నేఁ డహో.

రెండును రెండు నాలుగు ధరిత్రిఁ ద్రికాలములందు సత్యమం
దుండదు భేదమెందు నెపుడో వచియించినవంచు నమ్మకం
బుండదు గాని శాస్త్రములనున్నది నిత్యము నిన్ననుండి యె
ల్లుండికి మారుచుండు నిపు డుజ్జ్వలమైన నవీనశాస్త్రముల్.

సమ్మతి మ్లేచ్ఛభాషలకు ఛాందసుఁ డప్పకవీంద్రుఁ డిచ్చె ము
న్నమ్మక చెల్ల యెందు వ్యవహారము హానికి జంకి కాదె ప్రా
ణమ్ములు పోవునట్టి తరుణమ్మున యావనభాషల న్నిషే
ధమ్మొనరించె శాస్త్రియులు ధర్మము తత్త్వము కాంచు బుద్ధితో.

వ్యవహారంబున కంచు నొప్పుకొన ముంపంజొచ్చెఁబో కొంపలి
ట్లవ్రుగాదంచన కన్యభాష పరధర్మావేశముం గూర్చి, మా
ధవ సంసేవలనార్చి, లౌకికపు చింతల్ పేర్చి స్వేచ్ఛాసము
ద్భవదుస్తంత్రములందు దూర్చి పరమార్థంబెల్లఁ బోకార్చుచున్.

కొల్లఁగ నిండియున్న దెటకుం జన నేల జగాన నెల్లెడం
జిల్లరదారులన్ విడిచి శ్రీ గురుసూచిత రాజమార్గమం
దల్లనఁబోవు భక్తుల కహో మునులందఱుఁ గన్నహోయి, రం
ఔల్లరముం భజింత మెపు డేగునో ప్రాణము పట్టి మాటలన్.

అన్నియునున్న రాజులకునైనఁ బ్రశాంతి మనంబులోపలన్
సున్న, సమర్థుఁడేని వగచున్ బరిశోధన లెన్ని చేసియున్
మున్న మెఱుంగలే రెటులఁ బోవునో భూతము, లెన్నిభంగులం
దున్నది బ్రహ్మ మీవు నది యెక్కడె సూ, గురుసూక్తిఁ గన్నచో.

కలుగుట దుర్ఘటం బెటులో కల్గినచోఁ బరమార్థబుద్ధి యి
క్కలి ఫలియించు శీఘ్రముగఁ గంజభవాదుల కెంత చేసినన్
గలుగని సత్ఫలంబు, క్షణకాలమునం ఘటియించు నంచుఁ బె
ద్దలు వచియించు మాట లగుఁ దారకముల్ భయవారకంబులున్.

బాలత్వంబునఁ జిత్త మచ్ఛమగుఁ గాపట్యంబు లేకుండు, మా
యాలోలంబగు నావలన్, దనువదే ప్రారంభమందల్పమై
స్థూలంబౌఁగద యేండ్లుచన్న నటు ముందుం బూర్ణమై, తగ్గుఁబో
కాలంబుంజనఁ బ్రాచి పశ్చిమము నిక్కంబిప్డు వర్థిల్లెడున్.

పౌండ్రక వాసుదేవులు ప్రభావవిహీనులు లోకమందుఁ బె
క్కండ్రు కలిప్రభావమున గ్రాలుట వాస్తవ తత్త్వవేత్తలా
వాండ్రకు జీవనంబును శుభస్థితియుం గలవయ్యె నెట్లు కై
కొండ్రొకొ వారు సాధుబుధ గోష్ఠులఁ బ్రోచు స్వధర్మనిష్ఠలన్.

స్థూలము సూక్ష్మమంచు నిరుద్రోవలు ధర్మమునందు నాద్యముం
బాలన సేయఁగాఁదగును పార్థివుఁడన్యము సాధుసేవలం
శీలమునం ఘటించు గలఁ చెం గలిరెంటి నికేమి దిక్కు నే
దాలకు ధర్మరక్షకవతారము శౌరి ధరింపకున్న దోం.

పావక సన్నిభంబగు భవంబు మనంబతిచంచలం బెళుఁ
బోవు ధనంబు సంతతియుఁ బోవును, గీర్తియుఁబోవు వెంటరా
వేవియు, వేయు నేమిటికి విజ్ఞులు తజ్ఞులు మున్ను తెల్పు పెం
ద్రోవకు సాటిరావు పెఱత్రోవలు పావనుజేయ జీవునిం.

ఏమొనరింప నేమియగు నీ భరతావని మున్ను నేఁడు నే
మేమిట వన్నెకెక్కినవియే యెటులేనియు నిల్వఁబెట్టనౌ
నేమరకుండ నాంధ్రజను లీపరిపాటి యెఱింగి ధీరులై
సేమము గాంతు రింకఁ బరసీమలకెల్లను దామె నేతలై.

తెల్పెడు పెద్దలం గొలుచు ధీరత లేమినహంకరించి నేఁ
డల్పులు స్వేష్టవాసనల కడ్డని యెడ్డల దొడ్డిబెట్టి యే
కల్పములేని జల్పములఁ గంఠము బొంగురుపోవ నాకి సం
కల్పిత క్షుద్రసిద్ధులను గాంచి హసించెద రెంత వింతయో.

పాడినపాటెపాడ వినువారికి భారమెయౌనుగాకిటుల్
పాడియుఁ బంథయుం దొలఁగు వారిని దారికిఁదీయఁ గీయఁగాఁ
బాడిరి, పాడుచుండి రిఁక పాడెద రెందఱో సన్నుబోంట్లు, కా
పాడగ సాధులం భవముపారముఁ జేరుచు సారవాక్కులం.

బెంగాలీయుల కాంగిలేయుల కహో విశ్వోపదేష్టృప్రతి
ష్ఠంగల్పించి తదీయమార్గముల నాస్థంబట్టి యాత్మీయబు
ద్ధింగోల్పోయిన ముగ్ధ లిద్ధమతులై దీపింపఁ ద్రైలింగ్యభా
షం గుర్వీశ్వరతత్త్వబోధకములం సద్గ్రంథముల్ వ్రాసితిం.

అనలేకలికాలము పంచసహస్రము లందు జరుగ సంకరమగునన్
ముసలయ్యలన్నమాటకు-దొసఁగగునని నేటివారు తొడగుదురేమో.

యోషాశూద్రులకున్ బురాణము లనెన్నోయుండ గీర్వాణమం
దీసత్తద్గతభావముం దెలియలేరీ నేటివారంచు మున్
భాషన్ నన్నయభట్టు వ్రాసెను ప్రబంధం, బద్దియున్, గ్రామ్యదు
ర్భాషాభూషుల ఘోషలో నణఁగె సంరక్షించువార్లేమిచే.

నన్నయచిన్నయల్ మొదలనన్ దుదిగాఁ గల గ్రంథరాజిలో
నున్నతమైనభావములె యున్నవి మొన్నను నిన్న నేఁడొ య
న్నన్న! యసభ్యభావము లనంతము పొత్తములందు నచ్చులై
వన్నెకునెక్కి సత్కవుల వాక్కులనొక్కుచునున్న నక్కటా!

ఆచారం బెటు కట్టుబాట్లు నటు ద్రోయంబోల దార్ష్యంబులన్
ప్రాచీనుల్ రసలుబ్ధులౌట నేఁగా సైపంజూతురేకాక, యి
శ్లీచత్తేనియు మాపుఁగట్టి సభ నెంతే బేరుతో నమ్మ నీ
వాచారంభుల ప్రల్లదంబులను సైపంజాల లొక్కింతయున్.

అరయన్ బ్రహ్మమె యారసంబనుచు బ్రహ్మజ్ఞానులన్నారు, దు
ర్భరహా గ్రామ్యకృతంబులన్ వినగఁ గర్ణంబుల్ గడున్నొచ్చు నీ
శ్వర! యెట్లోర్వఁగవచ్చు బ్రహ్మమె ప్రపంచం బన్మహావాక్య వి
స్ఫురణన్ దాలిమిఁ గొంత పూనఁగనువచ్చున్ గాక చీకాకులోన్.

నావశమా పరాంబికయె నా కల మాఁడగఁ జేయఁ బాయకే
నీవిధి వ్రాయుదానఁ దరమే ననుబోటికి నిట్టివో నహం
భావముపూని పల్కు గురు భావములన్ నిజధర్మగీతపై,
భావము నిల్పు టాంధ్రుల స్వభావముగా విధియింపు దైవమా!

ఓమితి శివమ్.

ఇంగ్లీషు - కన్నడ నిఘంటువు - ఒకటవ భాగము.

(A మొదలు Billow వఱకు)

పు ౯౯౯. ప్రధానసంపాదకులు బి. వెంకటనారణప్ప; ప్రకాశకులు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము, బెంగుళూరు.

ఇంగ్లీషు వాఙ్మయ ప్రపంచమున సుప్రసిద్ధుడగు జాన్సన్ (Johnson) ఇంగ్లీషు భాషనుగూర్చి క్రింది విధమున చెప్పియున్నాడు:

"...that it is copious without order and energetic without rules; that wherever the view is turned there is perplexity to be disentangled and confusion to be regulated; that choice is to be made out of the boundless variety without an established principle of selection; adulterations are to be rejected or received without the suffrages of writers of classical reputation or acknowledged authority."

ఇట్టి ఇంగ్లీషు భాషను సాధించవలెనన్న సరియైన నిఘంటువులున్నగాని వీలుపడదు. సందర్భమును బట్టి ఒక వాక్యమునందలి పదముల కన్నిటికిని ఏదో విధముగ అర్థము కుదిరినను పదస్థానమును గుర్తెరుంగుటకును, అర్థమునందలి సూక్ష్మభేదములను అవగాహనచేసికొనుటకును ఉత్తమనిఘంటువు అత్యావశ్యకము. కన్నడపదములకు ఇంగ్లీషున అర్థమిచ్చు ఒక ఉత్తమ నిఘంటువును కిట్టల్ (Kittel) దొర చాలకాలము క్రిందటనే రచించియున్నను ఈ నిఘంటువు కన్నడభాష నేర్చుకొనగోరువారికి ఎక్కువగా ఉపయోగపడునేగాని ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనువారికి అంతగా ఉపయోగపడదు. ఈ కొరతను దీర్చుటకే ఇట్టి నిఘంటువును రచించుటకు మైసూరువిశ్వవిద్యాలయమువారు పూనుకొనియున్నారు.

ఈ నిఘంటురచనము కేవల మొక్కని యధీనముననే ఉండక, ఇందున కొక సంపాదకీయవర్గ మేర్పడియుండుట ఒక విశేషమే. ముఖ్యసంపాదకులు బి. వెంకటనారణప్పగారు. కర్ణాటక సాహిత్యపరిషత్తునకు ఉపాధ్యక్షులుగ నున్న గుండప్పగారు, విశ్వవిద్యాలయమునన్న ఇంగ్లీషుప్రొఫెసరుగానున్న బి. ఎమ్. శ్రీ కంఠయ్యగారు మొదలగువారు సంపాదకీయవర్గము నందున్నందున ఈ నిఘంటువు తప్పక అధికప్రాముఖ్యమును బడయగలదు.

నిఘంటురచనము కష్టసాధ్యము. కాని ఇదివరకే ఎన్నియో ఇంగ్లీషు నిఘంటువు లున్నవిగాన వాని సహాయమున నొక ఇంగ్లీషు కన్నడ నిఘంటువును రచించుట కొంతసుకరమే. కాననే ఈ నిఘంటురచనమునందు సంపాదకీయ వర్గమువారు ఇంగ్లీషు నిఘంటువులలో ఉత్తమమయినదగు ఆక్స్‌ఫర్డు కన్‌సైస్ డిక్షనరీ (Oxford concise Dictionary) పైన ఆధారపడియున్నారు. పదముల అర్థములను చెప్పుచునపుడు ఒకొకప్పుడు ఆక్స్‌ఫర్డు కన్‌సైస్ డిక్షనరీని మాత్రమే కాక షార్టర్ ఆక్స్‌ఫర్డు డిక్షనరీని (Shorter Oxford Dictionary), వెబ్‌స్టర్ డిక్షనరీ (Websters Dictionary)ని కూడా పరిశోధించి అందలి విషయములనుకూడా కొంతవఱకు ఉపయోగపరచుకొనియున్నారు. కాని ఆక్స్‌ఫర్డు డిక్షనరీయందువలె ప్రతిపదమును ప్రత్యేకముగ నివ్వక ప్రధానపదముల శీర్షిక క్రిందనే ఆపదముల నామవాచకములు మొదలగు జన్యపదముల నన్నిటిని చేర్చియున్నారు. ఒకొక సందర్భమున ఈ పద్ధతి ప్రారంభకులకు అంత అనుకూలముగ లేనట్లు తోచుచున్నది. ఉదాహరణముగ Advisory, Adnominal, Abrasive అను పదములను గైకొందము. వీనికి Advice, Adnown, Abrade అను పదములకును లేఖనమునందు కొంతభేద మున్నందున ఇంగ్లీషు

భాష నంతగా ఎరుగని ప్రారంభకులకు పై పదముల నేముఖ్యపదముల క్రింద జూడవలెనో తెలియక కొంత శ్రమ కలుగవచ్చును. కాని కొన్ని సందర్భములందుమాత్రము ఈ నిఘంటువునందు ఇట్టిపదములను వేర్వేరుగనే ఇచ్చి యున్నారు. ఉదాహరణము Accidence, Accident.

కొన్ని పదముల అర్థములు సందేహమునకు ఎడ మిచ్చుచున్నవి. Anatomy అను పదమునకు కన్సైస్ ఆక్స్ఫర్డు డిక్షనరీయందు "(Popular skeleton, mummy, emaciated creature" అని యుండిన ఈ నిఘంటువునందు "(రూఢియాగి) అస్థిపంజర; రక్షితశవ (కెళెయదం తిట్టిన శవ హెణ); (రూపకవాగి) జీవచ్ఛవ" అని యున్నది. "రూఢియాగి" అని చెప్పుట వలన పై యర్థము సరియైనదే యని యభిప్రాయము కలుగుటకు అవకాశమున్నది. ఒక Emaciated creature' అనిన 'జీవచ్ఛవ'మని తర్జుమాచేయుట సాధ్యమని చెప్పనలవికాదు.

కొన్ని ముఖ్యపదముల కిచ్చిన పర్యాయపదములు సర్వజనసమ్మతములు గాజాలవు. Astronomy ఖగోళ శాస్త్రమనుటకన్న జ్యోతిః శాస్త్రమనిగాని, నక్షత్ర శాస్త్రమనికాని చెప్పినబాగుండునేమో. Meteorology పవనశాస్త్రమనుటలో లక్షణము అవ్యాప్తిదోషమునకు పాల్పడుచున్నది. Physics ను భౌతికవిజ్ఞానమనిన యెడల Geology ని భౌమవిజ్ఞానమని యేలయనరాదు? భూవిజ్ఞానమనుటలో విశేషమేమి? Archaeology ప్రాచీనవస్తు శాస్త్రమని చెప్పు వలన ప్రాముఖ్యమంతయు నిర్జీవములైన ప్రాచీన వస్తుసమూహమునకే వచ్చినది గాని ఆవస్తువులను నిర్మించిన మనుష్యులకు రాలేదు.

పదముల అర్థమును సువిశదము చేయుటయేకాక వీలైనంతవరకును పర్యాయపదముల నిచ్చుటయే నిఘంటురచయితల ప్రధాన కర్తవ్యము. పదముల వివిధార్థములు వాని ప్రయోగములనుండియే కాని ఇతర విధముల బోధపడదు; కాన ఆధునిక నిఘంటువులందు ప్రతి పదము క్రిందను అనేక వాక్యములను ఉదాహరణరూపముగ నిత్తురు. ఈ యంశమునకు మాత్రము ఈ నిఘంటువునందంత ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము నివ్వినట్లు గానరాదు. అంతేకాక కన్సైజ్ ఆక్స్ఫర్డు డిక్షనరీ నేడు ప్రచారములో నున్న పదములను, అర్థములను మాత్రమే విశదీకరించును. కాన దానిపై నాధారపడి యున్న ఈ కన్నడ నిఘంటువు ఇంగ్లీషునందలి ప్రాచీన పుస్తకములను చదువునప్పు డంతగా ఉపయోగపడదు. అట్టి సందర్భములందు ఇంగ్లీషునందే అర్థమునిచ్చు ఇంగ్లీషునిఘంటువులను చూడవచ్చు నని సమాధానము చెప్పవచ్చును. కాని సంపూర్ణముగ నీసూత్రముపైననే యాధారముచేసి వాదించినచో అట్టినిఘంటువుల ప్రాముఖ్యమే సందేహాస్పదమగును. కాన కన్నడ విశ్వవిద్యాలయమంతటివారే పూనుకొనినప్పుడిట్టికార్యము నింకను ఉత్తమముగా నెరవేర్చినచో ఎంతయో బాగుండెడిదని చదువరులకు తోచవచ్చును. ఐనను అత్యధిక వ్యయశ్రమలకు లోనై, వెలయధికము కాని నిఘంటువును ప్రచురించుటకు మారు జనసామాన్యమునకు ఉపయోగపడునట్టి నిఘంటువును సరసమగు వెలకు నొసగుటకు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమువారు పూనుకొనియుండుట కడు ప్రశంసార్హము.

ప్రధానపాఠశాలలందును, కళాశాలలందునుగూడ మాతృభాషలోనే విద్యావ్యాసంగము జేయవలెనని వాదించువారు ఇట్టి నిఘంటువులు లేకున్న మాతృభాషలలోనికి పుస్తకముల తర్జుమాచేయుట దుస్సాధ్యమని తరచు గమనింపరు. భౌతికరసాయనాది శాస్త్రములటుండ సామాన్యగ్రంథములనుగూడ ఇంగ్లీషునుండి మాతృభాషలలోనికి తర్జుమాచేయునపుడు ఎన్నియోపదములకు పర్యాయపదములు సులభముగ జ్ఞప్తికి రాక పూనిన కార్యము దుస్సాధ్యమని తోపజేయును. ఈ నిఘంటు ప్రచురణమువలన కన్నడదేశస్థులకు ఇట్టి చిక్కులన్నియు చాలవరకు తొలగిపోగలవు.

పుట్టపర్తి శ్రీనివాసాచార్యులు

ప్రతిభ

ఇది 'నవ్యసాహిత్య పరిషత్పక్షమున ప్రకటించే త్రైమాసిక పత్రిక.' సంపాదకుడు, ప్రకాశకుడు: తెలికిచెర్ల వెంకటరత్నం. డెబుల్ క్రౌను సైజు. ఫెదర్ వైటు

కాగితము, చక్కని అచ్చు. చందా సంవత్సరమునకు రెండు రూపాయలు. విడి సంచిక (తపాలాఖర్చులు కాక) ఎనిమిది అణాలు. వలయువారు గుంటూరిలోని నవ్యసాహిత్య పరిషత్తుకు వ్రాయవలెను.

సంపుటము ౧. సంచిక ౧. పుటలు ౧౧౮;
సంచిక ౨. పుటలు. ౧౧౭—౨౧౨.

మొదటి సంచికలో ఆంధ్ర వాఙ్మయం-పుట్టు పూర్వోత్తరాలు, శాసనములలోని తెలుగుభాష, పద్య రచన, రాష్ట్రేతరాంధ్రులు - నవ్యసాహిత్యము, భాషా సంస్కరణము అను గద్యవ్యాసములు; 'నూపరెంటు కూతురు' అను కథ, ప్రణామము, ఆషాఢమేఘము, ప్రణయగాథ అను పద్యవ్యాసములు; షణ్ణవతి, తువ్వాయి, గీతం, రోడ్డుపక్కన మొదలగు గేయాలు, జాబులు, గ్రంథవిమర్శనము, సంపాదకీయ విజ్ఞాపనము లును కలవు.

రెండవ సంచికలో 'ముద్దుగోపాలా!', కథానిక, నాలోమార్పు, భాషాప్రయోగవిధానము అను వ్యాసములు, భారతీశతకము, పల్లె, ధన్యజీవి, ధిక్, కోకిలా!, సర్వజ్ఞస్వామి, జైలులో, కృష్ణవేణి, వేగు, దివ్యదర్శనము అను పద్యవ్యాసములు, 'మాటపట్టింపు' అనేకథ, భవిష్యత్తు, నిరీక్ష, నీకల్లు, తెలుగుతోట అను గేయములు, గ్రంథవిమర్శనలు కలవు.

పై రెండుసంచికలయందును, సుప్రసిద్ధ పండితకవులగు శ్రీ కొమాండూరి కృష్ణమాచార్యులు, శ్రీపంచాగ్నుల ఆదినారాయణశాస్త్రి, శ్రీనోరి నరసింహశాస్త్రి, శ్రీ చింతా దీక్షితులు, శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తు, శ్రీగిడుగు వెంకట సీతాపతి, శ్రీ మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రి, శ్రీ వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రి, శ్రీ తెలికిచెర్ల వెంకటరత్నం, శ్రీ కవికొండల వెంకటరావు, శ్రీపిలకా గణపతిశాస్త్రి, శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, శ్రీ శివశంకరశాస్త్రి, శ్రీ వెంపటి నాగభూషణం, శ్రీజి. జాషువ, శ్రీ ఇంద్రకంటి హనుమచ్ఛాస్త్రి, శ్రీ బొడ్డు బాపిరాజు, శ్రీ అడివి బాపిరాజు, శ్రీ పురిపండా అప్పలస్వామి, శ్రీ మల్లవరపు విశ్వేశ్వరరావు, శ్రీ కోడాలి ఆంజనేయులు, శ్రీ కందుకూరి రామభద్రరావు మొదలగువారు రచించిన వ్యాసములు కలవు.

అంతకు పూర్వము తెలుగుసమాగాణమున నెలకొల్పబడిన పరిషత్తులు, సారస్వత సమాజములు ఆధునికాంధ్ర వాఙ్మయమునకు, సర్వజన వ్యవహారసిద్ధమగు భాషకును తగిన ఆదరమును, పోషణను ఈయని కారణమున పయివాని నుద్ధరించుటకు కొలది ఏండ్లక్రిందటనే 'నవ్యసాహిత్య పరిషత్తు' అను సభ కొందఱు సమగ్రులగు ఆంధ్రపండితకవుల ప్రయత్నమున వెలసినది. ఆ పరిషత్తువారి ప్రధానోద్దేశములలో పత్రికా ప్రకటన మొకటి. దానిమూలముననే వారు తను ఉద్దిష్ట కార్యము లను నెరవేర్చ నవకాశము కలుగును. ప్రకటితములగు సంచికలలోని వ్యాసములు వారి అభిప్రాయములకు అనుగుణములై ఉద్దిష్టకార్యములను నెఱవేర్చుటకు చాలవరకు అనుకూలములయి ఉన్నవి. అందులో పత్రికలోని ఎక్కువ పుటలను ఆక్రమించుకొని, ప్రధానములని అనుకొనదగిన వ్యాసములం గూర్చి ఇచట క్లుప్తం చేయ వ్రాయబడును.

శ్రీ ఆదినారాయణశాస్త్రులుగారి 'ఆంధ్రవాఙ్మయం-పుట్టు పూర్వోత్తరాలు' అను వ్యాసమున ఆంధ్ర వాఙ్మయపు సంగ్రహ చరిత్రము, ఆధునికాంధ్ర వాఙ్మయపు వైశిష్ట్యము, నవ్యసాహిత్య పరిభాష మొదలగు విషయములు విపులముగ చర్చింపబడినవి. ఆధునికవాఙ్మయాభిమానులు ఆమోదించి అనుసరింపదగిన విషయము లిందు చాల కలవు.

శ్రీ నోరి నరసింహశాస్త్రిగారి 'షణ్ణవతి' అను గీతమున కథాసంవిధానముకంటె రచనాచమత్కృతి అధికము. రాజు స్వాభ్యుదయమునకై గురుపుత్రుని కాళికి బలియిచ్చుట యిందలి కథావస్తువు.

శ్రీ దీక్షితులుగారి 'తువ్వాయి' పది పాదముల చిన్న గీతిక అయినను చాల హృద్యముగ ఉన్నది.

శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారి 'శాసనముల లోని తెలుగుభాష' అను వ్యాసమున వారు పరిశోధించి

కనిపెట్టిన క్రొత్త విషయములు కొన్ని వివరింపబడినవి. వారు చర్చించిన 'ఇనుప యెడ్లు' అను పదమునుగూర్చి, ప్రయోగ వైచిత్ర్యములు, వ్యాకరణ విశేషములలో కొన్నిటినిగూర్చియు కొంత అధికముగ తెలుపవలసి యున్నది. ఆ విషయము లొక ప్రత్యేక వ్యాసమున వివరింపబడును.

శ్రీ సీతాపతిగారి 'పద్యరచన' అను వ్యాసమున యతి, ప్రాసలు శబ్దాలంకారములని, కవులు తమయిచ్చ వచ్చిన ఛందస్సులను క్రొత్తగ కల్పించుకొని పద్యరచన సాగింపవచ్చునని, 'ఛందోబద్ధ మయినంతమాత్రాన వట్టి మాటలు కవిత అనిపించుకోవు' అని వివరించినారు. వారి ఉపదేశము ఉచితము. ఈ వ్యాసమున మొదటినుండియును ఛందస్సులను, యతిప్రాసలను మార్చుకొనుచుండుట ఉన్నదని విపులముగ వివరింపబడినది.

పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారి 'రాష్ట్రేతరాంధ్రులు-నవ్యసాహిత్యము' అనువ్యాసమున రాష్ట్రేతరాంధ్రులు నవ్యసాహిత్య పరిషత్తువారికి పంపిన సందేశము తెల్పబడినది.

శ్రీ వెంకటరత్నముగారి 'భాషాసంస్కరణము'లో వ్యావహారికాంధ్రప్రాశస్త్యము, దాని పరమ ప్రయోజనము వ్యక్తపరుపబడినవి.

శ్రీ దీక్షితులుగారి 'సూపరెంటుకూతురు' అను చిన్నకథ పత్రికకు ఒక అమూల్యాలంకారము.

శ్రీ కృష్ణమాచార్యులుగారి 'ప్రణయగాథ' కథా సరిత్సాగరమునందలి, లేదా అట్టిదానియందలి కథకు పద్యానువాదము. కథ ప్రాతదే అయినను ఆచార్యులవారి కవితాశిల్పము దానికి క్రొత్తదనమునుగూర్చినది.

శ్రీ సీతాపతిగారి 'భారతీశతకము' (అసమగ్రము) వ్యావహారికాంధ్రప్రాశస్త్యమును తెలుపు 'భారతీ' ప్రబోధము. ఇందొకచోట శతకకర్త 'పలుకులపొందు లేక రసభంగము సేయుచుఁ, బ్రాతపడ్డమాటలఁ దమ నేర్పు చూపుచు' అను తిక్కనపద్యభాగమునకు 'తనలోకమునఁ బ్రాతపడ్డపలుకులఁ బలుకుచుఁగాదె సత్కవి ప్రబంధములెల్ల రచించు'నను భావమును వివరించిరి. కాని ప్రాతపడ్డమాటలనఁగా వ్యవహారభ్రష్టములగు మాటలని యర్థము చెప్పుటకంటె 'పూర్వపు (తనకంటె) కవులచే ఒక భావమునందు వాడబడి, తిరిగి ఆభావమందే వాడబడిన పదము'లని అర్థముచెప్పుట సరసము. 'తమ నేర్పు చూపుచు' అను తదనంతరపదము పై అర్థమునకు అత్యంతానుగుణము. ఇట్టిమాటలే 'ఎంగిలి మాటలు' అని లోకమున ప్రసిద్ధములు. శ్రీ సీతాపతిగారు కేవలము వ్యవహారాంధ్రాభిమానులగుటచే ఆ యర్థమునే గ్రహించియుందురు.

శ్రీ నాగభూషణంగారి 'మువ్వ గోపాలా!' చక్కని విమర్శవ్యాసము. క్షేత్రయ్యను గురించిన క్రొత్త సంగతులు ఇందు కొన్ని వివరింపబడినవి.

శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారి 'ప్రభువాక్యము'అన్ని విధములను వారి 'పద్మావతీ చరణ చారణ చక్రవర్తి'కి సాదృశ్యమును పొందుచున్నది. కథ హృద్యము. రచన హృద్యతరము. 'ఏల చెప్పగవైతివి' అని శ్రీ శాస్త్రిగారు ఒకచో విచిత్రముగ ప్రయోగించినారు. 'చెప్పవు ఐతివి=చెప్పవైతి'వైనట్లు, చెప్పగవు+అయితి అని ఇచట సంధి చేయవలెను. 'చెప్పవు' అనుదానికి 'చెప్పగవు' అని ప్రయోగించుట అననుగుణము.

శ్రీ అమంచర్ల గోపాలరావుగారి 'మాటపట్టింపు' చిలకమర్తి వారి 'గయోపాఖ్యానము' నకు అనుకరణము. కథలో చివర కొంతమార్పు కలదు. కాని అది విరసముగ ఉన్నది. రచన వ్యావహారిక మగుట, కుంతి పాండవులతోపాటు అరణ్యవాసమునకు పంపబడుటయు ఇందలి క్రొత్తదనములు.

శ్రీ హనుమచ్ఛాస్త్రిగారి 'కథానిక' చిన్న పరిశోధకవ్యాసము. ఇప్పటి చిన్న కథకు ప్రాచీనాలంకారికులు చెప్పిన కథానికాలక్షణములు సరిపోవుటచే ఇది కథానిక అని పిలువబడుట ఉచితమని యిందు చక్కగ వివరింపబడినది.

శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారి 'నాలో మార్పు' (సశేషము) వారి జీవితచరిత్రలోని వాఙ్మయసేవకు చెందిన

ఒక భాగము. వారి సారస్వతాభిమానము, సారస్వత కృషి కొంతవఱకు ఇందు వివరింపబడినవి.

శ్రీ సత్యనారాయణగారి 'మాక్లీ దుర్గంలో కుక్క' స్వాభావిక వర్ణనలతో గూడిన చక్కని కథ. చాల హృద్యము.

శ్రీ వెంకటరత్నంగారి 'భాషా ప్రయోగవిధానము' కూడ 'భాషాసంస్కరణము' వలెనే వ్యావహారికాంధ్రవిషయకము; తత్సమర్థకము.

మిగిలిన పద్యవ్యాసములు, గీతికలును చాలవఱకు హృదయంగమములు.

ఇందలి పద్యవ్యాసములు తక్క తక్కిన గద్యవ్యాసములు, గీతములు వ్యవహారాంధ్రమున రచితములు.

'ప్రతిభ'లోని వ్యాసములు చాలవఱకు పత్రిక పేరు సార్థకపరచుటకు తగియున్నవి. పరిషత్తువారా మోదించు వ్యావహారికాంధ్రము గద్యరచనకు అత్యంతము అనుకూలము. గేయములకు అనుగుణము. అట్లయినను ఎవరిఇచ్చకువచ్చినట్లు వారు వేరువేరు విధముల రచించినచో వ్యావహారికభాష సైతము కొఱకరాని కొయ్య అగును. కాన తగినట్లు నియమములు కొన్ని దానికి అపేక్షణీయములు. అట్లు లేనినాడు ప్రయత్నమునకు తగినఫలము దుర్లభమగును.

నవ్యసాహిత్య పరిషత్తువారి ప్రయత్నములు ప్రశంసింపదగినవి. 'ప్రతిభ' తగినరీతిని భాషావాఙ్మయ సేవ చేయగలదని విశ్వాసము. సంపాదకులు ఇంకను ప్రయత్నించి భాషా, వాఙ్మయములకు సంబంధించిన—తదుపకారకములగు వ్యాసములను ఆయా విషయములలో పరిశ్రమచేసినవారిచే వ్రాయించి భాషకు, వాఙ్మయమునకును తులలేని సేవ నొనర్చెదరుగాక!

బు. వేం. ర.

"సంయుక్త"

గ్రంథకర్తలు: భాగవతుల వెంకట శాస్త్రి బి. ఎ., ఎల్. టి; విద్వాన్ తంగిరాల రామమూర్తి బి. ఎ., బి. ఇడి.,

ప్రకాశకులు: సరస్వతీగ్రంథమాల, కాకరపర్రు.

ప్రతివెల రు. ౦-౧౨-౦; క్రౌను సైజు; సుమారు ౧౪౦ పేజీలు, రఫ్ కాగితము.

పై గ్రంథమాలయందు ౪౨-వ పుష్పముగ ప్రకటింపబడిన ఇయ్యది చరిత్రాత్మక నాటకము. "ఈ నాటకము గ్రంథకర్తలగాని, పకాశకులగాని వ్రాతమూలమున ననుమతిపొందనిదే ప్రదర్శింపకూడదు" అను నొక ఆంక్షను ప్రకాశకులు ప్రయోగించి యొకవిధముగ ప్రచారమును నిరోధించుచున్నారు

నేడు భారతస్త్రీజాతి వెలుగునరా నెంచుచున్నది. పురుషులవలెనే వారును సాంఘికరాజకీయాది విషయములందు సమానప్రతిపత్తిని కోరుచున్నారు. ఇప్పట్టున సంయుక్తవంటి భారతనారీమణుల గాథలు వారిలో వీరతేజోలక్షణములు పెంపొందుటకెంతేని తోడ్పడగలవు. ఈసంయుక్తగాథ పాతదే కాని నూతనము కాదు. సంయుక్తపృథ్వీరాజుల వివాహమే యిందలి ప్రధానమగు విషయము. అయినను హిందూరాజుల నడుమ కలహములు, దీని నాధారముగ తీసికొని తురకల తాంత్రికము, నడుమ నడుమ యుద్ధములు మొదలగున వెన్నియో సంఘటిల్లును. శైలి సరసము. పద్యము లుండదగు స్థానము, పాత్రల కుచితమగుభాష మున్నగు విషయములందు గ్రంథకర్త లంతగ శ్రద్ధవహించినట్లు తోపదు. ఇందు "దరువులు" చేర్చకుండుటకు గ్రంథకర్త లభినందనార్హులు. రంగవిభజన మొనర్చుపట్ల కొంతయుక్తి అవసరము. ప్రథమాంకము ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ రంగములు ఒకే అడవిప్రదేశమునందు వేరువేరుగ అమర్పబడినవి. మనరంగమునం దిది సాధ్యపడునా? సాధ్యపడినను రంగముల మార్పుదలకగు కాలపరిమితి సంగతియేమి?

విద్యార్థులగు నీగ్రంథకర్తలు నాటకరూపమున రచింపతగిన అపూర్వవిషయములను భారతదేశచరిత్ర నుండి సేకరించి హెచ్చుగు భాషాసేవ చేయుటయేగాక యీనాటి స్వాతంత్ర్యతృష్ణ నుద్దీపింపజేయు సాధనముగ నొనర్తురని యాశించెదము.

"సంతానం"

"వ్యామోహము"

గ్రంథకర్త: కొత్త భావయ్యచౌదరి.

ప్రకాశకులు: కొండపల్లి - వీరవెంకయ్య - రాజమండ్రి.

ప్రతివెల రు. ౧-౦-౦. డెమ్మిసైజు. ౧౫౬ పేజీలు. రఫ్ కాగితము.

ఇయ్యది పదునాల్గు ప్రకరణములతో కూడిన సాంఘికనవల. ఇందలి యితివృత్తము ప్రేమగాథ. నాయికానాయకులు భరతుడు, రాగలతిక యనువారలు. రాగలతిక బాలవితంతువు. భరతుడొక ధనవంతునకు పెంపుడుపోయి పెంపుడుతండ్రితో కలహించి యీబాలవితంతువును పరిణయమాడును. వివాహమునకుపూర్వము వీరిలో మోహాంకురములు పొడసూపెను. ఆచిన్ననాటి ఉడుకు ఉబుకే పెంపుడుతండ్రిని, జనకపక్షమువారిని తృణీకరించుట, వేరుకాపురము పెట్టుట, తండ్రితో వ్యాజ్యమాడుట, చివరకు తనలో దుర్వృత్తులు హెచ్చుట, తనకు చిప్పచేతికివచ్చుట, తనను నమ్మినవారికి చిప్పచేతికిచ్చుట మొదలగు పరిణామములు కలిగెడు స్థితికి దెచ్చినది. మోహాంధకారమున జరుగు వివాహములు ఈవిధముగా పరిణమించుట మన నిత్యజీవితమునం దనేకము చూచుచున్నాము. ఈ కారణముననే యువతీయువకుల వివాహబాధ్యత మన భారతవర్షమున తరుచుగ, నిక్కచ్చిగ తల్లిదండ్రులే వహింతురు.

కథయందు హెచ్చగు బిగువులేదు. గ్రంథకర్త నవలారచన కిదియే ప్రప్రథమమట. గంతకుతగిన బొంత యను సామ్యముగ ప్రకాశకులకు తగినవారే లభించిరి. కొండపల్లి వీరవెంకయ్యగారిపేరు రైల్వేవాఙ్మయము మూలమున ఆంధ్రదేశవాసులకు పరిచయమై యున్నది. వారి తదితరగ్రంథములవలెనే యీగ్రంథముగూడ రైల్వేవాఙ్మయమగనే తయారైనది. వీరవెంకయ్యగారు గాక మరొకరు ప్రకాశకులుగ నున్నచో గ్రంథమునం దన్ని వందల అచ్చుపొరబాట్లు దొర్లియుండెడివి కావు. ఈవిషయమై గ్రంథకర్తయైనను యించుకశ్రద్ధ వహించియుండవలసినది. రెండవయత్నము సలిపినపుడైనభావయ్యచౌదరిగారు కడుజాగ్రత్తతో గ్రంథప్రచురణాది కార్యకలాపములయందు కొంతమనసునుంచి తమగ్రంథములు బహుజనాదరపాత్రమగునటుల చేసికొందురని ఆశించెదము.

"సంతానం"

వివాహతత్త్వము
బం. మల్లయ్యశాస్త్రిగారి గ్రంథముపై బులుసు వెంకటరమణయ్యగారి విమర్శపై చిన్న సమాధానము

పుట. ౫౬౪-౫౬౫ ధాత-ఆశ్వయుజ భారతిలో

౧. "బ్రాహ్మాద్యష్టవిధ వివాహములును వివాహసంస్కారములు కాని వివాహములు కావని". శాస్త్రిగారి మత మిదికాదు. ఈ యెనిమిదియు వివాహసాధనములని. ౭౩ పుట వివాహతత్త్వము చూడుడు.

౨. "కాని ప్రాచీన వాఙ్మయమునుబట్టి చూచినను గాంధర్వ వివాహము చేసుకొన్న భార్యాభర్తలు తిరిగీ పెళ్లితంతు జరిపినట్లు కనబడదు. ఇట్టిచో దుష్యంతి పుత్రుడు భరతుడు దుష్టసంతానమే కావలసివచ్చును" అని.

వివాహతత్త్వము ౭౦ పుటలో - గాంధర్వాసురపైశాచా...పశ్చాద్ధోమో విధీయతే" అని శాస్త్రిగారిచ్చిన వచనము ప్రాచీనవాఙ్మయములోనిది కాదంటారా?

3. "కొన్నియెడల శ్రీ శాస్త్రులుగారు తమమతమున కనుకూలముగ స్మృతుల మూలమును మార్చిరి" - ఇట్లు వ్రాయుట అన్యాయ్యము. అట్లు భిన్నపాఠము లున్నవి. ఆయన కిష్టమయిన పాఠమును వ్రాసినారంతే సరసము. కాక మీరిచ్చిన పాఠములుకూడ వారిమతమునకు బాధకములు కావు. మీరిచ్చిన "అప్రాప్తామపి తాం తస్మైకన్యాం దద్యా ద్యథావిధి" అపిశబ్దమువల్ల అప్రాప్తసమయము దృఢపడినది. ఇందులోగూడ "యథావిధి కన్యాదానమే" చెప్పఁబడినది. వివాహముమాట స్పష్టపడలేదు.

౪. ౩౫ పుటలో దక్షవచనము కుల్లూక వ్యాఖ్య లోనిది వ్రాసి శాస్త్రిగారే చూపినారు. ఎనిమిదేండ్ల వరకును అప్రాప్తకాల మనియే కుల్లూకాభిప్రాయము స్పష్టముగా నున్నది.

౫. త్రింశద్వర్షోద్వహేత్తన్నది తప్పుపాఠము. వర్షః + ఉద్వహేత్ అన్నచో నట్టిసంధి వచ్చునా? వహేత్తనికూడ పాఠము గలదు. ఉద్వహేత్తన్న పాఠమే యుంటే శాస్త్రిగారి మతమునకే బలము. ఉద్వాహము పండ్రెండేళ్ల దానికిని గల దన్నది.

౬. సందిగ్ధములు కాని స్పష్టవచనములు.

౩౪ పుట. సంస్కారతత్వము ౨౦౨ "పాణిగ్రహణం వివాహశ్చ భిన్నకర్మణీ, వరణాద్గ్రహణం పాణేస్సంస్కారో వా విలక్షణః." అని నారదవచనము శాస్త్రిగా రిచ్చినారు. పాణిగ్రహణము వధూవరోభయ సంస్కారము - దానాదికోద్వాహము కేవల కన్యా సంస్కారము అని. ఇదికాక హరివంశములోని ఉద్వాహతత్త్వకారు డిచ్చిన "కృతోద్వాహో పరస్యై, పాణిగ్రహణమంత్రాణాం విఘ్నం చక్రే" అన్నదాని "కృత" అన్న భూతకాలవిశేషణమే ఒకటి. ౩౨ పుట. వివాహతత్త్వము.

౪౭ పుట. ౮-౯. బుభుక్షాం తాం యా శుద్ధాం సా కన్యేత్యభిధీయతే-అన్న మాధవీయ భారతవచనము బాలికా వివాహవాదుల కెట్లుగాని సమర్థించనగునా? ఇంతకంటే స్పష్టవచనము మ రెట్లు చూపగలరు?

కట్టి సాంబమూర్తిశాస్త్రి

గ్రంథ స్వీకారము

జర్మనీ నవీనచికిత్స

చిన్నసైజు, పు. ౨౬౩, వెల రు. ౦-౮-౦. రచయిత: నారపరాజు కోదండరామయ్య, ఎం. బి., తెనాలి.

ఉద్యానకృషి

క్రౌను ౧౬ సైజు, పు. ౧౩౮, వెల ౦-౧౨-౦, గ్రంథకర్త: పెయ్యేటి వెంకటేశ్వరరావు, హార్టికల్చరల్ ఇన్స్పెక్టరు, మిషన్, హైస్కూలు, భీమవరం.

రాఘవశతకం

డెమ్మి ౧౬ సైజు, పు ౧౯. వెల రు. ౦-౨-౦, రచయిత; వేదనభట్ల వెంకన్న, ప్రకాశకులు: మొసర్ల తాతా కృష్ణమూర్తి, భద్రాచలం.

లలితకథావళి

క్రౌను ౧౬ సైజు, పు. ౧౬౭; వెల రు. ౦-౮-౦ రచయిత, మరియు ప్రకాశకులు: రాయసం వెంకట శివుడు, ఎం. ఏ, గుంటూరు.

భారతీనక్షత్రమాలిక

క్రౌను ౧౬ సైజు; పు. ౧౨; కవయిత్రి: శ్రీమతి యజ్ఞ. భారతీరత్నాకరాంబ, సుల్తానుబజారు, హైదరాబాదు.

ఘోషయాత్ర (నాటిక)

క్రౌను ౧౬, సైజు; పు. ౪౯, రచయిత్రి: శ్రీమతి వడ్లకొండ ఇందిరాదేవిగారు.

రుక్మిణీపతి శతకము

డెమ్మి ౧౬ సైజు; పు. ౨౬; గ్రంథకర్త: కూరెళ్ల అచ్యుతరావు, వేంకటకృష్ణ ముద్రణాలయము, బరంపురం.

The Significance of the Faltering of Arjuna

పూల్సుక్యాపు ౧౬ సైజు; పు. ౪౭; వెల రు. ౦-౮-౦. రచయిత: K. Sreenivasa Rao, B. A., B. L., Vakil, Chittor.

గోవర్ధనాచార్య సప్తశతీసారము

క్రౌను ౧/౬ సైజు; పు. ౧౦౧; వెల రు. ౧-౦-౦. రచయిత: సన్నిధానపు సూర్యనారాయణశాస్త్రి, తెలుగుపండితుడు, మహబూబ్ కాలేజి, సికింద్రాబాద్.

దివాంధము

క్రౌను ౧/౬ సైజు; పు. ౩౭; వెల రు. ౦-౫-౦, రచయిత: పంతము ఆంజనేయకవి.

గృహలక్ష్మి కంఠాభరణము

క్రౌను ౧/౬ సైజు; పు. ౧౭౬; రచయిత: పసుమర్తి కృష్ణమూర్తి. ప్రకాశకులు: డాక్టరు కే యన్. కేసరి, గృహలక్ష్మి కార్యాలయము, మద్రాసు.

భారతీయ కార్మికోద్యమ చరిత్ర

క్రౌను ౧/౬ సైజు; పు. ౧౧౫; వెల రు. ౦-౪-౦. రచయిత: తుమ్మల వెంకటరామయ్య.

తుపాను

జి. జాషువ

కొమ్మ పుట్టెడునీడఁ గురియ నీవెనుమఱ్ఱి పాంథులనొకశతాబ్దము భజించె
కొల్లాపురపుసత్తి కొలుపుల కీచింత, తొలిపువ్వు కులుకునవ్వులువెలార్చె
ఎఱగాలికఱవునాఁ డినింబతరుశాఖ లంబాడిదయ్యము లలంకరించె,
గరుటాలమంతు నాఖరికాన్పు లీజువ్వి పయికొమ్మపయిఁ దెల్లవార్చుకొనియె.
ధరణిపుట్టిననాటివృత్తాంతములకు, శాసనములైనయిమ్మహీజములఁబ్రదుకు
మొన్నటితుపానుబీభత్సమున నశించి మూడువారాలకథలోనఁబూడిపోయె.

చిలిపి తుపానుదెబ్బలకు జింది, జలాశయమందుఁబడ్డ, పూ
వులముఖసీమలం దొలఁగి పోవఁగలేదు విలాసలక్ష్మి యూ
యెలల హసించుబాలురముఖేందులఁ గ్రమ్మగలే దహో! జల
ప్రళయనిశాటినోటఁ దల వాల్చినమాతృవియోగమేఘముల్.

Printed and Published by K. Nageswara Rao,
at the Andhra Patrika Press, No. 7. Thambu Chetty St., Madras. Editor: G. Subbaramayya.

Amrutanjan
FOR ALL ACHES
& PAINS

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA134M143
పుస్తకం పేరు	భారతి
తారీఖు	31/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	163
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	854B
లేని పేజీలు	1 TO 774
తయారు చేసినది	Triveni
పేజీలు విడదీసినది	Triveni
స్కాన్ చేసినది	ch. Ramya
పరీక్ష చేసినది	KASIMBI
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good